

T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

TÜRKÇE EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK UZAKTAN
ÖĞRETİMİNDE ANLAMA BECERİLERİNDE YAŞANAN
SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Şerife KAFALI

Danışman: Doç. Dr. Mehmet Celal VARİŞOĞLU

TOKAT- 2022

ETİK SÖZLEŞME

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Doç. Dr. M. Celal Varışoğlu danışmanlığında hazırlamış olduğum “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri” adlı Yüksek Lisans tezinin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

26/07/2022

Şerife KAFALI

JÜRİ KABUL VE ONAY

TEŞEKKÜR

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında değerli bilgi ve tecrübelerini her zaman paylaştan, bu süreçte ışıyla yolumu aydınlatan kıymetli hocam Prof. Dr. Nezir Temur'a,

Yüksek lisans eğitimim boyunca hep yanımda olan, yol gösteren ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, değerli görüşlerini ve tecrübesini benimle paylaştan kıymetli danışmanım Doç. Dr. Mehmet Celal Varışoğlu'na,

Tez süreci boyunca yol gösteren ve destek olan, Türkçe eğitimi alanındaki çalışma disiplini ve akademik donanımından istifade edebilme şansı bulduğum değerli hocam Doç. Dr. Behice Varışoğlu'na,

Her zaman yanımda olan, beni destekleyen, sevgi ve hoşgörülerini hep hissettiren sevgili aileme ve arkadaşlarıma şükranlarımı sunuyorum.

ÖZET

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK UZAKTAN ÖĞRETİMİNDE ANLAMA BECERİLERİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Kafali, Şerife

Yüksek Lisans, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. M. Celal Varışoğlu

Temmuz 2022, xiii+197 sayfa

Bu çalışmada yabancılara Türkçenin uzaktan öğretiminde anlama becerilerinde yaşanan sorunların tespit edilmesi ve bu sorunların değerlendirilerek çözüm önerilerin sunulması amaçlanmaktadır. Tüm dünyayı etkisi altına alan ve hâlâ çeşitli varyantları ile devam eden Kovid-19 salgını sürecinde yabancılara Türkçe öğretiminde de zorunlu olarak uzaktan öğretim sürecine geçilmiştir. Bu süreç boyunca öğreticilerin gözünden uzaktan eğitim sürecinde yaşanan sorunlar tespit edilerek değerlendirilmiştir ve çözüm önerileri sunulmuştur. Araştırmada Avrupa dil kriterlerinin yanı sıra yabancılara Türkçeyi uzaktan öğreten kurumların ve öğreticilerin görüşlerine başvurulmuştur. Bu görüşler doğrultusunda sorunlar öğreticiden kaynaklanan sorunlar, öğrenciden kaynaklanan sorunlar, bilişim sistemlerinden kaynaklanan sorunlar, internetten kaynaklanan sorunlar, kaynak ve kitaplardan kaynaklanan sorunlar ana başlıkları altında olmak üzere başlıklara ayrılarak değerlendirilmiştir. Sorunlar belirlenmiş, çözümleme yapılmış, istatistikler çıkarılmış ve bu istatistikler tablo ve görsellerle desteklenmiştir. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomoloji) desenine göre kurgulanmıştır. Çalışmanın evrenini yabancılara Türkçenin uzaktan öğretiminde yurt içinde ve yurt dışında görev yapan öğreticiler oluşturmaktadır. Örneklemi ise aktif olarak yabancılara Türkçeyi uzaktan öğreten altmış öğretici oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen veriler içerik analizi tekniğinden yararlanılarak çözümlenmiştir. Tespit edilen sorunların başında internet ve bilişim sistemlerinden kaynaklanan sorunlar yer alırken bunu öğrenciden kaynaklanan sorunlar, öğreticiden kaynaklanan sorunlar, ortamdan kaynaklanan sorunlar, kaynak ve materyal eksikliğinden kaynaklanan sorunlar, ölçme ve değerlendirmeden kaynaklanan

sorunlar ve sağlık sorunları takip etmiştir. Çalışmada şretici görüşlerinden hareketle, tespit edilen bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Yabancılarā Türkçe ğretimi, Uzaktan ğretim, Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan ğretimi, Sorunlar ve zm nerileri.

ABSTRACT

UNDERSTANDING PROBLEMS EXPERIENCED IN THEIR SKILLS AND SUGGESTIONS FOR SOLUTIONS IN THE DISTANCE LEARNING OF TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE

Kafali, Şerife

Master's Thesis, Division of Curriculum and Instruction

Advisor: Assoc. Prof. Dr. M. Celal Varışoğlu

July 2022, xiii+197 page

In this study, it is aimed to identify the problems experienced in the comprehension skills of foreigners in the distance learning of Turkish and to present solutions by evaluating these problems. During the COVID-19 epidemic, which has affected the whole world and is still ongoing with various variants, a distance learning process has also been started to teach Turkish to foreigners. During this process, the problems experienced in the distance education process were identified and evaluated through the eyes of the teachers and solutions were offered. In addition to the European language criteria, the opinions of institutions and teachers who teach Turkish to foreigners remotely were applied in the research. In accordance with these opinions, the problems arising from the tutorial, the problems arising from the student, the problems arising from information systems, the problems arising from the Internet, the problems arising from sources and books have been divided into headings under the main headings. The problems have been identified, analyzed and statistics have been extracted and these statistics have been supported with tables and images. The study was constructed according to the phenomenology (phenomenology) pattern, which is one of the qualitative research methods. The universe of the study is composed of tutorials that work at home and abroad in the distance learning of Turkish to foreigners. The sample consists of sixty teachers who are actively teaching Turkish to foreigners from distance. A semi-structured interview form was used as a data collection tool. The data obtained in the study were analyzed by using the content analysis technique. While at the beginning of identified problems are caused by the internet and information system, followed by student-related problems, environmental problems, lack

of resources and materials, evaluation problems and health problems. In the study, based on instructive views, suggestions for solutions to these identified problems were made.

Keywords: Teaching Turkish to Foreigners, Distance Learning, Distance Learning of Turkish as a Foreign Language, Problems and Solutions' ideas.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ETİK SÖZLEŞME.....	i
JÜRİ KABUL VE ONAY	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLO LİSTESİ.....	xi
ŞEKİL LİSTESİ.....	xii
KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ	xiii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
Problem	1
Amaç	2
Önem.....	3
Sayıtlar	3
Sınırlılıklar	4
Tanımlar	4
BÖLÜM II	6
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	6
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminin Güncel Durumu	6
Türkiye Maarif Vakfı tarafından hazırlanan Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı.....	7
Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme	9
Bilgisayar Destekli Eğitim	10
Uzaktan Eğitim	12
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretimi	14
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerileri	17
BÖLÜM III.....	24
YÖNTEM	24
Araştırma Modeli	24
Evren ve Örneklem	25

Veri Toplama Araçları	30
Veri Toplama Süreci	31
Verilerin Analizi	31
BÖLÜM IV	32
BULGULAR VE YORUMLAR	32
Katılımcıların Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Okuma ve Dinleme Derslerine Yönelik İnternet Altyapısıyla İlgili Yaşadığı Sorunlara İlişkin Bulgular.....	32
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Okuma Becerisinde Yaşanan İnternette Kaynaklı Sorunlar	33
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Dinleme Becerisinde Yaşanan İnternette Kaynaklı Sorunlar	36
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Öğrenciden Kaynaklı Sorunlar	39
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Öğreticilerle İlgili Sorunlara İlişkin Bilgiler	41
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Bilişim Sistemlerinden Kaynaklanan Sorunlar	42
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Eğitimde Okuma ve Dinleme Becerilerine Yönelik Kaynak ve Materyal Kullanımı Hakkında Yaşanan Sorunlar.....	51
İnternette ve Bilişim Sisteminden Kaynaklanan Sorunlar	55
Öğrencilerden ve Öğreticilerden Kaynaklanan Sorunlar	57
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Okuma ve Dinleme Becerilerinde Uzaktan Eğitime Bağlı Yaşanan Genel Sorunlar	59
Ortamdan Kaynaklanan Sorunlar	60
Öğrencilerden Kaynaklanan Sorunlar	64
Öğreticilerden Kaynaklanan Sorunlar	69
İnternet ve Bilişim Sisteminden Kaynaklanan Sorunlar.....	72
Öğreticilerin Web 2.0 Araçlarına Yönelik Görüşleri	75
Kaynaklardan ve Materyallerden Kaynaklanan Sorunlar.....	81
Uzaktan Öğretimin Oluşturduğu Sağlık Sorunları	83
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Okuma ve Dinleme Becerileri İçin Karşılaşılan Ölçme ve Değerlendirme Sorunları	84
Öğreticilerden Kaynaklanan Sorunlar	85

Öğrencilerden Kaynaklanan Sorunlar	87
İnternet ve Bilişim Sistemlerinden Kaynaklanan Sorunlar	91
Ölçme ve Değerlendirmeye İlgili Genel Sorunlar	94
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Okuma ve Dinleme Becerilerini Geliştirebilmek İçin Öğrencilere Yönelik Öneriler	97
Uzaktan Eğitimde Okuma ve Dinleme Becerilerini Geliştirebilmek İçin Öğreticilere Yönelik Öneriler	109
BÖLÜM V	120
SONUÇ VE TARTIŞMA	120
BÖLÜM VI.....	126
ÖNERİLER.....	126
Öğrencilere Yönelik Öneriler	126
Öğreticilere Yönelik Öneriler	127
KAYNAKÇA.....	129
EKLER.....	138
Ek 1. Araştırma Uygulama İzin Belgeleri.....	138
Ek 2. Öğretici cevapları	166
ÖZGEÇMİŞ	197

TABLO LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. CEFR Çevrim İçi Açıklamalar Bölümü	20
Tablo 2. CEFR Çevrim İçi Karşılıklı Konuşma ve Tartışma Kazanımları.....	21
Tablo 3. CEFR Hedef Odaklı Çevrim İçi İşlemler ve İş Birliği Kazanımları	22
Tablo 4. Katılımcıların Görev Yaptığı Kurumlara İlişkin Bilgiler	26
Tablo 5. Katılımcıların Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Sertifika Bilgileri	29
Tablo 6. Katılımcıların Mezun Olduğu Fakülte/ Bölüme İlişkin Bilgiler	29
Tablo 7. Katılımcıların uzaktan eğitimde anlama becerilerinde internet altyapısıyla ilgili yaşadığı sorunlara ilişkin bilgiler.....	33
Tablo 8. Kaynak ve Materyalden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bilgiler.....	52
Tablo 9. Ortamdan Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bulgular	60
Tablo 10. Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bilgiler	65
Tablo 11. Öğreticiden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bilgiler	70
Tablo 12. İnternet ve Bilişim Sisteminden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bilgiler	73
Tablo 13. Katılımcıların Kullandığı Web 2.0 Araçlarına İlişkin Bilgiler.....	76
Tablo 14. Kaynaklardan ve Materyallerden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bilgiler	81
Tablo 15. Katılımcıların Sağlık Sorunlarına İlişkin Bilgiler	83
Tablo 16. Öğreticilerden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Görüşler	85
Tablo 17. Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bilgiler	88
Tablo 18. İnternet ve Bilişim Sistemlerinden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bilgiler ..	92
Tablo 19. Ölçme ve Değerlendirmeye İlgili Genel Sorunlara İlişkin Bilgiler	95
Tablo 20. Anlama becerilerini geliştirebilmek için öğrencilere yönelik öneriler.....	98
Tablo 21. Anlama becerilerini geliştirmeye yönelik öğretici önerileri.....	109

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa
Şekil 1. Katılımcıların Cinsiyetine İlişkin Bilgiler	25
Şekil 2. Katılımcıların Yaş Aralığına İlişkin Bilgiler	26
Şekil 3. Katılımcıların Çalışma Biçimlerine İlişkin Bilgiler	27
Şekil 4. Katılımcıların Görev Sürelerine İlişkin Bilgiler	28
Şekil 5. Katılımcıların Eğitim Durumlarına İlişkin Bilgiler	28
Şekil 6. Katılımcıların Uzaktan Eğitim Verme Sürelerine İlişkin Bilgiler	30
Şekil 7. Okuma Becerisinde Yaşanan İnternette Kaynaklı Sorunlar	34
Şekil 8. Dinleme Becerisinde İnternette Kaynaklı Yaşanan Sorunlar	37
Şekil 9. Anlama Becerilerinde Yaşanan Öğrenciden Kaynaklı Sorunlar	39
Şekil 10. Öğreticilerle İlgili Sorunlara İlişkin Bulgular	41
Şekil 11. Anlama Becerilerinde Yaşanan Bilişim Sistemlerinden Kaynaklanan Sorunlar	43
Şekil 12. BTK Verilerine Göre Türkiye'nin Fiber İnternet Haritası	45
Şekil 13. Habertürk Gazetesi İnternet Hızı Haber Görseli	47
Şekil 14. Perculus Ekran Paylaşımı Görüntüsü (Perculus, 2021).....	50
Şekil 15. İnternette ve Bilişim Sisteminden Kaynaklanan Sorunlar.....	56
Şekil 16. Öğrencilerden ve Öğreticilerden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bilgiler	58
Şekil 17. Katılımcıların Web 2.0 Araçlarını Kullanmasına İlişkin Bilgiler	75
Şekil 18. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Sorunlara İlişkin Öğretici Görüşleri	119

KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ

AYÇ: Avrupa Yeterlilikleri Çerçevesi.

BDDÖ: Bilgisayar Destekli Dil Öğrenme

BDÖ: Bilgisayar Destekli Öğretim

D-AOBM: Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme, Değerlendirme

D-AOÖÇ: Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi

DİLMER: Dil Öğretim Merkezi

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

PIKTES: Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonun Desteklenmesi Projesi

TDK: Türk Dil Kurumu

TDS: Türkçe Dil Sınavı

TELC: The European Language Certificates

TİKA: Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı

TÖMER: Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

TYS: Türkçe Yeterlilik Sınavı

Uzaktan Öğretim: Çevrim içi yapılan öğretim.

YEE: Yunus Emre Enstitüsü

YTB: Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

YTÖ: Yabancılar Türkçe öğretimi.

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde çalışmanın problem durumuna, araştırmanın amacına ve önemine, araştırmanın sayıltılarına ve sınırlılıklarına yer verilmiştir.

Problem

Pandemi süreci ile birlikte Türkiye’de ve dünyada uzaktan eğitim bir zorunluluk haline gelmiştir. Yabancılar Türkçe öğretimi de TÖMER’ler ve çeşitli kurumlarda A1, A2, B1, B2 ve C1 olmak üzere tüm seviyelerde uzaktan eğitim sürecine geçmiştir. Salgın nedeniyle hem öğretmenler hem de öğrenciler bu sürece hazırlıksız yakalanmışlardır. Tamamen belirsizlikle başlayan bu süreç teknoloji okuryazarlığı olmayan öğrenciler ve öğretmenler için bir deneme yanılma süreci olmuştur. Bu süreçte öğretmenlerin ne gibi sorunlar yaşadıkları gelecekte bu sorunların çözümü için önem arz etmektedir.

Yabancılar Türkçenin uzaktan öğretiminde anlama becerilerinde yaşanan sorunların tespiti dijital sürece alışmakta ve sorunların giderilmesinde önem taşımaktadır. Yabancılar Türkçe öğretim programının uzaktan eğitim sürecine uygun hale getirilmesi, ders saatleri ve süreleri, uzaktan eğitim sürecine dair kaynak ve içeriklerin oluşturulması ve ölçme ve değerlendirme konusunda bir yazılım geliştirilmesinin de gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda “Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde anlama becerilerinde yaşanan sorunlar nelerdir ve bu sorunlara nasıl çözüm önerilerinde bulunulabilir?” ana sorusu etrafında;

1. Yabancılar Türkçenin uzaktan öğretiminde okuma ve dinleme derslerinde internet altyapısıyla ilgili yaşanan sorunlar nelerdir?
2. Yabancılar Türkçenin uzaktan öğretiminde okuma ve dinleme becerilerine yönelik kaynak ve materyal kullanımı hakkında yaşanan sorunlar nelerdir?
3. Öğreticiler, okuma ve dinleme becerilerinde uzaktan eğitime bağlı hangi sorunlarla karşılaştı?
4. Yabancılar Türkçenin uzaktan öğretiminde okuma ve dinleme becerileri için öğretmenlerin karşılaştığı ölçme ve değerlendirme sorunları nelerdir?

5. Yabancılar Türkçenin uzaktan öğretiminde okuma ve dinleme becerilerini geliştirebilmek için öğreticilerin öğrencilere yönelik tavsiyeleri nelerdir?
6. Yabancılar Türkçenin uzaktan öğretiminde okuma ve dinleme becerilerini geliştirebilmek için öğreticilerin kendilerine yönelik tavsiyeleri nelerdir?

gibi temel problemlere cevap aranmıştır.

Amaç

Milyarlarca insana ev sahipliği yapan dünyada her gün çeşitli felaketler yaşanmaktadır. Bunlardan biri de küresel bir etkiye sahip olan, korku ütopyasının gerçekleşmiş hali Koronavirüs (Covid-19) salgınıdır. Kimsenin öngöremediği bu salgın 2020 yılının başından beri yayılarak binlerce insanın ölümüne neden olmuş ve tüm dünyaya hızla yayılmıştır. Korkutucu salgın devam etmekte olup bilim insanlarını çözüm arayışlarına itmiştir. Pandemi ile yaşamak hayatımızın bir parçası olmuştur ve bunun da dünya için yeni bir düzen oluşturacağını söylemek mümkündür.

Çözüm arayışları sadece sağlık alanında değil hayatın her alanında etkili olmuş ve insanlar yeni arayışlara girmiştir. Şüphesiz ki bu alanların başında eğitim bulunmaktadır. Yüz yüze eğitimin son bulması ile birlikte hem öğretmenler hem de öğrenenler çevrim içi programlara ve alternatif bilişim sistemlerine yönelmiştir. Bu duruma hazırlıksız yakalanan eğitimciler kısa vadede çözümler üretseler de uzun vadede ortaya çıkacak eğitim sorunları bilinmemektedir.

Yabancılar Türkçenin uzaktan öğretimi de bu zorunluluktan doğmuş ve dersler uzaktan eğitim olacak şekilde yürütölmeye çalışılmıştır. Öğreticilerin ve öğrencilerin bu sürece uyum sağlaması deneme yanılma yoluyla gerçekleşmiştir. Hazırlıksız yakalanan uzaktan eğitim süreci, günümüzde aynı standartları yakalamayan TÖMER'ler için farklı bir ayırım noktası daha oluşturmuştur. Yabancılar Türkçe öğreten kurum ya da kişiler sürece uyum sağlayabilmek adına çeşitli bilişim programları deneyerek ve kaynak eksikliğine çeşitli çözümler üreterek bu sürece başlamışlardır.

Günümüzde yabancılar Türkçenin öğretimi halihazırda bir bütönlük ve akreditasyon sağlayamamışken uzaktan eğitim süreci ile beraberinde bilinmezlikleri de getirmiştir. Çalışmada yabancılar Türkçeyi uzaktan öğreten öğreticilerin görüşlerine yer verilerek sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın amacı bu sorunların

belirlenmesi, yabancılara Türkçenin uzaktan öğretiminde eksiklerin tespiti, sürecin sağlıklı hale getirilmesi ve çözüm önerilerinde bulunulmasıdır.

Önem

Türkiye son yıllarda eğitim alanında yabancı öğrencilerin durak noktalarından biri olmuştur. Üniversite sayısı ve niteliği, yaşam koşulları, ulaşım imkanları, güvenlik ve barınma olanakları ile yabancı öğrencilerin ilgisini çekmektedir. Yabancı öğrenci sayısındaki artış Türkçenin ve Türkiye'nin tanıtımını da hızlandırarak Türkçeyi en çok öğrenilen yabancı dillerden biri hâline getirmiştir.

Pandemi süreci ile birlikte tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi uzaktan eğitim şeklinde yapılmaya başlanmıştır. Hızlı bir şekilde eğitimde dijitalleşme dönemine geçildiği bu süreçte öğrencilerin gözünden uzaktan eğitim süreci değerlendirilmiştir. Teknoloji okuryazarlığı, internet altyapısı, kullanılan bilişim sistemleri, uzaktan eğitim sürecine uygun kaynak eksikliği, güvenlik sorunları en önemli sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Pandemi süreciyle başlayan Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, dil öğretimi noktasında yeni bir alternatif sunarak dijitalleşme ile uzaktan devam edebileceğini göstermiştir. Fakat bu süreçte yaşanan eksikliklerin ve bu eksikliklerin öğrencilerin önerileri ile tamamlanması önemlidir. Bu öneriler doğrultusunda uzaktan eğitim sürecinde ortaya konan sorunlara çözüm üretmek çevrim içi dil öğretimi ortamlarının iyileştirilmesi açısından da önem arz etmektedir. Pandemi süreci bitmiş ve TÖMER'ler tarafından Türkçe öğretimi yüz yüze eğitime geçmiş olsa bile uzaktan dil öğretimi bir alternatif olarak var olacaktır. Yunus Emre Enstitüsü'nün ve özel dil öğretim merkezlerinin uzaktan eğitim sınıfları çevrim içi olarak ders işlemeye devam etmektedir.

Uzaktan eğitim sürecinde bu çalışma ile ortaya konan sorunlar ve bu sorunlara getirilebilecek çözüm önerileri ileriki süreçlerde çevrim içi dil öğretimi programları, kaynak ve materyallerin hazırlanmasında fikir verici olması açısından önemlidir.

Sayıtlar

Bu araştırmada yurt içinde ve yurt dışında,

1. Yabancılara uzaktan Türkçe öğreten çeşitli üniversitelerde görev yapan 60 öğreticiye ulaşılmıştır,
2. Yunus Emre Türkçe Eğitim Portalı ve Yeni İstanbul Türkçe öğretim Portalı incelenmiştir,
3. Üniversitelerin uzaktan eğitim sürecinde kullandığı yazılımlara yer verilmiştir,

Bu görüşlerin alandaki yabancılara Türkçenin uzaktan öğretiminde yer alan öğretmenler tarafından da benzer olduğu varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

Yabancılara Türkçenin uzaktan öğretiminde anlama becerilerinde yaşanan sorunların tespitinde bulunulmuş ve bu sorunlar doğrultusunda çözüm önerileri getirilirken yurt içinde ve yurt dışında üniversitelerin TÖMER birimlerinde çalışan, uzaktan eğitim sürecinde derslere giren altmış öğreticiye ulaşılmış ve onların görüşlerine yer verilmiştir. Öğretici sayısı, ulaşılan üniversite sayısı ve yurt dışında görev yapan okutman sayısı bir sınırlılıktır.

Tanımlar

Bu bölümde tezde sıklıkla yer verilen tanımların anlamlarına yer verilmektedir.

Anlama Becerisi: Girdiyi alma ve işlemeyi ifade eder. (Council of Europe, 2020). Okuma ve dinleme/ izleme becerilerinin bütünüdür.

Common European Framework of Reference for Languages (CEFR): Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni

Dil Edinimi: “İkinci dil”e sahip olmak. Ana dili konuşurları arasında dili edinmek (Durmuş,2018).

Dil Öğretimi: “Yabancı dil” öğrenmek. Bir dilin, ana dili olarak konuşulduğu yerler dışındaki (yabancı dil olarak) öğretimi (Durmuş, 2018).

Öğrenici: Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen kişi.

Öğretici: Yabancı dil olarak Türkçe öğreten kişi.

Uzaktan öğretim: Çevrim içi öğretim.

Yabancı Dil: Öğrencilere, akademik, toplumsal ve meslekle ilgili gelişmelerine katkıda bulunmak amacıyla anadili dışında öğretilen dil (TDK,2022).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminin Güncel Durumu

Türkçe, tarihte en eski dönemlerden bugüne kadar konuşma dili, yazı dili, devlet dili ve eğitim dili olarak varlığını sürdüren bir dünya dilidir ve Türk dilinin statüsü, tarihî derinliği, konuşur sayısı bakımından dünyada önemli bir konumda yer almaktadır. Barın (2010)'a göre tarihten günümüze kadar yabancılara Türkçe öğretiminin kaynaklarından ilki Divanû Lügati't-Türk'tür. Karahanlı döneminde yazılan eser, Kaşgarlı Mahmut tarafından kaleme alınmıştır. Eser Araplara Türkçe öğretmek amacıyla Arapça alfabe sırası takip edilerek yazılmıştır. Ayrıca Türk lehçelerinin de ilk sözlüğü kabul edilmektedir.

Türkçenin yayılış sahasına bakıldığında ise çok geniş bir coğrafyada konuşulduğu ve dünyanın her yerine ulaştığı görülmektedir. Bunun yanı sıra Türkçe, dünya dilleriyle etkileşim hâlinindedir ve Türk dilinin gezdiği her coğrafyayı birçok açıdan beslemektedir. Ülkemiz son yıllarda; üniversite sayısı, araştırma merkezi sayısı, akademisyen sayısı ve uluslararasılaşma boyutlarıyla birlikte yükseköğretim alanında büyük bir değişim yaşamıştır. Eğitim alanında yaşanan gelişmeler ile birlikte Türkiye, yabancı öğrencilerin eğitim görmek için geldiği ülkelerden biri haline gelmiştir. Uluslararası kültür diplomasisi ile gelişen süreç, Maarif Vakfı, Yunus Emre Enstitüsü, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA), Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) vb. kurumlar aracılığıyla desteklenmiş ve Türkçe dünyanın her kıtasına ulaşarak gelişimini devam ettiren bir dil haline gelmiştir. Yabancı dil olarak öğrenilen ilk beş dil arasında yer alan Türkçe, yabancı öğrenciler ile birlikte bu gelişimini devam ettirmektedir.

Ülkemizde ilk olarak 1984 yılında Ankara Üniversitesinde kurulan Türkçe öğretim merkezi ile yabancılara Türkçe öğretimi alanı doğmuş ve günümüze kadar geçen 38 yılda özel üniversiteler de dahil olmak üzere hemen her üniversitede Türkçe öğretim merkezleri kurulmuştur. Boylu ve Başar (2016)'ın yaptığı çalışmaya göre TÖMER, BÜDAM, DİLMER, SEDAM, PADAM gibi isimlendirmelerle 85 adet Türkçe öğretim

merkezinin varlığından söz etmektedir. Günümüzde ise bu sayı en son Erzurum Teknik Üniversitesinde açılan Türkçe öğretim merkezi ile 145 adete ulaşmıştır.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) tarafından yayınlanan verilere göre ülkemiz günümüzde 25 bini burslu olmak üzere yaklaşık 148 bin uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapmaktadır. 2023 yılında bu rakamın 200 bin yabancı öğrenciyi aşması beklenmektedir. Bu artış sadece ülkemize gelen uluslararası öğrenci miktarında değil tüm dünyada eğitim alan uluslararası öğrenci miktarı için de geçerlidir. Bu nedenle Türkiye eğitim kalitesi ve üniversite imkânları ile dünyada yabancılara Türkçe öğretimi ile kendine yer bulan ülkelerden biri olmuş ve olmaya da devam edecektir.

Türkiye'nin yükseköğretimde uluslararasılaşma çalışmaları, temelde şu dört esasa dayanmaktadır:

- “Akademik gelişme ve etkileşim
- Ekonomik kalkınma ve dayanışma
- Sosyal ve kültürel etkileşim
- Siyasî ve diplomatik ilişkilerin geliştirilmesi”. (YTB, 2022)

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin son yıllardaki gelişimine bakıldığında bu durumun bir devlet politikası haline getirildiği görülmektedir. Dünyada, 2016 yılında kurulan Türkiye Maarif Vakfı 49 ülkede okulları aracılığıyla, 2009 yılında kurulan Yunus Emre Enstitüsü 63 merkezi ile Türkçe öğretmeye devam etmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı ise 12 ülkede 62 okuluyla Türkçe öğretim faaliyetlerine devam etmektedir. Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı, son yıllarda savaş nedeniyle ülkemize gelen Suriyeli çocukların eğitimi ve entegrasyonu için “Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi’ni (PIKTES)” hayata geçirmiş ve 26 ilimizde eğitim öğretim faaliyetlerine devam etmektedir.

Türkiye Maarif Vakfı tarafından hazırlanan Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı

Türkiye Maarif Vakfı tarafından hazırlanan “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı” yabancı dil öğretimi alanında kaynak program olma özelliğinin yanında okul öncesinden başlayarak ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim kademelerinde K12

düzeyine göre ve yaşlara göre ayrılmıştır. Toplam sekiz bölümden oluşan programın ilk bölümünü programın temel dayanakları ve yaklaşımı oluşturmaktadır.

“Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı’nın temel dayanağı, “Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni”dir. Bu metin, yabancı dil öğrenenlerin hedef dili iletişim kurmada kullanabilmeleri için neleri hangi düzeyde bilmeleri gerektiğini kapsamlı bir şekilde yapılandırmaktadır. Aynı zamanda dil öğrenenlerin yaşam boyu ve öğrenim sürecinin her basamağında elde ettiği kazanımın ölçülmesi için gerekli düzey ve yeterlikleri tanımlayan bu metin dil öğretiminin sınırlılıklarını, standartlarını ve imkânlarını belirleyen genel bir başvuru kaynağıdır (Türkiye Maarif Vakfı, 2020, s12).”

Programın ikinci bölümünde ise programın genel amaçları ele alınmıştır.

1. Dinleme/izleme ve okuma yoluyla Türkçe anlama becerilerini geliştirmek,
 2. Sözlü üretim, sözlü etkileşim ve yazma yoluyla Türkçe anlatma becerilerini geliştirmek,
 3. Türkçeyi dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül bir şekilde ve kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarını sağlamak,
 4. Türkçeye ait sözsüz iletişim becerilerini kazanmalarını ve bunları iletişim süreçlerinde doğru kullanmalarını sağlamak,
 5. Türkçe söz varlığını zenginleştirmek,
 6. Etkileşim yoluyla kültürel duyarlılık ve kültürlerarası bilinç kazandırmak,
 7. Türk dili ve edebiyatının seçkin eserlerini tanımalarını sağlamak,
 8. Hayat boyu öğrenme becerilerini geliştirmek,
 9. Disiplinlerarası bir yaklaşımla 21. yüzyıl becerilerini edinmelerini/geliştirmelerini sağlamak,
 10. Akademik ve özel amaçlı Türkçe dil yeterliklerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır.”
- (Türkiye Maarif Vakfı, 2020, s22).

Programın üçüncü bölümünde ise programın yapısından bahsedilmiştir. Temel olarak iki bölüme ayrılan programda ilk bölümü programın temel dayanakları, amaçları, ölçme ve değerlendirme yaklaşımı, programın uygulanmasına dair öneriler yer alırken ikinci bölümde beceri temelli kazanımlar ile izlenceler ele alınmıştır. İzlenceler hazırlanırken Türkiye içinde ve Türkiye dışında olmak üzere iki farklı örgün eğitim programı yapılmıştır. Program eylem odaklı yaklaşımı temel alarak iletişim odaklı hazırlanmıştır. Program’ın düzenlenmesinde sarmal ve tematik yaklaşım benimsenmiştir (Türkiye Maarif Vakfı, 2020, s23).

Programın dördüncü bölümünde ölçme ve değerlendirme yaklaşımından ve becerilerin bütüncül olarak değerlendirilmesinden bahsedilmiştir. Programın beşinci bölümünde ise programın uygulanmasına dair önerilerde bulunulmuştur.

Programın altıncı bölümünde ise kazanımlar ele alınmıştır. Becerilere göre kazanım sayısı; dinleme/ izleme 264, sözlü üretim 222, sözlü etkileşim 210, okuma 302, yazma 317 olmak üzere toplamda 1315 kazanım verilmiştir. Programda C2 seviyesine yer verilmemiştir.

Programın yedinci bölümünde düzeylere göre dil yapıları listesi verilirken sekizinci bölümünde ise kademelere göre izlenice bölümlerine yer verilmiştir.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme

Günümüzde bireyler öğrendikleri dil seviyelerini belgelemek istemektedirler. Bunun için de ülkelerde farklı isimlerle adlandırılan dil yeterlilik sınavlarına girmektedirler. Bu sınavlar için dil yeterliliklerini ölçen bir dayanak noktası gereklidir.

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2021 yılında tamamlayıcı bir cilt şeklinde çıkarılan, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nin amacı şu şekilde ifade edilmektedir:

“Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme, Değerlendirme (D-AOBM)14 Avrupa Konseyinin tüm vatandaşların nitelikli ve kapsayıcı bir eğitim alma hakkını sağlamaya yönelik devam eden çalışmalarının bir parçasıdır. İlk olarak 2018 yılında “Yeni Tanımlayıcılar İçeren D-AOBM Tamamlayıcı Cilt” adıyla çevrim içi İngilizce ve Fransızca olarak yayımlanan D-AOBM'nin bu sürümü, 2001 yılında kitap olarak yayımlanan ve hâlihazırda 40 dilde mevcut D-AOBM'i güncellemekte ve kapsamını genişletmektedir (Council of Europe, 2021).”

Ayrıca Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'ne 2018 yılından farklı olarak eklenen kısımlar belirtilmiştir.

Avrupa gibi çok dilli ve çok kültürlü bireylerin bir arada yaşadığı toplumlarda kültürel etkileşim önem kazanmıştır. Bu nedenle çerçeve metinde son 20 yılda daha da önem kazanan aracılık ve çoğul dilli/çoğul kültürlü yetkinlik gibi kavramlara yer verilmiştir (Council of Europe, 2021).

Çerçeve metinde A1 öncesi seviyesi de tüm yönleriyle tanımlanmaya çalışılmıştır. Hazırda var olan A1 ve C (özellikle C2) seviyesindeki tanımlar zenginleştirilmiştir. Gelişen teknoloji ile birlikte dinleme ve okuma tanımlamalarına iletişimsel etkinliklerin geliştirilmesi adına çevrim içi etkileşim, iletişim/ haberleşme araçları kullanımı ve yaratıcı metinlere yönelik kişisel görüşleri ifade etme gibi tanımlara yer verilmiştir.

Ayrıca metinde, “konuşmacı/işaret dili kullanıcısı” seçenekleri sunularak farklı iletişim kanalları için de tanımlayıcılar eklenmiştir (Council of Europe, 2021).

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde 2021 yılında eklenen bölümler arasında 21. Yüzyıl becerilerinin bir getirisi olarak “çevrim içi” bölümüne ve açıklamalar kısmına yer verilmiştir:

“Aşağıdaki kategorilere yönelik iki yeni ölçek mevcuttur:

- Çevrim içi karşılıklı konuşma ve tartışma,
- Hedef odaklı çevrim içi işlemler ve iş birliği.

Bu ölçeklerin her ikisi de tipik internet kullanımına özgü çok biçimli etkinliklerle ilgilidir ve şunları içerir: Yanıtların, sözlü etkileşimin ve canlı bağlantılarda daha uzun üretimin kontrol edilmesi ya da bunların karşılıklı alışverişi; sohbet (yazıya dökülmüş sözlü dil), daha uzun bloglar veya tartışmaya yazılı katkıların kullanılması ve bunların dışındaki medyanın da dâhil edilmesi.” (Council of Europe, 2021, s.28).

Bilgisayar Destekli Eğitim

İnsan doğumdan ölüme kadar yaşamı boyunca devam eden bir öğrenme süreci içindedir. Gelişen ve teknoloji ile bütünleşen yeni dünya düzeni eğitim ve öğretime de yansımaktadır. Günümüzde de bu öğrenme sürecini ifade eden 21. Yüzyıl öğrenen profilleri tanımı ortaya çıkmıştır. Bu tanımlamalara göre çağa ayak uyduran, gelişmeleri takip eden, bilişim teknolojilerini kullanabilen ve öğrenmeyi öğrenen işbirlikli çalışabilen nesiller yetiştirmek amaçlanmaktadır. İlk olarak ABD’de ortaya çıkan bu kavramı Gelen (2017), American Association of School Librarians (AASL)’nin belirlediği 21. Yüzyıl Öğrenen Standartlarına göre dört boyutta ve 81 standardı içerdiğini ifade etmektedir:

- “A-Öğrenme ve Yenilik (4C) Becerileri
 - Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme Becerileri
 - Yaratıcı Düşünme ve Yeniliği Uygulama Becerileri
 - İletişim ve İşbirliği Becerileri
- B-Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri
 - Bilgi Okur-yazarlığı
 - Medya Okur-yazarlığı
 - Bilgi ve İletişim Teknolojileri (ICT) Okur-yazarlığı
- C- Yaşam ve Kariyer Becerileri
 - Esneklik ve Uyum
 - Girişimcilik ve Öz-Yönelim

Sosyal ve Kùltürlerarası Beceriler
 Üretkenlik ve Sorumluluk
 Liderlik ve Sorumluluk (AASSL, 2017; akt. Gelen,2017).”

Ülkemizde benzer bir çalışma ise Millî Eğitim Bakanlığı tarafından (MEB) 2011 yılında yapılmıştır. “21. Yüzyıl Öğrenci Profili” adlı araştırma günümüz öğrenen profilinin nasıl olması gerektiği hakkında ipuçları vermektedir. Araştırmada öğrenci, öğretmen ve yöneticilere sorular yöneltilmiştir. Anketler uygulanmış ve anket sonuçları eğitim sistemimizde nelerin dönüştürölmesi gerektiği ile ilgili fikir vermektedir.

Ayrıca Avrupa Yeterlilikleri Çerçevesi ile uyumlu olarak tasarlanan Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ), ilkokuldan yükseköğretime kadar tüm kademelerde eğitim öğretim programları ile birlikte diğer öğrenme yollarıyla kazanılan kazanımları ifade eden ulusal yeterlilik çerçevesidir. Ülkemizdeki eğitim öğretim faaliyetlerinin Avrupa kazanımlarından hareketle belirli standartlara ulaştırılmasını hedefleyen çerçevedir (TYÇ,2016).

Bu dayanaklar doğrultusunda teknoloji eğitimin ayrılmaz bir parçası hâline gelmiştir. Teknoloji bizlere sınıf içinde ve sınıf dışında, internetin bulunduğu her alanda eğitim alma fırsatı sunmaktadır. Yabancı dil öğretiminde de oldukça büyük bir öneme sahip olan BDÖ bize hayatın her alanından iletişim kurma fırsatı sunmakta, teknoloji kullanımı ile otantik süreçler sınıfa taşınmakta ve dil öğrenim süreçlerini hızlandırmaktadır. Avantajları kadar dezavantajları da olan BDDÖ’nün nasıl kullanıldığı öğretici ve öğrenen açısından farklılık arz etmektedir.

Güllüoğlu (2010) bilgisayar destekli eğitimin yararlarını; öğrencilere kendi hızında ve düzeyinde ilerleme imkânı sunarak bireyselleştirilmiş öğrenci merkezli bir eğitim sunduğunu ifade etmektedir. Ayrıca etkileşimi sağladığı için en sıkıcı konuları bile eğlenceli hale getirebildiğinden bahsetmektedir. Renk ve grafikler sayesinde ders eğlenceli ve ilginç hâle gelmektedir. Anında dönüt sağlanır ve bu sağlanan dönüt öğretmeninki gibi herkesin içinde olmadığı için öğrenciye rahatlık sağlamaktadır. Öğrencilere özgün ortamlar sağlayarak dış dünya ile etkileşimini sağlamaktadır. Tehlikeli olabilecek deneylerin gerçeklerini yapmak yerine simölasyonlarını yapabilme ve öğretmeni rahatsız etmeksizin kaçırdığı dersin tekrarını izleyebilme fırsatı tanımaktadır.

Bilgisayar destekli öğrenimin sınırlılıklarını ise öğrencilerin etkileşim kuramamasından kaynaklı sosyalleşmeden uzak olmalarıyla ve bilgisayar programlarında

doğru ve yanlış arasında kesin bir ayrım olduğu için öğrenci motivasyonunu arttıracak birinin bulunmamasıyla ifade etmektedir. Ayrıca öğrencinin teknoloji okuryazarlığının da olması gerektiğini, fen ve dil öğretimi gibi alanlarda yazılımların fazla fakat sosyal alanlarda yazılımların eksik olduğunu ve bunların da sınırlılık olduğunu ifade etmiştir.

İşman (2003)'a göre, bilgisayar zamanın etkili kullanımını sağlamaktadır. Öğrencinin kısa zamanda çok etkinlik yapmasını ve kendi yaptığı ürünleri görerek öğrenmesinin hızlı bir şekilde gerçekleşeceğini ifade etmektedir.

Teknolojik gelişmeler beraberinde dijital ortamlara uygun araç gereç ihtiyacını da getirmiştir. Özellikle yabancı bir dil öğretiminde dört temel beceriye hitap eden araçlar dil öğrenimini kolaylaştıracaktır. Materyaller, öğreneni merkeze alarak bireysel öğrenmeyi destekleyerek kalıcı ve etkili hâle getirmektedir. Günday (2015)'ın görüşlerine göre “Hedef dilin ve kültürünün öğretiminde multimedya araç ve materyalleri önemli kaynaklardır. Yabancı dil öğretiminde araç ve gereçlerden yararlanmak gerekir. Çünkü araç ve gereçler hem öğrencinin hem de öğretmenin işini kolaylaştırır.” Kuşçu (2017)'ya göre ise yabancı dil öğretiminde materyal kullanımı öğrenciyi öğrenmeye davet etmekte, öğrencinin dikkatinin toplanmasını sağlamakta, öğrenilenlerin pekiştirilmesini sağlamakta ve kolaylaştırmakta, öğrencilerin geçmiş konuları hatırlamalarına yardımcı olmakta ve öğrenilenler arasında bağlantı kurmalarına aracı olmaktadır.

Uzaktan Eğitim

Günümüz dünyasında gelişen teknoloji hayatımızın vazgeçilmez bir parçası olarak yerini almıştır. Bu durum telefon, bilgisayar, internet, sosyal medya gibi bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler sayesinde eğitimin yapısını ve şeklini etkilemekte, eğitimcileri yeni eğitim programları ile öğrenme ve öğretme modelleri üretmeye zorlamaktadır. İşman (2011)'a göre bilişim teknolojilerini kullanan eğitimciler, “küresel eğitim” uygulamalarının mutlaka kullanılması gerektiğini belirtmektedirler. Tüm dünyayı birleştiren ve her kesimden insanı eğitimde birleştiren, küresel bir eğitim imkânı sunan modellerden biri uzaktan eğitimidir. İlk olarak 1728 yılında posta ile yapılan uzaktan eğitim, günümüzde gelişen bilişim teknolojileri sayesinde daha nitelikli ve kaliteli ve ulaşılabilir yöntemler, bilişim sistemleri ve internet uygulamaları şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Uzaktan eğitim uygulamaları sayesinde birbirlerinden kilometrelerce uzaklıkta, farklı ortamlarda ve çeşitli ekonomik gelirlere sahip olan

öğretici ve öğrenciler, birbirleriyle görüntülü ve sesli olarak etkili iletişim kurabilmektedirler.

Uzaktan eğitim; "zaman ve mekân sınırlaması olmadan, eğitimsel sürecin desteklenmesi için teknolojinin ve kitle iletişim araçlarının kullanımı ile gerçekleşen, iki yönlü iletişimin sağlandığı, sistematik ve etkileşimi özel olarak hazırlanmış, yüz yüze eğitim olanaklarından yararlanamayanlar için fırsat eşitliğini artıran eğitim süreci" olarak tanımlanmaktadır (Moore ve Kearsly, 2005; Kaya, 2002; Simonson, 2001; Keegan, 1986). Ayrıca Z kuşağı, zaman ve mekân bağımsızlığı, maliyet düşüklüğü, yapay zekânın gelişimi, yurt içinde ve yurt dışındaki talep artışı, modern hastalıklar gibi nedenler eğitimin uzaktan olmasına imkân sağlamaktadır.

Bilginin artması ve bilgiye kolay ulaşma isteği ile birlikte teknolojinin yaygınlaşması öğrenme ve öğretme imkânlarını zenginleştirmiştir. Bireylerin istekleri ve ihtiyaçları doğrultusunda gerçekleşen değişimler ve talepler, uzaktan eğitimi zorunlu kılmıştır. Teknoloji gelişmeye ve yaygınlaşmaya devam ettiği sürece eğitimde de yer bulmaktadır ancak tüm dünyayı etkisi altına alan “Corona virüsü” nedeniyle bu süreç hız kazanmıştır. Devam eden salgın süreci insanları evlerinde olmaya mecbur bırakmıştır. Eğitim, hayatımızın vazgeçilemeyecek bir parçasıdır. Bu nedenle eğitim yapılan yer bir binadan daha fazlası demektir ve alternatif eğitim araçlarına yönelme gerçekleşmiştir.

Tüm dünyada etkisini gösteren Kovid-19 virüsü salgını da eğitimin yüz yüze yapılmasını engelleyerek bilişim tabanlı öğrenmeye mecbur bırakmıştır. Ülkemizde de bu süreç uzaktan eğitim şeklinde yapılmış ve yapılmaya da devam etmektedir. Ülkemizde yaklaşık 25 milyon öğrenciyi ilgilendiren bu süreç, öğrenenlerin ve öğretmenlerin maruz kaldığı bir kriz dönemidir. Virüs kadar uzaktan eğitimle ilgili de bilgilerin hızla yayıldığı, belirsizliklerle dolu bir sürece girilmiştir. Covid-19 virüsünden kaynaklanan pandemi nedeniyle daha çok çevrimiçi eğitim teknolojilerine yönelme gerçekleşmiştir. Milli eğitim politikaları oluşturulmuş ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda dersler “Eğitim Bilişim Ağı (EBA)” üzerinden devam etmiştir ve çeşitli argüman eksikleri giderilmeye çalışılmıştır. Kısa vadede üretilen çözüm önerilerinin, uzun vadede problemlere yol açmaması nedeniyle uzaktan eğitim süreci için birçok kurum alternatif çözüm önerileri geliştirmişlerdir.

Yükseköğretimde ise üniversiteler arasında uzaktan eğitim sürecinde ders işlenen dijital platformlar arasında bir standart yoktur. Üniversitenin sahip olduğu bilişim altyapısını kullanmışlardır. Bunlar Perculus, Zoom, Skype, Google Meet, Hangouts Meets, Adobe Connect, Microsoft Teams gibi hazırda var olan yazılımlardır. Pandemi ile birlikte Üniversitelerin Türkçe öğretim merkezleri de bu yazılımları kullanmak zorunda kalmışlardır. Ancak bunların yabancı dil olarak Türkçe öğretimine uygun olup olmaması tartışma konusudur.

Bozkurt (2020, kullanılan eğitim teknolojileri somut ve soyut olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Eğitim, somut teknolojiler (bilgisayar, tablet, internet, akıllı telefonlar gibi elektronik eşyalar) ve soyut teknolojilerden (yaklaşımlar, stratejiler, eğitsel kuramlar) oluşmaktadır.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretimi

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi son yıllarda yapılan diplomatik anlaşmalarla birlikte hız kazanmıştır. “Yumuşak güç” olarak ifade edilen Türkçe, bu kavram ile sadece bir dil olmaktan çıkıp ülkeler arasında kültürel diplomasiyi sağlayan en önemli unsur olmuştur. Değeri ve konuşur sayısı gün geçtikçe artan Türkçeye olan ilgi de aynı hızda artmaktadır. Durmuş (2013)’a göre tarihsel olarak birçok coğrafyaya ulaşmış olan Türkçe, bugün de siyasi, askerî, ekonomik ve kültürel olanakları ile gelişen Türkiye’ye ve Türkçeye talep artmaktadır.

Özarslan ve Ozan (2021)’ın yaptığı çalışmaya göre ülkemiz son on yıl içinde savaş nedeniyle ülkemize göç etmiş Suriyeliler için Türkçe öğrenmek ve onların ülkemize uyum sorunlarını çözmek için Türkçe öğretmek bir ihtiyaç hâline gelmiştir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi genellikle yüz yüze yöntemlerle gerçekleştirilmektedir. Ancak göç eden Suriyeli sayısının fazla olması zaman, mekân ve enerji olarak da oldukça maliyetlidir. Yüz yüze eğitimi ve oluşan bu talebi karşılayabilmek için olanaklar kısıtlıdır. Bu durum yabancılara Türkçe öğretimini yeni arayışlara itmektedir. Yüz yüze eğitimde sayıyı karşılayabilecek kadar eğitmen ve materyalin sınırlı olması durumlarında, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması adına açık ve uzaktan öğrenme yaklaşımı başvurulmuş bir alternatif olmaktadır. Bu nedenle ülkesinden savaş nedeniyle ayrılarak ülkemize göç eden Suriyelilerin yabancı dil olarak uzaktan Türkçe öğrenebilmesi için “Türkçe öğreniyorum” kitlesel çevrim içi açık ders kayıtları oluşturulmaktadır.

Ozan ve Göçmenler (2018)'in çalışmasında Yunus Emre Enstitüsü'nün zenginleştirilmiş kitap ve Anadolu Üniversitesi'nin uzaktan eğitim yoluyla Türkçenin öğretimine yönelik yaptığı çalışmalardan bahsetmektedir. Gelişen teknoloji ve Türkçeye artan ilgi ile birlikte uzaktan yürütülen dil öğretimi faaliyetleri de hız kazanmaktadır. Ayrıca Türkiye ile tanıtım faaliyetleri ve Türk dizileriyle yurt dışında tanınan Türkçeye de talep her geçen gün artmaktadır. Hem bu durum hem de göç nedeniyle ülkemize gelen yabancıların Türkçe öğrenebilmesi için Türkçe öğrenme programlarının geliştirilmesi zorunluluğu doğmaktadır. Bu ihtiyaçtan doğan TÜBİTAK'ın da desteklediği “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Farklılaştırılmış Uzaktan Öğretimi” projesi hazırlanmaktadır. Çalışmasında hazırlanan projenin de yetersiz kaldığını ve yabancılara Türkçenin uzaktan olarak iletişimsel açıdan nasıl öğretilceği ile ilgili çalışılması gereken alanlardan olduğunu ifade etmektedir.

Yunus Emre Enstitüsü, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik hem dünyadaki gelişmeleri takip ederek hem de gelişen teknoloji ile birlikte Türkçe öğrenmek isteyenlere yönelik zamandan ve mekândan bağımsız olarak “Türkçe Öğretim Portalı” nı geliştirmiştir (YEE,2022). Ayrıca pandemi sürecinde en çok başvurulacak kaynaklar arasında Yunus Emre Enstitüsü'nün hazırlamış olduğu “Yedi İklim Türkçe Z-Kitap” bulunmaktadır.

Kovid-19 pandemisi nedeniyle yabancılara Türkçenin öğretiminin uzaktan öğretime çevrilen sürecinde ders materyalleri eksikliği doğmuştur. Bu açığı kapatabilmek adına Press Global yayınlarının hazırlamış olduğu “Yeni İstanbul Z-Kitap”ı yenilenmiş ve kullanılmaktadır. Ayrıca Anadolu Üniversitesi'nin “Anadil Türkçe”, Yaşar Üniversitesi'nin “Türkçe Öğreniyorum” ve “Hep Türkçe” çevrim içi olarak Türkçe öğrenilebilecek platformlar arasındadır.

Bilgisayar destekli yabancı dil öğretiminin yararlarını Ergin (1998); İzci (2006); Barış ve Çankaya (2016) şu şekilde belirtmişlerdir;

- Öğrenmeyi bireyselleştirir.
- Zamandan ve mekândan bağımsız öğrenmeyi sağlar.
- Öğrenci, öğrenme hızına göre öğrenme sürecini planlayabilir.
- Öğrenciye dersi tekrar izleyebilme imkânı sunar.

- Zenginleştirilmiş, görsellerle desteklenmiş ve farklı becerilere hitap eden içerik sunar. Öğrenciyi ders boyunca aktif tutar.
- Öğrenci hızlı geribildirim alabilir ve geri bildirim her zaman öğretmen tarafından olmadığı için hata yapmaktan korkmaz.
- Bilgisayar tarafından sistematik olarak ilerleyen bir süreç olduğu için öğrenciyi iletişim kurmaya zorlar.
- Eğitimcilere Web 2.0. araçlarını kullanarak özgün materyal kullanma olanağı sağlar.
- Mekândan bağımsız olduğu için örgün eğitim ders maliyetlerini ortadan kaldırır.
- Öğrencinin öz denetimine ve teknoloji okuryazarlığına katkı sağlar.
- Soyut olan içeriğin görsellerle somutlaştırılmasını sağlar.

Yabancılar Türkçenin uzaktan öğretiminin yaygınlaştığı bir dönemde bilgisayar destekli eğitimin yararları kadar sınırlılıkları da bulunmaktadır. Ergin (1998), Şahin ve Yıldırım (1999), Güngör& Çangal ve Demir (2020) sınırlılıkları şu şekilde ifade etmektedir;

- Öğretmen ve öğrencinin eş zamanlı olarak müsait olamaması ve etkileşimin olmaması
- Anlık soru sorma fırsatı tanımaması
- Sosyal olarak iletişim kurulamaması
- Sınıf ortamının oluşmaması
- Toplu etkinliklerin yaptırılamaması
- Yazılımların ve bilgisayar gibi teknolojik ürünlerin maliyetli olması
- Duyuşsal ve psikomotor becerilerin kazandırılmaması
- Yaratıcılığın ön planda olmaması, bilgisayarın komutları ile hareket edilmesi
- Öğrencilerin teknoloji okuryazarlığının olmaması
- Öğrenci takibinin zor olması

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerileri

Türkçe öğretimi okuma, dinleme/izleme, konuşma ve yazma olmak üzere dört temel beceriden oluşmaktadır. Bu beceriler arasında bütünsellik söz konusudur. Temel beceriler birbirini desteklemekte ve geliştirmektedir. Çerçeve metinde okuma ve dinleme becerisi alımlama, konuşma ve yazma becerisi ise üretim başlığı altında ele alınmaktadır. Akyol (2006) okumayı yazar ve okuyucu arasındaki etkili iletişimi kuran, ön bilgilerin işe koşulduğu, uygun bir amaç ve yöntem doğrultusunda düzenli bir ortamda gerçekleştirilen anlam kurma süreci olarak tanımlamaktadır. Johnson (2017)'a göre de anlam yakalamak için metni kullanma etkinliği olarak tanımlanmaktadır. Okumanın sürekli gelişen bir beceri olduğunu tanımlamaktadır.

Arıcı ve Taşkın (2019) okumayı bilme anlama süreci olarak tanımlamaktadır. Birey yazılı bir metni görüp özgün bir biçimde anlamlandırmaktadır. İnsanın en basit bilgiden en karmaşık bilgiye kadar sahip olduğu çoğu bilgisini okuyarak kazandığını ifade etmektedir. Özellikle bilimsel bilginin okuyarak kazanıldığını ve bu yönüyle okumanın bir kültürlenme süreci olduğunu söylemektedir. Çelik ve Başutku (2020) okuma sürecinin sonunda anlama ulaşmak gerektiğini ifade etmiştir. Hedef dili öğrenmek için çaba sarf eden öğrencilerin bir yandan dilin yapısını ve işlevlerini öğrenirken bir yandan da dil ile beraberinde taşınan kültürü tanımaya çalıştıklarını savunmaktadır.

Er (2010) okuma çeşitlerini üç başlık altında ele almaktadır.

“Metin eksenli okuma: Okuyucu yazılanlardan hareketle metni anlamlandırmaya çalışır.
Bellek eksenli okuma: Okuyucunun uzun süreli belleğinde yer alan bilgiler metinle harekete geçmektedir.
Etkileşimsel okuma: Okuyucu ile metin arasında sürekli bir etkileşimin olduğu okuma türüdür. Okuyucu bağlamdan hareketle anlama ulaşır.”

Yabancı dil öğretiminde okuma ise çeşitli dil öğrenme stratejileri ile birlikte sunulmaktadır. Teknolojinin gelişmesi ve 21. Yüzyıl becerileri ile birlikte hayatımıza yeni okuma türleri dahil olmaktadır. Görsel okuryazarlık, medya okuryazarlığı, bilgisayar okuryazarlığı gibi okuryazarlık türleri doğmaktadır. MEB tarafından görsel okuryazarlık “görsel sunu” ve “görsel okuma” başlıkları altında ele alınmaktadır (MEB,2005). Okuma türlerine çoklu ortam (bilgisayar, medya, resim, grafik, görsel) okumaları eklenmektedir.

Tüzel (2010)'e göre “görsel okuryazarlık” içerisinde okuma ve yazma becerisini içeren bir bütündür. Yalnızca okuma becerisini değil yazma becerisini de

desteklemektedir. Dolayısıyla anlama ve anlatma becerileri birlikte verilmektedir. “Görsel okuryazarlık, iletişim sürecinde görsel metinlerden anlam çıkarabilme ve bilinçli görsel mesajlar üretebilme becerisi” olarak tanımlanmaktadır.

Günümüz eğitim öğretim programlarında görsel okuma ve görsel sunu gittikçe önem kazanmaktadır. Öğrencinin teknolojik okuryazarlığının yanında görsel okuma yapma, elektronik işaret ve şekilleri anlama ve yorumlama becerisine de sahip olması gerekmektedir. Ölçme ve değerlendirme de görsel yorumlama becerisi ön plana çıkmaktadır. Öğrencilerin verilen görseli nasıl algıladıkları, muhakeme yeteneğine sahip olup olmadıkları ölçülmeye çalışılmaktadır.

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde ise görsel okuma tüm bu kazanımların yanında kültürel etkileşimin bir parçası haline gelmiştir. Türkçeyi dolayısıyla dili ve kültürü görünür kılan görsel metinler, Türkçenin de uluslararası alanda görünen yüzü olmaktadır. Bu açıdan seçilen metinlerdeki görseller Türk kültürünü tanıtan ve Türk milletini yansıtan nitelikte olmalıdır. Öğrencilerin görsellere ilişkin düşünceleri aynı zamanda dünyayı algılama biçimlerini, kültürel normlarını, toplumsal yaşantılarını da ortaya koymaktadır.

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde dinleme becerisi çerçeve metinde dinleme/izleme olarak ele alınmaktadır. Aktaş ve Gündüz (2004)’e göre dinleme, dilin öğrenilirken en çok kullanılan işlevidir. Dinleme duyma ile başlamaktadır ancak duymadan farklı olarak dinleme becerisi duyulan sesler arasında bilinçli bir seçme işlemidir.

Özbay ve Melanlıoğlu (2012) dinleme sürecinin anlamlandırmayla sonuçlandığını dolayısıyla dinlemenin işitme değil işitilen seslerin anlamlandırılması olduğunu ifade etmektedir. Dinleme becerisi yeni bir dili öğrenirken gelişen ve en çok maruz kalınan ilk beceridir.

Epçaçan (2013) dinlemeyi şu şekilde tanımlamaktadır:

“Dilin dört temel işlevinden biri olan dinleme, kişiler arasında iletişimin vazgeçilmez bir unsuru, anlatıcıdan gelen mesajları anlama ve yorumlama çabası; işitmeyi de içine alan kapsamlı, karmaşık, aktif bir süreç; çok boyutlu bir olgu; amaçlı bir davranış ve insanın seçme özgürlüğünün de bir yansıması olarak insan beyninin bilişsel süreçlerini gerektiren zihinsel bir etkinliktir.”

Dinleme süreci bireyin duyma yetisi ile başladığı için bireye ve ortama bağlıdır. Dolayısıyla dinleme becerisinin gerçekleştirildiği ortam da önemlidir. Dinlemeyi etkileyen unsurlar arasında hedef ve ihtiyaçlar, öğrencinin ilgisi ve dikkati, sosyo-ekonomik durumu önemlidir. Ayrıca öğretmenin konuyu nasıl sunduğu, ilgi çekici olup olmaması, materyal kullanımı gibi unsurlar dinleme sürecini etkilemektedir. Temur (2010)'a göre metni işleme sürecinde ders öncesi işlenecek metinle ilgili sorular verilmesi öğrencinin dinlemeye yönelik ilgisini arttıracığına ve metne hazırlık yapılmış olacağını ifade etmektedir. Metni işlemeyen önce verilen sorular, metni işledikten sonra verilen sorulardan daha çok dikkatli dinlemeye yardımcı olacağını ifade etmektedir.

Melanlıoğlu (2012) dinleme becerilerini, üstbilişsel stratejiler ile birlikte değerlendirerek dinlemeyi; dinleme öncesi, dinleme sırası ve dinleme sonrası olmak üzere üç başlıkta ele almaktadır. Bu başlıklara göre iyi bir dinleme süreci için öğrencinin seviyesi, kazanım ve hedefler, görsel ve işitsel materyaller, dersin işleniş ve dinlemenin değerlendirilmesi gibi unsurlar dinlemeyi etkilemektedir.

Özbay (2005) dokuz tür dinleme çeşidi olduğundan bahsetmektedir. Bunlar gönüllü veya gönülsüz dinleme, motivasyona dayalı dinleme, sempati ile dinleme, seçmeli dinleme, yüzeysel dinleme, etkin dinleme, katılımlı dinleme, eleştirel dinleme, pasif (edilgen) dinlemedir.

Yabancılar Türkçenin uzaktan öğretiminde dinleme, öğrenenin öğreticiyi direkt duyması yerine elektronik ortamda bir aracı materyal ile duyması sorunlara neden olmaktadır. Duymada kopukluk, seslerin gecikmesi, senkronizasyon sağlamaması gibi sorunlar dinleme becerisini de olumsuz etkilemektedir.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (2021) alımlamayı genel olarak üç başlıkta ele almaktadır. Bunlar sözlü kavrama, işitsel- görsel kavrama ve okuduğunu kavramadır. Alt başlıkları ise genel sözlü kavrama, başka insanlar arasındaki karşılıklı konuşmayı anlama, canlı bir izleyici kitlesinin parçası olarak anlama, duyuru ve yönergeleri anlama, işitsel (veya işaret dilinde) medya içeriğini ve kayıtları anlama; televizyon, film ve video izleme; genel okuduğunu kavrama, yazışmaları okuma, fikir sahibi olmak için okuma, bilgi ve sav için okuma, yönergeleri okuma, serbest zaman etkinliği olarak okuma şeklinde ayırmaktadır. Dolayısıyla okuma ve dinlemeyi bir bütün olarak ele almaktadır.

D-AOBM'ye yeni eklenen bölümler arasında çevrim içi kısmı da eklenerek açıklaması yapılmıştır. Dil öğretiminde de yerini alan çevrim içi öğrenme beraberinde iletişim/ haber araçlarının kullanımını ve uzaktan dil öğretimini destekler niteliktedir.

Tablo 1. CEFR Çevrim İçi Açıklamalar Bölümü

Çevrim içi	Aşağıdaki kategorilere yönelik iki yeni ölçek mevcuttur: - Çevrim içi karşılıklı konuşma ve tartışma, - Hedef odaklı çevrim içi işlemler ve iş birliği. Bu ölçeklerin her ikisi de tipik internet kullanımına özgü çok biçimli etkinliklerle ilgilidir ve şunları içerir: Yanıtların, sözlü etkileşimin ve canlı bağlantılarda daha uzun üretimin kontrol edilmesi ya da bunların karşılıklı alışverişi; sohbet (yazıya dökülmüş sözlü dil), daha uzun bloglar veya tartışmaya yazılı katkılarının kullanılması ve bunların dışındaki medyanın da dâhil edilmesi.
Diğer yeni tanımlayıcı ölçekler	2001 setinde eksik olan aşağıdaki kategoriler için yeni ölçekler D-AOBM tabanlı tanımlayıcıların diğer setlerinden alınan tanımlayıcılar ile verilmektedir: - İletişim/haberleşme araçlarının kullanımı, - Bilgi verme.
(MEB, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve değerlendirme, 2021)	

D-AOBM'de yeni eklenen çevrim içi etkileşim bölümü “Çevrim içi iletişime her zaman bir makine aracılığıyla aracılık edilir, bu da yüz yüze etkileşimle tam olarak aynı olmasının pek olası olmadığı anlamına gelmektedir (D-AOBM 2021)” şeklinde tanımlanmaktadır. Bu durum geleneksel yöntemlerle aynı olması mümkün olmayan yeni özellikler ortaya çıkarmıştır. Çerçeve metinde gerçek zamanlı paylaşılan metinlerin kullanılabilir olması olumlu bir özellik olarak örnek verilirken iletişim kurarken oluşabilecek yanlış anlaşılmanın telafisinin yüz yüze olmaktan daha zor olduğu ifade edilmektedir. D-AOBM'de çevrim içi kurulabilecek iletişimin başarılı olması için gerekli olan unsurlar şu şekilde belirtilmiştir:

- “Mesajlarda dolambaçlı yollara başvurma ihtiyacı,
- Mesajın doğru anlaşılıp anlaşılmadığını kontrol etme ihtiyacı,
- Kavramama yardımcı olmak ve yanlış kavramalarla başa çıkmak için yeniden ifade etme yeteneği,
- Duygusal tepkileri idare etme yeteneği.”

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenci çevrim içi dil öğrenirken söylenenleri dinlemeli, anlayabilmeli ve sonrasında üretim ve etkileşim aşamasına geçebilmelidir. Çevrim içi olarak kendini ifade edebilmek ve etkileşim içinde bulunabilmek iyi bir dinleme ve anlama sürecinden geçmektedir. Çevrim içi süreçte anlama becerilerinde

yaşanan kopukluklar diğer becerileri de etkileyecek ve kazanımların tam anlamıyla yerine getirilememesine neden olacaktır.

D-AOBM çevrim içi karşılıklı konuşma ve tartışma kazanımları başlığı altında aşağıdaki kazanımlar verilmiştir:

Tablo 2. CEFR Çevrim İçi Karşılıklı Konuşma ve Tartışma Kazanımları

C2	Gerçek zamanlı çevrim içi tartışmalarda, dili esnek ve bağlama duyarlı bir şekilde ayarlayarak duygusal, kinaye içeren ve şaka amaçlı kullanım dâhil olmak üzere, kendini açıklık ve netlik içinde ifade edebilir. Çevrim içi bir tartışmada olası yanlış anlamaları (kültürel olanlar dâhil olmak üzere), iletişim sorunlarını ve duygusal tepkileri öngörebilir ve bunlarla etkin bir şekilde başa çıkabilir. Üslubunu ve tarzını, farklı çevrim içi ortamlara iletişim amaçlarına ve söz eylem biçimlerine göre kolayca ve hızlı bir şekilde uyarlayabilir.
C1	Birden fazla katılımcıyla çeşitli katkılarının iletişimsel niyetlerini ve kültürel imalarını anlayarak gerçek zamanlı çevrim içi [bilgi/görüş] alışverişinde bulunabilir. Canlı, çevrim içi mesleki veya akademik tartışmalara gerektiğinde karmaşık ve soyut konulara ilişkin ek açıklamalar isteyerek ve açıklama yaparak etkin bir şekilde katılabilir. Gerekirse aynı [bilgi/görüş] alışverişinde bir üsluptan diğerine geçerek, çevrim içi etkileşim bağlamına göre üslubunu uyarlayabilir. Mesleki veya akademik canlı çevrim içi karşılıklı konuşma ve tartışmada savları değerlendirebilir, yeniden ifade edebilir ve sorgulayabilir.
B2	Katkılarını mesaj dizisindeki önceki katkılara bağlayarak, kültürel imaları anlayarak ve uygun şekilde onlara tepki vererek çevrim içi [bilgi/görüş] alışverişine katılabilir. Katkıda bulunanların olağandışı veya karmaşık bir dilden kaçınması ve yanıtlar için zaman tanınması koşuluyla ilgi alanına giren konularda belirli bir uzunlukta görüş bildirerek ve bildirilen görüşlere karşılık vererek çevrim içi tartışmalara aktif olarak katılabilir. Bir moderatörün tartışmayı yönetmeye yardımcı olması koşuluyla katkısını mesaj dizisindeki önceki katkılara etkin bir şekilde bağlayarak birden fazla katılımcının bulunduğu çevrim içi [bilgi/görüş] alışverişine katılabilir. Muhatabın/muhatapların iş birliği yapmaya istekli olması koşuluyla çevrim içi bir etkileşimde ortaya çıkan yanlış anlamaları ve anlaşmazlıkları fark edip bunlarla baş edebilir.
B1	Her katılımcının iletişimsel niyetini fark ederek birden fazla katılımcıyla gerçek zamanlı çevrim içi bilgi alışverişlerinde bulunabilir ancak ek açıklama yapılmadan ayrıntıları veya sonuçları anlayamayabilir. Gömülü bağlantılara ve medyaya gönderimde bulunarak ve kişisel duygularını ifade ederek çevrim içi sosyal olaylara, deneyimlere, etkinliklere yönelik anlatsal paylaşımda bulunabilir. Metni önceden hazırlayabilmesi ve dildeki açıkları kapatmak ve doğruluğunu kontrol etmek için çevrim içi araçları kullanabilmesi koşuluyla ilgi alanına giren aşına olduğu bir konu hakkında çevrim içi bir tartışmada anlaşılır bir katkı paylaşabilir. Sözcüksel kısıtlar nedeniyle kimi zaman tekrarlar ve uygun olmayan yapılar kullansa bile deneyimler, duygular ve olaylar hakkında kişisel çevrim içi paylaşımlar yapabilir ve başkalarının yorumlarına bir miktar ayrıntıyla girerek bireysel olarak yanıt verebilir.
A2	Yanıtlarını ifade etmek için yeterli zaman verilmesi ve her seferinde tek bir muhatap ile etkileşime girmesi koşuluyla sorular sorarak ve yanıtlayarak ve öngörülebilir günlük konular hakkında fikir alışverişinde bulunarak kendisini tanıtabilir ve çevrim içi olarak basit bir [bilgi] alışverişinde bulunabilir. Basit temel ayrıntılarla günlük konular, sosyal etkinlikler ve duygular hakkında kısa, açıklayıcı çevrim içi paylaşımda bulunabilir. Basit bir dilde yazılmış/işaretlenmiş olmaları koşuluyla gömülü medyaya yönelik şaşkınlık, ilgi ve kayıtsızlık duygularını basit bir şekilde ifade ederek diğer kişilerin çevrim içi gönderilerine yorum yapabilir. Çevrim içi olarak temel sosyal iletişim kurabilir (ör. sanal ortamda bir karta özel durumlar için basit bir mesaj yazma, haber paylaşma ve buluşma ayarlamaları yapma/ayarlamaları teyit etme). Genel olarak bir çevrim içi çeviri aracına ve diğer kaynaklara başvurması gerekmesine rağmen temel dil birikimini kullanarak gömülü bağlantılar ve gömülü medya hakkında olumlu veya olumsuz çevrim içi kısa yorumlar yapabilir.
A1	Bir çeviri aracının yardımıyla hobiler, beğenilip beğenilmeyenler vb. hakkında çok basit mesajlar ve kişisel çevrim içi bildirimleri bir dizi çok kısa cümle hâlinde düzenleyebilir. Basit çevrim içi gönderilere ve bunların gömülü bağlantılarına ve medyalarına basit sözcüklerle/işaretlerle olumlu veya olumsuz kısa tepkiler veren ifadeler düzenleyebilir, daha sonraki yorumlara standart teşekkür ve özür ifadeleriyle yanıt verebilir.
A1 öncesi	Temel kalıplaşmış ifadeler ve yüz ifadelerini belirten ikonlar [emojis] kullanarak basit çevrim içi kutlama bildirimlerinde bulunabilir. Bir menüden seçebilmesi ve/veya çevrim içi bir çeviri aracına başvurması koşuluyla kendisi hakkında (ör. işi durumu, uyruk, meslek) çevrim içi kısa basit bildirimlerde bulunabilir (MEB, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve değerlendirme, 2021).

A-DOBM’de “hedef odaklı çevrim içi işlemler ve iş birliği” başlığı altında hayatımızın ayrılmaz bir parçası hâline gelen teknoloji ve beraberinde getirdiği bilişim dünyasının bir gerekliliği olan çevrim içi iş birliği kazanımlarına yer vermektedir. Günümüz dünyasını şekillendiren teknolojiyi ve farklı iletişim araçlarının etkisinin giderek arttığını kabul edilmektedir. Bu gereksinimden doğan çevrim içi iletişim dil öğreniminde de kendisine yer bulmuştur. Çerçeve metin, medya araçlarının kullanımını kabul ederek çevrim içi ortamlarda yazılı ve sözlü beceriler arasındaki katı ayrımın geçerli olmadığını ifade etmektedir. “Hedef odaklı çevrim içi işlemler ve iş birliği” başlığı altında şu kazanımlara yer verilmiştir:

Tablo 3. CEFR Hedef Odaklı Çevrim İçi İşlemler ve İş Birliği Kazanımları

C2	“Yanlış anlamaları çözüme kavuşturabilir ve iş birliği sürecinde ortaya çıkan sürtüşmelerle etkin şekilde baş edebilir. İş birliğine dayalı çalışmanın düzeltme ve düzenleme aşamalarında bir gruba rehberlik edebilir ve çalışmaya netlik katabilir. Ayrıntılı yönergeleri düzenleyerek ve tekrar gözden geçirip düzelterek, ekip üyelerinden gelen önerileri değerlendirebilir ve paylaşılan görevleri gerçekleştirmek amacıyla açıklamalar sağlayarak çevrim içi bir proje üzerinde çalışan bir grubu koordine edebilir. Tartışmaları ve müzakereleri yönetmek için kullandığı dili esnek bir şekilde uyarlayarak bir hizmet rolündeki (ör. karmaşık gereksinimlere sahip uygulamalar) çevrim içi işlemlerle ilgilenebilir.
C1	Hedefe ulaşmak amacıyla yönergeleri net bir biçimde takip ederek ve aktararak diğer çevrim içi iş birliği biçimlerinin yanı sıra ortak yazma ve gözden geçirip yeniden düzenleme gerektiren karmaşık projelere katılabilir. Çevrim içi iş birliğine dayalı veya işlemsel bilgi alışverişlerinde ortaya çıkan iletişim sorunlarıyla ve kültürel meselelerle ifadelerini yeniden düzenleyerek, netleştirerek ve medya (görsel, işitsel, grafik) aracılığıyla örnekler sunarak etkili bir şekilde başa çıkabilir.
B2	Belirlenen hedeflere ulaşmak amacıyla gruba rollerini, sorumluluklarını ve son teslim tarihlerini hatırlatarak grubu görevde tutup uzmanlık alanlarındaki çevrim içi iş birliğine dayalı çalışmalarda lider rolü üstlenebilir. Koşulların müzakere edilmesini ve karmaşık ayrıntıların ve özel gereksinimlerin açıklanmasını gerektiren uzmanlık alanına giren çevrim içi iş birliğine dayalı veya işlemsel bilgi alışverişlerine katılabilir. Sorunu çözmeye yardımcı olmak amacıyla nazıkçe ve uygun şekilde yanıt vererek çevrim içi iş birliğine dayalı veya işlemsel bilgi alışverişinde ortaya çıkan yanlış anlamalarla ve beklenmeyen sorunlarla baş edebilir. Ortak görevlerin tamamlanmasını sağlamak amacıyla, önerilerini gerekçelendirerek ve destekleyici bir rol oynayarak bir proje üzerinde çalışan bir gruba çevrim içi iş birliği yürütebilir. Muhatabın karmaşık dilden kaçınması ve gerektiğinde tekrar etmeye ve yeniden ifade etmeye istekli olması koşuluyla uzayan bir bilgi alışverişi gerektiren çevrim içi işlemlerde bulunabilir. Karmaşık olmayan yönergeleri izleyerek, açıklık getirilmesini isteyerek ve ortak görevlerin tamamlanmasına yardımcı olarak bir proje üzerinde çalışan bir gruba çevrim içi ortak etkileşimde bulunabilir.
B1	Bir kursa, tura veya etkinliğe kaydolmak veya üyelik başvurusu yapmak gibi durumlarda ilgili ayrıntılar hakkında basit bir açıklama yapılmasını gerektiren çevrim içi iş birliğine dayalı veya işlemsel bilgi alışverişlerine katılabilir. Daha karmaşık kavramları açıklığa kavuşturmak için resimler, istatistikler ve grafikler gibi görsel yardımcıları olması koşuluyla bir proje üzerinde çalışan bir ortakla veya küçük gruba çevrim içi etkileşim kurabilir. Paylaşılan çevrim içi bir görevi yerine getirmek amacıyla yönergeleri uygulayabilir, sorular sorabilir veya açıklamalar talep edebilir.
A2	Çevrim içi işlemlerde baş gösteren rutin sorunlara (modeller veya özel tekliflerin bulunup bulunmadığı teslimat tarihleri, adres bilgileri vb.) kalıplaşmış bir dille yanıt verebilir. İlgili kavramları açıklamak için resimler, istatistikler ve grafikler gibi görsel yardımcıların bulunması koşuluyla, talimatları uygulayarak ve açıklamalar isteyerek basit iş birliğine dayalı bir görevde destekleyici bir ortakla çevrim içi etkileşim kurabilir. Kişisel bilgiler verme, hüküm ve koşulları kabul etme, ilave hizmetleri reddetme ve benzer şeyler için çevrim içi bir form veya anket doldurarak basit çevrim içi işlemleri (ürün siparişi etme, bir kursa kaydolma vb.) gerçekleştirebilir. Bir ürün veya özelliğin var olup olmadığı hakkında temel sorular sorabilir. Destekleyici bir muhatap yardımıyla çevrim içi olarak paylaşılan bir görevi yerine getirmek için basit yönergeleri uygulayabilir ve basit sorular sorabilir.
A1	Temel kişisel bilgileri (ör. isim, e-posta veya telefon numarası) sağlayarak çok basit bir çevrim içi satın almayı veya başvuruyu tamamlayabilir.
A1	Görsel destek olması koşuluyla, basit bir çevrim içi satın alma veya başvuru formunda seçimler yapabilir (ör. bir ürün, beden, renk seçimi)” (MEB, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve değerlendirme, 2021).
ÖNCESİ	

Çerçeve metinde de belirtildiği gibi gelişen teknoloji ile birlikte dil öğretimine de dahil olan çevrim içi sınıflar, yüz yüze olan eğitim programından farklı kazanımlar içermektedir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde çevrim içi derslere uygun programın eksikliği görülmektedir. Ders saatlerinin yüz yüze eğitimdeki gibi olması hem dikkat süresinin kısılmasına hem de ekran yorgunluğuna neden olmaktadır. Okuma, dinleme, konuşma ve yazma kazanımları tüm programlar için yüz yüze eğitime uygun olarak tasarlanmıştır. Çevrim içi eğitime uygun olarak programların tekrar tasarlanması gerekmektedir.

Uzaktan eğitimde görülmektedir ki öğrencinin ve öğreticinin teknoloji okuryazarlığına sahip olması gerekmektedir. A1 öncesi düzeydeki dil öğrencisi çevrim içi olarak Türkçe öğrenebilmesi için öğreticisi ile iletişime geçmek zorundadır. Telefon ya da mail aracılığıyla kurulan ilk iletişimde mecburen aracı dillere ya da çeviri programlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Öğrencinin kullandıkları sanal sınıfın işleyişini öğrenciye anlatması ise bir hayli zor olmaktadır. A1 seviyesindeki bir öğrenciden tüm bu sistemleri çözüp derse aktif bir şekilde katılımını sağlamak ise öz veri gerektirmektedir.

Pandemi süreci ile sanal sınıflara hızlı bir geçiş yaşanmış ve hem öğreticiler hem de öğrenciler deneme yanılma yolu ile teknoloji okuryazarlığı kazanmışlardır. Bu deneme yanılma sürecinde yaşanan aksaklıklar ise uzun vadede ders alınması gereken süreçlerdir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde araştırma modeli, araştırma modeline göre evren ve örneklem, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin analizi hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. “Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır” (Yıldırım & Şimşek, H., 2016).

Çalışmada yabancı dil olarak Türkçeyi uzaktan öğreten öğretmenlerin, yabancı dil olarak Türkçenin uzaktan öğretiminde anlama becerilerinde yaşanan sorunlar ve çözüm önerilerini değerlendirmeye yönelik bir olgu araştırması yapıldığından bu çalışma olgubilim (fenomenoloji) desenine göre kurgulanmıştır.

Olgubilim, farkında olduğumuz ancak ayrıntılı ve derin bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanır. Yıldırım ve Şimşek (2016) şu şekilde ifade etmektedir:

“Olaylar, deneyimler, algılar veya da durumlar gibi farklı şekillerde karşımıza çıkan bu olgularla günlük yaşantımızda farklı şekillerde karşılaşabiliriz. Ancak bu durum söz konusu olguları tam olarak anladığımız anlamına gelmemektedir. Dolayısıyla fenomenoloji günlük olarak sıklıkla karşılaştığımız, bize yabancı olmayan ancak tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için kullanılmakta ve uygun bir araştırma zemini oluşturmaktadır.”

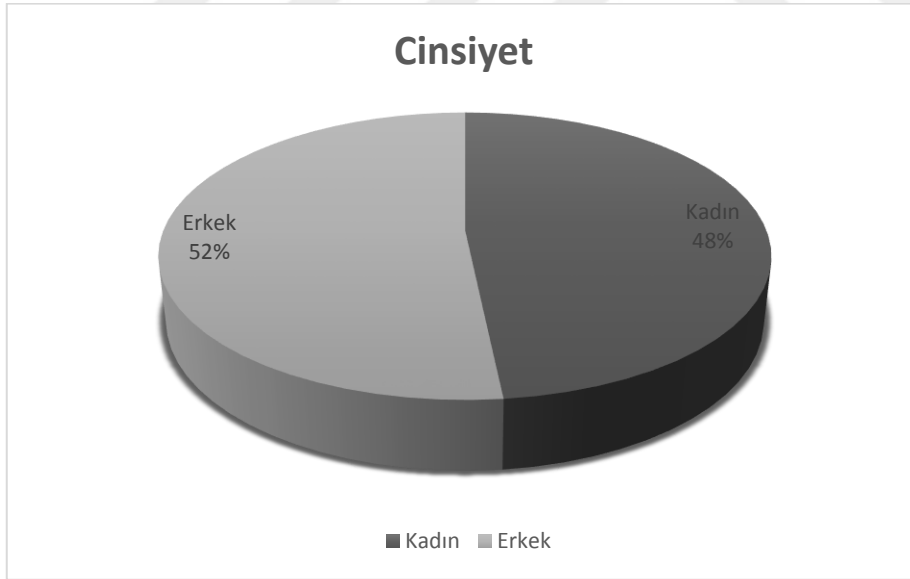
Fenomenolojik çalışma, bireylerin bir fenomen veya kavramla ilgili yaşamış deneyimlerinin ortak anlamını keşfeder. Fenomenolojistler bir fenomeni deneyimleyen tüm katılımcıların ortak özelliklerinin tanımlanmasına odaklanırlar. Araştırmacılar fenomenle ilgili deneyime sahip olan kişilerden veri toplar ve bütün bireylerin deneyimlerinin özünü tanımlayan bütüncül bir betimleme ortaya koyar. Bu betimleme, onların “neyi”, “nasıl” deneyimlediklerinden oluşmaktadır (Moustakas, 1994).

Fenomonoloji yalnızca bir betimleme değildir, araştırmacının yaşanmış sürece ve sürecin anlamına ilişkin yorumda bulunduğu yorumsal bir süreçtir (Moustakas, 1994).

Evren ve Örneklem

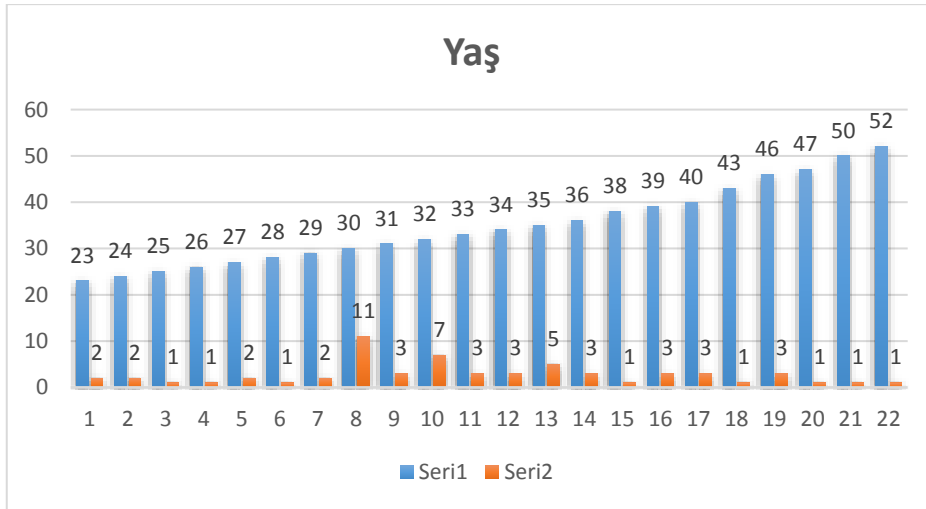
Bu çalışmada evreni yabancılara Türkçenin uzaktan öğretiminde yurt içinde ve yurt dışında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklemi ise aktif olarak yabancılara Türkçeyi uzaktan öğreten altmış öğretici oluşturmaktadır. Örneklemi oluşturan katılımcılar Türkiye'nin çeşitli üniversitelerinde görev yapan öğretim görevlileri ve yabancılara Türkçe öğreten öğretmenlerdir. Farklı üniversiteden öğretmenlerin yer aldığı çalışmada yabancılara Türkçe öğretim setleri ve kullanılan kaynak kitaplarının farklı olması, üniversitelerin farklı bilişim altyapısını kullanmaları, ölçme ve değerlendirme için çeşitli uygulamalar ve Web 0.2 araçları kullanmaları örneklemin farklılığı açısından önemlidir.

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretime ilişkin öğretmenlerin demografik bilgileri aşağıdaki gibidir:

Şekil 1. Katılımcıların Cinsiyetine İlişkin Bilgiler

Çalışmaya katılanların cinsiyetlerine bakıldığında toplam 60 kişinin 31'i erkek, 29 kişinin de kadın olduğu görülmektedir.

Şekil 2. Katılımcıların Yaş Aralığına İlişkin Bilgiler

Yabancılar Türkçenin uzaktan öğretiminde görev yapan katılımcıların yaşlarına bakıldığında en genç öğreticinin 23 yaşında olduğu ve 2 kişi olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılanlar arasında en deneyimli öğretici ise 50-52 yaş aralığında ve iki kişi olduğu görülmektedir. Öğreticilerin yaş dağılımlarına göre ağırlığın 30-40 yaş aralığında yoğunlaştığını ve toplam 42 kişi olduğu söylemek mümkündür.

Tablo 4. Katılımcıların Görev Yaptığı Kurumlara İlişkin Bilgiler

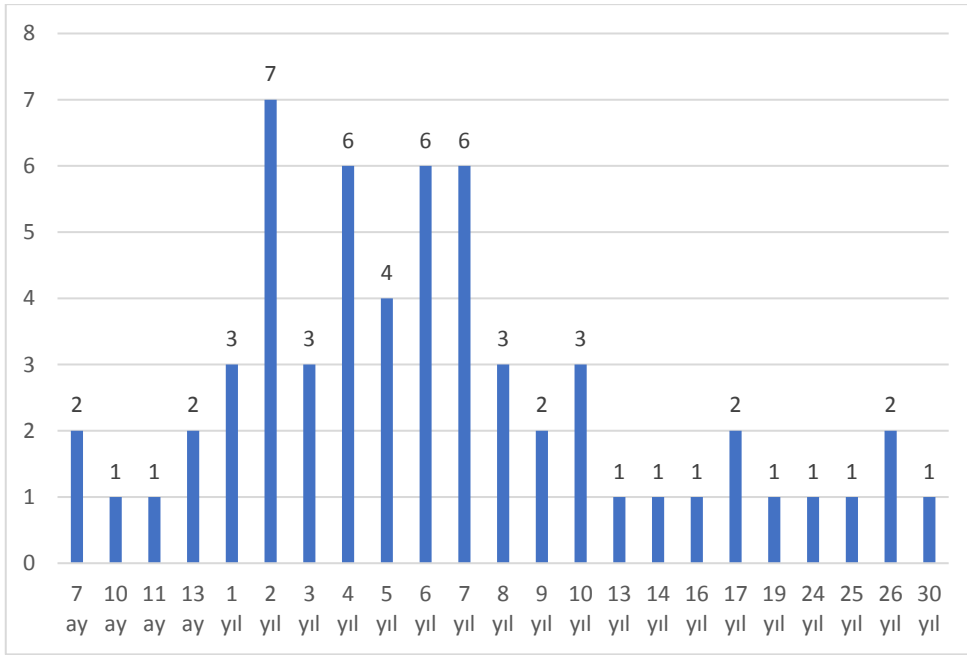
Katılımcıların görev yaptığı kurumlar	N	%
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	14	23,3
Gazi Üniversitesi	6	10
Gaziantep Üniversitesi	4	6,6
Hitit	3	5
Shaheed Prof.Rabbani	3	5
Akdeniz Üniversitesi	2	3,3
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	2	3,3
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	2	3,3
Pamukkale Üniversitesi	2	3,3
Samsun 19 Mayıs Üniversitesi	2	3,3
Adıyaman Üniversitesi	1	1,6
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	1,6
Allameh Tabataba'i Üniversitesi	1	1,6
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi	1	1,6
Atatürk Üniversitesi	1	1,6
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	1	1,6
Bandırma 17 Eylül Üniversitesi	1	1,6
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1	1,6
Dicle Üniversitesi	1	1,6
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	1	1,6
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	1	1,6
Iğdır Üniversitesi	1	1,6
İstanbul Aydın Üniversitesi	1	1,6
Kabil Üniversitesi	1	1,6
Malatya Turgut Özal Üniversitesi	1	1,6
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1	1,6
Nevşehir Hacı Bektaşî Veli Üniversitesi	1	1,6
Osmangazi Üniversitesi	1	1,6
Serbest Araştırmacı	1	1,6
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	1	1,6
Toplam	60	100

Çalışmaya katılan öğretmenlerin Türkiye'nin farklı üniversitelerinden olması, özel kurumlarda çalışanların olması ve yurt dışından katılımcının olması öğretici çeşitliliği açısından önemlidir. 30 farklı kurumun yer aldığı katılımcılar arasında 14 katılımcı ile en fazla Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi TÖMER öğretim görevlileri alırken bunu 6 katılımcı ile Gazi Üniversitesi TÖMER, 4 katılımcı ile Gaziantep Üniversitesi TÖMER öğretim görevlileri takip etmektedir.

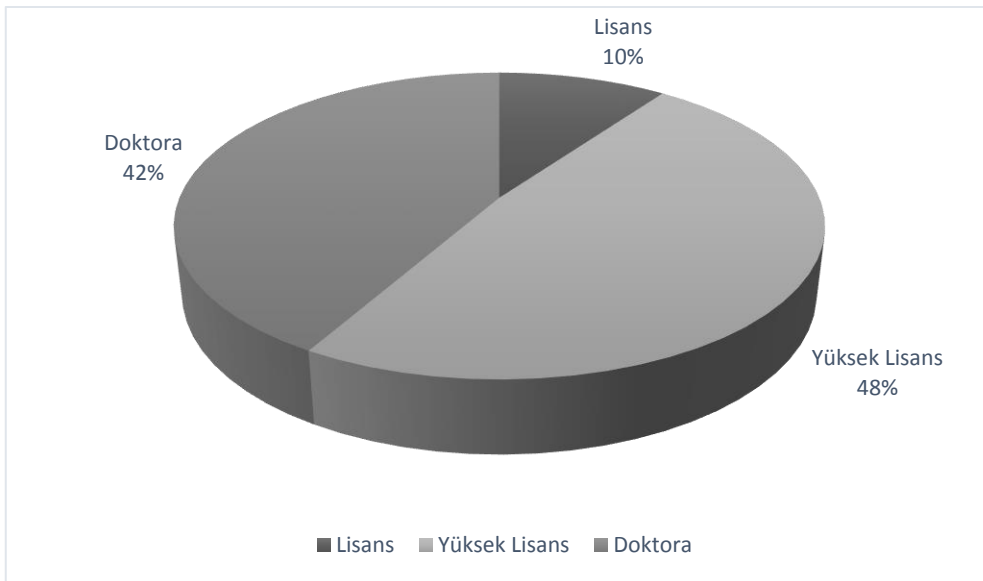
Şekil 3. Katılımcıların Çalışma Biçimlerine İlişkin Bilgiler

Çalışmaya katılanların 36'sı kadroluyken 24 kişi de sözleşmeli olarak görev yapmaktadır. Alana olan ilginin giderek artması çalışan sayısının artmasını da olumlu etkilemektedir.

Şekil 4. Katılımcıların Görev Sürelerine İlişkin Bilgiler

Çalışmaya katılanların yabancılar Türkçe öğretimi alanında 30 yıl tecrübeye sahip 1 kişi, 26 yıl tecrübeye sahip 2 kişi, 25 ve 24 yıl tecrübeye sahip birer kişi olduğu görülmektedir. Alanına ilginin son yıllarda artması nedeniyle bu tecrübeye sahip olunması çalışmanın geçerliliği açısından da önemlidir. Çalışmada en az tecrübeye sahip 7 ay ile 2 kişi varken yoğunluğun 7 kişi ile 2 yıl tecrübeye sahip kişilerden oluştuğu görülmektedir.

Şekil 5. Katılımcıların Eğitim Durumlarına İlişkin Bilgiler

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde çalışmaya katılanların büyük çoğunluğu 29 kişi ile yüksek lisans mezunuyken 25 kişi doktora ve 6 kişi de lisans mezunudur.

Tablo 5. Katılımcıların Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Sertifika Bilgileri

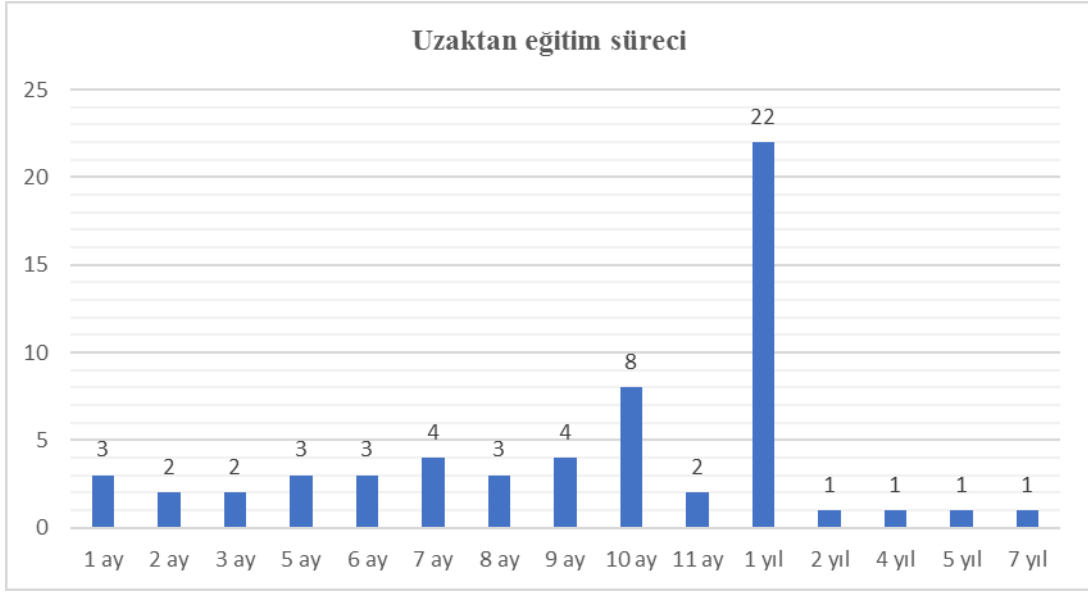
Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Sertifikasına:	N	%
Sahibim	51	85
Sahip değilim	9	15
Toplam	60	100

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifikası olup olmadığına bakıldığında katılımcıların 51'inin sertifikaya sahip olduğunu, 9 kişinin ise bu sertifikaya sahip olmadığı görülmektedir. Ayrıca sertifika programlarının pandeminin getirdiği süreç ile birlikte çevrim içi olarak yapıldığını ve sertifika veren kurumların da oldukça arttığını gözlemlenmektedir.

Tablo 6. Katılımcıların Mezun Olduğu Fakülte/ Bölüme İlişkin Bilgiler

Mezun Olunan Fakülte/ Bölüm	N	%
Fen-Edebiyat Fakültesi/ Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü	25	41,6
Eğitim Fakültesi/ Türkçe Öğretmenliği	20	33,3
Fen-Edebiyat Fakültesi/ Çağdaş Türk Dili ve Lehçeleri Bölümü	4	6,6
Eğitim Fakültesi/ Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği	4	6,6
Eğitim Fakültesi/ İngilizce Öğretmenliği	3	5
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü/ Türk Halk Bilimi	2	3,3
Yabancı Dil Olarak Türkçe Eğitimi	1	1,6
Fen-Edebiyat Fakültesi/ Dilbilim	1	1,6
Toplam	60	100

Çalışmaya katılanların 25'i Türk dili ve edebiyatı bölümünden mezun olurken bu sayıyı 20 kişi ile Türkçe öğretmenliği bölümü takip etmektedir. Ayrıca İngilizce öğretmenliği bölümünden 3 kişinin de olması alanın farklı bölümler tarafından da tercih edildiğini göstermektedir.

Şekil 6. Katılımcıların Uzaktan Eğitim Verme Sürelerine İlişkin Bilgiler

Katılımcıların “Ne zamandır yabancılar Türkçeyi uzaktan öğretiyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında 22 kişinin bir yıldır çevrim içi olarak ders verdiği görülmektedir. En az bir ay ders veren 3 kişi varken en fazla 7 yıl ile ders veren bir kişi bulunmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğretici tecrübeli oldukça önemlidir. Öğrenci merkezli bir program üzerinden ilerleyen dil öğretim süreci uzaktan eğitimde öğreticinin daha aktif olduğu bir boyuta evrilmiştir. Öğretici her zaman süreci yöneten kişi olsa da uzaktan öğretim sürecinde daha çok sorunluluk üstlenmiş ve uzun olan ders saatlerini doldurabilmek için alternatif olarak Web 2.0 araçlarını kullanma yoluna gitmiştir. Dolayısıyla öğreticilerin deneyimi ve yeterliliği uzaktan öğretim sürecinde daha çok önem kazanmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu görüşme formu, demografik bilgiler için 11 kısa cevaplı soru ve yabancılar Türkçenin uzaktan öğretimini gerçekleştiren öğreticilerin yaşadıkları sorunları tespit etmek için 6 açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan görüşme formu, alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda şekillendirilmiştir.

Veri Toplama Süreci

Çalışmada kullanılan veriler Google form aracılığıyla hazırlanmış ve öğretim görevlilerine ulaştırılmıştır. Veri toplama süreci bir ay sürmüştür. Öğretim görevlilerin farklı üniversitelerden seçilmiş olmasına özen gösterilmiştir. Veri toplamak için, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi tarafından ilgili üniversitelerin TÖMER birimlerine ulaştırılarak izin süreci tamamlanmıştır.

Veri toplama araçlarının amacına uygun olarak kullanılabilmesi için alan uzmanlarının görüşlerine başvurulmuştur. Yabancılar Türkçe öğreten öğretim görevlilerine yöneltilen sorular alan uzmanlarınca şekillendirilmiştir. Sonuçların çeşitlendirilmesi ve evreni yansıtabilmesi için yurt içinden ve yurt dışından farklı kurumlarda ve Türkiye'nin farklı bölgelerinde görev yapan öğretim görevlilerine ulaşılmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışmada elde edilen veriler içerik analizi tekniğinden yararlanılarak çözümlenmiştir. “İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tanımlanır. İçerik analizi sonucunda elde edilen verilerin yorumlanmasında genellikle frekans ve yüzde kullanılır” (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F., 2015).

Çalışmada, öğreticilerin verdikleri cevaplardan doğrudan alıntı yapılırken öğretici isimleri yerine K1, K2, K3... gibi kodlamalar kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Katılımcıların Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Okuma ve Dinleme Derslerine Yönelik İnternet Altyapısıyla İlgili Yaşadığı Sorunlara İlişkin Bulgular

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde öğretim dil becerileri üzerine kurgulanmakta, öğrencilere becerilerle eş zamanlı olarak dil bilgisi kuralları öğretilmekte, dil becerileri anlama (okuma ve dinleme) ve anlatma (konuşma ve yazma) becerileri şeklinde iki başlıkta ele alınmaktadır. Uzaktan eğitim süreci de bu doğrultuda ilerleyerek dersler dört temel beceri üzerinden ilerlemiştir.

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde tüm öğretim faaliyetleri çeşitli web tabanlı bilişim sistemleri üzerinden yapılmaktadır. Öğretim faaliyetlerinin tamamının internet üzerinden yapıldığı bu süreçte, yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğreticilerin internet altyapısıyla ilgili ne tür sorunlarla karşılaştıklarına yer verilmektedir. Yaşanan sorunlar internet altyapısından kaynaklanan sorunlar, öğreticilerden kaynaklanan sorunlar, öğrencilerden kaynaklanan sorunlar ve bilişim sistemlerinden kaynaklanan sorunlar olmak üzere alt başlıklara ayrılarak incelenmiştir.

Tablo 7. Katılımcıların uzaktan eğitimde anlama becerilerinde internet altyapısıyla ilgili yaşadığı sorunlara ilişkin bilgiler

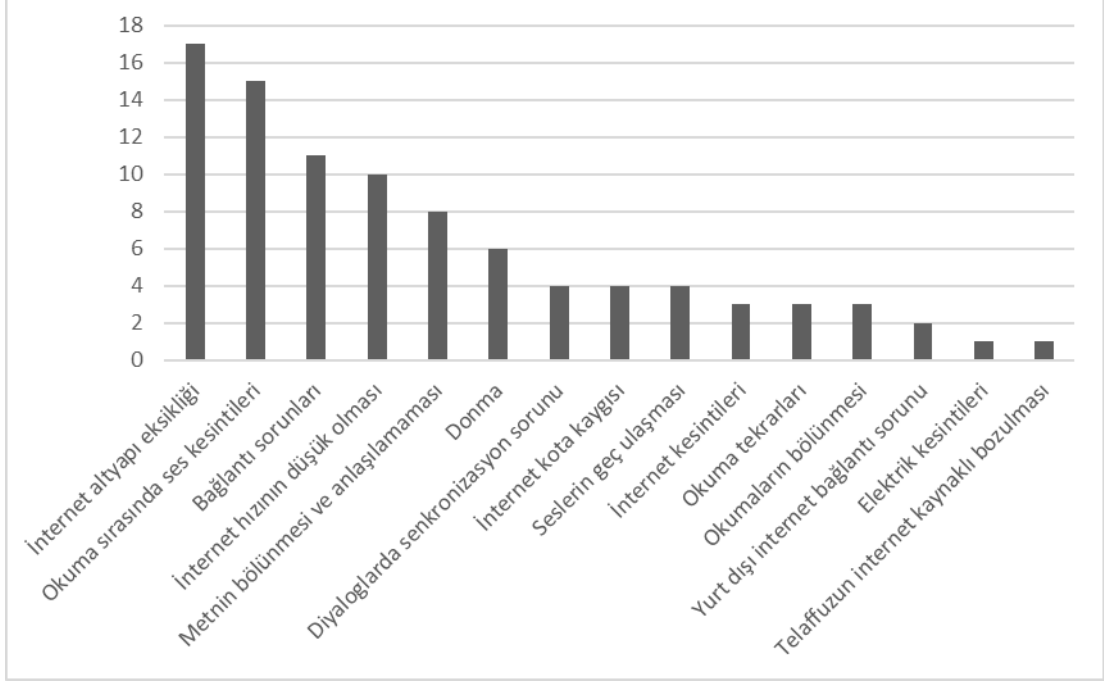
Katılımcı görüşleri	N	%
İnternet kesintileri	17	10,6
Dinleme sırasında ses kesintileri	15	9,3
Sistem kaynaklı sorunlar	13	8,1
Bağlantı sorunları	11	6,8
İnternet hızının düşük olması	10	6,2
Metnin bölünmesi ve anlaşılabilmesi	8	5
Motivasyon kaybı	7	4,3
Donma	6	3,7
Sorun yaşamadım	6	3,7
Diyaloglarda senkronizasyon sorunu	4	2,5
İnternet kota kaygısı	4	2,5
Öğrenciden kaynaklanan sorunlar (isteksizlik)	7	4,3
Ses ve görüntünün aynı anda ulaşmaması	4	2,5
Dinleme kayıtlarının bölünmesi	3	1,8
İnternet altyapı eksikliği	3	1,8
Kamera ve mikrofon eksikliği	3	1,8
Okuma tekrarları	3	1,8
Okumaların bölünmesi	3	1,8
Öğrencinin bilişim teknolojilerine ulaşamaması	3	1,8
Ses kalitesinde bozulma	3	1,8
Sınıf ortamındaki doğallığın eksikliği	3	1,8
Dersin bölünmesi	2	1,2
Dinlemenin tekrar yapılması	2	1,2
Bağlantı problemi (öğreticinin geç görmesi)	2	1,2
Öğrencinin internete ulaşamaması	2	1,2
Seslerin geç ulaşması	2	1,2
Yurt dışı internet bağlantı sorunu	2	1,2
Ders ve dinleme sekmesinin aynı anda açılabilmesi	1	0,6
Ekran	1	0,6
Elektrik kesintileri	1	0,6
İletişim kopukluğu	1	0,6
Mikrofon ve kamera açmama	1	0,6
Seslerin sırasıyla duyulmaması	1	0,6
Sesletim hatalarının düzeltilmemesi	1	0,6
Slayt geçişlerinde gecikmeler	1	0,6
Sürenin kısıtlı olması	1	0,6
Takibin zor olması	1	0,6
Telaffuzun internet kaynaklı bozulması	1	0,6
Yanlış okumalara eş zamanlı müdahale edilememesi	1	0,6
Toplam	160	100

İnternet altyapısından kaynaklanan sorunlar okuma ve dinleme becerisi olarak ayrı ayrı ele alınarak incelenmiştir. İnternette kaynaklanan sorunlar aşağıdaki başlıklara göre ayrılmaktadır:

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Okuma Becerisinde Yaşanan İnternette Kaynaklı Sorunlar

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde karşılaşılan sorunların büyük bir bölümünü internette kaynaklanan sorunlar oluşturmaktadır. Sanal sınıfların ve üniversitelerin kullandığı çevrim içi sınıfların temelinde internet vardır. İnternet hızının

iyi olması programların iyi çalışmasını sağlamaktadır. İnternetin yavaş olması ve internete erişimin sınırlı olması beraberinde derste donmalara, sayfadan çıkılmasına, dersin bölünmesine ve sonucunda da motivasyon kayıplarına neden olmaktadır. Uzaktan öğretim sürecinde internetten kaynaklanan sorunlar aşağıdaki başlıklara ayrılarak ele alınmıştır:

Şekil 7. Okuma Becerisinde Yaşanan İnternetten Kaynaklı Sorunlar

Şekil 7’den hareketle yabancılara Türkçenin uzaktan öğretiminde internet bağlantısıyla ilgili sorunlara bakıldığında 17 görüş ile internet altyapı eksikliği, 15 görüş ile okuma sırasında yaşanan ses kesintileri, 11 görüş ile bağlantı sorunları, 10 görüş ile internet hızının düşük olması, 8 görüş ile metnin bölünmesi ve anlaşılamaması alt başlıklarına ulaşılmıştır. İnternet ile ilgili yaşanan sorunları donma, diyaloglarda senkronizasyon sorunu, internet kota kaygısı, seslerin geç ulaşması, internet kesintileri, okuma tekrarları, okumaların bölünmesi, yurt dışı internet bağlantı sorunu, elektrik kesintileri, telaffuzun internet kaynaklı bozulması başlıkları izlemektedir. Bu başlık altındaki öğretici görüşleri aşağıdaki gibidir:

İnternet bağlantısının kötü olması durumunda ses kesintileri oluşuyor. (K5)

İnternet kesintisi ve bundan kaynaklı anlaşılamama. (K6)

İnternet birçok öğrencide yok bu büyük bir sorun ayrıca olsa bile internet hızı çok yavaş, derslerde sürekli internet kesintileri ve internet kotası kaygısı oluyor. Ayrıca her öğrencinin bilgisayar, tablet ve akıllı telefon imkânı da yok. Tüm bu sorunlardan dolayı okuma dersinde internet kesintileri metnin bölünmesine ve anlaşılmasına, sağlıklı iletişim olmamasına ve okuma yapılmamasına neden oldu. (K10)

İnternet kesintisi, donma, karşıdaki öğrencinin konuşmak yerine daha çok mesaj yazabilmesi. (K13)

İnternet kaynaklı sürekli kopmalar, ses gelmemesi gibi sorunlar oldu... (K14)

Öğrencilerin veya öğreticinin internetinden kaynaklı bağlantı kopuklukları, sistem yoğunluğu olduğu anda internet hızında yavaşlama gibi sorunlar yaşadım. (K21)

İnternet kesintileri dersin bölünmesine, okuma tekrarlarına, motivasyonun düşmesine ve dinleme metinleri için ses kesilmelerine, anlama da zorluklara neden oldu. (K28)

Yurt dışında görev yaparken internet bağlantı sorunları yaşıyordum. Türkiye'de üniversitedeki internette sorun yaşamadım. Fakat daha sonra kendi evime de 100 MB internet aldım. Şu an sorun yaşamıyorum. (K39)

Bilişim altyapısı olan sistemlerde iletişim kurmak çok zordu. Mikrofon açmıyorlar, diyalog kurmuyorlar. A1 seviyesinde öğrenciler heceleri birleştirmekte zorluk yaşadılar. Ses eğitiminde ağız hareketlerini görmeleri ve göstermeleri gerekiyordu fakat internet sorunları, kamera eksikliği buna izin vermedi. (K40)

İnternet hızının düşük olması. Afganistan'da sağlam bir internet alt yapısının bulunmaması. (K53)

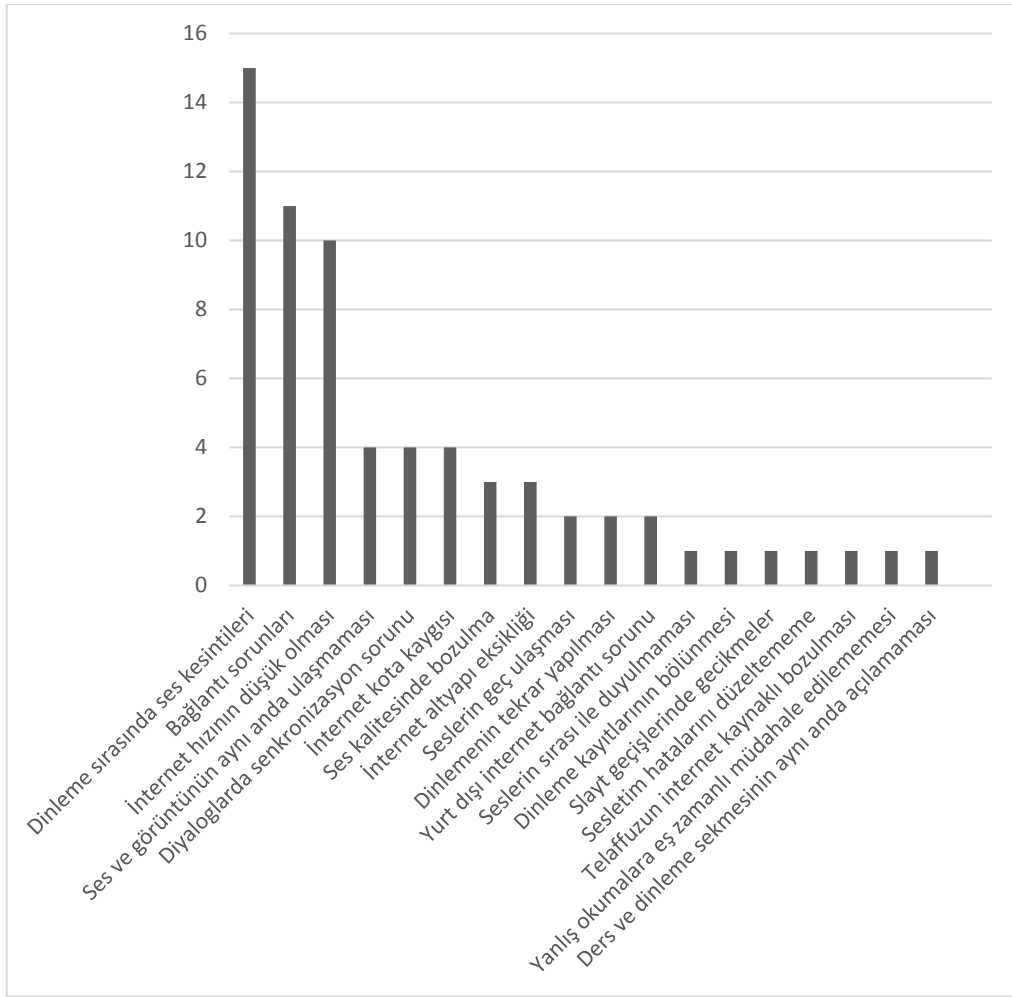
Şeklinde yaşadıkları sorunları ifade etmişlerdir. Okuma becerisinde öğrencinin okunan metni görememesi, yaşanan kopukluklar dersinde bölünmesine neden olmaktadır. Öğreticilerin internet hakkındaki genel görüşlerine bakıldığında internetin yetersiz olduğunu, internet olsa bile hızının yavaş olduğundan şikâyet ettikleri görülmektedir.

Dersin işlenişi sırasındaki internet kesintileri öğreticilerin de belirttiği gibi metin okunurken kopmalara ve metnin bölünmesine, tam olarak anlaşılmasına neden

olmaktadır. Ayrıca yurt dışında görev yapan öğreticinin görüşüne göre Afganistan’da internet altyapısı olmadığı için sorun yaşadıklarını ifade etmektedir. Yapılan araştırmalar da dünya genelinde Avrupa gibi kıtalarda internet sorunu yaşanmazken Afrika ve Orta Doğu’da internete ulaşmanın zor olduğunu göstermektedir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ise Afrikalı öğrenciler Türkçe öğrenen öğrencilerin büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Pandemi süreciyle birlikte bu öğrencilerin evlerine gittikleri ve evlerinden derslere katıldıklarında ise çekmeyen internet nedeniyle sorun yaşadıkları bilinmektedir.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Dinleme Becerisinde Yaşanan İnternette Kaynaklı Sorunlar

Dinleme becerisi, dil öğretiminde alıcı beceri olarak anlamlı çıktının oluşabilmesi için en önemli süreçtir. Çerçeve metnin de dayanak noktası olan eylem odaklı yaklaşıma göre konuşma becerisinin gelişebilmesi için öğrencinin iyi bir dinleyici olması gerekmektedir. Dinleme süreçleri duyma ile başlar. Her dilin kendine özgü ezgisi olduğu gibi Türkçenin de kendine has ezgisi vardır. Dil öğretiminde bu ezgi öğrenciye verilmeli, konuşurken hissettirilmeli ve öğreticinin telaffuzuna önem göstermesi gerekmektedir. Türkçenin uzaktan öğretiminde ise kulak direkt olarak değil de aracı bir unsurla sese ulaşır. Aracıda gerçekleşen her sorun dinleme becerisini de olumsuz etkileyecek ve dilin doğal öğrenme sürecini bozacaktır. Dinleme becerisinde internette kaynaklanan sorunlar aşağıdaki başlıklara göre ele alınmıştır:

Şekil 8. Dinleme Becerisinde İnternette Kaynaklı Yaşanan Sorunlar

Şekil 8’den hareketle yabancılara Türkçenin uzaktan öğretiminde dinleme becerilerinde internetten kaynaklanan sorunlara bakıldığında en fazla 15 görüş ile dinleme sırasında ses kesintileri olduğu görülmektedir. 11 görüşün bağlantı sorunları, 10 görüşün internet hızının düşük olması ve 4 görüş ile bu başlıkları ses ve görüntünün aynı anda ulaşmaması, diyaloglarda senkronizasyon sorunu, internet kota kaygısı gibi başlıkların takip ettiği görülmektedir. Bu başlık altındaki öğretici görüşleri aşağıdaki gibidir:

Dinlemede bazen sesin kalitesi bozulabiliyor. Okuma da ise öğrencilerin dikkatlerini bazen toplama problemi olabiliyor. (K8)

İnternet bağlantısının kötü olması durumunda ses kesintileri oluşuyor. (K22)

Dinlemede ses iletim hızı sorun oluyor. Sesletim hatalarını düzeltmek sorun oluyor özellikle sesli okumada. (K25)

Dinleme etkinliklerini gerçekleştiremedik. Ses paylaşımı olmadı. Okuma dersinde de ses problemleri yaşandı. (K36)

Dinleme derslerinde kimi zaman sesi öğrencilere iletemedim. Okuma derslerinde ise öğrencilerin İnternetindeki altyapı sorunu nedeni ile ilerlemekte sıkıntı çektim. (K39)

Dinleme metinlerinde internet kesintisi nedeniyle metin anlaşılamadı, tekrar tekrar dinletmek zorunda kaldık. (K41)

Ders ve dinleme sekmesinin aynı anda açılmaması. (K44)

Okuma yaparken öğrencinin internet kesintisi nedeniyle dersten düşmesi okumanın yarım kalmasına, bölünmesine ve motivasyon eksikliğine neden oldu. Dinleme derslerinde tekrar tekrar dinletmek zorunda kaldık. (K50)

İnternet kesintileri, bilişim teknolojilerinin yetersiz olması, öğrencilerin telefonlarında programların olmaması kamera ve mikrofon eksikliği dersleri aksattı. Dinleme yaparken kesintiler defalarca metnin okunmasına neden oldu. (K53)

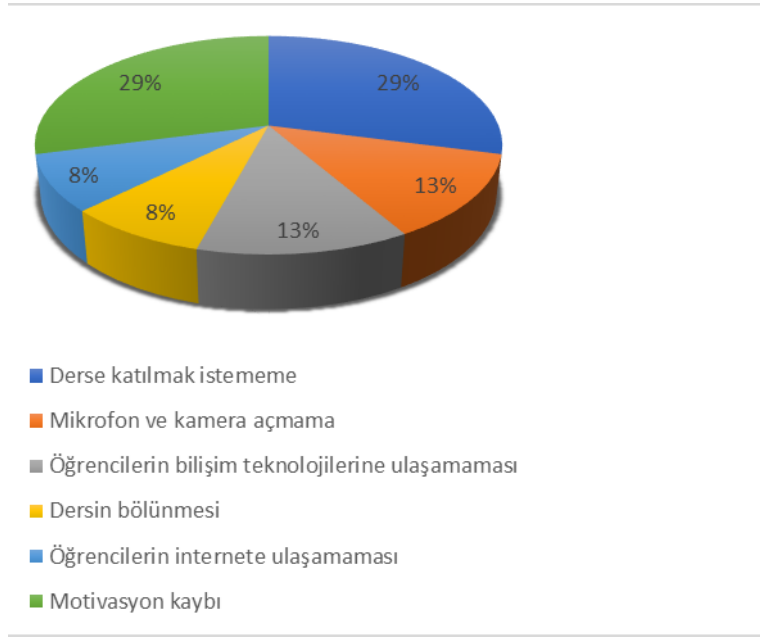
İnternet kaynaklı sürekli kopmalar, ses gelmemesi gibi sorunlar oldu... (K57)

Şeklindeki cümlelerle yaşadıkları sorunları ifade etmişlerdir.

Öğrencinin dikkatli dinleme süresi derse başladıktan sonra dakikalar içerisinde gerçekleşmektedir. Sonrasında yapılan dinlemelerde dikkat dağılmaktadır. Yüz yüze dinleme yapılırken dikkatlerin toplanması dahi zorken uzaktan eğitim sürecinde bu durum daha da zor bir hâle gelmiştir. Duymak için araya çevrim içi bir araç girmiş ve dinleme becerisi öğrenciye bu şekilde sunulmuştur. İnternetteki kopmalar ve hız sorunu söylenilenlerin gecikmesine, aksamalara ve sağlıklı dinlemenin yapılamamasına sebep olmaktadır.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Öğrenciden Kaynaklı Sorunlar

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde öğrencilere büyük bir sorumluluk düşmektedir. Öğrenciler öz disiplinlerini sağlayarak derse gelmeli ve dersi takip etmelidir. Kaçırılan dersler verimli olamamakta, tekrar izleme fırsatı sunsa dahi etkileşim olmadığı için eksik kalmaktadır. Ayrıca kamera ve mikrofon açmama etkili dinleme sürecini de etkileyerek dersin verimsiz olmasına neden olmaktadır. Zamanla motivasyon düşmekte ve dil öğrenimi gecikmektedir.

Şekil 9. Anlama Becerilerinde Yaşanan Öğrenciden Kaynaklı Sorunlar

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde anlama becerilerinde yaşanan sorunların temel nedenlerinden biri de öğrenci kaynaklı olanlardır. Öğrencilerin derse katılmak istememesi, etkin katılım sağlamaması, derse girmek istememesinin yanında derse geç girme, kamera ve mikrofon açmak istememe, internet ve bilişim sistemlerine ulaşamaması uzaktan eğitim sürecinde yaşanan aksaklıkların başlıkları olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğreticiler öğrencilerin 7 görüş ile derse katılmak istememesi ve motivasyon kaybını sorun olarak görürken bu başlığı 3 görüş ile öğrencilerin mikrofon ve kamera açmaması, öğrencilerin bilişim teknolojilerine ulaşamaması başlıkları izlemektedir. Bu başlık altındaki öğretici görüşleri şunlardır:

Genel olarak uzaktan eğitimde yaşanan problemleri okuma derslerinde de yaşadım. Ses, internet hızının yavaşlığı, ses ve görüntünün aynı anda ulaşamaması gibi. Ayrıca okuma derslerinde öğretici olarak okuduktan ve açıklamalar yaptıktan sonra öğrencilere okutmakta zorluk yaşadım. Birçok öğrenci okumak istemedi ya da adıyla seslendiğimde cevap vermedi. Bu da süreç içinde öğrencinin kelimeleri nasıl telaffuz ettiğini anlayamama yol açtı. Dinleme derslerinde ise sistem kaynaklı sorunlar daha çoktu. Çünkü öğrenci derste sadece beni ve diğer öğreticilerin seslerini ve telaffuzları duyuyor. Türkçenin dünyasına girebilmesi için sadece üslubuna ya da konuşma hızına alıştığı öğrencilerden hariç diğer insanları da dinlemesi ve anlaması gerekir. Bunları sınıf ortamında dinleme kayıtları sayesinde yapabiliyorduk. Uzaktan eğitimde ise dinleme metinlerini dinletmek bazen internet bazen de üniversitenin kullandığı uzaktan eğitim sistemi yüzünden sekteye uğramaya başladı. Bunu aşmak için dinleme kayıtları öğretmenler okumaya başladı. Bu durumda öğrencinin Türkçenin dünyasına girmesini olumsuz etkiledi. (K32)

İnternet birçok öğrencide yok bu büyük bir sorun ayrıca olsa bile internet hızı çok yavaş, derslerde sürekli internet kesintileri ve internet kotası kaygısı oluyor. Ayrıca her öğrencinin bilgisayar, tablet ve akıllı telefon imkânı da yok. Tüm bu sorunlardan dolayı okuma dersinde internet kesintileri metnin bölünmesine ve anlaşılmasına, sağlıklı iletişim ve okuma yapılmamasına neden oldu. (K34)

Öğrencilerin bazıları uzaktan eğitim olduğu için Türkiye'ye gelmek yerine kendi ülkelerinde kalıp derslere katılmak istediler fakat ülkelerinde savaş olan öğrencilerin bağlantılarında sık sık kesintiler meydana geliyor. (K50)

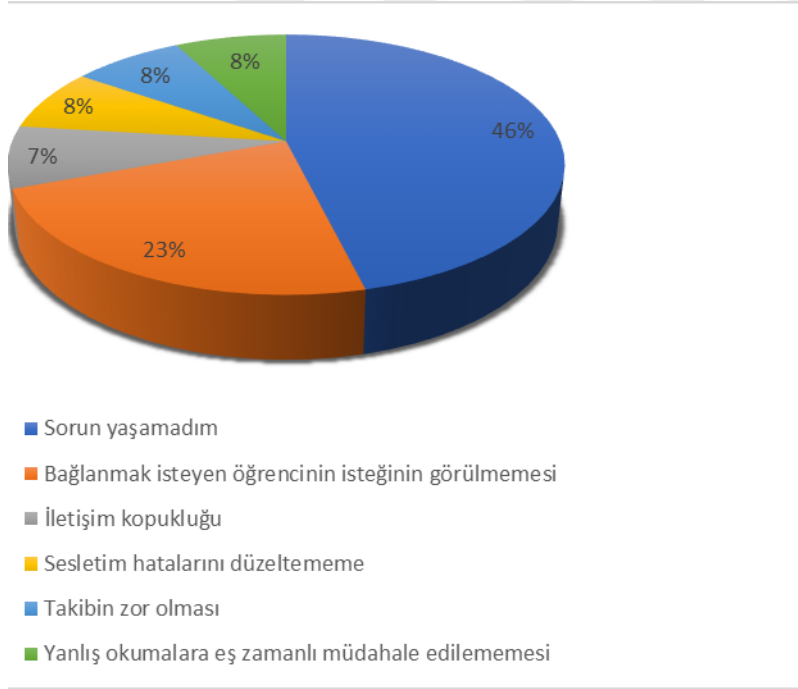
Bilişim altyapısı uzaktan eğitime uygun olmayan sistemlerde iletişim kurmak çok zordu. Öğrenciler mikrofon açmıyorlar, diyalog kurmuyorlar. A1 seviyesinde öğrenciler heceleri birleştirmekte zorluk yaşadılar. Ses eğitiminde ağız hareketlerini görmeleri ve göstermeleri gerekiyordu fakat internet sorunları, kamera eksikliği buna izin vermedi. (K57)

Şeklinde ifade etmişlerdir. Savaş nedeniyle kesilen internet sorunları zaten psikolojik olarak zor bir ortamda ders işlenmesini de olumsuz etkilemektedir. Öğrencinin motivasyonunun düşmesine zamanla dersten uzaklaşmasına neden olmaktadır. Ayrıca telefon, tablet ya da bilgisayarı ile derse bağlanan öğrencinin ses sisteminde meydana

gelen bir sorun dinlemeyi de olumsuz etkilemekte ve zaman zaman kopmalara, gürültü kirliliğine, istenmeyen ses bozukluklarına neden olmaktadır. Aynı zamanda internet nedeniyle yaşanan seslerin geç gelmesi ve senkronizasyon sorunu diyalogların kurulamamasına, seslerin karışmasına ve gecikmelere sebep olmaktadır.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Öğreticilerle İlgili Sorunlara İlişkin Bilgiler

Öğreticilere yöneltilen bu soruyla birlikte aslında öğretmenlerden bu süreçte kendileri ile yaşadıkları sorunları dile getirmelerini ve bir öz değerlendirme yapmalarını istemekteyiz. Uzaktan dil öğretimi sürecinde çevrim içi sınıflarda etkileşimin sağlanması adına öğrenci sayıları 10-15 arası uygunken öğreticinin az ve öğrencinin çok olması nedeniyle sınıflar 25-30 kişi arasında değişim göstermektedir. Bu durum da beraberinde sınıf kontrolünün zor olması, öğrenciyle yeteri kadar iletişim kuramama gibi sorunları beraberinde getirmektedir. Bu konuya ilişkin sorunlar şunlardır:

Şekil 10. Öğreticilerle İlgili Sorunlara İlişkin Bulgular

Şekil 10'dan hareketle Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde anlama becerilerinde yaşanan internet altyapısından kaynaklanan öğretmenlerle ilgili sorunlara bakıldığında 60 öğreticiden oluşan katılımcı grubunda en fazla 6 görüş ile sorun yaşamadım başlığı yer almaktadır. Bu görüşü 3 görüş ile derse bağlanmak isteyen

öğrencinin katılma isteğinin görülmemesi başlığı takip etmektedir. İletişim kopukluğu, sesletim hatalarını düzeltememe, takibin zor olması, yanlış okumalara eş zamanlı müdahale edilememesi gibi başlıklar öğreticilerin dile getirdiği zorluklardır. Bu konuya dair öğretici görüşleri ise şunlardır:

Belli başlı bir sorun yaşamadım. (K52)

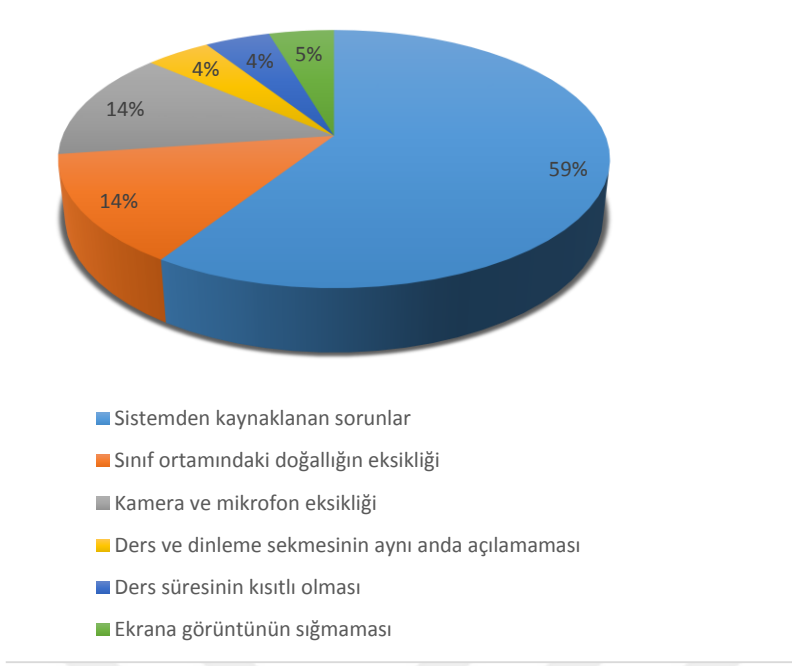
Okuma derslerinde senkronizasyon sağlanamıyor, bir öğrenci okurken diğer öğrenci onu duymuyor kopukluklar yaşıyor. Sınıf içi iletişim ortamı oluşmuyor. İnternet problemlili olduğu için derste okumaktan çekinen öğrenciler var. (K54)

Okuma ve dinleme derslerinde internetten dolayı ses gidip gelmeleri yaşıyor. Bu da aktif olarak takibi zorlaştırıyor. Öğrencinin yanlış okumalarına eş zamanlı olarak müdahale edemiyoruz. (K55)

Öğreticilerin %46'sı sorun yaşamadıklarını ifade etmektedir ancak öğretici ders sırasında hem dersi anlatmak hem derse giren öğrencinin katılma istediği görmek durumundadır. Bu da iyi bir teknoloji okuryazarlığı ve dikkat gerektirmektedir. Öğrenci internet nedeniyle sık sık dersten ayrılmış ve tekrar bağlanma isteği göndermiştir. Bu da öğrencinin dersten kopmasına dinleme metinlerinin tekrar tekrar dinlenilmesine neden olmaktadır.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Bilişim Sistemlerinden Kaynaklanan Sorunlar

Uzaktan eğitim sürecinde teknoloji tabanlı eğitimin önemi artarak bilişim sistemlerine yönelme gerçekleşmiştir. Çevrim içi derslerin bilgisayar, telefon, tablet gibi elektronik araçlar ile işlenmesi beraberinde birtakım sorunları da getirmiştir. Üniversite çevrim içi sınıf yazılımlarının telefonda açılmaması, kamera ve mikrofon sorunları, teknoloji okuryazarlığının olmaması, ekonomik sebepler gibi birçok sorun ortaya çıkmıştır. Bu başlık altındaki sorunlar aşağıdaki gibidir:

Şekil 11. Anlama Becerilerinde Yaşanan Bilişim Sistemlerinden Kaynaklanan Sorunlar

Türkçenin yabancılara uzaktan öğretiminde anlama becerilerinde yaşanan bilişim sistemlerinden kaynaklanan sorunlara bakıldığında en fazla 13 görüş ile sistemden kaynaklanan sorunlar olduğu görülmektedir. Bu görüşü 3 görüş ile sınıf ortamındaki doğallığın eksikliği ve bilişim sistemlerindeki kamera ve mikrofon eksikliği başlığı takip etmektedir. Öğreticiler çalıştıkları kurumların kullandıkları sistemlerin uzaktan eğitim sürecinde kullanılamadığını, dil öğretimi için uygun olmadığını ve özellikle A1 ve A2 seviyesindeki gruplar için sürecin verimsiz olduğunu dile getirmişlerdir. Kullanılan üniversite sistemlerinin etkileşime imkân vermemesi, ücretsiz kullanılan zoom gibi sistemlerin süreli olması, her sistemin kendine ait sınırlılıklarının olması uzaktan eğitim sürecinin sorunları olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu başlık altında öğretmenlere ait görüşler aşağıdaki gibidir:

Kesinti, donma, karşıdakinin bilişim sisteminin konuşmaya uygun olmaması nedeniyle daha çok mesaj yazabilmesi. (K13)

Kullandığımız alt yapı sebebiyle aynı anda ders sekmesi ve dinleme sekmesinin açılmaması, bu sebeple ikinci bir araçtan dinleme yapılması. (K15)

Dinleme becerisinde ses problemi yaşadık. Okuma becerisinde bazen ekran görüntüsünde öğrenciler siyah ekran gördüklerini söylediler. Üniversiteye ait olan online sistemde çok problem yaşadık. Zoom, Skype gibi uygulamalarla devam ettik. (K30)

Öğrencilerdeki kamera, ses eksikliği ve bilgisayarının olmaması aksaklıklar oluşturdu. (K48)

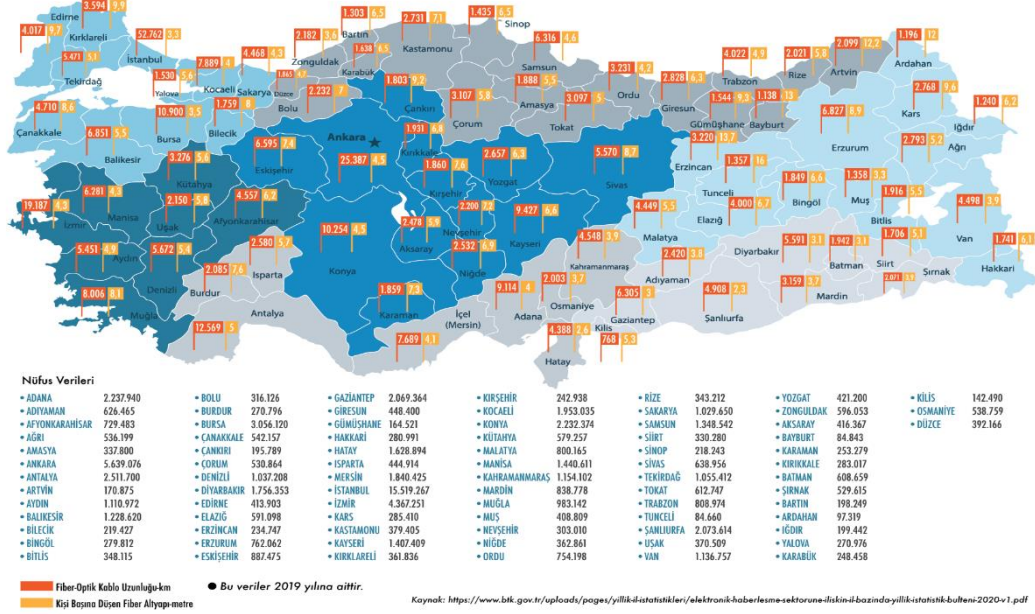
İnternet kesintileri ya da yabancı öğrenciler için sınırlı internet dersin öğrenciler için aksamasına, kaçırmalarına neden oldu. Okuma yaparken sınıf ortamı sağlanamadığı için çekindiler, dinlerken kesintiler nedeniyle tekrar tekrar dinlemek zorunda kaldık. (K49)

İnternet kesintilerinden ya da bilişim sistemlerinden kaynaklanan sorunlar nedeniyle öğrenci söz almaya ve okumaya çekiniyor, okumak istese bile röportaj türü gibi metinlerde zamanlama uygun olmuyor, diyalog kurulamıyor. (K56)

Şeklinde cevap vermişlerdir. Pandemi süreci ile birlikte okul öncesinden yükseköğretime kadar tüm seviyelerde uzaktan eğitim sürecine geçilmiştir. Üniversitelerin TÖMER birimleri de bu değişime zorunlu olarak ayak uydurmuş ve ilk olarak üniversitelerin Türkçe bilen öğrencileri için kullandığı uzaktan eğitim programlarını kullanmak zorunda kalmışlardır. Öğreticilerin de belirttiği gibi dil öğretimine uygun olmayan bu sistemler nedeniyle süreç sağlıklı bir şekilde ilerleyemediği için Zoom gibi etkileşimin daha çok olduğu yazılımlara yönelmişlerdir. Fakat bu yazılımların ücretli olması, ücretsiz kullanım süresinin 40 dakika ile sınırlı olması ve güvenlik önlemleri konuları da gündeme getirmektedir. Öğreticiler internette yaşanan sorunların öğrenciler üzerindeki psikolojik ve sosyolojik etkisinden de bahsetmektedir. Öğrencilerin iyi internete sahip olmadığı için söz almaya çekindiklerini ve söz alsalar bile yaşanan internet kesintilerinden dolayı derse devam etmekte zorlandıklarını ifade etmektedirler.

Türkiye'nin farklı illerinde görev yapan ve yabancılara Türkçe öğretimini uzaktan yürütmek zorunda kalan öğretici görüşlerine göre anlama becerilerinde yaşanan internet altyapısından kaynaklanan sorunların incelenmesinde Türkiye'deki ve illerdeki internet altyapıları, fiber internet hızı, elektrik kesintileri büyük bir önem taşıyor. Özellikle kovid-19 pandemisi ile birlikte ilkokul, ortaokul, lise, üniversite ve dil öğretiminde öğretimin

devamlılığı için internete ihtiyaç duyulmuştur. Bu durum internete olan talebi arttırırken aynı zamanda internette yoğunluğa ve internet hızının düşmesine sebep olmuştur. Bu süreçte araştırmalara ve basında yer alan internet altyapısı ile ilgili haberlere bakıldığında;

Şekil 12. BTK Verilerine Göre Türkiye'nin Fiber İnternet Haritası

“Türkiye'nin fiber haritasına bakıldığında 783 bin 562 kilometrekare yüzölçümü olan Türkiye'de fiber uzunluğu **413 bin kilometre** olarak ölçülmüştür. BTK tarafından 2019 yılında paylaşılan verilerle oluşturulan haritada, her ildeki **fiber-optik kablo uzunluğuna** (kilometre) ve **kişi başı düşen fiber altyapısına** (metre) yer verilmiştir ve bu rakamlar ile OECD ülkelerinin gerisinde olduğumuz tespit edilmiştir. BTK tarafından 2019 yılında il bazında yayınlanan istatistiklere göre en büyük 4 ilimizdeki fiber altyapısının durumu şu şekildedir:

- İstanbul: Fiber altyapı uzunluğu 52.762 kilometre, kişi başına düşen altyapı uzunluğu 3,3 metre (Nüfus: 15.519.267).
- Ankara: Fiber altyapı uzunluğu 25.387 kilometre, kişi başına düşen altyapı uzunluğu 4,5 metre (Nüfus: 5.639.076).
- İzmir: Fiber altyapı uzunluğu 19.187 kilometre, kişi başına düşen altyapı uzunluğu 4,3 metre (Nüfus: 4.367.251).
- Bursa: Fiber altyapı uzunluğu 10.900 kilometre, kişi başına düşen altyapı uzunluğu 3,5 metre (Nüfus: 3.056.120).

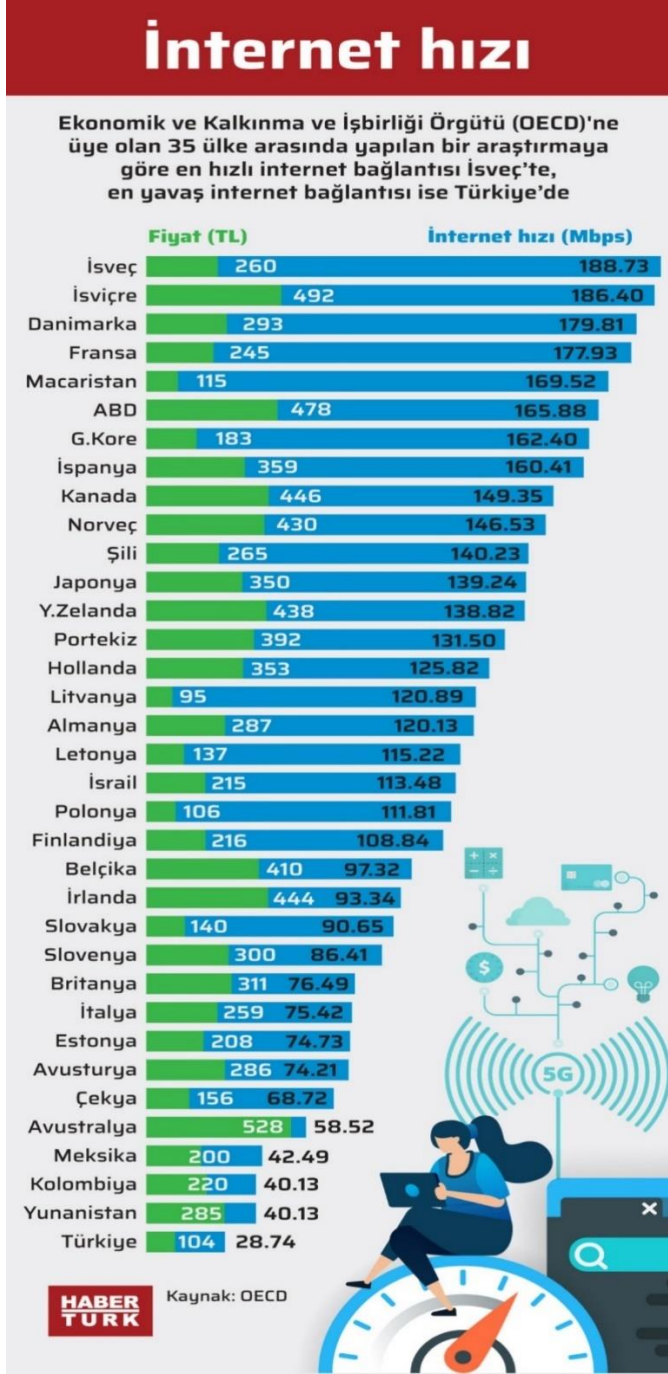
Bunun yanı sıra 83 milyon nüfusu olan ülkemizde **fiber abone sayısının 3,8 milyona** sınırlı kaldığı ifade edilmektedir. 2019 verilerine göre fiber payında OECD ortalaması %28'ken Türkiye'de bu oran %22. Listenin ilk sıralarında yer alan Güney Kore'de bu oran %82, Japonya'da %79, Litvanya'da %75, İsviçre'deyse %71. Geçen dört yılda internet altyapısıyla ilgili Türkiye'de **%4'lük bir artış** yaşanmıştır” (BTK, 2022).

Ayrıca 2021 yılında OECD'nin yayınlamış olduğu rapora göre ülkelerin internet hızını ve internete harcanan para miktarının karşılaştırıldığı tabloya göre Türkiye, OECD ülkeleri arasında internet hızının düşük olduğu ülkeler arasında yer almaktadır. Bu oranlar

da uzaktan eğitim sürecinde öğreticilerin ders sırasında internet altyapısından kaynaklanan sorunlar yaşadıklarını destekler niteliktedir.

Uzaktan eğitim sürecinde Türkiye gündemine yansıyan haberlere bakıldığında internet altyapısıyla ilgili sorunların ele alındığı görölmektedir. Türkiye de 10 Mart 2020 tarihinden itibaren sadece TÖMER ‘de (Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi) öğrenim gören öğrenciler değil ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite seviyesindeki tüm kurumlarda eğitim öğretim faaliyetleri uzaktan eğitim ile yürütölmeye başlanmıştır.

Şekil 13. Habertürk Gazetesi İnternet Hızı Haber Görseli

Şekil 13'ten (Habertürk, 2021) hareketle Türkiye'nin internet hızında birçok ülkenin gerisinde kaldığı görülmektedir. Pandemi süreci ve duyulan ihtiyaçtan dolayı internet altyapısı çalışmaları hız kazanmış olsa da internet hızı henüz istenilen boyutta değildir. İnternet altyapısı kadar kullanılan bilişim araçlarının ve web 2.0 araçlarının da uzaktan eğitim sürecinde etkisi büyüktür. Üniversiteler uzaktan eğitim veren merkezleri sayesinde Türk öğrencilere uzaktan eğitim vermeye uzun yıllardır devam etmektedirler fakat bu

“Uzaktan eğitim araçları ne kadar dil eğitime ve etkileşime uygundur?” sorusu karşımıza çıkmaktadır. Üniversitelerin kullandığı bazı uzaktan eğitim araçlarına bakarak bu süreçte dil öğretimi için ne kadar hazırlıklı olduğumuz konusu da bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Uzaktan eğitimi Moore ve Kearsley (2005), özel ders tasarımı gerektiren ve öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanılan farklı teknoloji araçları ile iletişimin sağlandığı, genellikle öğretmen ve öğrencilerin bulundukları ortamlardan katıldıkları, planlanmış bir öğrenme süreci olarak tanımlamaktadır.

Akyüz ve İzmirli (2017) ‘ye göre sanal sınıflarda aynı anda derslerin yapılabilmesi için kullanılan yazılıma sanal sınıf adı verilmektedir. Sanal sınıf yazılımı, canlı sınıf yazılımı veya eş zamanlı konferans sistemi olarak adlandırılmaktadır. Üniversitelerin en çok kullandıkları yazılımlar arasında Adobe Connect, Blackboard Collaborate, Big Blue Button ve Perculus gibi sanal sınıf yazılımları bulunmaktadır. Bu yazılım sistemleri incelendiğinde olumlu tarafları olduğu kadar etkileşimli öğretim için sınırlılıklarının da olduğu görülmektedir.

- Uzaktan eğitim süreci mekândan bağımsız olarak farklı yerlerden katılan öğrenciler için bir sınıf ortamı oluşturmaktadır.
- Ulaşım ve konaklama gibi ihtiyaçlara gereksinim duyulmadığı için maliyet olarak uygundur.
- Çok kişinin katılımına imkân sağladığı için seminer ve toplantılar için uygundur.
- Ders kayıtları kayıt altına alındığı için öğrencinin kaydı daha sonra dinleme şansı vardır.
- Öğretici uzaktan eğitim sürecinde ekran ve sunu paylaşımı yapabilmektedir.
- Öğretici dersinde web 2.0 araçlarını kullanabilmektedir.
- Öğrencilerin kendi öğretim sürecini yönetmesine imkân tanımaktadır.

Uzaktan öğretim sürecinin sınırlılıklarına baktığımızda,

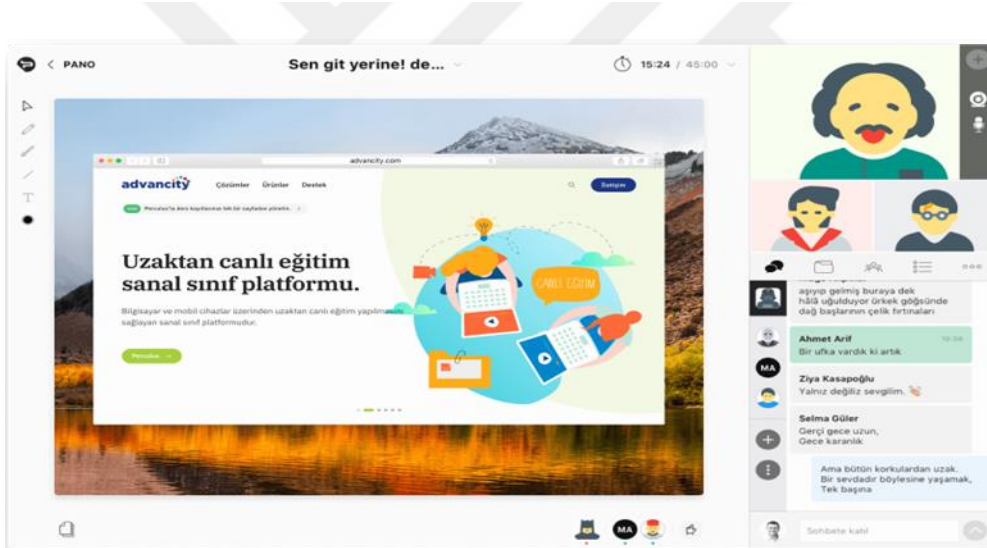
- Öğrenciler mesaj ya da “el kaldır” butonunu kullanarak derse katılım sağlamaya çalışsalar da dil öğretimi için gerekli olan etkileşimli ortam tam olarak sağlanamamaktadır.

- Öğretici, öğrencinin derse girme ve katılma isteğini geç görebilmektedir. Öğrenci derse geç katılabilir hatta derse giremeyebilir. Bu durum da uzaktan eğitim sürecine teknik olarak destek sağlayan birine daha gereksinim oluşturmaktadır.
- Özellikle yabancı öğrenciler internete ulaşma konusunda zorluk yaşadıkları için internet kota kaygıları oluşmakta ve öğretim devamlılığı aksamaktadır.
- Uzaktan eğitim sürecinde en önemli konulardan biri de öğretici yeterlilikleridir. Öğreticiler bilişim sistemlerini kullanmayı bilmiyorlarsa, bu konuda herhangi bir deneyim ve eğitimi yoksa sağlıklı bir öğretim ortamından bahsetmek mümkün değildir.
- Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğreticilerin kendi beden dilinin sözlüğünü oluşturması gerekir anlayışıyla beden dilinin, jest ve mimiklerin önem kazandığı bir süreçte öğrencilerin ekran karşısında öğreticiyi tam olarak görememektedirler.
- Uzaktan eğitim sürecinde kullanılan yazılımlarının birçoğunun telefon desteği bulunmadığı için öğrenciye maddi olarak bir yük yüklemektedir.
- Mikrofon ve kamera desteği kadar öğrencilerin bu araçları doğru kullanmaları da gerekmektedir. Aynı anda açılan sesler birbirine karışmakta ve gürültüye neden olmaktadır.
- Uzaktan eğitim sürecinde bir öğretim ortamı oluşturulamadığı için öğrenci bulunduğu yerden sanal sınıfa dahil olmaktadır. Yurtlarda aynı odayı birkaç kişiyle paylaşmak zorunluluğunda olan öğrenci için bir öğretim ortamı oluşamamakta ve dışarıdaki sesler ve görüntüler sınıf ortamına yansımaktadır.
- Dil öğretiminde dört temel beceri üzerine öğretim gerçekleştirilmektedir. Bazı öğrenciler derse katılmakta çekinmekte ve hiç ses ve kamera açmak istememektedir. Bu da uzun bir süreçte motivasyon kaybına neden olarak derse olan ilgiyi azaltmaktadır.
- Kullanılan yazımlar ücretli olup deneme süreleri çerçevesinde süreli olarak kullanılmaktadır. Bu da dersin bölünmesine neden olmaktadır.
- Dil öğretiminde Özellikle A1 öncesi ve A1 seviyesinde beden dili ilk iletişim için çok önemlidir. Sanal sınıflarda öğrenciler, öğreticinin beden dilini, jest ve mimiklerini tam anlamıyla görememektedir.

- Çevrim içi ortamlara linke sahip olan herkes erişebildiği için güvenlik tam olarak sağlanamamakta ve kontrolünün güç olduğu durumlar doğurabilmektedir. Öğrenci ders esnasında istenmeyen, dersle ilgili olmayan bir videoyu sınıfla paylaşabilir, görüntü değilse bile bu video linki olabilir.

Üniversitelerin ve TÖMER'lerin kullandığı yazılım programlarından biri olan Perculus incelenmiş ve dil öğretimi için yeteri kadar etkileşim sağlanamadığı görülmüştür.

Perculus (2021) Türkiye'nin sanal sınıfı olarak ifade edilmektedir. Bilgisayar ve mobil cihazlar üzerinden uzaktan canlı eğitim yapılmasını sağlayan sanal sınıf platformudur. Mobil ve masaüstü cihazlardan kamera ve mikrofon kullanılarak görüntülü ve sesli görüşme yapılabilir. Üniversitelerin uzaktan eğitim merkezleri için en çok tercih edilen yazılımlardan biridir.

Şekil 14. Perculus Ekran Paylaşımı Görüntüsü (Perculus, 2021)

Sesli ve videolu görüşme, dosya paylaşma, ortak yazı tahtası, anlık yazışma, anket seçenekleri bulunmaktadır. Kiralama, akademik kiralama ve satın alma seçenekleri vardır. Öğreticinin powerpoint, resim, animasyon, video dosyalarını ve ekranını katılımcılara sunma, paylaşma, lazer, çizgi, ok gibi işaret ve çizim araçları ile anlatımları destekleyebilme, sunan kişinin görüntüsünü sunumlara dahil edebilme, anket yapabilme, web kamerası ile büyük görüntü yakalayabilme gibi özellikleri bulunmaktadır. 15 günlük ücretsiz kısıtlı deneme imkânı bulunmaktadır.

Öğrenciler, derse katılma isteği göndererek ve öğreticinin bu isteği görüp kabul etmesiyle konuşabilmektedir ve derse katılım bu şekilde tek tek gerçekleşmektedir. Ayrıca yine öğrencinin kamerasını açarak derse katılabilmesi için istek göndermesi gerekmektedir. Sınıf hâkimiyetinin öğreticide olduğu derslerde oldukça işlevsel olan bu yazılım dil öğretimi için etkileşimin az olmasından dolayı yeteri kadar işlevini yerine getirememiştir.

Üniversiteler daha önceden var olan yazılımlarını dil öğretiminde de kullandıkları için bu yazılımların ne kadar dil öğretiminde kullanılabilir olması tartışma konusudur. Adobe Connect, Microsoft Teams, BigBlueButton üniversitelerin kullandığı diğer yazılım programlarıdır.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Eğitimde Okuma ve Dinleme Becerilerine Yönelik Kaynak ve Materyal Kullanımı Hakkında Yaşanan Sorunlar

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde kaynak ve materyalin az olması temel sorunlardan biridir. Yunus Emre Enstitüsü'nün hazırlamış olduğu “Z-Kitap” bu ihtiyacın bir kısmını karşılamış olsa da Yeni Hitit gibi diğer kitapların elektronik kitaplarının olmaması öğreticileri zorlamış ve PDF üzerinden ders işlemeye itmiştir. Yeni İstanbul kitap seti bu süreçte Z-Kitap kaynaklarını yenileyerek ihtiyaç karşılanmaya çalışılmıştır. Öğreticilerin zorlandığı bir diğer konu ise seviyelere uygun okuma ve hikâye kitaplarının olmamasıdır. Çevrim içi ortamlar için etkinliklerin az olması da ifade edilmektedir. Dolayısıyla öğretici yeterlilikleri önem kazanmış ve öğreticiler Web 2.0 araçlarını kullanarak etkinlikler oluşturmuşlardır. Bu konuya ilişkin öğretici görüşleri şu şekildedir:

Tablo 8. Kaynak ve Materyalden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bilgiler

Katılımcı görüşleri	N	%
Kaynak kitapların uzaktan eğitime yönelik olmaması	15	10.6
Materyal eksikliği	8	5.6
Seviyelere uygun okuma kitabı yok	6	4.2
Sınıf içi etkinlikler eksik	4	2.8
İşlevsel metin bulamama	3	2.1
Uzaktan eğitim sürecine dair etkinlik yok	2	1.4
Metinlerin seviyeye uygun olmaması	2	1.4
Kaynakların telif haklarının olması	2	1.4
Kitap baskılarının farklı olması	2	1.4
Dinleme metinleri için doğru telaffuz sorunu	2	1.4
Dinleme metinlerinin yetersiz olması	2	1.4
Z kitabın çalışmaması	1	0.7
Yardımcı kaynak sorunu	1	0.7
Yurt dışında kaynağa ulaşmak zor	1	0.7
Öğretim programı uzaktan eğitim sürecine uygun değil	1	0.7
Özgün okuma metinleri bulmak zor	1	0.7
Okumanın çeşitlerine bu süreçte yer verilmemesi	1	0.7
Online sınavlarda kaynaklar yetersiz	1	0.7
Kütüphane ortamının olmaması	1	0.7
Materyalin ücretli olması	1	0.7
Materyalleri öğrenci sadece görmüş olması	1	0.7
Kitaplara ulaşım sınırlı	1	0.7
Kitapların dijital ortamda düşük çözünürlükte olması	1	0.7
Kitapların uzaktan eğitim için programlarının olmaması	1	0.7
Kaynak aktarımının boyutları nedeniyle gerçekleşmemesi	1	0.7
Ekonomik açıdan kitap almak zor	1	0.7
Hep aynı kaynaklar nedeniyle motivasyon kaybı	1	0.7
Ders öncesi sunu hazırlamak zaman kaybı	1	0.7
Dinlemede harici bir cihaz kullanmak gerekiyor	1	0.7
Analiz ve sentez kısmı eksik kalıyor	1	0.7
Anlamanın ve anlaşılmanın zorlaşması	1	0.7
Anlamdırarak okuma olmadığı için zihinsel süreç ve beceri eksik	1	0.7
Bilinçli dinleme yapılamıyor	1	0.7
Bloglardan ve podcastlerden yararlanmak	1	0.7
Toplam	71	100

Tablo 8’den hareketle uzaktan eğitim sürecinde anlama becerilerinde yaşanan kaynak ve materyallerin kullanımına ilişkin sorunlara bakıldığında 15 (%10.6) görüş ile “kaynak kitapların uzaktan eğitime yönelik olmaması” başlığı yer alırken 8 (%5.6) görüş ile “materyal eksikliği” başlığı yer almaktadır. Bu başlıkları 6 (%4.2) görüş ile “seviyelere uygun okuma kitabı yok” başlığı, 4 (%2.8) görüş ile “sınıf içi etkinlikler eksik” başlığı ve

3 (%2.1) görüş ile “işlevsel metin bulamama” başlıkları takip etmektedir. Uzaktan eğitim sürecinde ders veren katılımcıların bu konuya dair görüşleri ise aşağıdaki gibidir:

Kaynak kitapların uzaktan eğitime yönelik olmaması başlığı altındaki görüşler;

Uzak eğitime yönelik yeterli kaynağın olmaması bizi sürekli aynı araçları kullanmaya sevk etti. (K25)

Yeni Hitit setlerinin elektronik ve zenginleştirilmiş hâli olmadığı için her ders öncesi fotoğraf çekip sunu hazırlıyoruz. Bu zaman alıyor. Bunun dışında yüz yüze ortamlarda da kullandığım ders materyallerine süreçte yer veriyorum. (K35)

Materyal eksikliği söz konusu, kaynaklar uzaktan eğitim sürecine yönelik değil, internet gittiğinde kaynağa ulaşmak da söz konusu değil zaten. (K42)

Öğreticiler verdikleri cevaplar ile kaynakların eksik olduğunu ifade etmektedir. Uzaktan eğitim sürecinde de yüz yüze eğitimdeki kaynakları kullandıklarını ve bunların yetersiz kaldığını, uzaktan eğitim süreci için daha fazla materyal ve kaynağa ihtiyaç olduğunu söylemektedirler.

Materyal eksikliği başlığı altındaki görüşler;

Yeterli kaynak ve materyal bulunmamaktadır. Uzaktan eğitim derslerine yönelik z-kitap çeşidinin artırılması gerekmektedir. (K47)

Kaynaklar ve içerik online eğitim sürecine uygun olmadığı için anlama ve dinleme becerilerinde sorunlar yaşadım. Metinler uzaktan eğitim sürecine uygun değildi, anlaşılabilirliği yüksek metinler seçilmeli. (K56)

Seviyelere uygun metinler sınırlı sayıda kaldı, yeterince okuma ve dinleme metni yoktu. Hayatın içinden dinleme metinleri çok az, işlevsel metin bulmak zor oldu. (K59)

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde seviyelere göre metinlerin azlığı zaten bir sorunken uzaktan eğitim süreci ile birlikte bu sorun ihtiyaçlar doğrultusunda daha da artmaktadır. Öğreticiler de bu konuda sorunlarını dile getirerek uzaktan eğitim sürecine uygun kaynak ve metinlerin eksikliğini ifade etmişlerdir.

Seviyelere uygun okuma kitabının olmaması başlığı altındaki görüşler;

Z kitaplar da dahil olmak üzere uzaktan eğitim sürecine uygun değildi Seviyelere göre okuma kitaplarının eksikliği daha çok ortaya çıktı. Okumaları için kaynak bulmakta ve önermekte zorlandım. Öğrencinin maddi durumunu da düşünecek olursak herkesin kitap alması mümkün değil, okulda birbirleri ile değiştirme şansları ya da kitaplık vardı. Online eğitim sürecinde yok maalesef. (K11)

Seviyelere uygun okuma kitaplarının eksikliğinden dolayı kitap önerilerinde sorunlar yaşadım. (K17)

Seviyelere uygun hikâye, roman, deneme vb. okuma kitapları bulmakta zorlandım. (K55)

Öğreticilerin söylemlerinden hareketle özellikle başlangıç (A1-A2) seviyesi için okuma kitapları ve metinler oldukça güçtür. Yunus Emre Enstitüsü seviyelere göre hikâye setleri çıkarmış olsa da henüz istenilen boyutta değildir. Ayrıca sahadan edinilen öğrenci isteklerine göre öğrenciler Türk edebiyatının seçkin eserlerini okumak istemekte ve metinlerden aynı zamanda edebi bir zevk beklemektedirler.

Sınıf içi etkinliklerin eksik olması başlığı altındaki görüşler;

Öğrenciye yönelik fazla sınıf içi etkinlik olmaması. (K21)

Özellikle yardımcı kaynak ve etkinlik sorunu. (K33)

PDF kitaplar yetersiz kalıyor, ders bir süre sonra sıradanlaşıyor. (K58)

Öğreticiler bu başlık altında çevrim içi derslere yönelik etkinlik bulmanın zorluğundan ve PDF kitaplar ile ders işlediklerinde dersin bir süre sonra sıradanlaşarak motivasyon kaybı yaşadıklarından bahsetmektedir.

İşlevsel metin bulamama başlığı altındaki görüşler;

Hazırlanan materyalleri öğrenci sadece gördü. Sınıftaki gibi oyunlar oynayamadık. (K6)

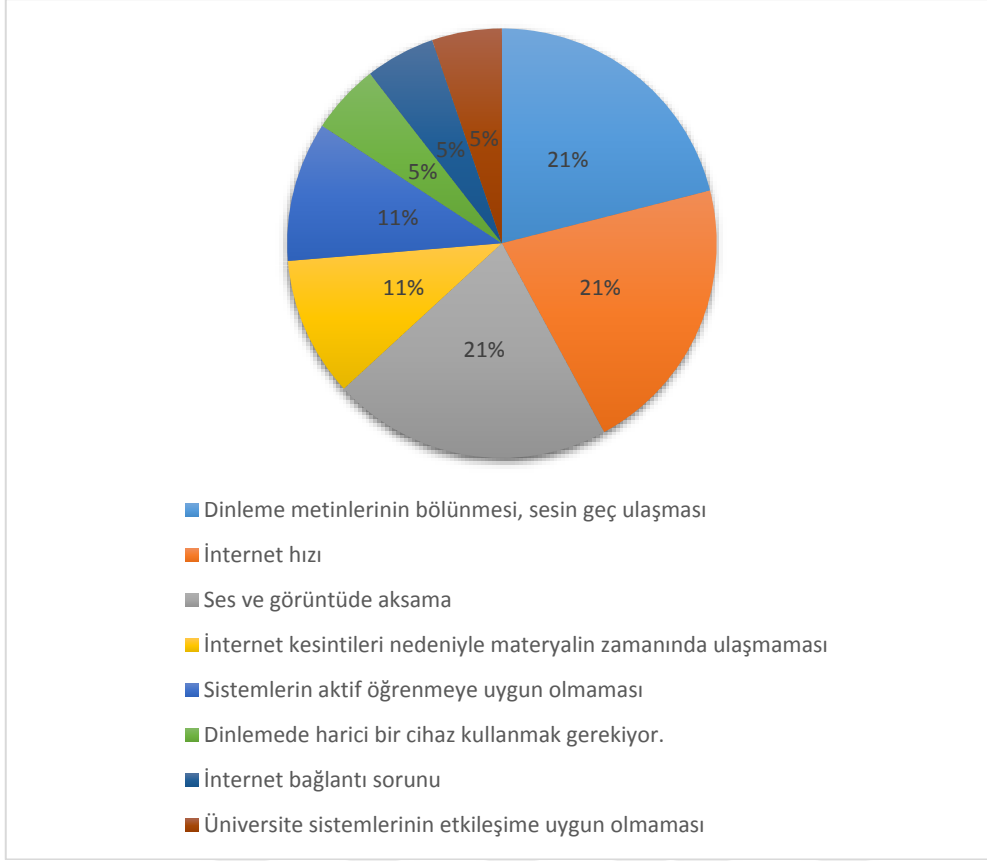
Uzak eğitime yönelik yeterli kaynağın olmaması bizi sürekli aynı araçları kullanmaya sevk etti (K12)

Afganistan'da kaynak ve materyallerin çoğu yardımlı. Dijital ortamında çok az materyale ulaşabilme imkanına sahipsiniz. Bu yüzden öğrencilere istediğiniz gibi kaynak ve materyal tanıtamıyorsunuz maalesef. (K37)

Öğreticiler bu başlık altında derste işlenen metinlerin günlük hayatın içinde yer bulamadığını ifade etmektedirler. İşlevsel ve hedeflere yönelik metinlerin bulunamaması öğretmenlerin aynı kaynaklarını kullanmalarına bu durumun da zamanla dersin sıradan hâle gelmesine neden olduğunu ifade etmektedirler. Ayrıca kaynakların pahalı olduğu ve ulaşılamadığı da öğretici görüşlerinde dile getirilmiştir.

İnternette ve Bilişim Sisteminden Kaynaklanan Sorunlar

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde öğretmenlere yöneltilen sorulara verilen cevapların temelinde internette ve bilişim sistemlerinden kaynaklanan sorunlar yer almaktadır. İnternetin olmaması veya internet hızının yavaş olması doğrudan çevrim içi dersleri etkilemekte ve derste kopmalara neden olmaktadır. Öğreticilerin bu konudaki görüşleri ise şöyledir:

Şekil 15. İnternette ve Bilişim Sisteminden Kaynaklanan Sorunlar

Şekil 15'ten hareketle öğretmenler internette ve bilişim sistemlerinden kaynaklanan sorunlar başlığı altında 19 görüş belirtmişlerdir. %21 oranında “Dinleme metinlerinin bölünmesi/ sesin geç ulaşması ve İnternet hızı, Ses ve görüntüde aksama” başlıkları altında cevap vermişlerdir. Bu oranı %11 ile “İnternet kesintileri nedeniyle materyalin zamanında ulaşmaması ve Sistemlerin aktif öğrenmeye uygun olmaması” başlıkları takip etmektedir. Öğretici görüşleri aşağıdaki gibidir:

Dinleme metinlerinin bölünmesi, sesin geç ulaşması başlığı altındaki görüşler;

İnternet iyiiken pek sorun yaşamadım ama kötüiken motivasyonu hiç sağlayamadığımdan kaynakları ve materyalleri tam olarak etkili sunamadım. (K50)

Bizdeki Z kitap öğrencide yoktu, öğrencide ya normal basılı kitap ya da PDF vardı, okumada olmasa da dinlemede öğrenci benim ekranıma tabii olduğu için ses ve görüntü sorunları yaşandı. (K10)

Uzaktan eğitim sürecinde dijital araçlar üzerinden dinleme yaptırmak daha kolay olması gerekirken internet kesintileri dinleme metinlerinin bölünmesine neden olmuştur. Öğreticiler, öğrencilerin kitaplarının Z-Kitap ile farklı olduğunu bu nedenle öğrencilerin, öğreticinin ekranına tabii olduğu için internet hızı nedeniyle sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

İnternet hızı başlığı altındaki görüşler;

İnternet bağlantısı sorunu nedeniyle dinlemede gecikmeler yaşandı. (K5)

Dinlemede ders ve sınavlarında ses geç gidiyor. Öğrenciler duymuyor. Gürültü olabiliyor. (K7)

Öğreticiler bu başlık altında internet hızı nedeniyle bağlantı sorunları yaşadıklarını ve seslerin geç gitmesinden dolayı seslerin birbirine karışarak gürültüye neden olduğunu ifade etmektedirler.

Ses ve görüntüde aksamalar başlığı altındaki görüşler;

Materyal eksikliği söz konusu, kaynaklar uzaktan eğitim sürecine yönelik değil, internet gittiğinde kaynağa ulaşmak da söz konusu değil zaten. Üniversitenin kullandığı yazılımlar da önemli. Perculus sistemi diyaloga uygun bir sistem değil, tek tek mikrofon açma isteği gönderiyorsunuz öğrenci kabul ederse açıyor, yoksa iletişim sağlanamıyor. (K20)

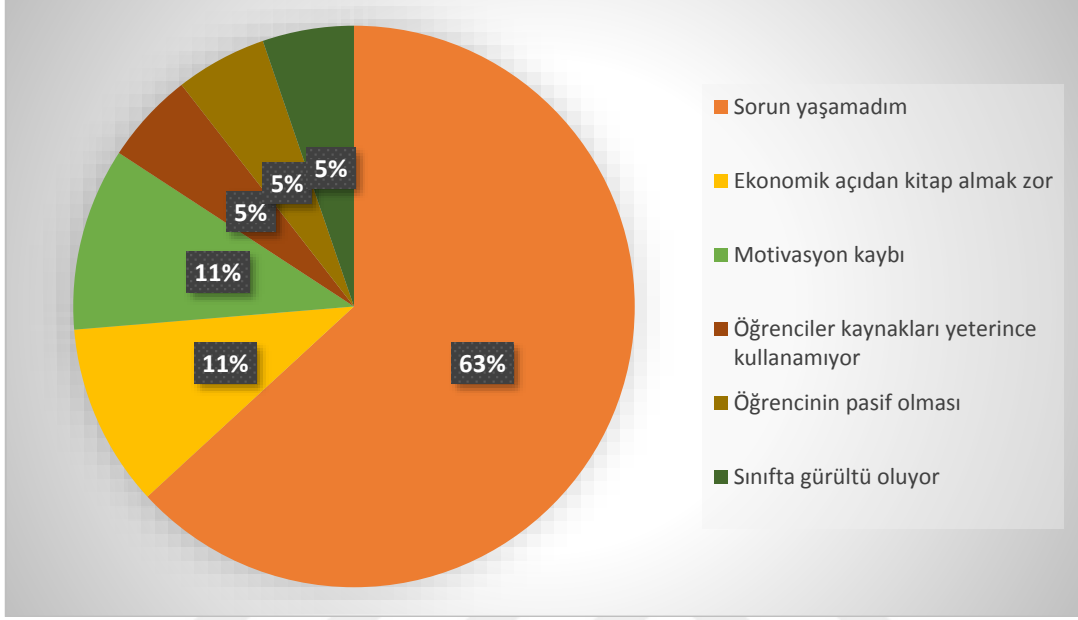
Kullandığım kaynakların internet hızından kaynaklanan bir sorunla öğrencilerin ekranına düşmemesi gibi problemler yaşadım. (K27)

Öğreticiler bu başlık altında internetten dolayı ses ve görüntüde aksamalar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca diyaloga ve etkileşime olanak tanımayan yazılımların dil öğretimine uygun olmadığını ifade etmektedirler.

Öğrencilerden ve Öğreticilerden Kaynaklanan Sorunlar

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde hem öğrencilere hem de öğretmenlere büyük sorumluluklar düşmektedir. Öğrenci dil öğrenirken öz disiplin sağlamalı, derslere eksiksiz devam etmeli ve motivasyon kaybını önlemelidir. Öğretici

yeterliliklerinin daha çok gündeme geldiği uzaktan öğretim sürecinde öğrencilerin ilgisini sürekli canlı tutmak, öğrenci devamlılığını sağlamak, uzaktan öğretim ile ilgili etkinlikler tasarlamak, ölçme ve değerlendirmenin doğru yapılması gibi birçok konuda öğreticinin yeterliliği ön plandadır. Öğreticilerin bu konudaki görüşleri ise şunlardır:

Şekil 16. Öğrencilerden ve Öğreticilerden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bilgiler

Şekil 16'dan hareketle öğrencilerden ve öğreticilerden kaynaklanan sorunlara ilişkin öğreticiler 19 görüş bildirmişlerdir. %63 oranında "Sorun yaşamadım" başlığı altında cevap vermişlerdir. %11 oranında "Ekonomik açıdan kitap almak zor ve Motivasyon kaybı" başlıkları izlemektedir.

Sorun yaşamadım başlığı altındaki görüşler;

Kitaplarımın PDF formatına sahip olduğum için bir problem yaşamadım. (K29)

Kitaptaki bir metni ekrana taşımak biraz zahmetliydi ama günümüz teknolojisi ile bu sorun aşmak mümkün. Dinleme becerisine dönük kaynaklarda pek sorun yaşamadım. (K32)

Öğreticiler kitapların PDF'si olduğu için sorun yaşamadıklarını ifade etmişlerdir fakat çevrim içi sınıflarda sadece PDF üzerinden ders işlemenin ne kadar verimli olduğu da tartışma konusudur. Çevrim içi dersler için yeni yazılımlar geliştirilmeli, elektronik

kitaplar işlevsel hâle getirilmeli ve uzaktan öğretime yönelik ders etkinliklerin artırılması gerekmektedir.

Ekonomik açıdan kitap almak zor başlığı altındaki görüşler;

Materyallerin ücretli olması. (K23)

Seviyelere göre yeterli sayıda okuma metni bulunmuyor. Ayrıca okuma kitapları aldırarak öğrenci için ayrı bir külfet. Kütüphane kullanımı da mümkün olmadı. Dinleme dersinde internet kesintileri nedeniyle anlaşılamadı. (K42)

Uzaktan öğretim dijital ortamda birçok kaynağa ulaşma fırsatı sağlamaktadır. Bu kaynakların bazıları ücretsiz olurken bazıları da ücretli olmaktadır. Bu kaynaktan kaynağa farklılık göstermekle birlikte ücretsiz kısımlarına erişim sınırlıdır. Öğreticiler de kaynakların maddi açıdan bir külfet getirdiğini ifade etmektedir.

Motivasyon kaybı başlığı altındaki görüşler;

İnternet iyiye pek sorun yaşamadım ama kötüye motivasyonu hiç sağlayamadığımdan kaynakları ve materyalleri tam olarak etkili sunamadım. (K50)

Tiyatro oynamak, yaşayarak öğrenmek yerine resimlerini göstererek ders işledik. Bu da motivasyonu düşürdü. (K54)

Öğreticilerin ve öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde motivasyonlarını sağlamak, derse ilgilerini arttırmak ve dersi canlı tutmak uzun sürede sorun olmaktadır. Her iki taraf için de yaşanan motivasyon kaybı zaman zaman dersten kopmalara neden olmaktadır. Ayrıca öğretmenler kültürel etkileşimin de sınırlı kaldığını dersin sıradanlaştığını ifade etmektedir.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Okuma ve Dinleme Becerilerinde Uzaktan Eğitime Bağlı Yaşanan Genel Sorunlar

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde yaşanan genel sorunlar ortamdan kaynaklanan sorunlar, öğrenciden kaynaklanan sorunlar, öğreticiden kaynaklanan sorunlar, internet ve bilişim sisteminden kaynaklanan sorunlar, materyal ve kaynaklardan kaynaklanan sorunlar ve sağlık sorunları başlıkları altında ele alınmaktadır.

Ortamdan Kaynaklanan Sorunlar

Uzaktan öğretim öğreticilere ve öğrencilere zamandan ve mekândan bağımsız bir öğrenme ortamı sunarken aynı zamanda birtakım sorunları da beraberinde getirmektedir. Öğreticiler için bulundukları ortamın sessiz ve bireye ait olması biraz zorlayıcı olabilmektedir. Özellikle kalabalık ailelerde dışarıdaki seslerin sınıf içinde duyulmaması için ayrıca çaba gerekmektedir. Öğrencilerin birçoğu yurttan kaldıkları için aynı odayı paylaşmakta oldukları arkadaşları ile aynı anda çevrim içi dersleri varsa ortamdaki gürültü derse de yansımakta ve öğrenci rahatlıkla söz isteyememektedir. Bu da etkileşimin azalmasına ve üretici becerilerin gerilemesine neden olmaktadır. Ayrıca her öğreticinin kendine ait ders işleme yöntemleri vardır. Uzaktan eğitim sürecinde sınıf mahremiyeti de zarar görmektedir.

Tablo 9. Ortamdan Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bulgular

Ortamdan kaynaklanan sorunlar	N	%
Öğrenci sayısının fazla olması	3	13
Yaparak yaşayarak öğrenmenin olmaması	3	13
Seslerin duyulmaması ve karışması	3	13
Sesletim hatasının kaynağının anlaşılmaması	3	13
Sınıf ortamının eksikliği	2	8,6
Vücut dilinin sınırlı olması	2	8,6
Alışkanlık dışı davranışlar	1	4,3
Çok yönlü öğrenmenin gerçekleşmemesi	1	4,3
Ders ortamının uygun olmaması	1	4,3
Göz temasının olmaması	1	4,3
Kimin konuştuğunun anlaşılmaması	1	4,3
Somutlaştırma zorluğu	1	4,3
Yanlış anlamaların daha çok olması	1	4,3
Toplam	23	100

Tablo 9'dan hareketle %13 oranında “Öğrenci sayısının fazla olması, Yaparak yaşayarak öğrenmenin olmaması, Seslerin duyulmaması ve karışması, Sesletim hatasının kaynağının anlaşılmaması” başlıkları altında cevap vermişlerdir. Öğrenci sayısının fazla olması örgün sınıflarda dahi bir sorun oluştururken dijital sınıflarda sayının fazla olması eğitimin de kalitesini düşüren bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Kalabalık sınıflarda öğreticinin öğrencileri takibi zorlaşmış ve tüm öğrencilerle aynı oranda ilgilenmesi mümkün olmamıştır. Öğreticiler bu sorunu şu cümlelerle ifade etmişlerdir:

15 ve üzeri sınıflarımda tüm öğrencilere metni okumakta zorlanıyorum. Üniversitemiz Adobe connect kullanıyor. Kimin konuştuğunu anlayamadığım için öğrencilere ismiyle hitap edip hızla söz veremiyorum. (K15)

Uzaktan eğitimde kalabalık sınıflarda öğrenciye okuma yaptırmak minimum seviyede kalıyor. Okuma becerisini gelişmesi için öğrenci takibi gereklidir. Ancak uzaktan eğitimde bu takip zorlaşıyor. Dinleme becerisi yönünden uzaktan eğitim çok elverişli bir ortam olmasına rağmen öğrenciden geri dönüt yani öğrencinin yaşadığı sorunları görmek zorlaşıyor. (K34)

Seslerin duyulmaması ve karışması sağlıklı bir iletişim ortamının da önüne geçmektedir. Kimin ne söylediği tam olarak anlaşılamadığı için doğru cevaplar da verilememiş, öğretmenler de yeterli dönütte bulunamamışlardır. Ayrıca cevap veren öğrenci dijital ortamda tam olarak bilinemediği için isimle hitap etme de ortadan kalkmış ve öğrenen özerkliği doğrultusunda eğitim psikolojisi de bu durumdan olumsuz etkilenmiştir. Bu başlık altında öğretici görüşleri şu şekildedir:

Sesletim hatasının kaynağı net anlaşılmıyor. Açıklamalarda vücut dilinin sınırlı kullanışı ve algılanması engel olabiliyor. (K5)

Yüz yüzelik ve aynı anda aynı ortamda bulunmak gibi durumlar olmadığından öğrenciler de ben de yadırgadık. Geç alıştık haliyle herkes birbirini bekliyor dinliyor ama aynı anda konuşunca sesler karışıyor söz hakkı noktasında ise aynı anda talep gelince problem oluyor. (K53)

Sesletim hatalarının kaynağının bilinmemesi bu sorunu çözmenin de önüne geçmektedir. Bu başlık altında öğretmenlerin cevapları aşağıdaki gibidir:

Öğrencilerin sesini duyuramama ya da öğretmenin sesini duymama gibi bir problem olabiliyor. (K33)

Kulağın doğrudan bir sesi işitmesi (sınıf ortamı) ile bir aracı (kulaklık gibi) ile işitmesi özellikle başlangıç seviyelerinde ciddi farklılıklar oluşturuyor. (K52)

Sınıf ortamının eksikliği uzaktan eğitim sürecinde hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin en çok zorlandığı durumların başında gelmektedir. Katılımcıların bu başlık altında verdikleri cevaplar aşağıdaki gibidir:

Becerilerin tam olarak yerine getirilemediğini düşünüyorum. Öğrenciyi kontrol etmek çok zor, ölçme ve değerlendirme kısmı eksik kalıyor. Sınıf ortamı olmadığı için çok yönlü öğrenme gerçekleşmiyor. (K21)

Kültür aktarımını yaparak yaşayarak öğrenemediler. İletişimin en önemli ögesi göz temasıdır bu mümkün olmadı. Öğrenci mikrofonunu görüntüsünü açmak istemediği için iletişim tam anlamıyla gerçekleşmedi. Metni okurken öğrencinin internetinin gitmesi stres yaşattı. Ortamlarının derse uygun olması da zor olan durumlardan birisi. (K27)

Yabancılar Türkçe öğretiminde beden dili kullanımı, jest ve mimikler oldukça önemlidir. Her öğretici, öğrencilerine ulaşırken aslında kendi beden dilinin sözlüğünü de inşa eder. Öğreticiler tarafından vücut dilinin sınırlı olması bir sorun olarak görülmüştür ve bu başlık altındaki görüşler aşağıdaki gibidir:

Sesletim hatasının kaynağı net anlaşılmıyor. Açıklamalarda vücut dilinin sınırlı kullanışı ve algılanması engel olabiliyor. (K5)

Kavramlar soyut kalıyor beden dilini kullanamıyorlar, öğretici beden dili, jest ve mimikleri sınırlı kalıyor. (30)

Dil öğretiminde yapılandırmacı yaklaşıma göre en önemli unsurlardan biri de yakından uzağa, somuttan soyuta ilkesidir. Öğrenci ihtiyacı olan kelimeleri daha çabuk öğrenir. Soyut kavramlar temel düzeyde somutlaştırılarak verilir. Bu bağlamda öğreticiler yaparak yaşayarak öğrenme yok diyerek bu sorunu dile getirmişlerdir. Bu başlık altındaki cevaplar aşağıdaki gibidir.

Okuma ve dinleme derslerinde masallar anlatır, kültürel aktarım yapardık fakat uzaktan eğitim sürecinde sorunlarla birlikte ancak kitabı yetiştirmeye çalışıyoruz. Canlandırma, tiyatro, sinema, türkü gibi kültürel aktarım ve pratik eksik kalıyor genellikle teorik bilgi var. (K8)

Kültür aktarımını yaparak yaşayarak öğrenemediler. İletişimin en önemli ögesi göz temasıdır bu mümkün olmadı. Öğrenci mikrofonunu ve görüntüsünü açmak istemediği için iletişim tam anlamıyla gerçekleşmedi. (K54)

Kovid-19 pandemisi ile birlikte hayatımıza giren salgın nedeniyle eğitim öğretim faaliyetleri uzaktan yürümek zorunda kalmıştır. Yabancılar Türkçenin uzaktan eğitimi sürecinde ise hem öğreticiler hem de öğrenciler alışık olmadıkları bir süreçle karşı karşıya

kaldılar. Bu sürece her iki tarafın da hazırlıksız yakalandıklarını söylemek mümkündür. Teknoloji okuryazarlığı hem öğretmenlerde hem de öğrencilerde eksik olduğu için uzaktan eğitim sürecine alışmak zaman aldı ve deneme yanılma yoluyla dersler gerçekleşti. Hep birlikte öğrenilen bir süreç oldu demek doğru olacaktır. Bu sürece ilişkin öğretici görüşleri aşağıdaki gibidir:

Öğrencilerimin sürece hazır olmaması ve alışkanlık dışı davranışlar ile karşılaşmamıza neden oldu. (K7)

Çok yönlü öğrenme, öğrencilerin bireysel öğrenme haklarının dikkatinde olarak farklı şekillerde ve tekniklerde etkinlik planlayarak her öğrenciye ulaşma yöntemidir. Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin en çok zorlandığı alanlardan biri olmuştur. Öğreticiler bu sorunu şu şekilde dile getirmişlerdir:

Her öğrencinin derse katılmasını istiyorum fakat bu uzaktan eğitim sürecinde zor oluyor. Bireysel farklılıklar üzerinde dersimi planlayamıyorum. Sınıf ortamı olmadığı için çok yönlü öğrenme gerçekleşmiyor. (K56)

Yabancılar Türkçe öğretirken öğrenciler kendileri için hazırlanmış sınıf ortamına gelerek derslerine girmekteydiler. Sınıf ortamı hem öğrenciler hem de öğretmenler için bir hazırbulunuşluluk sağlamaktaydı. Ancak uzaktan eğitim sürecinde dersler elektronik ortam üzerinden yapıldığı için bilgisayarı veya elektronik aygıtı olan herkes derse istediği ortamdan katılabildi. Ülkemize eğitim almak için gelen öğrencilerin birçoğu yurttan kaldığı için aynı odayı paylaşan iki veya daha fazla öğrencinin dersleri aynı saatte başladığı için çakışmalar yaşandı. Bu da derse odaklanamamaya ve gürültüye neden olmaktadır. Ayrıca farklı ülkelerden online derslere katılan öğrenciler için birtakım sorunlar yaşanmıştır. Azerbaycan'ın Karadağ'ı alma sürecinde, Azerbaycan'da bulunan öğrenciler ile ders sırasında internet kesintileri, güvenlik sorunları gibi sorunlar yaşamışlardır. Öğreticiler bu sorunu aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir:

Ortamlarının derse uygun olmaması da sorun olan durumlardan birisi. Öğrenci yurttan ya da arkadaşlarıyla kalıyorlarsa gürültü oluyor, dikkatlerini derse veremiyorlar. (K44)

Yabancı dil olarak Türkçenin uzaktan öğretiminde öğretmenler, öğrenci ile göz teması kuramamayı bir sorun olarak görmüşler ve bu durumu şu şekilde ifade etmişlerdir:

İletişimin en önemli ögesi göz temasıdır bu mümkün olmadı. (K2)

Her öğrenci özeldir ilkesinden yola çıkıldığında öğrenciler için bireysel farklılıklar dikkate alınarak eğitim programları oluşturulmuştur. Dil öğretiminde de bu durum dikkate alınmaktadır. Her öğrencinin öğrenme tarzı farklı olabileceği için öğrenen özerkliği söz konusudur. Uzaktan eğitim sürecinde ise öğretmenler bu durumu, kimin konuştuğunun anlaşılmasında şeklinde ifade etmişlerdir.

Kimin konuştuğunu anlayamadığım için öğrencilere ismiyle hitap edip hızla söz veremiyorum. (K11)

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde seviyelere göre kelime öğretimi için somuttan soyuta ilkesi ile hareket edilmektedir. Öğreticilere yakından başlayarak uzağa doğru kelime öğretimi yapılmaktadır. Öğreticiler uzaktan eğitim sürecinde somutlaştırma yapamadıkları için öğrenciye ulaşmanın zorluğunu dile getirmişlerdir.

Her öğrenci online ortamda okumak istemiyor, dinleme yaparken ekrandan kaynaklı tekrar tekrar dinleme ihtiyacı hissediyorlar not almakta, seçici dinlemekte güçlük yaşıyorlar. Kavramlar soyut kalıyor beden dilini kullanamıyorlar. (K42)

Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin karşılaştığı sorunların başında iletişim sorunları gelmektedir. Dil öğretiminde ise bu durum daha çok hassasiyet gerektirmektedir. Sınıf içinde yanlış anlaşılmanın düzeltilmesi ve anlaşılma güçlüğü yaşanırken uzaktan eğitim sürecinde bu durum daha da zorlaşmıştır. Öğreticiler bu sorunu şu şekilde ifade etmişlerdir:

Okuma yaptırdıktan sonra sorulan sorulara çoğunluk cevap veriyorsa soru geçiliyor fakat anlamayan öğrenciye ulaşmak zor. Yanlış anlaşılmalara düzeltmek de zorlaşıyor. (K58)

Öğrencilerden Kaynaklanan Sorunlar

Öğreticiler bu başlık altında uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerden kaynaklanan sorunları ifade etmektedir. Öğrencilerin bu süreçte her türlü sorunları için ulaştıkları ilk isim olan öğretici; ses ve kamera sorunu, kaynak ve materyal sorunu, öğrencilerin özel sorunları (sağlık vb.), internet sorunları gibi birçok sorunun da muhatabı olmuştur. Bu başlık altında öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde ne gibi sorunlar yaşadığına değinilmektedir.

Tablo 10. Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bilgiler

Katılımcı görüşleri	N	%
Öğrenciden kaynaklanan sorunlar	15	31,9
Tüm öğrencilere ulaşamama	9	19,1
Motivasyon eksikliği	8	17
Dönüt olmaması	3	6,3
Okuduğunu anlayamama	2	4,2
Kamera ve mikrofon sorunu	2	4,2
Öğrencilerin adaptasyon sorunu	2	4,2
Öğrencinin teknoloji bilgisinin yetersizliği	2	4,2
Öğrencinin pasif kalması	2	4,2
Derse odaklanma sorunu	1	2,1
Katılımın az olması	1	2,1
Toplam	47	100

Tablo 10'dan hareketle öğrenciden kaynaklanan sorunlara bakıldığında %31,9 oranında “Öğrenciden kaynaklanan sorunlar” başlığı görülmektedir. Bunu %9 oranıyla Yabancılar Türkçenin uzaktan öğretiminde anlama becerilerinde yaşanan sorunların başlıklarından biri de öğrenciden kaynaklanan sorunlardır. Ders saatinde derste olmak, kamera ve mikrofon açarak derse aktif katılmak öğrencinin sorumluluğundadır. Öğreticiler bu sorunları şu cümlelerle dile getirmişlerdir:

Öğrenciden kaynaklanan sorunlar başlığı altındaki görüşler;

Öğrencilerin motivasyon eksikliği verilen çalışmaların tam olarak uygulanmasına engel oldu ve özellikle dinlemede yeteri kadar verim alınamamıştır. (K29)

Öğrencinin öz disiplini yok, mikrofon açmak istemiyor böyle olunca da diyalog gerçekleşmiyor. Her öğrencinin derse katılmasını istiyorum fakat bu uzaktan eğitim sürecinde zor oluyor. (K55)

Öğreticiler bu başlık altında öğrencilerin uzaktan öğretim sürecinde yaşadıkları motivasyon kaybını, ses ve görüntülerini açmayarak etkileşim sağlamadıklarını, derse aktif olarak katılmadıklarını ifade etmektedir.

Tüm öğrencilere ulaşamama başlığı altındaki görüşler;

Ekrandan tüm öğrencilere ulaşmak anladıklarını kontrol etmek, anlaşılmayan noktaları öğrenmek ve telâfi etmek çok zor. (K14)

Öğrencilerin teknoloji eğitiminin olmaması, araç gereç eksikliği, motivasyon düşüklüğü, her öğrenciye ulaşamaması gibi sorunlar yaşadım. (K17)

Öğreticiler özellikle kalabalık sınıflarda öğrencilerin tümüne ulaşamadıklarını ifade etmektedir. Yüz yüze eğitimde 25-30 kişi arasında (TÖMER'ler arasında sınıftaki öğrenci sayısı fark etmektedir, kimi TÖMER'lerde sınıf mevcudu 15-20 kişi arasında olurken kimilerinde bu sayı 30 kişiyi de geçmektedir) değişen sınıf sayıları uzaktan eğitimde de aynı şekilde devam ederek öğreticinin her öğrenciye zaman ayırmasını, söz hakkı vermesini zorlaştırmaktadır.

Motivasyon eksikliği başlığı altındaki görüşler;

Öğrencilerde belli süreden sonra motivasyon kaybı oluştu. (K9)

Tüm öğrenciler aynı hızda okuyamıyorlar, yavaş okuyan öğrencileri beklerken iyi öğrenciler sıkıldı ve motivasyonları düştü. Etkinlikleri her öğrenci özeldir anlayışıyla planlarken uzaktan eğitim sürecinde öğrenci seviyeleri tam olarak ölçülemedi. (K40)

Öğreticiler bu başlık altında önemli bir soruna da dikkat çekmektedir. Uzaktan eğitim sürecinde öğrenci farklılıklarına göre dersi planlamanın zorluğundan ve okuma becerisi ve dil yeteneği hızlı gelişen öğrencinin daha yavaş öğrenen öğrenciyi beklerken sıkıldığını ve motivasyon kaybı yaşadığını ifade etmişlerdir. Her öğrencinin çalışma ve öğrenme hızı aynı olmadığı için uzaktan öğretim sürecinde bu farklılığın göz ardı edildiği de ifade edilmiştir.

Öğrencilerden dönüt olmaması başlığı altındaki görüşler;

Uzaktan eğitimde öğrencilere tek tek okutma gibi fırsatımız olmadı. Çünkü her öğrenci buna müsait değildi. Kimisi dışarıda idi kimisinin interneti kötüydü. Hem okuma çalışması yapamadılar hem de okunan metni duymadılar. Buna benzer problem yaşadım. (K25)

Öğrencinin öz disiplini yok, mikrofon açmak istemiyor böyle olunca da diyalog gerçekleşmiyor. Her öğrencinin derse katılmasını istiyorum fakat bu uzaktan eğitim sürecinde zor oluyor. (K55)

Uzaktan öğretim sürecinde özellikle dil öğretiminde dersi keyifli yapan öğrenci dönütleri ve öğrenme isteğidir. Öğrencinin mikrofon açmak istememesi, konuşmaması, soru sormaması ve görüntüsünün olmaması etkileşim olmaması demektir. Bu durum öğreticiler açısından da dersin verimini etkileyen bir sorun olarak ifade edilmektedir.

Öğrenciler gerek motivasyon kaybı gerekse uzaktan eğitim sürecinden kaynaklanan sorunlardan ötürü derslere olan ilgileri azalmış ve dersleri kaçırmaya başlamışlardır. Bunun sonucunda da okuduğunu anlayamama gibi temel becerilerde eksiklikler olmuştur. Bu başlık altındaki öğretici görüşleri aşağıdaki gibidir:

Uzaktan eğitimde bağlantı ve süre sıkıntıları olması dolayısıyla öğrencilerin konuyu anlayıp anlamadıklarını yüz yüze eğitime göre daha belirgin olmaması, öğrencilerin uzaktan eğitimde daha çabuk sıkılması ve çevrimiçi bir sınıf ortamının oluşamaması dolayısıyla okuduğunu ve dinlediğini anlama becerisi daha yüzeysel kalmaktadır. (K26)

Öğrencilerin motivasyon eksikliği verilen çalışmaları tam olarak uygulayamamak ve özellikle dinlemede yeteri kadar verim alınamaması konularında sıkıntı yaşanmıştır. (K29)

Kamera ve mikrofon sorunu başlığı altındaki görüşler;

Ses ve görüntüsünü açmayan öğrenciye rahat ulaşım derse katmak zordu. Diyalog şeklindeki okumalarda canlandırma yapılamadı ve zamanlama sorunları ortaya çıktı. (K10)

Öğrenci mikrofonunu görüntüsünü açmak istemediği için iletişim tam anlamıyla gerçekleşmedi. (K14)

Bu başlık altında öğreticiler, öğrencilerin mikrofon ve görüntüsünü açmak istememelerini ve öğrenciye ulaşmanın zorluğundan bahsetmektedir. Ayrıca

öğrencilerin ekonomik durumuna göre kullandıkları bilişim araçlarının ses ve kamerasının bozuk olmasının sorun oluşturduğunu ifade etmektedir.

Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecine adaptasyon sorunu başlığı altındaki görüşler;

İlk etapta öğrencilerin sürece entegrasyonunun tam sağlanamaması açısından ufak tefek sorunlar olsa da birkaç hafta içinde bir altyapı kurulmuş oldu. (K52)

Motivasyon kaybı, okumak ve söz almak istememeleri, okurken öğrencinin bağlantı sorunu yaşayıp dersten çıkması ve adapte olamaması sorun oluşturdu. (K60)

Öğreticiler, öğrencilerin uzaktan öğretim yerine yüz yüze öğretimi tercih ettiklerini bu nedenle yüz yüze derslere başlayana kadar derse gelmediklerini ifade etmektedir. Öğrencilerin bir kısmı uzaktan dil öğrenimine adapte olarak derslere devam ettiklerini bir kısmının ise yaşanan sorunlar nedeniyle derslere adapte olamadıklarını ve derslere devam etmediklerini ifade edilmektedir.

Öğrencinin teknoloji bilgisinin yetersizliği;

Materyale kolaylıkla ulaşamama ve teknoloji bilgisinin yetersizliği sorunu (K38)

Öğrencilerin teknoloji eğitiminin olmaması. (K59)

Günümüzde her ne kadar dijital çağda olsak da teknoloji okuryazarlığı olarak öğrenmemiz gereken bir süreçteyiz. Hem öğretmenler hem de öğrenciler süreç nedeniyle zorlansalar da hızlı bir şekilde teknoloji okuryazarlığı kazanmıştır. Öğreticiler uzaktan öğretime geçiş aşamasında öğrencilerin teknoloji bilgisinin yetersiz olması nedeniyle zorlandıklarını ifade etmektedir.

Öğrencinin pasif kalması başlığı altındaki görüşler;

Tüm öğrencileri derse katmak zordu okumak istemediler, mikrofonları bozuk olduğu için müdahale edilemedi, internet kopukluğu metnin bütünlüğünü bozacak şekilde kesintilere uğradı. (K14)

Her öğrenci online ortamda okumak istemiyor, dinleme yaparken ekrandan kaynaklı tekrar tekrar dinleme ihtiyacı hissediyorlar not almakta, seçici dinlemekte güçlük yaşıyorlar. (K20)

Öğreticiler bu başlık altında uzaktan dil öğretim sürecinin daha çok öğrencinin öz disiplini ile ilerlediğini ve öğrencinin derse katılmak istememesi halinde ona ulaşamadıklarını ifade etmektedir.

Derse odaklanma sorunu başlığı altındaki görüşler;

Bazı öğrencilerin internet sıkıntısı olduğu için derslerde problem yaşadım. Derse odaklanmada öğrencilerim zorluklar yaşadı. (K15)

Uzaktan öğretim sürecinde öğrencilerin derse odaklanmasını engelleyen birçok uyaran vardır. Öğreticiler de öğrencilerin çeşitli sorunlarla derse odaklanmada zorlandıklarını ifade etmektedir.

Katılımın az olması başlığı altındaki görüşler;

Öğrencilerin hepsi her gün aynı oranda derse katılım sağlamıyorlar. (K7)

Öğreticilerin uzaktan öğretim sürecinde yaşadığı sorunlardan biri de katılımın az olmasıdır. Sınıflar kalabalık olsa da derslere gelen öğrenciler zamanla devamsızlık yapmaya başlamıştır.

Öğreticilerden Kaynaklanan Sorunlar

Öğreticilerin gözünden uzaktan öğretim sürecinde yaşadıkları sorunlara değinilmiştir. Yüz yüze eğitime göre hangi konularda zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Bu konuya ilişkin başlıklar şu şekildedir:

Tablo 11. Öğreticiden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bilgiler

Katılımcı görüşleri	N	%
Motivasyon eksikliği	8	25
Anlama düzeyini ölçememe	5	15,6
Öğrenci takibinin zor olması	4	12,5
Bireysel farklılıkların göz ardı edilmesi	3	9,3
Geri dönüt olmaması	3	9,3
Sorun yaşamadım	2	6,2
Anında dönüt verememe	1	3,1
Anlaşılmayan kısımları tespiti ve telafisinin zorluğu	1	3,1
Başlangıç (A1) seviyesi iletişim zorluğu	1	3,1
Kelime anlatımı soyut kaldı	1	3,1
Net duyamamadan kaynaklı telaffuz sorunu	1	3,1
Öğrenci kontrolü zor	1	3,1
Somutlaştırma zorluğu	1	3,1
Strateji ve yöntem uygulama eksikliği	1	3,1
Toplam	32	100

Tablo 11’den hareketle %25 oranıyla en fazla görüş “Motivasyon eksikliği” başlığıdır. Bunu %5 oranıyla “Anlama düzeyini ölçememe” başlığı takip etmektedir. Yabancılar Türkçenin uzaktan öğretiminde öğretmenlere daha fazla sorumluluk düşmektedir. Öğreticilerden derslerden önce daha fazla hazırlık yapmak zorunda kalmışlardır. Sosyal medya araçlarını kullandıkları için özel hayatın sınırlılıkları ortadan kalkmış, öğrenciler için her saat ulaşılabilir olmuşlardır. Özel hayatlarını ve evlerini online derslere göre düzenlemişlerdir. Bu durum da ders ortamı oluşturabilmek için ayrıca bir çaba sarf etmelerine neden olmuştur. Konuyla ilgili haberler de ülke gündeminde yer almıştır. Öğreticilerin gözünden bu sürece bakıldığında ise aşağıdaki başlıklar altında sorunlarını dile getirmişlerdir:

Motivasyon eksikliği başlığı altındaki görüşler;

Metni okurken öğrencinin bağlantı sorunu yaşayıp dersten çıkması ve derse adapte olamaması, dinleme metinlerinin internet nedeniyle bölünmesi, anlamayı engelleyerek motivasyon düşüklüğüne neden oldu. (K5)

İnternet kesintileri, öğrencilerin teknoloji eğitiminin olmaması, araç gereç eksikliği, motivasyon düşüklüğüne neden oluyor. (K17)

Öğrencilerin anlama düzeyini ölçememe başlığı altındaki görüşler;

Süre kısıtlı olduğu için herkese akıcı okuma, okuma düzeyini ölçme, dinlediğini anlama çalışmaları yaptıramadık. (K3)

Uzaktan eğitimde bağlantı ve süre sıkıntıları olması dolayısıyla öğrencilerin konuyu anlayıp anlamadıklarını yüz yüze eğitime göre daha belirgin olmaması, öğrencilerin uzaktan eğitimde daha çabuk sıkılması ve çevrimiçi bir sınıf ortamının oluşamaması dolayısıyla okuduğunu ve dinlediğini anlama becerisi daha yüzeysel kalmaktadır. (K26)

Öğreticiler bu başlık altında uzaktan öğretim sürecinde öğrencilerin konuyu tam olarak anlayıp anlamadıklarını ölçmenin zor olduğunu ifade etmektedir.

Öğrenci takibinin olmaması başlığı altındaki görüşler;

Becerilerin tam olarak yerine getirilemediğini düşünüyorum. Öğrenciyi kontrol etmek çok zor, ölçme ve değerlendirme kısmı eksik kalıyor. Sınıf ortamı olmadığı için çok yönlü öğrenme gerçekleşmiyor. (K21)

Uzaktan eğitimde kalabalık sınıflarda öğrenciye okuma yaptırmak minimum seviyede kalıyor. Okuma becerisini gelişmesi için öğrenci takibi gereklidir. Ancak uzaktan eğitimde bu takip zorlaşıyor. Dinleme becerisi yönünden uzaktan eğitim çok elverişli bir ortam olmasına rağmen öğrenciden geri dönüt yani öğrencinin yaşadığı sorunları görmek zorlaşıyor. (K34)

Öğreticiler çevrim içi sınıflarda öğrenci sayısının fazla olmasından dolayı öğrencilerin hepsinin takibini yapamadıklarını ve öğrencilerin kontrollerinin zor olduğunu ifade etmektedir. Ayrıca her öğrenciye söz hakkı vererek okutturma yapmanın zor olduğunu dile getirmektedir.

Bireysel farklılıkların göz ardı edilmesi başlığı altındaki görüşler;

Tüm öğrenciler aynı hızda okuyamıyorlar, yavaş okuyan öğrencileri beklerken iyi öğrenciler sıkıldı. Etkinlikleri her öğrenci özeldir anlayışıyla planlarken uzaktan eğitim sürecinde öğrenci seviyeleri tam olarak ölçülemedi. (K42)

Her öğrencinin derse katılmasını istiyorum fakat bu uzaktan eğitim sürecinde zor oluyor. Bireysel farklılıklara göre dersimi planlayamıyorum. (K56)

Öğretici görüşlerine göre uzaktan öğretim sürecinde öğrenci farklılıkları göz ardı edilerek her öğrenciye aynı şekilde ders anlatılmıştır. Oysa her öğrencinin ilgi ve yetenekleri farklıdır. Uzaktan öğretim sürecinde öğrenci farklılıklarına göre etkinlik planlanamamış ve her öğrencinin öğrenme hızı aynı kabul edilmiştir.

Geri dönüt olmaması başlığı altındaki görüşler;

Ses ve görüntüsünü açmayan öğrenciye rahat ulaşım derse katmak zordu. Diyalog şeklindeki okumalarda canlandırma yapılamadı ve zamanlama sorunları ortaya çıktı. (K13)

Okurken tam anlamıyla geri dönüt olmuyor dinleme de sağlıklı değil pek... En önemlisi güdülenme düşük düzeylerde... (K46)

Öğretici görüşlerine göre öğrencinin derse katılmak istememesi diyalogların gerçekleşmemesine ve güdülenmenin düşük düzeyde kalmasına neden olmaktadır.

Sorun yaşamadım başlığı altındaki görüşler;

Herhangi bir sorun yaşamadım. (K4)

Bir sorunla karşılaşmadım. (K45)

Türkçenin uzaktan öğretimi sürecinde anlama becerilerinde öğretmenler sorun yaşamadıklarına dair görüşler de bildirmiştir.

İnternet ve Bilişim Sisteminden Kaynaklanan Sorunlar

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde öğretmenler tarafından en çok zorlanılan konuların başında internet ve bilişim sistemlerinden kaynaklanan sorunlar gelmektedir. Öğreticiler ve öğrenciler hızlı bir internet altyapısına sahip olmadıkları için

derste bölünmeler, sürenin bitmesi, seslerin duyulmaması gibi sorunlarla karşılaşmışlardır. Bu sorunlar şunlardır:

Tablo 12. İnternet ve Bilişim Sisteminden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bilgiler

Katılımcı görüşleri	N	%
İnternet kesintileri metnin bütünlüğünü bozması	14	26,4
Bağlantı sorunları	7	13,2
Teknolojik imkânlarının sınırlı olması	6	11,3
Üniversitenin kullandığı sistemin yetersizliği	6	11,3
Diyaloglarda eş zamanlılık olmaması, seslerin karışması	6	11,3
Görüntünün donması	2	3,7
Sürenin kısıtlı olması	2	3,7
Ses kesintileri nedeniyle tekrar dinleme ihtiyacı	2	3,7
Ses ve görüntünün eş zamanlı olmaması	2	3,7
Net duyamamadan kaynaklı telaffuz sorunu	2	3,7
Derslerin boyutu nedeniyle paylaşım sorunu	1	1,8
Dinleme yaparken ekrandan not alma zorluğu	1	1,8
Öğrencilerin internete ulaşma sorunları	1	1,8
Yurt dışında internet altyapı sorunu	1	1,8
Toplam	53	100

Tablo 12’den hareketle öğretmenlerin internet ve bilişim sistemlerinden kaynaklanan sorunların başında %26,4 oranla “İnternet kesintilerinin metnin bütünlüğünü bozması” başlığı gelmektedir. Bunu %13,2 ile “Bağlantı sorunları” takip etmektedir. Yabancılar Türkçenin uzaktan öğretiminde internet ve bilişim sisteminden kaynaklanan sorunlar başlığı altında öğretmenlere yöneltilen “Uzaktan eğitim sürecinde okuma ve dinleme becerilerinde ne gibi sorunlar yaşadınız?” sorusuna okuma ve dinleme becerisi ayrımı olmaksızın verilen en fazla cevaplardan biri de internet kesintilerinin metnin bütünlüğünü bozduğu yönünde olmuştur. Öğreticiler bu başlık altında aşağıdaki cevapları vermişlerdir:

İki beceri için de uzaktan eğitim zor olmaktadır. Özellikle A1 öğrencileri sadece ekrana dayalı bir öğrenmede zorluk yaşamaktadır. Yansıttığım ekran ve görüntüler eş zamanlı olmuyor. Öğrencilerin kafası karışıyor. (K4)

Dinleme metni bulmak başlıca sorunlardandır. Elde bulunan dinleme metnlerinin de öğrencilerin yetersiz internet altyapısı ve bilgisayar donanımı sebebiyle sağlıklı dinletilememesi. (K23)

Öğreticiler bu başlık altında dinleme metnleri bulmanın zor olduğundan, hazırda var olan metnlerin ise internet altyapısı nedeniyle dinletilemediğini seste kopmalar yaşandığını ifade etmektedir. Ayrıca ekrana yansıtılan ses ve görüntü eş zamanlı olmadığında öğrencilerin kafasının karıştığı dile getirilmiştir.

Bağlantıdan kaynaklanan sorunlar başlığı altındaki görüşler;

Öğrencilerin bağlantı sorunu düzensizlik oluşturdu. (K20)

Bağlantı problemleri nedeniyle derste aksaklıklar meydana geldi ve materyalin teknik yetersizliği. (K37)

Yabancılar Türkçenin uzaktan öğretiminde her öğrencinin aynı ekonomiye sahip olmaması nedeniyle bilgisayar, tablet ya da telefon gibi teknolojik ürünlerin hepsine ulaşma olanakları olmamıştır. Burada öğrencilerin hangi coğrafyadan geldiği, teknoloji bilgisinin olup olmaması ve ekonomik açıdan sahip olduğu imkânlar önem arz etmektedir. Teknolojik imkânların sınırlı olması başlığı altında 6 görüş belirtilmiştir. Bu görüşler aşağıdaki gibidir:

Öğrencilerimizin teknolojik imkanlarının sınırlı olması. (K30)

Mikrofonu olmayan öğrencilere bazı derslerde okuma çalışması yaptıramadım. (K42)

Yabancılar Türkçenin uzaktan öğretiminde uzaktan eğitim sürecine dair yazılım sistemlerinin olmaması, bu süreçle planlı bir şekilde karşı karşıya kalınmaması, var olan sistemlerin ise okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerine göre planlanmaması çeşitli sorunlar oluşturmuştur. Üniversitelerin kullandığı mevcut sistemlerin çoğu anadili Türkçe olan üniversite öğrencilerin kullandığı daha çok öğreticinin aktif olduğu, öğrencilerin ise dinleyici olarak derse katılım sağladığı pasif bir öğrenme sürecini yönetme üzerine kurgulanmıştır. Fakat yabancılar Türkçe öğretimi sürecinde öğrenci aktif olarak derse katılım sağlayabilmeli ve temel becerileri yerine getirebilmelidir. Üniversitelerin kullandığı sistemlerin yetersizliği üzerine 6 görüş belirten öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir:

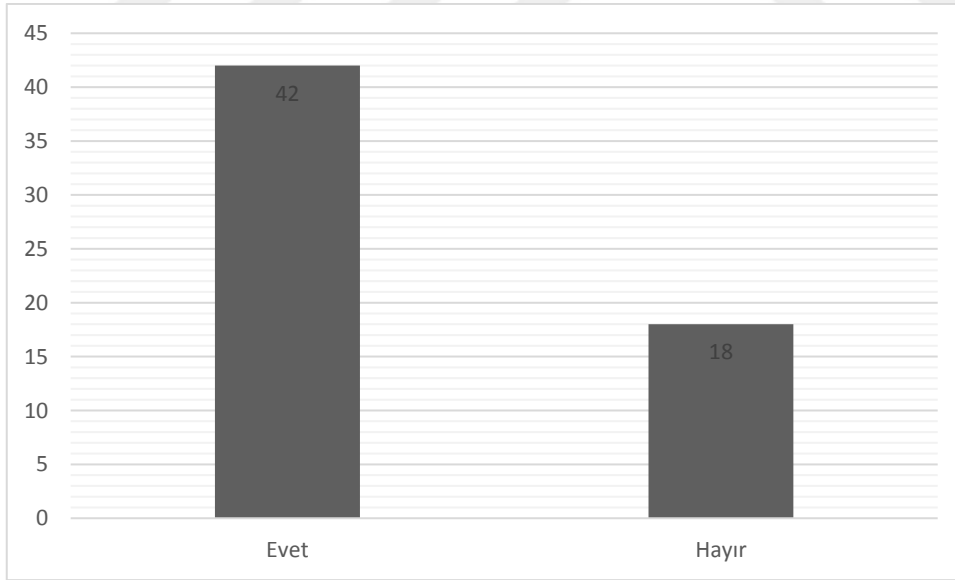
15 ve üzeri sınıflarımda tüm öğrencilere metni okutmakta zorlanıyorum. Üniversitemiz Adobe connect kullanıyor. Kimin konuştuğunu anlayamadığım için öğrencilere ismiyle hitap edip hızla söz veremiyorum. (K13)

İnternet bağlantısı, kullanılan programın yetersizliği, öğrencilerin aktif konuşmadığı programlar olması gibi. Örneğin Perculus. (K49)

Öğreticiler, üniversitelerin uzaktan eğitim yazılımları ile derslerine devam ettikleri için yaşadıkları sorunları dile getirmektedir. Yazılımların dil öğretimine göre tasarlanmamış olması ve etkileşiminin az olması dil öğretimi açısından sorun olarak görülmektedir.

Öğreticilerin Web 2.0 Araçlarına Yönelik Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenler dersleri sıradanlıktan kurtarabilmek ve eğlenceli hâle getirebilmek için Web 2.0 araçlarına yönelmişlerdir. Öğreticilere sorulan “Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Web 2.0 araçları kullanıyor musunuz, kullanıyorsanız isimleri nelerdir?” soruna verdikleri cevaplar aşağıdaki gibidir:

Şekil 17. Katılımcıların Web 2.0 Araçlarını Kullanmasına İlişkin Bilgiler

Katılımcılara yöneltilen “Web 2.0 araçlarını derslerinizde kullanıyor musunuz?” sorusuna katılımcıların %70 ‘i evet derken %30’u hayır cevabını vermişlerdir. Türkçenin yabancılara uzaktan öğretiminde Web 2.0 araçları, dersi sıradanlıktan kurtarmak adına ve

dersin verimli geçmesi için oldukça önemlidir. Katılımcılardan 18 kişinin hayır cevabı vermesi, çevrim içi derslerin ne kadar verimli olduğunu konusunda soru işaretlerine neden olmaktadır.

Tablo 13. Katılımcıların Kullandığı Web 2.0 Araçlarına İlişkin Bilgiler

Kullanılan Web 2.0 Araçları	N	%
Google forms	20	14,1
Kahoot	19	13,4
Youtube	9	6,3
Zoom	9	6,3
Whatsapp	8	5,6
Padlet	7	4,9
Edmodo	5	3,5
Google clasroom	5	3,5
Canva	4	2,8
Sosyal medya	4	2,8
Wordart	4	2,8
Z-Kitap	4	2,8
E-mail	3	2,1
Quizlet	3	2,1
Micrasoft Teams	3	2,1
Bubbl.us	2	1,4
Edpuzzle	2	1,4
Facebook	2	1,4
Learning Apps.org	2	1,4
Socrative	2	1,4
Wordle	2	1,4
Starboard	2	1,4
Bitmoji	1	0,7
Classdojo	1	0,7
Crosword Labs	1	0,7
EBA	1	0,7
e-Twenning	1	0,7
Google docs	1	0,7
Google groups	1	0,7
Google translate	1	0,7
Hangoot	1	0,7
Instagram	1	0,7
Loom	1	0,7
Memrise	1	0,7
Mindmeister	1	0,7
Moodle	1	0,7
Podcast	1	0,7
Powtoon	1	0,7
Prize	1	0,7
Storyjumper	1	0,7
Twitter	1	0,7
Wordwoll	1	0,7
Toplam	141	100

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde öğretmenlerin kullandığı Web 2.0 araçları ve işlevleri aşağıdaki gibidir:

Google forms: Google Docs Editors üretkenlik yazılımı ve Google Classroom ile birlikte Google Dokümanlar, Google E-Tablolar ve Google Slaytlar'da bulunan bir anket yönetimi uygulamasıdır.

Öğreticiler %14,1 oranında 20 görüş ile en fazla Google forms kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bu oranda ölçme ve değerlendirme sürecinin Google form aracılığıyla yapılmasının etkisi büyüktür.

Kahoot: Öğrenme tabanlı bir test oyunudur.

Öğreticiler %13,4 oranında 19 görüş ile en fazla kullandıkları uygulama Kahoot olmuştur. Bunda kolay bir şekilde hazırlanmasının ve öğrencilerin eğlenerek katılım sağlamasının etkisi vardır. Ancak Kahoot oynatırken çevrim içi sınıflarda iki araca ihtiyaç duyulmaktadır. Derse bilgisayardan değil de telefonda bağlanan öğrenci Kahoot oynarken katılamamıştır. Bu da bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Youtube: Video paylaşım ve sosyal medya platformudur.

Zoom: Çevrim içi toplantı ortamıdır.

Whatsapp: Akıllı telefonlar için geliştirilen anlık görüşme, mesajlaşma platformudur.

Padlet: Dijital panolar oluşturarak işbirlikli etkinlikler yapmayı destekleyen araçtır.

Edmodo: Öğretmen ve öğrencilerin bir araya geldiği çevrim içi alıştırmaları sınıfı.

Google classroom: Çevrim içi sınıf.

Canva: Ücretsiz tasarım aracıdır.

Sosyal medya: Youtube, Whatsapp, Instagram, Tik tok gibi çevrim içi paylaşım ortamı.

Wordart: Seçilen kelimeleri birleştirilerek bir bulut haline getiren eğlenceli çevrim içi ortamı.

E-mail: e- posta.

Quizlet: Kelime kartları ile dil öğrenimini sağlayan platform.

Z-Kitap: Elektronik kitap platformu.

Bubbl.us: Zihin haritası tekniği ile oluşturulan çevrim içi çalışma platformu.

Edpuzzle: Etkileşimli videolar oluşturmaya yarayan Web 2.0 aracı.

Facebook: Sosyal paylaşım platformu.

Learning Apps.org: Eğitsel oyunlar ve etkileşimli içerikler hazırlama platformu.

Microsoft teams: Görüntülü konferans ve toplantı platformu.

Socrative: Çevrim içi, etkileşimli test ve sınav platformu.

Wordle: Kelime oyunu.

Bitmoji: Sanal karakter “avatar” oluşturma uygulaması.

Classdojo: Etkileşimli sanal sınıf.

Crosword Labs: Çevrim içi bulmaca platformu.

EBA: Canlı ders, eğitim bilişim ağıdır.

e-Twenning: Avrupa’daki okullar ile projeler geliştirmek, işbirliği yapmak için oluşturulan platform.

Google docs: Çevrim içi doküman düzenleyici.

Google groups: Çevrim içi grup oluşturma.

Google translate: Çeviri sayfası.

Hangout: Mesajlaşma uygulaması.

Instagram: Fotoğraf ve video paylaşımı yapılan sosyal medya platformu.

Loom: Etkileşimli video kayıt aracı.

Memrise: Farklı hafıza teknikleri ile dil öğrenme platformu.

Mindmeister: Zihin kavram haritaları oluşturma platformu.

Moodle: Çevrim içi ders yönetim sistemi.

Podcast: Video ve ses yayını.

Powtoon: Animasyonlar, konuşma balonları, şekiller, resimler ve materyal oluşturma platformu.

Prize: Sesli sözlük.

Star Board: Akıllı tahta uygulaması.

Storyjumper: Okul öncesinden yükseköğretime kadar dijital hikâye oluşturma platformu.

Twitter: Sosyal paylaşım sitesi.

Wordwall: Sınav, eşleştirme, kelime oyunları gibi materyal tasarlama platformu.

İnternet ve bilişim sistemlerinden kaynaklanan bir diğer sorun ise diyaloglarda eş zamanlılığın olmaması ve seslerin karışması başlıdır. Öğrencinin veya öğreticinin konuşması sırasında yaşanan internet kesintileri ve internet hızının yavaş olmasından kaynaklanan diyaloglardaki kopukluklar cümle tekrarlarına neden olmakta, anlaşılabilir olmayı engellemekte ve zamanla motivasyon kaybına neden olmaktadır. Bu başlık altında verilen 6 öğretici görüşlerinden bazıları aşağıdaki gibidir:

Okuma derslerinde öğrencilerin yanlış okuduğu kelimeyi düzeltirken doğrusunu söylediğim halde sesin geç gitmesinden dolayı yanlış okuduğu bölümü çoktan geçmiş olması gibi sorunlar yaşadım. (K9)

Sisteme geç alıştık haliyle herkes birbirini bekliyor dinliyor ama aynı anda konuşunca sesler karışıyor, söz hakkı noktasında ise aynı anda talep gelince problem oluyor. (K53)

Görüntünün donması, sürenin kısıtlı olması, ses kesintileri nedeniyle tekrar dinleme ihtiyacı, ses ve görüntünün eş zamanlı olmaması ve net duyamamadan kaynaklanan telaffuz sorunu başlıkları altında ikişer görüş belirtmişlerdir:

Süre kısıtlı olduğu için herkese akıcı okuma, okuma düzeyini ölçme, dinlediğini anlama çalışmaları yaptıramadık. (K3)

İki beceri için de uzaktan eğitim zor olmaktadır. Özellikle A1 öğrencileri sadece ekrana dayalı bir öğrenmede zorluk yaşamaktadır. Yansıttığım ekran ve görüntüler eş zamanlı olmuyor. Öğrencilerin kafası karışıyor. (K4)

Dinleme materyallerinin sesini almakta öğrenciler sorun yaşayabiliyor. (K12)

Ses ve görüntüsünü açmayan öğrenciye rahat ulaşım derse katmak zordu. Diyalog şeklindeki okumalarda canlandırma yapılamadı ve zamanlama sorunları ortaya çıktı. (K10)

Dinlemede ses kesintileri yaşadık ve bazen kamerasını açmayan öğrencilerin dinleme olurken not alıp almadıklarını göremedim. Okuma da ise okurken ekrandaki metnin boyutunu ayarlamakta biraz zorladım. (K35)

Yabancılar Türkçenin uzaktan eğitim sürecinde öğreticilerin yaşadığı internet ve bilişim sisteminden kaynaklanan sorunlardan diğerleri ise derslerin boyutu nedeniyle paylaşım sorunu, dinleme yaparken ekrandan not alma zorluğu, öğrencilerin internete ulaşma sorunları, yurt dışında internet altyapı sorunu gibi başlıklarla ele alınmıştır. Yurt dışında internet altyapı sorununun olması Türkiye'nin doğusunda kalan, savaş ve iç karışıklıklarla mücadele eden Afganistan, Suriye, Irak gibi ülkeleri kapsamaktadır. Türkiye'nin batısına bakıldığında ise Litvanya, Almanya gibi Avrupa ülkelerinde internet hızının çok iyi olduğu ve internete erişimin kolay olduğu görülmektedir. Bu durum aynı zamanda uzaktan eğitim sürecinde bir fırsat eşitsizliğinin de olduğunu göstermektedir. Bu başlıklar altındaki öğretici görüşleri aşağıdaki gibidir:

İki beceri için de uzaktan eğitim zor olmaktadır. Özellikle A1 öğrencileri sadece ekrana dayalı bir öğrenmede zorluk yaşamaktadır. Yansıttığım ekran ve görüntüler eş zamanlı olmuyor. Öğrencilerin kafası karışıyor. (K4)

Okunanların net olarak duyulmaması ve bunun telaffuzu olumsuz etkilemesi.
(K22)

Özellikle Orta Doğu ve Afrika'nın bazı ülkelerinden bağlanan öğrencilerin internet alt yapısı çok zayıf. (K28)

Ses kesilmesi, görüntü donması, slayt geçişinde gecikmeler...(K31)

Öğrencilerin sesini duyuramama ya da öğretmenin sesini duymama gibi bir problem olabiliyor. (K33)

Kaynaklardan ve Materyallerden Kaynaklanan Sorunlar

Öğreticilerin uzaktan öğretim sürecinde ihtiyaç duyduğu önemli bir konu da materyal ve kaynakların uzaktan eğitim sürecine uygunluğudur. Yüz yüze eğitimde dahi kaynak ve materyal sorunu yaşanırken uzaktan öğretim sürecinde bu açık büyümektedir. Süreç ile birlikte yenilenen kaynaklar olsa da daha çok kaynağa ihtiyaç duyulduğu öğretmenler tarafından dile getirilmektedir. Bu başlık altındaki öğretici görüşleri şunlardır:

Tablo 14. Kaynaklardan ve Materyallerden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bilgiler

Katılımcı görüşleri	N	%
Kaynakların uzaktan eğitim sürecine uygun olmaması	6	30
Materyal ve etkinlik eksikliği	6	30
Dinleme materyallerinden kaynaklı sorunlar	3	15
Kitap yetiştirme sorunu	2	10
Dinleme metinlerinin yetersizliği	2	10
Kitapların elektronik biçimlerinin olmaması	1	5
Seçici okumanın gerçekleşmemesi	1	5
Strateji ve Yöntem uygulama eksikliği	1	5
Toplam	20	100

Yabancılarla Türkçenin uzaktan öğretimi sürecinde anlama becerilerinde yaşanan sorunların en çok üzerinde durulan başlıklarından biri de “kaynaklardan kaynaklanan sorunlar” olmuştur. Yüz yüze eğitimde dahi en çok ihtiyaç duyulan araç, materyal eksikliğidir. Üniversitelerin Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezleri tarafından yazılmaya ve geliştirilmeye devam ederken Yunus Emre, Maarif Vakfı gibi farklı coğrafyalarda Türkçe öğreten kurumlar tarafından da kaynak kitaplar, etkinlik

kitapları, ders ve çalışma kitapları, seviyelere göre sadeleştirilmiş okuma kitaplarının yazımına ve geliştirilmesine devam edilmektedir. Ayrıca bu süreçte aktif olarak ders vermeye devam eden öğretmenlerin görüşlerinden uzaktan eğitim sürecine entegrasyonu olmayan yayınlar için ekrana yansıtılan PDF şeklinde olan kaynaklar da yetersiz ve işlevsiz kalmıştır. Kaynaklardan kaynaklanan sorunlar başlığı altında öğretmenler 6 görüş ile en fazla sorunun “kaynakların uzaktan eğitim sürecine uygun olmaması” başlığı altında ele almışlardır. Bu görüşleri aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir:

Dinleme metni bulmak başlıca sorunlardandı. Elde bulunan dinleme metnlerinin de öğrencilerin yetersiz internet altyapısı ve bilgisayar donanımı sebebiyle sağlıklı dinletilememesi. (K23)

Bağlantı problemleri ve materyalin teknolojik olarak yetersizliği. (K37)

Materyal ve etkinliklerin eksikliği başlığı altındaki görüşler;

Tüm öğrenciler aynı hızda okuyamıyorlar, yavaş okuyan öğrencileri beklerken iyi öğrenciler sıkıldı. Farklı seviyelere uygun etkinlik planlamakta zorlandım. Etkinlikleri her öğrenci özeldir anlayışıyla planlarken uzaktan eğitim sürecinde öğrenci seviyeleri tam olarak ölçülemedi. (K45)

Araç gereç ve materyal eksikliği. (K56)

Dinleme materyallerinden kaynaklı sorunlar başlığı altındaki görüşler;

Dinleme becerisinin belki de %20 gerçekleştirdiğimi söyleyebilirim. Çünkü dinletmek istediğim zaman sınıftaki öğrencilerin yarısı problem yaşadı. Ellerinde ders materyali veya dinleme metnine ait çıktı olmadığı için ekrana bakarak cevaplamakta zorlandıklarını ifade ettiler. Okuma becerisi için de aynı şikâyetle bulundular. (K16)

Öğreticiler bu başlık altında dinleme yaptırırken öğrencilerin yaşadığı bilişim sorunları nedeniyle tekrar dinleme yaptırdıklarını ve öğrencilerin ellerinde dinleme metnine ait kitaplar olmadığı için ekrana yansıtılan etkinlikleri yapmakta zorlandıklarını ifade etmektedir.

Uzaktan Öğretimin Oluşturduğu Sağlık Sorunları

Uzaktan eğitimde ders saatlerinin yüz yüze eğitimde olduğu gibi uzun olması, yüz yüze eğitimle aynı programın uygulanması nedeniyle uzun süre bilgisayar başında olmak ve ekrana odaklanmak beraberinde birtakım sağlık sorunlarını da getirmektedir. Öğreticiler bu başlık altındaki görüşleri şunlardır:

Tablo 15. Katılımcıların Sağlık Sorunlarına İlişkin Bilgiler

Katılımcı görüşleri	N	%
Ekran yorgunluğu	3	75
Ekranın fiziksel sorunları tetiklemesi	1	25
Toplam	4	100

Tablo 15'ten hareketle öğretmenler %75 oranında 3 görüş ile "Ekran yorgunluğu" başlığı altında %25 oranında 1 görüş ile "Ekranın fiziksel sorunları tetiklemesi" şeklinde cevap vermişlerdir.

Ekran yorgunluğu başlığı altında öğretmenler şu görüşleri bildirmişlerdir:

Öğretmen sürekli aktif olmakla birlikte ekran yorgunluğu, gözlerde yanma ve kızarma, baş ağrıları gibi sağlık sorunları oluştu. (K40)

Öğrencilerde belli süreden sonra motivasyon kaybı oluştu. Öğretim programları örgün eğitime göre olduğu için üniteleri yetiştirmeye çalıştık fakat uzaktan eğitimde hem öğretmenler hem de öğrenciler için ekran yorgunluğu oldu. (K54)

Ekranın fiziksel sorunları tetiklemesi başlığı altındaki görüşler;

Ekran karşısında uzun süre vakit geçirmek ve ekrana odaklanmak var olan fiziksel sorunları tetikleyerek gözlerde yanmaya, baş ağrılarına ve duruş bozukluklarına neden olmaktadır. (K2)

Öğreticiler uzaktan öğretimin öğrenci değil öğretmen merkezli bir sistem olduğunu da ifade etmişlerdir:

Öğrenci merkezli bir eğitim sürecindeyken öğretmen merkezli bir öğretim sürecine geçildi. Öğretmen sürekli aktif olmakla birlikte ekran yorgunluğu, gözlerde

yanma ve kızarma, baş ağrıları gibi sağlık sorunları oluştu. Tüm öğrenciler aynı hızda okuyamıyorlar, yavaş okuyan öğrencileri beklerken iyi öğrenciler sıkıldı. Etkinlikleri her öğrenci özeldir anlayışıyla planlarken uzaktan eğitim sürecinde öğrenci seviyeleri tam olarak ölçülemedi. (K40)

Öğreticiler uzaktan öğretim sürecinde ölçme ve değerlendirmenin eksik olduğunu da ifade etmişlerdir:

Becerilerin tam olarak yerine getirilemediğini düşünüyorum. Öğrenciyi kontrol etmek çok zor, ölçme ve değerlendirme kısmı eksik kalıyor. Sınıf ortamı olmadığı için çok yönlü öğrenme gerçekleşmiyor. (K21)

Uzaktan öğretim aynı zamanda güvenlik sorunlarına açık olmakla birlikte öğretmenlerin bu konuda sürekli kontrollü ve dikkatli olması gerekmektedir. Sanal sınıfların güvenlik sorunları arasında paylaşılan linklerin herkese açık olması, ekran paylaşımının kötüye kullanımı gibi kontrolünün zor olduğu durumlar doğurabilmektedir.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Okuma ve Dinleme Becerileri İçin Karşılaşılan Ölçme ve Değerlendirme Sorunları

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde ölçme ve değerlendirme çeşitli bilişim sistemleri üzerinden yapılırsa da güvenlik sorunlarının yaşandığı bir süreç olmuştur. Kimi üniversiteler öğrencinin yalnız olduğundan emin olabilmek için ayna kullanımını önerirken kimileri iki bilişim aracıyla sınava girmesini ve birinin öğrenciyi göstermesini istemişler. Bu çözüm arayışları içerisinde süreç ve ölçme ve değerlendirme, dil öğretmenleri tarafından uygulanmaya devam etmektedir. Bu başlıklar altındaki öğretici görüşleri şunlardır:

Öğreticilerden Kaynaklanan Sorunlar

Tablo 16. Öğreticilerden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Görüşler

Katılımcı görüşleri	N	%
Objektif değerlendirme yapamama	7	25
Uzaktan eğitime dair soru hazırlayamama	7	25
Öğrenci notlarının birbirine yakın olması (değerlendirme zorluğu)	6	21,4
Dinleme metinlerindeki telaffuz farklılıkları	3	10,7
Öğrenci seviyesini belirlenmenin zor olması	2	7,1
Sorun yaşamadım	2	7,1
Kopya denetimi zor diye ödev vermek	1	3,5
Toplam	28	100

Tablo 16’ dan hareketle %25 oranında 7 görüş “Objektif değerlendirme yapamama ve uzaktan eğitime dair soru hazırlayamama” başlığı altında cevap vermişlerdir. Bunu %21,4 oranında 6 görüş ile “Öğrenci notlarının birbirine yakın olması (değerlendirme zorluğu)” başlığı takip etmektedir. Öğreticilerin ölçme ve değerlendirme konusunda öz eleştiride bulunduğu başlıklar alandaki eksiklerin giderilmesi açısından da değerlidir.

Objektif değerlendirme yapamama, değerlendiren kişinin sınırlılığı başlığı altındaki görüşler;

Sonuçların tarafsız olmasının zorluğu, değerlendirmenin farklı görüşler alınarak yapılamaması. (K10)

Her hoca kendi sınavını hazırlayıp yaptığı için tarafsız bir değerlendirme olmuyor, soruların ve sonuçların farklı hocalar tarafından hazırlanıp değerlendirilmesi gerekli. (K57)

Öğreticiler ölçme ve değerlendirme noktasında sınavların birden fazla öğreticinin görüşünün alınarak değerlendirilmesi hususunda görüş bildirmektedir.

Uzaktan eğitime dair soru hazırlayamama başlığı altındaki görüşler;

Okuma ve dinleme becerileri Zoom ve Google form üzerinden yapıldı. Üniversitelerin sistemleri ölçme ve değerlendirmeye uygun olmadığı için eksiklikler

yaşandı. Öğrenciye bu sistemleri anlatmak, uygulama yapmasını sağlamak zor oldu. Ekran yorgunluğu oldu. Soruların uzaktan eğitim sürecine uyarlanması gerekti. (K48)

Soruları uygularken sürekli başka sayfaya geçmek ve geri dönmek zor oldu. Ve metinlerde soruların cevabını doğrudan bulmak değil de daha çok anlamdan ve içeriği yorumladıktan sonra cevabı bulmanın daha geliştirici olduğunu düşünüyorum. Ve burada soruların test, D-Y, eşleştirme olması gerektiğini düşünüyorum. Sadece soru cevap ve dinleyip kelimeyi yaz metinleri uygun değildir. (K30)

Türkiye’de TÖMER’ler tarafından standart bir ölçme ve değerlendirmenin varlığı söz konusu değildir. Her öğretici kendi sınav sorusunu hazırlamaktadır. Uzaktan eğitim sürecine dair soru hazırlamanın zorluğu ise öğretmenler tarafından dile getirilmiştir. Soru tipinin artırılması ve uzaktan eğitim sürecine uyarlanması gerektiğini ifade etmektedirler.

Öğrenci notlarının birbirine yakın olması (değerlendirme zorluğu) başlığı altındaki görüşler;

Uzaktan eğitim sürecinde bilgisayar destekli olduğu için sorular kısaltılıp sınav süreleri uzatıldı. Ölçme ve değerlendirme noktasında sistemlerden kaynaklı olarak toleranslar tanındı. Bu da sağlıklı bir ölçme ve değerlendirme yapılmasını engelledi. (K50)

Uzaktan eğitim sürecinde öğrenci notları genellikle birbirine yakın oluyor ve tam bir ölçme yapılamıyor. (K58)

Öğreticiler uzaktan eğitim sürecinde ölçmenin uzaktan sağlıklı yürütülemediği için öğrencilere toleranslar tanıdıklarını ve sonuçların genellikle birbirine yakın olduğunu ifade etmektedir. Bu da ölçmede hatalara neden olmaktadır. Öğreticilerin bu görüşleri alandaki sorunların giderilmesi açısından değerlidir.

Dinleme metinlerindeki telaffuz farklılıkları başlığı altındaki görüşler;

Dinlemede farklı öğretim görevlisi arkadaşların telaffuz farklılıkları. (K54)

Telaffuz farklılıkları öğrencilerin metni anlamasını da zorlaştırıyor ve tekrar dinlemek istiyorlar. Konuşma hızı ve tonu da anlaşılmayı zorlaştıran etmenlerden. (K60)

Öğreticiler bu başlık altında telaffuz farklılıklarının dinleme becerisini olumsuz etkilediği yönünde görüş bildirmektedir.

Öğrenci seviyesini belirlemenin zor olması başlığı altındaki görüşler;

Öğrencinin hangi konuda eksiği var onu belirlemek çok zor. Öğrenciye soru sorduğumda internetten bakıp cevaplayabiliyor. Bu da gerçek öğrenme ve ölçme değerlendirme olmuyor. (K1)

Öğrencilerin anlayıp anlamadığını anlamakta zorlandım. Böyle olunca ölçme ve değerlendirmenin de sağlıklı olduğunu düşünmüyorum. (K35)

Öğreticiler uzaktan eğitim sürecinde anlama becerilerini ölçerken öğrencinin eksiklerini belirlemede zorlandığını, ölçme ve değerlendirme sürecinin sağlıklı yürümediğini ifade etmektedir.

Ölçme ve değerlendirme ile ilgili sorun yaşanmaması başlığı altındaki görüşler;

Bu konuda bir sorun yaşamadım. (K28)

Hayır, sorun yaşamadım. (K59)

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretimi sürecinde ölçme ve değerlendirmede sorun yaşamadığını belirten öğrenci görüşleri de vardır.

Kopya denetimi zor olduğu için ödev vermek başlığı altındaki görüşler;

Sınav yerine ödev vermeyi tercih ediyorum. Çünkü sınav esnasında kopya eylemini kontrol etmekte zorlanıyoruz. (K23)

Öğreticiler, uzaktan öğretim sürecinde ölçme ve değerlendirme yaparken sürecin kopyaya açık olması nedeniyle ödev vererek puanlama yaptıklarını ifade etmektedir.

Öğrencilerden Kaynaklanan Sorunlar

Öğreticiler yüz yüze eğitimde kopyayı önlemeye yönelik önlemler alırken uzaktan eğitim sürecinde sınav kopyaya açık ve güvenilirliği düşük olmaktadır. Her ne kadar sınav güvenliği sağlanmaya çalışılsa da öğretmenler kopya konusunda hemfikirlerdir. TDS

gibi çevrim içi sınav yapan kurumlar mevcuttur. Ancak tüm üniversiteler ile anlaşması mevcut değildir. Farklı yazılımlar denense de güvenlik açıkları oluşmaya devam etmektedir. Öğreticilerin öğrenciler hakkında ölçme ve değerlendirme konusundaki görüşleri şunlardır:

Tablo 17. Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bilgiler

Katılımcı görüşleri	N	%
Öğrenciden kaynaklanan nedenler (internet, kamera, ses)	11	32,3
Ekrandan anlama zorluğu	5	14,7
Öğrencideki teknoloji okuryazarlığının eksik olması	5	14,7
Sınav ortamının uygun olmaması	4	11,7
Sistemin öğrenci tarafından anlaşılabilmesi	3	8,8
Ekran yorgunluğu	2	5,8
Zaman yönetimi yapamama	2	5,8
Motivasyon düşüklüğü	1	2,9
Öğrencinin sınavı ciddiye almaması	1	2,9
Toplam	34	100

Tablo 17’den hareketle %32,3 oranında 11 görüş “Öğrenciden kaynaklanan nedenler (internet, kamera, ses)” başlığı altında cevap vermişlerdir. Bu oranı %14,7 ile 5 görüşle “Ekrandan anlama zorluğu ve öğrencideki teknoloji okuryazarlığının eksik olması” başlıkları takip etmektedir.

Öğrenciden kaynaklanan nedenler (internet, kamera, ses) başlığı altındaki görüşler;

Öğrencilerin internetten hızlıca bir sekme açıp cevaba ulaşması veya çeviri programlarını kullanmaya tevessül etmesi gibi sorunlar yaşandı. (K34)

Öğrenciyi mikrofonun kalitesi kadar kaliteli değerlendirebiliyorum. Bazen ortama duyulan üçüncü şahısların sesleri veya dip sesler de ölçme değerlendirme kısmını olumsuz etkileyebiliyor. (K38)

Öğreticiler bu başlık altında öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde öğrencinin kopyaya daha rahat ulaşabildiğini ve internet, ses ve kamera yoksunluğu nedeniyle sağlıklı bir değerlendirme yapamadığını ifade etmektedir.

Ekrandan anlama zorluğu başlığı altındaki görüşler;

Okuduğunu anlamaya yönelik sorularda ekrandan anlama zorluğu yaşadılar. (K2) Standart bir ölçme ve değerlendirme sisteminin olmaması, ekrandan okumanın sağlıklı yapılamaması, ölçme aracı olmadığı için geçerliği ve güvenilirliği düşük bir ölçüm olması. (K13)

Öğrenciler bu başlık altında öğrencilerin ekran karşısında anlama becerilerinde zorluk yaşadıklarını bunun da onlar için bir sorun olduğunu ifade etmektedir.

Öğrencideki teknoloji okuryazarlığının eksik olması başlığı altındaki görüşler;

İnternet kesintileri nedeniyle sınav anında yaşanan iletişim kopukluğu, öğrencinin gerekli teknolojik donanıma sahip olmaması, sınav anında kopyanın önüne geçmenin zor olması yani sınav ortamının güvenilir olmaması. Öğrencilerdeki teknoloji okur yazarlığının eksik olması. (K13)

Okuma becerisinde öğrencinin okuma etkinliğinde daha kolay bahaneler üretmesi veya cevap vermemesi, bazı metinlerin yüz yüze eğitimdeki gibi anlatılamaması ve öğrencinin anlamlandıramaması. (K25)

Öğreticiler, öğrencilerin teknoloji okuryazarlığının olmamasından kaynaklanan sınav öncesi zaman kaybını ifade etmektedir. Sınava giriş yapma, sınav anındaki kurallar ve kullanılan yazılımın özelliklerini öğrenci ile paylaşarak sınav anında sorun yaşamalarının önüne geçilmeye çalışılmaktadır.

Sınav ortamının uygun olmaması başlığı altındaki görüşler;

En önemli sorun güvenli bir sınav ortamı yok. (K21)

Öğrenciyi mikrofonun kalitesi kadar kaliteli değerlendirebiliyorum. Bazen ortama duyulan üçüncü şahısların sesleri veya dip sesler de ölçme değerlendirme kısmını olumsuz etkileyebiliyor. (K38)

Türkçenin uzaktan öğretiminde öğrencinin nereden sınava girdiği de önemlidir. Bulunduğu ortamın gürültülü olmaması, öğrencinin yalnız olması gerekmektedir fakat öğreticinin bunun kontrolünü sağlaması oldukça güçtür. Öğrenci sınav anında yer

değiştirebilmektedir. Her ne kadar kurallar öğretici tarafından sınav öncesinde hatırlatılsa da bu tür sorunların yaşadığı ifade edilmektedir.

Sistemin öğrenci tarafından anlaşılamaması başlığı altındaki görüşler;

Öğrencinin teknoloji okuryazarlığı olmadığı ve uzaktan eğitim sürecindeki sistemlerle ilk defa karşılaştığı için sınava adapte olmak için zorlandı. (K51)

Bağlantı kopuklukları, bilgisayar ya da telefon eksikliği, öğrencinin teknolojiyi kullanamaması, geçerlik ve güvenilirlik sorunu, ölçmede bir standart olmaması. (K53)

Öğreticiler bu başlık altında öğrencilerin sınav uygulamalarını bilmedikleri için yaşadıkları sorunları dile getirmektedir.

Ekran yorgunluğu başlığı altındaki görüşler;

Standart bir ölçme ve değerlendirme sisteminin olmaması, ekrandan okumanın sağlıklı yapılamaması, ölçme aracı olmadığı için geçerliği ve güvenilirliği düşük bir ölçüm olması. (K13)

Okuma ve dinleme sınavlarında anlama dayalı sorular olduğu için süre problemi oldukça önemli bu yüzden sınavlarda sorulan metinlerin uzunluğu ve soruların uzun cevaba dayalı olması süreci zorlaştırıyor. Bu da uzaktan eğitimde ölçmenin tam olarak yapılmadığını söyleyebilirim. (K56)

Uzaktan eğitim sürecinde okuma ve dinleme sınavları sırasında metinlerin uzun olması öğrencinin ekrandan anlamasını zorlaştırarak ekran yorgunluğuna neden olmaktadır. Öğreticiler uzun süren sınavların ölçme ve değerlendirmeyi zorlaştırdığını ifade etmektedir.

Zaman yönetimi yapamama başlığı altındaki görüşler;

Kesinlikle zamanı yönetme konusunda sorunlar oluştu, öğrenci soruyu açana kadar belli bir süre geçmiş oluyor ve okumaya ya da dinlemeye odaklanmıyor ve soruları yetiştiremiyor. (K20)

Uygulama biçimi ve güven konusunda sorun var ayrıca öğrencilere sınav kullarını anlatmak bile belirli bir zaman kaybı oluşturuyor. Sisteme alışmaları uzun sürüyor. (K26)

Öğreticiler bu başlık altında öğrencilerin sınav anında zaman yönetimi yapamadıklarını ve sınavlarını yetiştiremediklerini ifade etmektedir.

Motivasyon düşüklüğü ve öğrencinin sınavı ciddiye almaması başlığı altında birer görüş belirtilmiştir. Bu görüşler aşağıdaki gibidir;

İnternet kesintileri nedeniyle sınav anında yaşanan iletişim kopukluğu, öğrencinin gerekli teknolojik donanıma sahip olmaması, sınav anında kopyanın önüne geçmenin zor olması yani sınav ortamının güvenilir olmaması. Öğrencilerdeki teknoloji okur yazarlığının eksik olması. Sonuçların tarafsız olmasının zorluğu, değerlendirmenin farklı görüşler alınarak yapılamaması, öğrencinin motivasyon düşüklüğü ve sınavı ciddiye almaması vb. sorunlar oluştu. (K13)

Uzaktan eğitim sürecinde öğrencinin sınavı ciddiye almaması, kurallara uymaması sadece kendisinin değil diğer öğrencilerin de dikkatinin dağılmasına neden olmaktadır. Bu tür disiplinsiz davranışlar sınavın ciddiyetinin önüne geçmektedir.

İnternet ve Bilişim Sistemlerinden Kaynaklanan Sorunlar

Öğreticiler ölçme ve değerlendirme konusunda TÖMER’lerde bir akreditasyon sağlayamazken ve kurumlar kendi arasında bir sınav standardı yakalayamamışken uzaktan eğitim sürecinde ölçme ve değerlendirme standarttan oldukça uzaklaşmıştır. Geçerliliğin, güvenilirliğin ve hataların çok olduğu bir süreç yaşanmıştır. Öğreticiler internetten dolayı yaşanan aksilikler doğrultusunda öğrencilere tekrar sınava girme, kaldığı yerden devam etme gibi şans tanımışlardır. Ölçme ve değerlendirmeye ilgili yazılımlar olmadığı için Whatsapp’tan ses kaydı isteme, video isteme ya da yazılarını isteme gibi yöntemlere başvurmuşlardır. Bu da oldukça kopyaya açık bir durumdur. Öğreticilerin bu konuya dair görüşleri şunlardır:

Tablo 18. İnternet ve Bilişim Sistemlerinden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bilgiler

Katılımcı görüşleri	N	%
Bilişim araçlarının eksikliği	7	23,3
Dinleme becerisini ölçerken ses kayıtlarında kesintiler olması	7	23,3
İnternet kesintileri	7	23,3
Yazılım eksikliği	5	16,6
Sistemin ölçme ve değerlendirmeye uygun olmaması	3	10
Videoları yükleyememe	1	3,3
Toplam	30	100

Tablo 18’den hareketle öğretmenler internet ve bilişim sisteminden kaynaklanan hatalar başlığı altında %23,3 oranında 7 görüş ile “Bilişim araçlarının eksikliği, dinleme becerisini ölçerken ses kayıtlarında kesintiler olması, internet kesintileri” şeklinde cevaplamışlardır. Bu başlıkları %16,6 oranında “Yazılım eksikliği”, %10 oranında “Sistemin ölçme ve değerlendirmeye uygun olmaması” ve %3,3 “Videoları yükleyememe” takip etmektedir.

Bilişim araçlarının eksikliği başlığı altındaki görüşler;

Henüz ölçme değerlendirme durumuna gelinmedi ama Whatsapp üzerinden ödevlerle ilgili dönütler verirken bile yüz yüze olmaması sıkıntı doğuruyor. İki taraf da bu süreci somutlaştıramamanın sıkıntılarını yaşıyor. (K24)

Telefondan giren öğrenciler metni tam okuyamamaktadırlar. (K43)

Öğreticiler bu başlık altında öğrencilerin bilgisayarının olmamasından ve telefonlarının yazılımları açmamasından kaynaklanan sorunları dile getirmektedir.

Dinleme becerisini ölçerken ses kayıtlarında kesintiler olması başlığı altındaki görüşler;

Özellikle dinleme sınavlarında öğrencilerin internetten kaynaklı olarak metni duyamaması en büyük problem. (K9)

Dinleme metinlerinin autolarına ulaşmam zor oldu, sınav anında internet kesintileri nedeniyle ses gitti. (K39)

Öğreticiler dinleme becerisi sırasında öğrencilerin metni duyamadıkları için sorun yaşadıklarını ve sorulan metinlerinin ses kayıtlarının olmamasından kaynaklanan sorunlar yaşadıklarını ifade etmektedir.

İnternet kesintileri başlığı altındaki görüşler;

Dinleme becerileri dersi metin temelli yapıldığından seçilen metinler ölçme ve değerlendirme tekniklerine uygun olması gerekir. Öğrencilerin dinlediklerinde geçen kelimeleri tanıması verilen iletiyi doğru anlamasını sağlamaktadır. Uzaktan eğitim sürecinde teknolojik teknik aksaklıklar ve internet bağlantısı dinmeyi olumsuz etkilemektedir. Metinler ihtiyaçlara ve dil seviyesine uygun olarak hazırlanmalıdır. (K17)

İnternet kesintileri ile dinlemenin sağlıklı yapılmaması, sınav anında güvenlik sorunları, sınav ortamının uygun olmaması. (K54)

Öğreticiler bu başlık altında yaşanan internet kesintilerinin dinleme becerisinin ölçülmesini olumsuz etkilediğini ifade etmektedir.

Yazılım eksikliği başlığı altındaki görüşler;

Online ölçme araçlarının güvenilirliği yok ve online süreçte ölçme ve değerlendirme için geliştirilmiş yazılımlar yok denecek kadar az, olanlar da yaygın değil. (K22)

Ölçme ve Değerlendirme okuma ve dinleme sınavı olacak şekilde üniversitenin kullandığı bilişim programıyla gerçekleştirildi. Soruları sisteme sınav öncesi yükleyip sonrasında kontrol edilerek gerçekleşti. Dinleme metinlerini okumamız gerekti, bu sırada internet kesintileri sorun oluşturdu. Sınav anında öğrenciyi her açıdan göremediğimiz için kopyaya açık bir süreçti. (K49)

Öğreticiler, uzaktan eğitim sürecinde ölçme ve değerlendirmenin yapılabileceği bir yazılım olmadığını ifade etmektedir. Çeşitli programlar aracılığıyla ölçme ve değerlendirme yapılsa da beceriler aşamalı olarak farklı araçlar ile ölçülmeye çalışılmıştır. Dinleme metinlerinin ses kayıtları olmadığı için öğretmenler kendilerinin okuduklarını ifade etmektedir.

Sistemin ölçme ve değerlendirmeye uygun olmaması başlığı altındaki görüşler;

Sınav güvenliğinin sağlanması hâlâ bir sorun olarak dikkat çekiyor. TDS vb. Farklı sistemler kurumlar tarafından geliştiriliyor ama yüz yüze ortamlarda bile %100 güvenlik sağlanamazken uzaktan eğitimde sorunlar bir anda bitmesi mümkün görünmüyor. Sınavın uygulanması ile ilgili sorun yaşamadık. İnternet problemi olan öğrencilerde dinleme sınavlarında kesilmeler yaşanabiliyor. Öğrenciler kaydı dinlemekte zorlanıyor. (K12)

Sınavların ve üniversitelerin online ders sistemlerinin uzaktan eğitime uygun olmaması. (K40)

Öğreticiler bu başlık altında kullandıkları bilişim sistemlerinin ölçme ve değerlendirmeye uygun olmadığını ifade etmektedir. Farklı yazılımlar denense de sorunun devam ettiği dile getirilmektedir.

Videoları yükleyememe başlığı altındaki görüşler;

Videoları yükleyememe nedeniyle sınav soruları kısıtlandı, kesintiler ve donmalar oldu. (K15)

Öğreticiler uzaktan eğitim sürecinde soru çeşitliliğini arttırabilmek amacıyla dinleme/izleme metinlerine yer vermek isteseler de videoların boyutlarının fazla olması sisteme yüklemeye izin vermemektedir. Dolayısıyla öğretmenler bunun bir sorun olduğunu soru çeşitliliğini kısıtladığını ifade etmektedir.

Ölçme ve Değerlendirmeye İlgili Genel Sorunlar

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde ölçme ve değerlendirmede yaşanan geçerlik, güvenilirlik, hata türleri gibi başlıklar öğretmenler tarafından dile getirilmiştir. Uzaktan öğretim pandemi süreciyle hız kazanmıştır fakat bu süreç bittiğinde de görülmektedir ki alternatif olarak devam edecektir. Ölçme ve değerlendirme konusunda Türkçenin uluslararası düzeyde bir ölçme standardına ihtiyacı vardır. Yüz yüze yapılan sınavlarda bu akreditasyon Yunus Emre Enstitüsü'nün uluslararası düzeyde almış olduğu ALTE (The Association of Language Testers in Europe) denkliği ile sağlansa da çevrim içi uluslararası denkliğe sahip henüz bir sınav bulunmamaktadır.

Ölçme ve değerlendirmeye ilgili kavramlara bakıldığında ise;

Ölçme: “Herhangi bir niteliği gözlemek ve gözlem sonucunu sayılarla ya da başka sembollerle ifade etmektir” (Turgut, 1992).

Değerlendirme: “Gözlem sonuçlarının bir ölçüt veya ölçütlerle karşılaştırarak bir karara varılması işidir” (Turgut & Baykul, 2014).

Ölçüt: Sonuçlardan yola çıkarak ölçülen özellik veya özelliklerden kişi ya da nesneler hakkında karara varabilmek için belirlenen referanstır.

Ölçmede Geçerlik: Bir ölçme aracının, ölçmeyi amaçladığı unsuru doğru olarak ölçebilme derecesidir.

Ölçmede Güvenilirlik: Ölçme aracının, birden fazla ölçme işlemi sonunda aynı sonuçları vermesidir.

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde ölçme ve değerlendirmenin yapılabilmesi için ölçmede kullanışlılık ilkesi ihmal edilmektedir. Geçerli ve güvenilir bir ölçme aracının varlığından şu an için söz etmek mümkün değildir. Öğreticilerin bu konudaki görüşleri ise şunlardır:

Tablo 19. Ölçme ve Değerlendirmeye İlgili Genel Sorunlara İlişkin Bilgiler

Katılımcı görüşleri	N	%
Geçerlik ve güvenilirlik	21	45,6
Kopyaya açık olması (denetimi zor)	17	36,9
Standartların olmaması	6	13
Bütünleşik beceriyi ölçmenin zorluğu	2	4,3
Toplam	46	100

Tablo 19’den hareketle %45,6 oranında 21 görüş ile “Geçerlik ve güvenilirlik” olurken bunu %36,9 oranında 17 görüş ile “Kopyaya açık olması (denetimi zor)”, %13 oranında 6 görüş ile “standartlarının olmaması” ve %4,3 oranında 2 görüş ile “Bütünleşik beceriyi ölçmenin zorluğu” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Geçerlik ve güvenilirlik konusu öğretmenler iki başlık altında ele almışlardır. Birincisi sınavın geçerliğinin ve güvenilirliğinin düşük olması iken ikincisi değerlendirmenin geçerliğinin ve güvenilirliğinin düşük olmasıdır;

Sınavların güvenilirliği şüpheli. Öğrenciler çok rahat kopya çekebiliyor. (K4)

Sınavların geçerlik düzeyinin çok çok düşük olduğunu düşünüyorum. (K37)

Değerlendirmelerin güvenilirlik ve geçerliliğinin düşük olması. (K14)

Geçerli ve güvenilir bir ölçmeden bahsetmek mümkün değil. Öğrencilerin sınav sonuçları maalesef hemen hemen birbirine yakındı. Aynı sorularda yanlışlar mevcuttu hatta hiç hatası olmayan öğrenciler bile vardı. (Türk arkadaşlarından destek aldıkları aşikâr) Dinleme becerisi eş zamanlı kameralar açık bir şekilde yapılsa da kimi öğrenciler kameralarını açamadıklarını söylediler. (K27)

Kopyaya açık olması (denetimi zor) başlığı altındaki görüşler;

Yabancılar Türkçenin uzaktan öğretiminde olduğu gibi diğer bölümlerde de üniversiteler sınav ortamının güvenliği ve kopyanın önüne geçebilmek amacıyla iki kamera kullanımı veya öğrencilerden ayna talep etmişlerdir.

Öğrencinin gerçekten kendisinin cevap verip vermediği, bizim görüş açımız dışındaki birinden ya da bir kaynaktan yardım alıp almadığı konusunda kuşku durumları yaşadım. (K45)

Ölçme ve Değerlendirme sistemleri ulusal ve uluslararası geçerliliğe sahip değil. Hazırlanan sorulardan değerlendirmeye kadar bir standart olması gerekirken uzaktan eğitim sürecinde bu durum daha kötü oldu. Öğrenci kameram bozuldu, internetim gitti deyip o boşluğu kopya ile değerlendirebilir. (K47)

Standartların olmaması başlığı altındaki görüşler;

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde YEE tarafından uluslararası geçerliliğe sahip Türkçe Yeterlilik Sınavı (TYS) bulunmaktadır. Fakat Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretime ilişkin uluslararası bir sınav bulunmamaktadır. Öğreticiler de bu durumu dile getirerek TÖMER'ler arasında standart bir ölçme ve değerlendirmenin olmadığını ifade etmektedirler.

Ölçme ve değerlendirme yaparken genel bir kriterin olmaması, her üniversitenin kendi sınavını yapması standartların olmamasını ve bir üniversitede A2 sertifikası alan

bir öğrencinin başka bir üniversitenin yaptığı seviye tespit sınavında B1 sertifikası alması gibi sonuçlar ortaya çıkması. (K7)

Ölçme ve Değerlendirme sistemleri ulusal ve uluslararası geçerliliğe sahip değil. Hazırlanan sorulardan değerlendirmeye kadar bir standartın olması gerekirken uzaktan eğitim sürecinde bu durum daha kötü oldu. Öğrenci kameram bozuldu, internetim gitti deyip o boşluğu kopya ile değerlendirebilir. (K47)

Bütünleşik beceriyi ölçmenin zorluğu başlığı altındaki görüşler;

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde öğretmenler yüz yüze eğitimde olduğu gibi değil Zoom gibi konferans ve toplantı yazılımları üzerinden sınav yapmışlardır. Kopyaya açık olan bu sınavlar aynı zamanda tüm becerileri ölçmek için de yeterli değildir. İnternet kesintileri nedeniyle 2 kez dinletilmesi gereken metin daha fazla dinletilmiş ve sınavın geçerliliği sorgulanabilir hâle gelmektedir.

Bütünleşik ölçme yapmak özel yazılım gerektiriyor. Kopya riski artıyor. (K8)

Gerçek sonuç ortaya çıkmıyor, bütünleşik olarak becerileri ölçmek zor. (K53)

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Okuma ve Dinleme Becerilerini Geliştirebilmek İçin Öğrencilere Yönelik Öneriler

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde öğrenciler tarafından dile getirilen sorunlara çözüm önerileri getirilmiştir. Bu çözüm önerilerini öğretmenlerin görüşleri şekillendirmiştir. İfade edilen öneriler öğretmenlerden ve öğrencilerden olmak üzere iki alt başlıkta incelenmiştir.

Tablo 20. Anlama becerilerini geliştirebilmek için öğrencilere yönelik öneriler

Katılımcı görüşleri	N	%
Film/dizi seyretme	17	14,5
Kitap okuma/ kısa hikâyeler	14	11,9
Sosyal medya kullanımı	11	9,4
Video/ içerik paylaşımı	10	8,5
Dinleme metinlerini tekrar dinlemek/ derse hazırlık	7	5,9
Gazete ya da aylık bir dergi takibi	5	4,2
Etkinlik/çalışma kağıtları	5	4,2
Dersi tekrar etmek	5	4,2
Amaçlı dinleme yapmak	5	4,2
Telaffuz için dinleme etkinliği	3	2,5
Sesli sözlük ve kitaplar	3	2,5
Sesli kitap okuma	3	2,5
Telefonunun dilini Türkçe yapma	2	1,7
Online ve ücretsiz kaynak kullanımı	2	1,7
Not alarak bilinçli dinlemeli	2	1,7
Metin tekrar tekrar okunmalı	2	1,7
Kolaydan zora doğru metin seçimi yapmak	2	1,7
Kendi okumalarını kaydedip tekrar dinlemek	2	1,7
Haber programları	2	1,7
Dinlemenin sağlıklı bir ortamda yapılması	2	1,7
Dijital sözlük kullanımı	2	1,7
Derse katılım sağlaması	2	1,7
Seçici okuma yapmak	1	0,8
Podcast	1	0,8
Öğrendiklerini yaşamla ilişkilendirmeli	1	0,8
Okuma hızını arttırmak için başardıkları metni tekrar etme	1	0,8
Kitaplarla ilgili birbirleriyle paylaşımında bulunma	1	0,8
Disiplinli çalışmak	1	0,8
Ders dışında da Türkçe konuşma pratiği yapma	1	0,8
Bilinmeyen kelimeler üzerinde durulmalı	1	0,8
Teknolojiyi kullanma ve bilişim araçlarına sahip olması	1	0,8
Toplam	117	100

Tablo 20’den hareketle öğretmenler %14,5 oranında 17 görüş ile “Türkçe film ve dizi seyretme” başlığı altında cevap vermektedir. Bunu %11,9 oranında 14 görüş ile “Kitap okuma ve kısa hikâyeler” başlığı takip etmektedir. %9,4 oranında 11 görüş ile “Sosyal medya kullanımı”, %8,5 oranında 10 görüş ile “Video/ içerik paylaşımı” başlığı altında cevap vermektedirler.

Türkçe film ve dizi seyretme başlığı altındaki görüşler;

Bol bol sesli okuma yapmaları ve ilgilerini çeken Türk film ve dizileri izlemelerini tavsiye ederim. (K16)

Bol bol Türkçe film ve dizileri seyretmelerini öneririm. (K52)

Türkçe, diziler ve filmler aracılığıyla dünyaya yayılarak gönül köprüleri kurmaktadır. Türkçe öğrenen A1 düzeyindeki öğrencilere Türkçe öğrenme nedenleri sorulduğunda verdikleri cevaplarda ilk olarak Türk dizileri sonrasında ise Türk yemekleri gelmektedir. Dolayısıyla Türk film sektörü, dünyada hem Türkçenin hem de Türkiye'nin tanıtımına büyük katkı sağlamaktadır. Son olarak Köln'de Yunus Emre Enstitüsü ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) iş birliği ile "Dijital Çağda Medya Okuryazarlığı ve Türkçe Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir (RTÜK,2022). Bu proje ile birlikte Türk dizileri ve filmleri aracılığıyla Türkçenin ve Türkiye'nin tanıtımı hız kazanmıştır.

Kitap okuma ve kısa hikâyeler başlığı altındaki görüşler;

Dil girdilerini artırmaları için daha fazla dizi, film veya podcast izlemelerini kitap okumalarını tavsiye ediyorum. (K2)

Seviyeye uygun kitaplar önererek okumalarını önerdim, derslerimizde okuma parçaları seçerek okuma çalışmaları yaptık, günlük gazetelerden kesitler okuduk. (K46)

Öğreticiler, öğrencilerin anlama becerilerinin gelişebilmesi için kitap ve kısa hikâyeler okumasını önermektedirler. Podcast aracılığıyla teknolojiyi kullanarak anlama becerilerini geliştirebileceklerini düşünmektedirler.

Sosyal medya kullanımı başlığı altındaki görüşler;

Bu süreçte sosyal medya aktif olarak hem derslerde hem de ders dışı etkinliklerde kullanılmış ve öğretmenler tarafından dil öğretiminde de kullanımı teşvik edilmiştir.

Öğrencilere güncel ve dersle alakalı konularda şarkılar, videolar gönderiyorum. Okuma ve yazma becerileri birbirinden bağımsız olmadığı için whatsapp gruplarında güncel konularda yazmalar gerçekleştiriyoruz. Bu sayede öğrenciler hem okuyor hem de yazıyorlar. (K12)

İnternette bol bol dinleme materyalleri bulunmaktadır. Öncelikle şarkılardan başlayarak Türkçe girdiyi arttırabilirler. Aynı zamanda okuma-anlama becerisi için sosyal medya kullanılmalı. Çünkü sosyal medyada yer alan fotoğraf altındaki metinler,

fotoğrafla ilgili olduğu için bağlamı çabucak anlayabilir. Böylece kelime hazinesi de gelişir. (K57)

Video/ içerik paylaşımı başlığı altındaki görüşler;

Öğreticiler uzaktan eğitim sürecinde sosyal medya aracılığıyla öğrencileri ile video ve içerik paylaşımında bulunmuşlardır. Bunun da anlama becerilerini geliştirdiğini ifade etmektedirler.

Okuma yapabilirler ve Türkçe dizi veya film izleyebilirler. Video izleyebilirler. (K10)

Öğrencilere güncel ve dersle alakalı konularda şarkılar, videolar gönderiyorum. Okuma ve yazma becerileri birbirinden bağımsız olmadığı için whatsapp gruplarında güncel konularda yazmalar gerçekleştiriyoruz. Bu sayede öğrenciler hem okuyor hem de yazıyorlar. (K12)

Dinleme metinlerini tekrar dinlemek/ derse hazırlık başlığı altındaki görüşler;

Uzaktan eğitim boyunca bilgisayar başında olan ve dikkatini toplamakta zorlanan öğrenci, ders bittikten sonra ödevlerini ancak yapabilmektedir. Fakat dil öğretimindeki sürekliliği sağlamak için ders tekrarları önemlidir. Öğreticiler de buna yönelik önerilerde bulunmuşlardır.

Uzaktan eğitim sürecinde ekran yorgunluğu ve zamanın kısıtlı olması nedeniyle evde bol bol seçici okumanın yapılması gerektiğini düşünüyorum. Derse gelmeden metin birkaç kez okunarak bilinmeyen kavramların altı çizilerek öğretmene sorulması daha iyi bir sonuç verecektir. Ayrıca dijital ortama uyum sağlamak adına ders dışında da radyo, müzik ve çeşitli iletişim araçlarından dinleme yapılmalıdır. Günlük yayınların takibi gazete, dergi ve köşe yazısı gibi okumalar fayda sağlayacaktır. Ayrıca basitten karmaşığa ilkesiyle basit metinlerden zor metinlere doğru yapılan okumalar anlayarak okumayı destekler. Bu nedenle seviyelere göre hikâye, masal, fabl ve karikatürler seçilebilir. Dinlemeyi geliştirmek adına da her gün bir film önerisinde bulunulmalıdır. (K13)

Okuma metinleri derse gelmeden önce okumaları ve metin altı soruları cevaplandırmaları, dinleme kayıtlarını derse gelmeden önce dinlemeleri. Kitap haricinde

Youtube gibi sosyal ağlarda Türkçe öğretimine yönelik kanalları izlemeleri ve seviyelerine uygun Türkçe dizi ve filmleri izlemeleri. (K25)

Gazete ya da aylık bir dergi takibi başlığı altındaki görüşler;

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde öğreticiler derslerinde metin okutturmaya gayret gösterse de bu ders süresinden ve yetiştirilmesi gereken programdan dolayı sınırlı kalmaktadır. Öğreticiler dergi ya da gazete önerilerinde bulunarak, öğrencilerle birlikte okunabileceğini ifade etmektedirler.

Dinleme pratiği yapabilmesi için her derste bir şarkı, bir haber dinletilebilir. Bir radyo programı takip ettirilip üzerine konuşulabilir. Birlikte film etkinlikleri planlanıp izlenebilir. Türk öğrencilerinin de dahil olduğu konuşma etkinlikleri planlanabilir. Günlük gazete ve aylık bir dergiye (seviyelere göre) takip edilebilir. (K47)

Gazete ve dergi takip etmelerini, dışarda gördükleri her yazının anlamını merak edip bakmalarını öneriyorum. Ayrıca dizi, filmler ve haber programlarını dinlemek geliştiriyor. (K50)

Etkinlik/çalışma kağıtları başlığı altındaki görüşler;

Öğreticilerin uzaktan eğitim sürecinde ihtiyaç duydukları materyallerden olan etkinlikler, öğreticilere göre öğrenciler tarafından da oluşturulabilmektedir. Verilen etkinlik ödevleriyle keyifli bir öğretim gerçekleştirilebilir.

Evde uygulayabilecekleri çalışmalar ile ilgili yönergeler, çalışma kağıtları düzenlenebilir. Whatsapp grupları ile etkileşim arttırılabilir. (K4)

Okuma ve dinlenme becerilerini geliştirmek için bol bol okuma ve dinleme materyali sunmak gerekiyor, öğrencilerin yapabileceği etkinlikler ödev verilebilir. (K23)

Dersi tekrar etmek başlığı altındaki görüşler;

Uzaktan dil öğretim süreci hem öğrenciye hem de öğreticiye ders kaydını dinleyerek dersi tekrar etme olanağı sunmaktadır. Öğrenci kaçırdığı dersin tekrarını etkileşim olmadan izleyebilir, öğretici ise kendini izleyerek değerlendirmede bulunabilir.

Öğrenmeleri normalden daha yavaş olacağı için öğrencilere daha fazla tekrar yapmalarını tavsiye ederim. (K24)

Ders tekrarının yapılması, anlamadığı kelimenin bağlamdan hareketle anlatabilmesi için öğretmenine sorması, günlük basit haberleri takip edip okuması ve dinlemesini önerirdim. (K55)

Amaçlı dinleme yapmak başlığı altındaki görüşler;

Öğreticiler, öğrencilerin dinleme yaparken amaca yönelik dinlemelerini, not almalarını ve sorulan soruya yönelik seçici dinlemelerini önermektedir.

Okuma ve dinleme becerileri, anlama ve yorumlama becerisini geliştirir. Okuma zihinsel olarak anlamlandırmaya dayalıdır. İyi dinlemeli, dinlediklerini not almalı, kavrayarak okumalı ve gerçek yaşamla bağlantı kurmalıdır. (K17)

Öğrencilerin not alması gerektiğini, metinleri okurken bilmedikleri kelimeleri sormaları gerekir. Örnek okumayı telaffuz için iyi dinlemeleri lazım. (K30)

Telaffuz için dinleme etkinliği, sesli sözlük ve kitaplar ve sesli kitap okuma başlıkları altında üçer görüş bildirilmiştir. Bu görüşler aşağıdaki gibidir;

Öğreticiler, pandemi nedeniyle dışarı çıkamayan, sınıf ortamının oluşmadığı bir süreçte öğrencilerin otantik süreçlere maruz kalmamalarından dolayı dilin ezgisini öğrenemediklerini ifade etmektedir. Bunun için telaffuzu geliştirici dinleme etkinlikleri önermektedirler.

Okuma becerisi için daha çok Türkçe metinlere maruz kalmalıdır. Dinleme becerisi için de yine hedef dille daha çok vakit geçirmelidir. Diziler olsun şarkılar olsun hepsinden faydalanmalıdır. Özellikle dizi ve filmlerde hedef dilin günlük kullanımını daha çok öğrenir. (K32)

Dil öğreniminde hedef ve fırsat çok önemlidir. Hedef, son durağa kadar dil yolculuğunu sürdürmek olmalı. Fırsat ise dil öğrenmeyi kolaylaştıracak her şeyden faydalanmak youtube, web 2 araçları, akıllı telefon uygulamaları, dijital sözlükler vb. (K18)

Sesli okuma yapıp seslerini kaydedebilir ve dinleyerek hatalarını kontrol edebilirler. (K36)

Telefonunun dilini Türkçe yapma, online ve ücretsiz kaynak kullanımı, not olarak bilinçli dinlemeli, metin tekrar tekrar okunmalı, kolaydan zora doğru metin seçimi yapmak, kendi okumalarını kaydedip tekrar dinlemek, haber programları, dinlemenin sağlıklı bir ortamda yapılması, dijital sözlük kullanımı ve derse katılım sağlaması başlıkları altında ikişer görüş bildirilmiştir;

Bir dili öğrenbilmek, hedef dille ve o dilin kültürü ile ne kadar etkileşim içinde olduğuna bağlıdır. Uzaktan eğitim sürecinde bu etkileşim istenilen boyutta sağlanamadığı için öğretmenler, öğrencilerin dile daha çok zaman ayırabilmeleri için telefonunun dilini Türkçe yapmak gibi çözümler önermişlerdir.

Film önerisinde bulundum, telefonunun dilini Türkçe yapmasını istedim. Gazeteleri takip etmesini istedim. (K48)

Online ve ücretsiz kaynaklardan etkili şekilde yararlanmalarını tavsiye ederim. (K14)

Öğrencilerin not alması gerektiği, metinleri okurken bilmedikleri kelimeleri sormaları gerekir. Örnek okuma yapmak ve telaffuz için iyi dinlemeleri lazım. (K30)

Bireysel okumayı bolca yapmaları ve disiplini elden bırakmamaları. (K7)

Uzaktan eğitim sürecinde ekran yorgunluğu ve zamanın kısıtlı olması nedeniyle evde bol bol seçici okumanın yapılması gerektiğini düşünüyorum. Derse gelmeden metin birkaç kez okunarak bilinmeyen kavramların altı çizilerek öğretmene sorulması daha iyi bir sonuç verecektir. Ayrıca dijital ortama uyum sağlamak adına ders dışında da radyo, müzik ve çeşitli iletişim araçlarından dinleme yapılmalıdır. Günlük yayınların takibi gazete, dergi ve köşe yazısı gibi okumalar fayda sağlayacaktır. Ayrıca basitten karmaşığa ilkesiyle basit metinlerden zor metinlere doğru yapılan okumalar anlayarak okumayı destekler. Bu nedenle seviyelere göre hikâye, masal, fabl ve karikatürler seçilebilir. Dinlemeyi geliştirmek adına da her gün bir film önerisinde bulunulmalıdır. (K13)

Sesli okuma yapıp seslerini kaydedebilir ve dinleyerek hatalarını kontrol edebilirler. (K36)

Süreç uzadığı için öğrencilerde motivasyon kaybı oluştu. Yüz yüze eğitimi istediler ve devamsızlık yaptılar. Derse devam etmeliler, çocuk kitaplarını okumalarını tavsiye ettim daha sonra kitabı anlatmalarını istedim. Televizyonda haberleri seyretmelerini istedim. (K49)

Kaliteli bir internet bağlantısı, ders ortamında bulundukları mekânların dikkatli seçimi. Örneğin kalabalık mekanlarda ders dinlememeliler. (K5)

Dil öğreniminde hedef ve fırsat çok önemlidir. Hedef, son durağa kadar dil yolculuğunu sürdürmek olmalı. Fırsat ise dil öğrenmeyi kolaylaştıracak her şeyden faydalanmak youtube, web 2 araçları, akıllı telefon uygulamaları, dijital sözlükler vb. (K18)

Derse odaklanmaları, öğretmeni harfiyen dinlemeleri, etkinliklere katılarak özellikle derslerin başında sunulan kazanımları ve diğer ön organize edicileri bilmeleri ona göre motive olmaları, ders sonunda ise kendilerini değerlendirmeleri. (K24)

Seçici okuma yapmak, Podcast, öğrendiklerini yaşamla ilişkilendirmeli, okuma hızını arttırmak için başardıkları metni tekrar etme, kitaplarla ilgili birbirleriyle paylaşımda bulunma, disiplinli çalışmak, ders dışında da Türkçe konuşma pratiği yapma, bilinmeyen kelimeler üzerinde durulmalı ve teknolojiyi kullanma ve bilişim araçlarına sahip olması başlıkları altında birer görüş bildirilmiştir;

Öğrenciler telefon, tablet, televizyon gibi iletişim araçlarına rahatlıkla ulaşabildikleri için sık kullandıkları teknolojik ürünlerin dilini Türkçe yaptıklarında daha çok Türkçe kelime göreceklər bu da becerilerin gelişmesine fayda sağlayacaktır. Ayrıca teknoloji ile iç içe olan bu kuşağın sesli kitaplara, dijital sözlüklere ulaşma olanağı fazla olduğundan öğreticiler bu araçların kullanımını önermektedirler.

Uzaktan eğitim sürecinde ekran yorgunluğu ve zamanın kısıtlı olması nedeniyle evde bol bol seçici okumanın yapılması gerektiğini düşünüyorum. Derse gelmeden metin birkaç kez okunarak bilinmeyen kavramların altı çizilerek öğretmene sorulması daha iyi bir sonuç verecektir. Ayrıca dijital ortama uyum sağlamak adına ders dışında da radyo,

müzik ve çeşitli iletişim araçlarından dinleme yapılmalıdır. Günlük yayınların takibi gazete, dergi ve köşe yazısı gibi okumalar fayda sağlayacaktır. Ayrıca basitten karmaşığa ilkesiyle basit metinlerden zor metinlere doğru yapılan okumalar anlayarak okumayı destekler. Bu nedenle seviyelere göre hikâye, masal, fabl ve karikatürler seçilebilir. Dinlemeyi geliştirmek adına da her gün bir film önerisinde bulunulmalıdır. (K13)

Dil girdilerini artırmaları için daha fazla dizi, film veya podcast izlemelerini kitap okumalarını tavsiye ediyorum. (K2)

Okuma ve dinleme becerileri, anlama ve yorumlama becerisini geliştirir. Okuma zihinsel olarak anlamlandırmaya dayalıdır. İyi dinlemeli, dinlediklerini not almalı, kavrayarak okumalı ve gerçek yaşamla bağlantı kurmalıdır. (K17)

Bol bol okuma, doğru telaffuz etme, başardıkları metni sık sık okuma, okuma hızını geliştirme. (K43)

Yaş ve seviyelerine uygun kitaplar tavsiye ediyorum. İkişerli gruplar halinde kitapla ilgili paylaşımlarda bulunmalarını sağlıyorum. Online ders esnasında okumalar yaptırıyorum. (K19)

Daha çok çalışmaları gerek. (K54)

Ana dili Türkçe olan bireylerle iletişim kurmasını, aynı odada ya da yurttan kaldığı kendi ülkesinden arkadaşları ile ders dışı zamanlarda da Türkçe konuşmalarını öneriyorum. Anlamak üretmek için dinleme temel basamak dolayısıyla televizyon, haber, belgesel ya da film izlemeli. (K56)

Öğrencilerin not alması gerektiği, metinleri okurken bilmedikleri kelimeleri sormaları gerekir. Örnek okuma yapmak ve telaffuz için iyi dinlemeleri lazım. (K30)

Yabancı dil eğitiminde öğrenciler muhakkak iyi bir mikrofon ve internete sahip olmalı. Öğretmen okumayı yaparken, öğrenci de arka planda mikrofonu kapatıp okumayı tekrarlayabilir. (K31)

Öğrencilerin öncelikle teknoloji bilgisini geliştirmeleri gerekmektedir. Bazen henüz mail açmasını bile bilmeyen öğrencilerle karşılaşıyoruz. Öğrenciler dinleme ve okuma becerilerini bir yandan metni kulaklıkla dinleyerek diğer yandan da ekrandaki

metni takip ederek geliştirebilir. Üstelik bunu otobüste, evde, işte bilgisayar, tablet veya akıllı telefonun olduğu her yerde yapabilirler. (K44)

Bu tavsiyelere ek olarak öğretmenler, uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin daha fazla özveriyle davranmasını isteyen görüşler de bildirmişlerdir;

Öğrencilerin kendilerini daha çok motive etmeleri gerekmektedir. Bu konuda eğiticiye düşen görev hayli fazladır. Gerekirse birebir telefon görüşmeleriyle bu sağlanmaya çalışılmalıdır. (K33)

Ders dışında da okuma ve dinleme becerilerini geliştirebilecek metin/video/dizi/film vs. gibi materyallerden yararlanabilirler. Bunun dışında dersine giren öğretim elemanına her an ulaşip sorularını anında yöneltebilmeli. Tabii ki bu durum öğrencinin tek taraflı yapacağı bir iş değil, hocanın da ona destek olması gerekmektedir. (K34)

Türkçe müzik dinletme başlığı altında %13,3 oranında 4 görüş bildirmişlerdir;

Dinleme pratiği yapabilmesi için her derste bir şarkı, bir haber dinletilebilir. Bir radyo programı takip ettirilip üzerine konuşulabilir. Birlikte film etkinlikleri planlanıp izlenebilir. Türk öğrencilerinin de dahil olduğu konuşma etkinlikleri planlanabilir. Günlük gazete ve aylık bir dergiye (seviyelere göre) takip edilebilir. (K47)

Kişiyi özgü/ ilgi çekici ders materyalleri kullanmak başlığı altında %13,3 oranında 4 görüş bildirmişlerdir;

Kişilere yönelik ilgi çekici içeren materyaller kullanılması gerek. Örneğin ön bilgi oluşturulması için anket doldurulması ve kişisel eğilimin tespiti önemlidir ve hatta hobiler göz önünde bulundurulabilir. (K42)

Dinlerken metni görmesi ve takip etmesi başlığı altında %13,3 oranında 4 görüş bildirmişlerdir;

Öğrencilerin öncelikle teknoloji bilgisini geliştirmeleri gerekmektedir. Bazen henüz mail açmasını bile bilmeyen öğrencilerle karşılaşıyoruz. Öğrenciler dinleme ve okuma becerilerini bir yandan metni kulaklıkla dinleyerek diğer yandan da ekrandaki

metni takip ederek geliştirebilir. Üstelik bunu otobüste, evde, işte bilgisayar, tablet veya akıllı telefonun olduğu her yerde yapabilirler. (K44)

Türk öğrencilerin de olduğu konuşma kulübü başlığı altında %10 oranında 3 görüş bildirmişlerdir;

Dinleme pratiği yapabilmesi için her derste bir şarkı, bir haber dinletilebilir. Bir radyo programı takip ettirilip üzerine konuşulabilir. Birlikte film etkinlikleri planlanıp izlenebilir. Türk öğrencilerinin de dahil olduğu konuşma etkinlikleri planlanabilir. Günlük gazete ve aylık bir dergiye (seviyelere göre) takip edilebilir. (K47)

Öğrencinin ilgisini çeken metin seçimi başlığı altında %10 oranında 3 görüş bildirmişlerdir;

Kişilere yönelik ilgi çekici içeren materyaller kullanılması gerek. Örneğin ön bilgi oluşturulması için anket doldurulması ve kişisel eğilimin tespiti önemlidir ve hatta hobiler göz önünde bulundurulabilir. (K42)

Motive etmek başlığı altında %10 oranında 3 görüş bildirmişlerdir;

Öğrencilerin kendilerini daha çok motive etmeleri gerekmektedir. Bu konuda eğiticiye düşen görev hayli fazladır. Gerekirse birebir telefon görüşmeleriyle bu sağlanmaya çalışılmalıdır. (K33)

Web 0.2 araçlarından faydalanmak başlığı altında %6 oranında 2 görüş bildirmişlerdir;

Web 0.2 araçlarından faydalanılarak ders içerikleri arttırılmalı, öğrenci derste aktif olarak yer almalı. (K60)

Radyo programları dinletmek başlığı altında %6 oranında 2 görüş bildirmişlerdir;

Dinleme pratiği yapabilmesi için her derste bir şarkı, bir haber dinletilebilir. Bir radyo programı takip ettirilip üzerine konuşulabilir. Birlikte film etkinlikleri planlanıp izlenebilir. Türk öğrencilerinin de dahil olduğu konuşma etkinlikleri planlanabilir. Günlük gazete ve aylık bir dergiye (seviyelere göre) takip edilebilir. (K47)

Yunus Emre Türkçe eğitim portalı başlığı altında %3 oranında görüş bildirmişlerdir;

Yunus Emre Türkçe Eğitim Portalını denemelerini. (K3)

Öğrencinin teknoloji bilgisini arttırmak başlığı altında %3 oranında görüş bildirmişlerdir;

Öğrencilere uzaktan eğitim süreci ile bilgilendirme yapılarak, ders ve sınav süreçleri hakkında bilgilendirme yapılmalı. Birçok öğrenci sürece teknoloji bilgisi yeterli olmadığı için uyum sağlamakta zorlandı. (K59)

Okuma dinleme ölçekleri kullanılmalı başlığı altında %3 oranında görüş bildirmişlerdir;

Sesli kitaplardan çeşitli türlerde eserler dinleyip hocaların genel olarak verdikleri soruları cevaplamaları, okuma dinleme ölçekleri kullanılmalıdır. (K15)

Her ders bir şarkı/ haber dinletme başlığı altında %3 oranında görüş bildirmişlerdir;

Derslerde güncel haber programlarından bir bölüm izletilebilir ve üzerine konuşulabilir. (K58)

Derslerde okuma parçaları okutturma başlığı altında %3 oranında görüş bildirmişlerdir;

Seviyeye uygun kitaplar önererek okumalarını önerdim, derslerimizde okuma parçaları seçerek okuma çalışmaları yaptık, günlük gazetelerden kesitler okuduk. (K46)

Uzaktan Eğitimde Okuma ve Dinleme Becerilerini Geliştirebilmek İçin Öğreticilere Yönelik Öneriler

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde öğretmenler, uzaktan eğitim sürecinin sağlıklı ilerleyebilmesi için önerilerde bulunmuşlardır. Bu öneriler şunlardır:

Tablo 21. Anlama becerilerini geliştirmeye yönelik öğretici önerileri

Katılımcı görüşleri	N	%
Öğreticilerin bilgisayar ve Web 2.0 araçlarına hâkim olması	16	13,5
Etkinlik planlanmalı	14	11,8
Sosyal medya üzerinden paylaşım	7	5,9
Film/ müzik önerisinde bulunma	5	4,2
Öğrenciyi motive etmek	5	4,2
Öğreticilerin eğitimi gerekli (çalıştay)	5	4,2
Öğreticilerin teknoloji okuryazarlığı eğitimi olmalı	5	4,2
Farklı türde metin kullanımı	3	2,5
Güncel ve ilgi çekici metin seçimi	3	2,5
Materyal tasarlanmalı	3	2,5
Okuma/ dinlemeye teşvik etmeli	3	2,5
Öğrenci takibi yapılmalı	3	2,5
Uzaktan eğitim sürecine dair öğretim programları olmalı	3	2,5
Ana dili Türkçe bilenlerle konuşma kulübü	2	1,6
Bireysel farklılıklara göre materyal tasarımı	2	1,6
Ders ilgi çekmeli, öğretmen canlı tutmalı	2	1,6
Kelime içeriği zengin ve kültürel unsurlara yer verilen metinler kullanılmalı	2	1,6
Motive edici etkinlikler planlanmalı	2	1,6
Okuma çalışmaları yaptırmak	2	1,6
Öğretimin dersle sınırlı olmadığını bilmeleri (özveri)	2	1,6
Sadece kitaba bağlı kalmamalı	2	1,6
Sesli kitaplardan faydalanmalı	2	1,6
Tüm öğrencilere derste söz hakkı vermeleri	2	1,6
Uzaktan eğitim sürecine dair materyal tasarımı	2	1,6
Hızlı ve sürekli dönüt verilmeli	1	0,8
Anlamakta güçlük çeken öğrenci için birebir ders planlama	1	0,8
Ders dışı öğrenci takibi	1	0,8
Derste jest ve mimik kullanmalı	1	0,8
Dinleme materyallerinin ses kalitesi iyi olmalı	1	0,8
Dinleme metinlerinin telaffuzu iyi olmalı	1	0,8
Etkileşimli ortamdan anlık dönüt vermek	1	0,8
Kamerasını derste sürekli açık tutması	1	0,8
Metinden hareketle tartışma yapılmalı	1	0,8
Okuma kitapları önermek	1	0,8
Okuma/dinleme ölçekleri yapılmalı	1	0,8
Online münazara (tartışma) etkinliği planlanmalı	1	0,8
Ödev ve proje verme	1	0,8
Öğrenci ilgi ve ihtiyaçlarına göre metin seçimi	1	0,8
Öğrencilere dinleme kayıtları gönderip onlardan okuma kayıtları isteyebilir	1	0,8
Öğrencilerle bireysel görüşmeler yapması	1	0,8
Öğrencilerle bol bol tekrar yapılmalı	1	0,8
Öğretici süreci aktif olarak yönetmeli	1	0,8
Öğreticiler çoklu ortam materyallerinden yararlanmalı	1	0,8
Sınıflar az kişi olmalı	1	0,8
Teknik altyapılar sağlanmış olmalı	1	0,8
Telaffuz farklarını en aza indirmek için metin önceden okunmalı	1	0,8
Uzaktan eğitim sürecine dair metin oluşturulmalı	1	0,8
Toplam	118	100

Yabancılar uzaktan Türkçenin öğretiminde anlama becerilerinde yaşanan sorunlara ilişkin olarak öğretmenlerin “Uzaktan eğitimde okuma ve dinleme becerilerini geliştirebilmek için öğretim elemanlarına yönelik tavsiyeleriniz nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında en fazla görüşün “Öğreticilerin bilgisayar ve Web 2.0 araçlarına hâkim olması” başlığı olmuştur. Bu başlık altındaki görüşler şunlardır;

Uzaktan eğitim sürecinde öğretici Web 2.0 araçlarını kullanmayı öğrenerek daha fazla etkinlik planlamış ve teknoloji okuryazarlığını hızlı bir şekilde ilerletmek durumunda kalmıştır. Teknolojinin her alanda hayatımızda olduğu günümüzde, bu ilerleme pandemi süreci ile hız kazanarak öğreticilerin eğitimi gerçekleşmiştir. Çevrim içi seminerlerin de hızla artması teknoloji alanındaki eğitimcilerin eğitimi sürecini desteklemektedir.

Uzaktan eğitim sürecinde hazırlıksız yakalandık, teknoloji okur yazarlığı istenilen ve eksiği karşılaşılabilecek boyutta değildi. Bu konuda öğretmenlerin kendini geliştirmesi ve web 0.2 araçlarının kullanımını öğrenmesi gerekir. Öğrenciye dijital olarak ulaşabilmek için sosyal medya kullanımı önemli. Uzaktan eğitim sürecine yönelik öğretim programları ve etkinlikler tasarlanması gerekir. Öğretici bu süreci aktif olarak yönetmek zorundadır aksi takdirde öğrencilerde derse ilginin azalması, motivasyon eksikliği ve devamsızlıktan dolayısıyla da dil öğrenememe gerçekleşecektir. (K19)

Derse canlılık katan, etkileşimi artıran araçlardan faydalanmak gerekir. Animasyon uygulamaları, padlet, storytelling, musixmatch, podcast gibi uygulamalar bu beceriler için etkili olabilir. (K24)

Etkinlik planlamalı başlığı altındaki görüşler;

Uzaktan eğitim sürecine yönelik sınıf içi etkinliklerin az olması öğretmenleri etkinlik planlamaya zorlamıştır. Öğreticiler bu sayede Web 2.0 araçlarının kullanımını aktifleştirerek sınıflarına taşımaya çalışmışlardır. Öğretici önerileri de bu yöndedir.

Öğrencilerin motivasyonunu yüksek tutacak etkinlikler yaptırılabilir. (K25)

Öğrenciyi derse katmak ve motivasyonunun düşmemesi adına etkinlikler planlamalı, sadece kitaba bağlı kalırsa uzaktan öğretim sürecini tam anlamıyla karşılamadığı için eksik kalıyor. (K51)

Sosyal medya üzerinden paylaşım başlığı altındaki görüşler;

Öğreticiler bu başlık altında, öğretmenlerin sosyal medyayı aktif kullanarak öğrenciler ile iletişime geçilmesini, sınıf ortamının ve o aidiyetin oluşabilmesi için Whatsapp gibi yazılımların kullanılması gerektiğini ifade etmektedir.

Whatsapp'tan arada ses kaydı atmalarını öneririm. Çünkü whatsapp kullanmak için mükemmel bir altyapıya ihtiyaç yok. Her mesaj iletilebiliyor. Bu da öğrencilerin dinlemesi demektir. Okuma içinde yine whatsapp kullanmalarını ders dışı öğrencileri desteklemelerini tavsiye ederim. (K10)

Öğrencileri motive etmek adına birden çok bilgisayar programını veya uygulamayı kullanabilirler. Bunun dışında etkileşimi sağlayabilecek bir platformdan anlık olarak öğrenci ile irtibatta olabilirler. Bu, hem samimi sınıf ortamının oluşturulması için yardım edebilir hem de öğretim elemanının sınıfı doğrudan takibine imkân verebilir. (K39)

Film/ müzik önerisinde bulunma başlığı altındaki görüşler;

Öğreticiler bu başlık altında sık sık film ve müzik önerisinde bulunularak öğrencilerin Türkçe ile daha fazla etkileşim içinde olmalarını önermektedir.

Öğrencilerle sık sık sosyal medya araçları üzerinden paylaşım yapılabilir, film önerilerinde ve müzik önerilerinde bulunulabilir. Öğrencilerin Türkçe konuşan insanlar ile sohbet etmesi sağlanabilir. (K52)

Bu süreçte teknoloji ile ilgili eğitim almalarını ve uzaktan eğitim sürecine yönelik etkinlikler planlamayı önerebilirim. Sosyal medyanın da gücünü kullanarak öğrencileriyle her an iletişime geçebilir, sık sık şarkı, film, kitap önerilerinde bulunabilir. (K60)

Öğrenciyi motive etmek başlığı altındaki görüşler;

Uzaktan eğitim süreci, yüz yüze eğitimde olduğu gibi bir sınıf ortamının oluşmamasından dolayı zaman zaman aktif yapısını kaybetmekte ve hem öğreticinin hem de öğrencinin motivasyonu düşmektedir. Öğrenciler bunun önüne geçebilmek için öğrencinin motive edilmesini önermektedir.

Öğrencilerin motivasyonunu yüksek tutacak etkinlikler yaptırılabilir. (K25)

Bilişim araçlarını öğrenmelerini, etkinlikler planlamayı ve ders motivasyonunu yüksek tutabilmek için dersi ilgi çekici hâle getirmeleri gerekir. (K55)

Öğreticilerin eğitimi gerekli (çalıştay) başlığı altındaki görüşler;

Uzaktan eğitim sürecinde yönlendiren öğretici olduğu için öğretmenlerin eğitimi önem kazanmıştır. Öğreticiler de bu başlık altında eğitimcilerin eğitimine olumlu bakarak çalıştayların yapılmasını önermektedir.

Öğreticilere yabancılara Türkçenin öğretimi ve uzaktan öğretimi konusunda eğitim verilmelidir. Teknoloji kullanımını, ölçme ve değerlendirme yapmayı, içerik hazırlamayı, etkinlik oluşturmayı bilmeleri gerekir. Türkçe eğitiminde telaffuz önemli diye düşünüyorum. Öğretici A1 seviyesinden C2 seviyesine kadar dil seviyelerini bilmeli ve ona göre eğitim vermelidir. (K11)

Bu konuda workshop veya çalıştay yapılabilir. (K28)

Öğreticilerin teknoloji okuryazarlığı eğitimi olmalı başlığı altındaki görüşler;

Öğreticiler bu başlık altında teknoloji okuryazarlığı eğitimleri olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca öğreticinin öğrenciden daha iyi teknolojiyi kullanabiliyor olması güvenlik sorunlarının da önüne geçebilir.

Teknolojiyi öğrencilerden daha iyi kullanabiliyor olmalıyız. Teknolojiyi sevmek ve öğrenmek. (K5)

Teknoloji bilgisine sahip olabilmeli ve web 0.2 araçlarını kullanmalı. (K17)

Farklı türde metin kullanımı başlığı altındaki görüşler;

Uzaktan eğitim sürecinde öğrenciler otantik metinlere, diyaloglara uzak kaldıkları için öğretmenler bu başlık altında öğretmenlerin derslerinde bu türde metin kullanımını önermektedir.

Farklı Türkçe metinler kullanılmalı. Kültürel unsurların kullanıldığı diyaloglar şeklinde metinler daha çok tercih edilmeli. (K37)

Farklı konulardaki çevrim içi metinleri öğrencileriyle buluşturabilirler, sesli kitap, şiir, masal gibi kaynaklardan yararlanabilirler. (K50)

Güncel ve ilgi çekici metin seçimi başlığı altındaki görüşler;

Öğreticiler bu başlık altında öz eleştiri yaparak sadece ders kitabına bağlı kalınmaması gerektiğini güncel ve ilgi çekici metinler bulunarak öğrenciler ile paylaşılmasını önermişlerdir.

Öğreticiler mutlaka teknolojik araçların öğretimde kullanılması hususunda kendisini geliştirmeli, eğitimlere katılmalı, ön yargılarını bir kenara bırakıp dil öğretim süreçlerini nasıl geliştirebilirim diye düşünmelidir. Öğrencilere sürekli olarak güncel metinler göndermeli, daha sonra metinden hareketle öğrencilerin ilgisini canlı tutacak tartışmalar gerçekleştirilmelidir. Öğrenciler bu sayede hem metni okur hem de onun hakkında yazarlar. (K18)

Körü körüne sadece ders kitabına bağlı kalıp monotonluğu besleyecek dersler yapmak yerine dışardan güncel metinler bulup onları öğrenme arzusu uyandıracak şekilde dizayn etmeleri. (K44)

Materyal tasarlanmalı başlığı altındaki görüşler;

Öğreticiler bu başlık altında öğrencilerin seviyelere uygun materyal tasarlamasını önermektedir. Uzaktan eğitim sürecinde materyale yeteri kadar ulaşamamış ve bu sorun öğrenciler tarafından da dile getirilmiştir.

Öğreticilerin sınıf ortamının aksine uzaktan eğitim derslerine daha detaylı hazırlanması gerektiğine inanmaktayım. Çünkü sınıf ortamında ders süresi ve yüz yüze eğitimin avantajlarını çevrim içi sınıflarda bulamamaktayız. Bu yüzden öğretmenler mutlaka derslerine daha detaylı hazırlamalı ve derslerinde daha çok materyaller kullanmalıdır. Uzaktan eğitimin dezavantajlarını internetin sunduğu sınırsız bilgi ve görsel kaynaklarla avantajlı hale getirmelidir. (K31)

Özellikle A1 seviyesine uygun görsel destekli uygulamalar, kelime öğretimine yönelik uygulamalar geliştirilebilir. (K45)

Okuma/ dinlemeye teşvik etmeli başlığı altındaki görüşler;

Öğreticiler bu başlık altında öğrencileri okumaya ve dinlemeye teşvik edebilmek için öneride bulunmaktadır.

Öğrencilerle sık sık sosyal medya araçları üzerinden paylaşım yapılabilir, film önerilerinde ve müzik önerilerinde bulunulabilir. Öğrencilerin Türkçe konuşan insanlar ile sohbet etmesi sağlanabilir. (K52)

Öğrencilere okuma ve hikâye kitapları önermeleri, öğrencilerin seviyelerine uygun dizi ve filmler tavsiye etmeleri. (K56)

Öğrenci takibi yapılmalı başlığı altındaki görüşler;

Öğreticiler uzaktan öğretim sürecinde öğrencilerin motivasyon kaybı yaşayarak derse gelmediklerini gözlemleyerek öğrenci ile iletişim halinde olunmasını ve öğrenci takibinin yapılmasını önermektedir.

Whatsapp'tan arada ses kaydı atmalarını öneririm. Çünkü whatsapp kullanmak için mükemmel bir altyapıya ihtiyaç yok. Her mesaj iletilebiliyor. Bu da öğrencilerin dinlemesi demektir. Okuma içinde yine whatsapp kullanmalarını ders dışı öğrencileri desteklemelerini tavsiye ederim. (K10)

Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulmalı, seviyelerini belirlemeliler, ders yapısını okumaya, dinlemeye teşvik etmeli, sınıf etkinlikleri yapmalı, ders saatlerini etkin kullanmalı, okuma, dinleme becerilerini ve tutumlarını geliştirmeli, öğrencilerini takip etmeliler. (K23)

Uzaktan eğitim sürecine dair öğretim programları olmalı başlığı altındaki görüşler;

Öğreticiler bu başlık altında uzaktan dil öğretimi sürecine dair bir öğretim programının eksikliğinden bahsederek bu alandaki eksikliğin giderilmesini dile getirmiştir.

Uzaktan eğitim sürecinde hazırlıksız yakalandık, teknoloji okur yazarlığı istenilen ve eksiği karşılaşacak boyutta değildi. Bu konuda öğretmenlerin kendini geliştirmesi ve web 0.2 araçlarının kullanımını öğrenmesi gerekir. Öğrenciye dijital olarak ulaşabilmek için sosyal medya kullanımı önemli. Uzaktan eğitim sürecine yönelik öğretim programları ve etkinlikler tasarlanması gerekir. Öğretici bu süreci aktif olarak yönetmek zorundadır

aksi taktirde öğrencilerde derse ilginin azalması, motivasyon eksikliği ve devamsızlıktan dolayıyla da dil öğrenememe gerçekleşecektir. (K19)

Ders içeriklerin en baştan uzaktan eğitime göre hazırlanmasıdır. (K27)

Ana dili Türkçe bilenlerle konuşma kulübü, bireysel farklılıklara göre materyal tasarımı, ders ilgi çekmeli, öğretmen canlı tutmalı, kelime içeriği zengin ve kültürel unsurlara yer verilen metinler kullanılmalı, motive edici etkinlikler planlanmalı, okuma çalışmaları yaptırmak, öğretimin dersle sınırlı olmadığını bilmeleri (özveri), sadece kitaba bağlı kalmamalı, sesli kitaplardan faydalanmalı, tüm öğrencilere derste söz hakkı vermeleri, uzaktan eğitim sürecine dair materyal tasarımı başlıkları altında ikişer görüş belirtilmiştir. Bu görüşler aşağıdaki gibidir;

Öğrencilerle sık sık sosyal medya araçları üzerinden paylaşım yapılabilir, film önerilerinde ve müzik önerilerinde bulunulabilir. Öğrencilerin Türkçe konuşan insanlar ile sohbet etmesi sağlanabilir. (K52)

Online derslerde öğrencilerin dikkatini üzerine çekmelidir görsellerden daha çok faydalanması gerekirse kendisi kişilere özel materyaller hazırlanmalıdır. (K38)

Ders saatleri ekran karşısında olunca uzun ve yorucu olabiliyor. Dersi uzatmak da bu tür durumlarda öğrenciyi de yoruyor onun yerine destekleyici etkinliklerle ders dışında da öğrenci ile iletişim kurulabilir. Onların ilgisini çekecek eğlenceli, seviyelere göre zorluğu artan bulmaca, kelime avı gibi oyunlara yer verilebilir. (K59)

Farklı Türkçe metinler kullanılmalı. Kültürel unsurların kullanıldığı diyaloglar şeklinde metinler daha çok tercih edilmeli. (K37)

Bilişim araçlarını öğrenmelerini, etkinlikler planlamayı ve ders motivasyonunu yüksek tutabilmek için dersi ilgi çekici hâle getirmeleri gerekir. (K55)

Öğreticiler mutlaka teknolojik araçların öğretimde kullanılması hususunda kendisini geliştirmeli, eğitimlere katılmalı, ön yargılarını bir kenara bırakıp dil öğretim süreçlerini nasıl geliştirebilirim diye düşünülmelidir. Öğrencilere sürekli olarak güncel metinler göndermeli, daha sonra metinden hareketle öğrencilerin ilgisini canlı tutacak

tartışmalar gerçekleştirilmelidir. Öğrenciler bu sayede hem metni okur hem de onun hakkında yazarlar. (K18)

Öğretim elemanı okuma metnini sadece kendisi okumamalı, öğrencilere de metnin uzunluğuna göre bölerek yahut bir bütün halinde okutmalıdır. (K36)

Bu süreçte teknoloji ile ilgili eğitim almalarını ve uzaktan eğitim sürecine yönelik etkinlikler planlamayı önerebilirim. Sosyal medyanın da gücünü kullanarak öğrencileriyle her an iletişime geçebilir, sık sık şarkı, film, kitap önerilerinde bulunabilir. (K60)

Ders kitabına bağlı kalmamalı, farklı kaynaklarla desteklemeli. (K40)

Çoklu ortamlardan ve çoklu ortam ürünlerinden (video, ses kaydı vb.) yararlanmalı. Öğrencilere Türkçenin doğal kullanımına maruz kalmalıdır. Yine bu süreçte öğrencilerin ilgisini çekecek konularda Türk dizileri tavsiye edilebilir. Diziler sayesinde de kişilerin dinleme becerilerini geliştirmesi mümkündür. (K16)

Öğrencilerle ders esnasında birebir alıştırma yaptırmalarını öneririm. (K22)

Öğreticilerin sınıf ortamının aksine uzaktan eğitim derslerine daha detaylı hazırlanması gerektiğine inanmaktayım. Çünkü sınıf ortamında ders süresi ve yüz yüze eğitimin avantajlarını çevrim içi sınıflarda bulamamaktayız. Bu yüzden öğretmenler mutlaka derslerine daha detaylı hazırlamalı ve derslerinde daha çok materyaller kullanmalıdır. Uzaktan eğitimin dezavantajlarını internetin sunduğu sınırsız bilgi ve görsel kaynaklarla avantajlı hale getirmelidir. (K31)

Hızlı ve sürekli dönüt verilmeli, Anlamakta güçlük çeken öğrenci için birebir ders planlama, Ders dışı öğrenci takibi, Derste jest ve mimik kullanmalı, Dinleme materyallerinin ses kalitesi iyi olmalı, Dinleme metinlerinin telaffuzu iyi olmalı, Etkileşimli ortamdan anlık dönüt vermek, Kamerasını derste sürekli açık tutması, Metinden hareketle tartışma yapılmalı, Okuma kitapları önermek, Okuma/dinleme ölçekleri yapılmalı, Online münazara (tartışma) etkinliği planlanmalı, Ödev ve proje verme, Öğrenci ilgi ve ihtiyaçlarına göre metin seçimi, Öğrencilere dinleme kayıtları gönderip onlardan okuma kayıtları isteyebilir, Öğrencilerle bireysel görüşmeler yapması, Öğrencilerle bol bol tekrar yapılmalı, Öğretici süreci aktif olarak yönetmeli, Öğreticiler

çoklu ortam materyallerinden yararlanmalı, Sınıflar az kişi olmalı, Teknik altyapılar sağlanmış olmalı, Telaffuz farklarını en aza indirmek için metin önceden okunmalı, Uzaktan eğitim sürecine dair metin oluşturulmalı başlıkları altında birer görüş belirtmişlerdir. Bu görüşler şunlardır;

Sürekli takip ve sürekli dönüt yapması gerek. (K47)

Eğer sadece bir öğrenci anlamada problem yaşıyorsa dersin tamamını ona ayırmak yerine çoğunluğa göre derse devam etmek ve anlamayan öğrenciyle birebir çalışma yapmayı tavsiye edebilirim. (K26)

Öğrencileri motive etmek adına birden çok bilgisayar programını veya uygulamayı kullanabilirler. Bunun dışında etkileşimi sağlayabilecek bir platformdan anlık olarak öğrenci ile irtibatta olabilirler. Bu, hem samimi sınıf ortamının oluşturulması için yardım edebilir hem de öğretim elemanının sınıfı doğrudan takibine imkân verebilir. (K39)

Uyarıcılardan uzak teknik altyapısı sorunsuz bir ders/sınav ortamı oluşturulması şart. Dinleme becerisinde görme eyleminin de önemli olduğunu düşünüyorum. Öğretici konuşurken iyi bir kamerayla ve internet hızıyla karşı tarafa, dudak hareketlerinin takip edilebildiği sağlıklı bir görüntü iletmeli. Ayrıca grupları mümkün olduğu kadar parçalara bölüp az sayıda öğrenciyle süreci götürmek niteliği kesinlikle artırıyor (ama ders saati vs. gibi sorunlar elbette olacaktır). (K43)

Seçilen dinleme materyallerindeki ses kalitesinin uygun olması gerekmektedir. Okuma materyallerinin de yalnızca ekran görüntüsü şeklinde paylaşılması uygundur. (K29)

Telaffuz farklılıklarını ortadan kaldırmak adına metnin dersten önce okunmasını, öğrencilerini derse aktif katacak etkinlikler planlamasını, öğrencilerinin seviyelerine uygun metin önerisinde bulunmasını tavsiye ederim. (K53)

Uzaktan eğitim sürecinde hazırlıksız yakalandık, teknoloji okur yazarlığı istenilen ve eksiği karşılaşılabilecek boyutta değildi. Bu konuda öğreticilerin kendini geliştirmesi ve web 0.2 araçlarının kullanımını öğrenmesi gerekir. Öğrenciye dijital olarak ulaşabilmek için sosyal medya kullanımı önemli. Uzaktan eğitim sürecine yönelik öğretim programları

ve etkinlikler tasarlanması gerekir. Öğretici bu süreci aktif olarak yönetmek zorundadır aksi taktirde öğrencilerde derse ilginin azalması, motivasyon eksikliği ve devamsızlıktan dolayısıyla da dil öğrenememe gerçekleşecektir. (K19)

Tüm öğretmenlerin bilgisayar programlarına ve Microsoft programlarına hâkim olması, kamerasını sürekli açık tutup kameradan çeşitli hareketlerle ve nesnelerle dersi anlatması, öğrencilerle bireysel olarak canlı görüşmeler yapması. (K1)

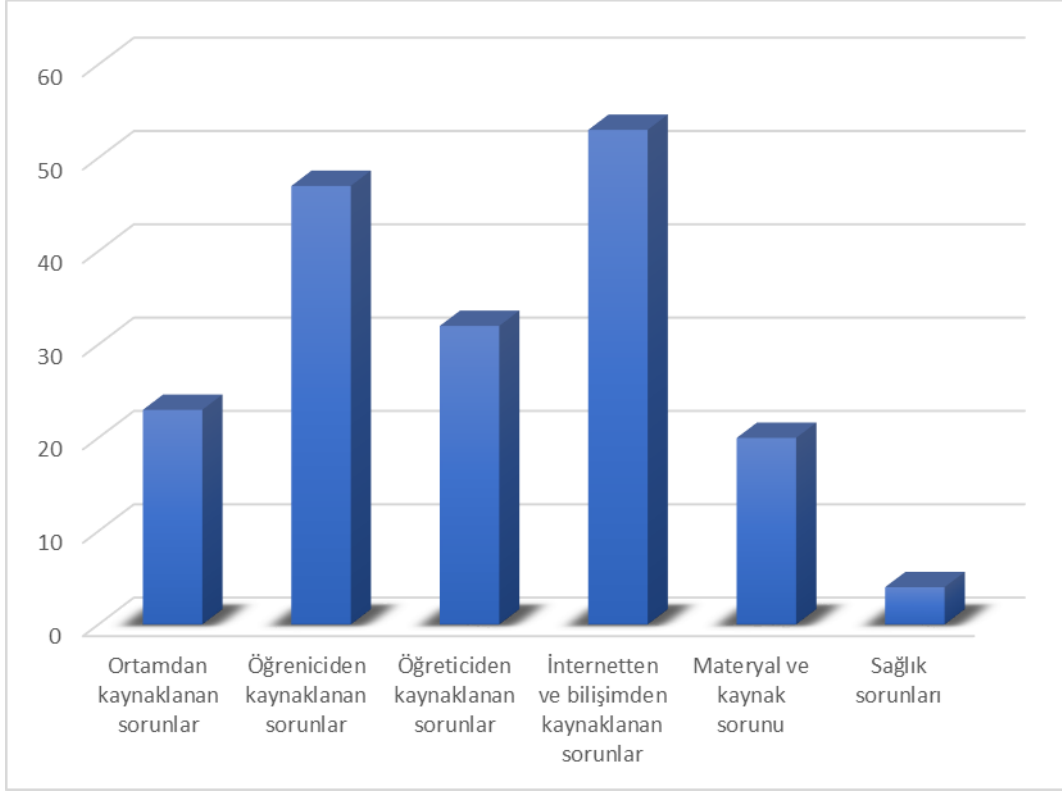
Öğreticiler mutlaka teknolojik araçların öğretimde kullanılması hususunda kendisini geliştirmeli, eğitimlere katılmalı, ön yargılarını bir kenara bırakıp dil öğretim süreçlerini nasıl geliştirebilirim diye düşünmelidir. Öğrencilere sürekli olarak güncel metinler göndermeli, daha sonra metinden hareketle öğrencilerin ilgisini canlı tutacak tartışmalar gerçekleştirilmelidir. Öğrenciler bu sayede hem metni okur hem de onun hakkında yazarlar. (K18)

Öğrencilere okuma ve hikâye kitapları önermeleri, öğrencilerin seviyelerine uygun dizi ve filmler tavsiye etmeleri. (K56)

Okuma dinleme ölçekleri geliştirmeleri, ilgili linkleri etkin kullanmaları tavsiye ederim. (K21)

Öğreticiler mutlaka teknolojik araçların öğretimde kullanılması hususunda kendisini geliştirmeli, eğitimlere katılmalı, ön yargılarını bir kenara bırakıp dil öğretim süreçlerini nasıl geliştirebilirim diye düşünmelidir. Öğrencilere sürekli olarak güncel metinler göndermeli, daha sonra metinden hareketle öğrencilerin ilgisini canlı tutacak tartışmalar gerçekleştirilmelidir. Öğrenciler bu sayede hem metni okur hem de onun hakkında yazarlar. (K18)

Çalışmada öğrencilerin gözünden Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde anlama becerilerinde yaşanan sorunlar ortaya konulmaya çalışılmıştır. Genel olarak bu sorunları başlıklara ayırdığımızda ise altı başlıktan oluşan bir şekil çıkmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde anlama becerilerinde yaşanan sorunlara öğrencilerin gözünden genel olarak bakıldığında en fazla sorun yaşadıkları alanın “internet ve bilişim sisteminden kaynaklanan sorunlar” başlığı altında olduğu görülmektedir. Karşılaşılan sorunlar şunlardır:

Şekil 18. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Sorunlara İlişkin Öğretici Görüşleri

Şekil 18’den hareketle Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretimi sürecine bakıldığında öğretmenler süreç boyunca yaşadıkları sorunları %30 oranında “İnternetten ve bilişim sistemlerinden kaynaklanan sorunlar”, %26 oranında “Öğrenciden kaynaklanan sorunlar”, %18 oranında “Öğreticiden kaynaklanan sorunlar”, %13 oranında “Ortamdan kaynaklanan sorunlar”, %11 oranında “Kaynak ve materyal sorunu” ve %2 oranında “Sağlık sorunları” başlıkları altında değerlendirmişler ve bu yönde görüş bildirmişlerdir.

Bu sonuçlara ek olarak Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde anlama becerilerinde yaşanan sorunlardan bir diğeri ise “ölçme ve değerlendirme” başlığı altındadır. Uzaktan dil öğretim sürecinde öğretmenler tarafından sağlıklı bir sınav yöntemi bulunamamakta, yapılan sınavların geçerliğinin ve güvenilirliğinin tam olarak sağlanamadığı ifade edilmektedir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE TARTIŞMA

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretimine öğretmenlerin açısından bakılarak bu alanda oluşan sorunlar ortaya konulmaya çalışılmıştır. Kovid-19 pandemisi başlayan uzaktan öğretim süreci öğretmenleri ve öğrencileri zorunlu olarak çevrim içi derslere yöneltmiştir. Hem öğretmenler hem de öğrenciler ilk olarak deneme yanılma yöntemi ile sürece uyum sağlamışlardır. Süreç sonunda görülmektedir ki pandemi bitmiş olsa dahi uzaktan öğretim dil öğretiminde bir alternatif olarak her zaman Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yer alacaktır. Burada önemli olan üniversitelerin, TÖMER’lerin ve dil öğreten kurumların uzaktan dil öğretimine yönelik sorunları gidererek uzaktan dil öğretimine devam etmeleridir.

Güngör, Çangal ve Demir (2021), araştırmasında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin pandemi dışında, çevrim içi olarak ders istememe nedenlerini sistemsel sorunlar, etkileşimin sınırlı olması, dört temel dil becerisinin aynı oranda gelişmemesi, derse düzenli olarak katılamama yani öğrencinin öz disiplini sağlayamaması nedeniyle yüz yüze istediklerini ortaya koymuştur. Bu çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmış ve öğrencilerin gerek sınıf ortamının oluşmaması gerekse internet ve bilişim sistemlerinden kaynaklanan sorunlar nedeniyle yüz yüze derslere daha sıcak bakmaktadırlar. Katılımcının “Öğrencinin öz disiplini yok, mikrofon açmak istemiyor böyle olunca da diyalog gerçekleşmiyor. Her öğrencinin derse katılmasını istiyorum fakat bu uzaktan eğitim sürecinde zor oluyor. Bireysel farklılıklar üzerinde dersimi planlayamıyorum. (K55)” şeklindeki yorumu da bu görüşü destekler niteliktedir.

Pılandı (2009) araştırmasında internet tabanlı uzaktan dil öğretiminin teknolojinin gelişmesi ile önemli fırsatlar sunduğunu ancak öğrencilerin internet sorunları ve ortaya çıkan sorunları nedeniyle bir danışana ihtiyaç duyulduğunu ifade etmektedir. Uzaktan dil öğretiminde iletişimde yüz yüze iletişime göre yetersiz kaldığını savunan görüşlerin var olduğunu söylemektedir. Öğreticilerin görüşlerine göre uzaktan dil öğretiminin yüz yüze göre daha az tercih edilmesinin başlıca sebebi internetten kaynaklanan sorunlar oluşturmaktadır. İnternetin olmadığı yerlere erişim sınırlı kalmaktadır. Katılımcının “İnternet kesintileri, öğrencilerin teknoloji eğitiminin olmaması, araç gereç eksikliği,

motivasyon düşüklüğü, her öğrenciye ulaşılamaması, dinleme yaparken hoparlör sorunu. (K59)” bu görüşü destekler niteliktedir.

Ozan ve Göçmenler (2018) Türkçenin uzaktan öğretimine yönelik standartların oluşabilmesi kaliteli örneklerin ve elektronik kaynakların artması gerektiğini ifade etmiştir. Bu konudaki gelişim içinse disiplinlerarası yaklaşıma ve yeni yazılımlara ihtiyaç olduğundan bahsetmektedir. Öğreticiler yüz yüze eğitim verirken kaynak ve materyal eksikliğinden bahsetmektedirler. Türkçenin yabancı olarak uzaktan öğretiminde ise kaynak, etkinlik ve materyal ihtiyacı daha çok olmuştur. Ayrıca üniversitelerin kullandığı bilişim sistemleri anadili Türkçe olan öğrenciler için öğretici merkezli sitemlerdir. Dolayısıyla dil öğretimi için daha çok etkileşimli yazılımlara ihtiyaç duyulmaktadır. Katılımcıların “15 ve üzeri sınıflarımda tüm öğrencilere metni okutmakta zorlanıyorum. Üniversitemiz Adobe Connect kullanıyor. Kimin konuştuğunu anlayamadığım için öğrencilere ismiyle hitap edip hızla söz veremiyorum. (K13)” şeklindeki görüşleri de bunu destekler niteliktedir.

Eroğlu ve Okur (2021) Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde öğrencilere yönelik yaptıkları metafor çalışmasında en çok kültür kategorisinde metafor oluşturduklarını ifade etmektedir. Dil öğretiminde dil ve kültür birbirinden bağımsız düşünülemez. Dil öğretimi aynı zamanda kültürel bir etkileşimdir. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni, dil kültür ilişkisini ve çok kültürlülüğün kazanımlarını aşağıdaki gibi ifade etmektedir:

- “Diller ve kültürler ayrı ayrı zihinsel bölmelerde saklanmazlar,
- Kültürel, toplum-edimsel ve toplum dilbilimsel gelenekleri/ıpuçlarını tanıma ve bunlara göre hareket etme.

B1 seviyesinde, kullanıcı/öğrenen genellikle en yaygın kullanılan kültürel ıpuçlarına karşılık verebilir, toplum-edimsel geleneklere göre davranabilir ve kendi kültürünün ve diğer kültürlerin özelliklerini açıklayabilir veya onlar hakkında konuşabilir. B2 seviyesinde, kullanıcı/öğrenen ortaya çıkan çoğu zorlukla baş ederek iletişime etkili bir şekilde dâhil olabilir ve genellikle yanlış anlamaları fark edebilir ve onarabilir. C seviyelerinde kültürel inançların, değerlerin ve uygulamaların arka planını hassas bir şekilde açıklamaya, onların boyutlarını yorumlamaya ve tartışmaya, toplum dilbilimsel ve edimsel belirsizlikle baş etmeye ve tepkileri kültüre uygun olarak yapıcı bir şekilde ifade etmeye doğru bir dönüşüm görülür.” (CEFR, 2020).

Çerçeve metinde de belirtildiği gibi dil ve kültür birbirinin tamamlayıcısı olan ayrılmaz bir bütündür. Dil öğretiminde öğretmenler kültürel unsurları yeteri kadar veremediklerinden, sadece göstermekle sınırlı kaldıklarını ifade etmektedirler. Çerçeve metinde belirtildiği gibi dil ve kültür birbirleri ile ilişkili iki unsurdur ve birbirlerinden

bağımsız düşünülemez. Dil öğretiminde kültür etkileşimi otantik süreçlerin kavratılabilmesi açısından önemli bir unsurdur. Bu nedenle öğretmenler uzaktan eğitim sürecinde çevrim içi ortamda kültürün yeterince aktarılamadığını da savunmaktadırlar. Katılımcılar “Okuma ve dinleme derslerinde masallar anlatır, kültürel aktarım yapardık fakat uzaktan eğitim sürecinde sorunlarla birlikte ancak kitabı yetiştirmeye çalışıyoruz. Canlandırma, tiyatro, sinema, türkü gibi kültürel etkileşim ve pratik eksik kalıyor genellikle teorik bilgi var. (K8)” şeklinde ifade etmektedir.

Şen (2016) Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde Yunus Emre Enstitüsü’nün henüz hayata geçmemiş bir programı olduğundan ve üniversiteler arasında bir standart olmamasından bahsetmektedir. Türkiye’de özellikle dil öğretiminde internet altyapısı iyi, zengin içeriğe sahip ve etkileşimli uzaktan eğitim programlarına ihtiyaç duyulduğunu ifade etmektedir. Günümüzde ise Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretimine dair bir program henüz hayata geçmiş değildir. Ders saatleri, kazanımlar açısından da çevrim içi dersler için program gerekmektedir. Katılımcılar “İnternet bağlantısı, kullanılan programın yetersizliği, öğrencilerin aktif konuşmadığı programlar olması gibi. Örneğin Perculus. (K49)” şeklindeki görüşü bunu destekler niteliktedir.

Şengül (2021) çalışmasında Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde devamsızlık yapan öğrenci sayısının arttığını ifade etmektedir. Pandemi sürecinin sonunda yüz yüze eğitime gelmek istediklerini çünkü internet sorunu yaşadıklarını söylemektedirler. Katılımcıların “Yüz yüzelik ve aynı anda aynı ortamda bulunmak gibi durumlar olmadığından öğrenciler de ben de yadırgadık. Geç alıştık haliyle herkes birbirini bekliyor dinliyor ama aynı anda konuşunca sesler karışıyor söz hakkı noktasında ise aynı anda talep gelince problem oluyor. Okurken tam geri dönüt olmuyor dinleme de sağlıklı değil pek... En önemlisi güdülenme düşük düzeylerde. (K53)” şeklindeki görüşü motivasyon düşüklüğünü destekler niteliktedir.

Eraslan ve Yücel (2021) Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan eğitiminde öğrenci motivasyonunu canlı tutmak için eğlenceli, ilgi çekici oyun ve uygulamaların kullanılması gerektiğini ifade etmektedir. Katılımcıların “Öğrencilerde belli süreden sonra motivasyon kaybı oluştu. Öğretim programları örgün eğitime göre olduğu için üniteleri yetiştirmeye çalıştık fakat uzaktan eğitimde hem öğretmenler hem de öğrenciler için ekran yorgunluğu oldu. Kültür aktarımını yaparak yaşayarak öğrenemediler.

İletişimin en önemli ögesi göz temasıdır bu mümkün olmadı. Öğrenci mikrofonunu görüntüsünü açmak istemediği için iletişim tam anlamıyla gerçekleşmedi. Metni okurken öğrencinin internetinin gitmesi stres yaşattı. Ortamlarının derse uygun olması da zor olan durumlardan birisi. Yurtta ya da arkadaşlarıyla kalıyorlarsa gürültü oluyor, dikkatlerini derse veremiyorlar. (K54)” ifadesi bu görüşü desteklemektedir. Öğretici öğrencinin derse olan motivasyonunu canlı tutmak ve öğrenci devamlılığını sağlayabilmek adına Web 2.0 araçlarını kullanmaya yönelmiştir. Fakat sadece PDF üzerinden ders işlemek öğrenci motivasyonunu uzun vadede olumsuz etkileyerek devamsızlık oluşmasına neden olacaktır.

Karatay, Kaya ve Başer (2021) çalışmasında uzaktan eğitim araçlarının ölçme ve değerlendirme yaparken kopyaya açık olduğunu ifade etmişlerdir. Sınav anındaki kamera, ses, internet kesintileri gibi sorunların gerçek başarının ortaya konulmasını engellediğini savunmaktadır. Katılımcıların “Geçerli ve güvenilir bir ölçmeden bahsetmek mümkün değil. Öğrencilerin sınav sonuçları maalesef hemen hemen birbirine yakındı. Aynı sorularda yanlışlar mevcuttu hatta hiç hatası olmayan öğrenciler bile vardı. (Türk arkadaşlarından destek aldıkları aşikâr) Dinleme becerisi eş zamanlı kameralar açık bir şekilde yapılsa da kimi öğrenciler kameralarını açamadıklarını söylediler. (K23)” şeklindeki görüşü bu sorunu destekler niteliktedir. Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde ölçme ve değerlendirme yapmanın zorluğu günümüzde de uygun bir yazılım olmadığı için devam etmektedir.

Yurdakul ve Duman (2021) yaptığı çalışmada uzaktan öğretim sürecinde “mesleki tecrübe” ile “dinleme-anlama” becerisi arasında anlamlı bir bağıntı olduğunu ifade etmektedir. Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde öğretici yeterlilikleri öne çıkan konulardandır. Çalışmada en az 3 ay, en fazla 7 yıl uzaktan eğitim veren öğretici görüşlerine başvurulmuştur. Öğretici süreci yöneten, planlayan ve öğrencilerin direkt muhatabı konumunda olan kişidir. Öğrenciler internet, ses, kamera gibi yaşadıkları her türlü sorunu öğreticiye bildirerek yardım talep etmişlerdir. Ayrıca öğretici motivasyonu sağlayabilmek için teknoloji okuryazarlığı kazanmış, uzaktan eğitimler için etkinlikler planlamak durumunda kalmıştır. Katılımcıların “Yüz yüze eğitimde öğrencilerin dikkatini toplayabilirsiniz. Uzaktan eğitimde bu daha çok zor olabiliyor. (K27)” görüşü bu sorunu ortaya koymaktadır.

Başaran ve Benseghir (2021) Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde üniversitelerin kullandığı yazılımların dil öğretimi için uygun olmadığını ifade etmişlerdir. Öğretim programlarının öğrenci dikkate alarak oluşturulması gerektiğini, uzaktan eğitim sürecinin ekran yorgunluğu, uzun süre hareketsiz kalma gibi fiziksel rahatsızlıkları da dikkate alınarak çevrim içi derslerde oyunlara ve fiziksel etkinliklere yer vermek gerektiğini savunmaktadır. Katılımcıların “Okuma ve dinleme becerileri Zoom ve Google form üzerinden yapıldı. Üniversitelerin sistemleri ölçme ve değerlendirmeye uygun olmadığı için eksiklikler yaşandı. Öğrenciye bu sistemleri anlatmak, uygulama yapmasını sağlamak zor oldu. Ekran yorgunluğu oldu. Soruların uzaktan eğitim sürecine uyarlanması gerekti. (K48)” şeklindeki görüşleri ekran yorgunluğunu sorununun destekler niteliktedir.

Demir (2014) Türkçe öğreten öğretim elemanlarının, öğretim sürecinde doğal olması gerektiğini, ben bilirim halinden sıyrılmayı, öğrenci ile doğru iletişim kurarak onu kazanması gerektiğini ifade etmektedir. Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretim sürecinde öğrenciler öğretici ile bir araya gelememişler ve sınıf ortamı oluşmamıştır. Dolayısıyla etkileşim de sınırlı kalmıştır.

Bu durumlara ek olarak Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde öğretici görüşlerine göre;

- Öğreticiler, dijitalleşme ve sosyal medya kullanımı ile her saat ulaşılabilir olmuşlardır bu da saat farkı olmaksızın öğrencinin öğreticiye kurulan Whatsapp gruplarından mesaj atabilmesi yolunu açmıştır. Zaman kavramının öğrenciye öğretilse de bu durumun zaman aldığını,
- Öğretici sanal sınıflar için yeteri kadar kaynağa sahip olmadığı için ders öncesinde saatlerini alan materyal hazırlamak zorunda kaldığını,
- Uzaktan dersler, uzaktan toplantılar ve uzaktan gerçekleşen seminerler bir süre sonra ekran yorgunluğuna ve fiziksel olarak hareketsizliğe neden olduğunu,
- Dil öğretiminde özellikle başlangıç seviyesinde öğreticinin beden dilini kullanması önemliyken uzaktan öğretim sürecinde bu durum sınırlı kaldığını,
- Dil öğretimi aynı zamanda çok dillilik ve çok kültürlülüğün başlangıcıdır. Dolayısıyla dil ile kültür etkileşimi gerçekleşmektedir. Uzaktan öğretim sürecinde kültürel etkileşim istenilen düzeye ulaşamadığını,

- Yüz yüze öğretimde olduğu gibi sınıf ortamı oluşmamış ve sosyalleşme, işbirlikli öğretimin sınırlı düzeyde kaldığını,
- Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretim sürecine dair bir programın eksik olduğunu,
- Uzaktan dil öğretimi için etkileşimli sanal sınıfların eksik olduğunu,
- Uzaktan dil öğretimi için kaynak ve materyallerin eksik olduğunu,
- Türkiye genelinde yapılan dil sınavlarında bir akreditasyon bulunmazken uzaktan eğitim sürecinde ölçme ve değerlendirme sınırlı kalmaktadır. Ölçme ve değerlendirmenin süreç temelli olmasını ve güvenlik açığı olmaması gerektiğini,
- Öğrenci motivasyonunu yükseltmenin ve devamlılığın sağlanmasının yüz yüze derslere göre daha zor olduğunu,
- İnternet ve bilişim sistemlerinden dolayı öğrencilerin konuşmak istememesini ve bir süre sonra etkileşimin sınırlı kaldığını,
- Öğrencilerin uzaktan öğretim sürecinde aynı yurttaki kalmaları, bireysel alanlarının olmaması dışarıdaki seslerin sınıf içine taşınmasına neden olduğunu,
- Öğreticinin ders anlatım biçimindeki özgünlüğünün sınırlı kaldığını, ifade etmektedirler.

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretimi; pandemi, doğal afetler, savaş, göç gibi zorunlu durumlarda başvurulması gereken bir çözüm ve yüz yüze eğitime bir alternatif olarak var olmaya devam etmektedir. Uzaktan eğitimde bu sorunlara nasıl çözümler üretildiği ise tartışma konusudur.

BÖLÜM VI

ÖNERİLER

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde okuma ve dinleme becerilerini geliştirebilmek için öğreticilerin, öğrencilere ve öğreticilere yönelik önerileri iki başlık altında ele alınmaktadır.

Öğrencilere Yönelik Öneriler

Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilere, yüz yüze eğitime oranla daha büyük bir sorumluluk düşmektedir. Öğrenci dil öğrenim sürecini planlamalı, dersleri takip etmeli, internet problemlerini çözebilmeli, bilgisayar veya çevrim içi dersleri takip edebileceği bir bilişim aracına sahip olabilmesi gerekmektedir. Ayrıca derse girdiği ortam ders dinlemeye uygun olabilmeli ve motivasyonunu yüksek tutarak dil öğrenimini gerçekleştirebilmelidir. Bu bakımdan öğrenci ve öz disiplini süreci yönlendiren temel unsurlardır.

Öğreticiler, öğrencilerin okuma ve dinleme/ izleme becerilerini geliştirebilmeleri için önerilerde bulunmuşlardır. Bu öneriler şunlardır:

- Türkçe film ve dizi seyredebilirler.
- Kitap, dergi, kısa hikâyeler, gazeteler, aylık dergiler ve okuma parçaları okuyabilirler.
- Sosyal medya kullanımı ders içeriği paylaşım yönüyle kullanabilir, video veya şarkı paylaşımı yapabilirler.
- Derse hazırlık yapmak amacıyla ders kayıtlarını ve dinleme metinlerini tekrar dinleyebilirler, işlenilen dersi tekrar izleyebilirler.
- Kendileri için çalışma kağıtları oluşturabilirler ve Türkçe oyunlar oynayabilirler (Kelime kartları vb.).
- Türkçe haber, belgesel ve müzik kanallarını dinleyebilir ve amaçlı dinleme yapabilirler.
- Telaffuzun gelişmesi için sesli okumalar yapabilir, dersten sonra kendisini öğreticinin yerine koyarak öğrendiklerini Türkçe anlatmaya çalışabilir.

- Kullandığı elektronik cihazların dilini Türkçe yapabilir, dijital sözlük kullanabilir.
- Öğrenici uzaktan eğitim sürecinde motivasyonu düşse bile derse devam edebilir ve derse etkili bir şekilde katılarak devamlılığı sağlayabilir.
- Uzaktan eğitim sürecinde öğreniciye daha çok sorumluluk düştüğü için disiplinli çalışabilir, ödevlerini yapabilir ve öğrenici ile iletişim hâlinde olabilir.

Öğreticilere Yönelik Öneriler

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretimi sürecinde öğretmenler özverili bir şekilde görevlerini yaparak sürecin sağlıklı ilerleyebilmesi için gereken özeni göstermişlerdir. Saat farkı olmaksızın öğrenici ile iletişim kurmuş ve sosyal medya araçlarından faydalanarak ders devamlılığını sağlamaya çalışmışlardır. Bu başlık altında öğretmenlerin kendi gözünden sürece yönelik önerilerine yer verilmektedir. Anlama becerilerinin geliştirilebilmesi için öğretmenlere yönelik öneriler şunlardır:

- Öğretici, öğrenciyi takip edebilir, derste motivasyonunu yüksek tutabilir ve öğrencinin devamlılığını sağlayabilir.
- Derslerde Türkçe müzikler dinletebilir, dersten sonrası için önerilerde bulunarak sosyal medya üzerinden paylaşım yapabilir.
- Kişiye özgü ve öğrencinin ilgisini çekecek ders materyalleri kullanabilir.
- Öğrencinin teknoloji okuryazarlığını arttırabilir ve dijital sözlük, dinleme metinleri gibi elektronik ortamdaki kaynaklara ulaşımını sağlayabilir.
- Türk öğrencilerin de olduğu konuşma kulüpleri planlayabilir.
- Öğreticiler öğrencinin ilgisini canlı tutmak ve derse olan motivasyonu arttırmak için Web 2.0 araçlarından faydalanabilir.
- Z- Kitap kullanımını teşvik edebilir, uzaktan eğitim sürecine dair dil öğretim portalı önerebilir.
- Derste, Türkiye gündemiyle ilgili haber, içerik paylaşımında bulunarak üzerine öğrencileri konuşturabilir.

- Öğreticilere, uzaktan dil öğretimine yönelik çalıştaylar planlanarak teknoloji okuryazarlığı eğitimi verilebilir.
- Öğretici uzaktan öğretim sürecine yönelik sınıf içi etkinlikler ve materyal tasarlayabilir.
- Sınıflar kalabalık olsa dahi her öğrenciye söz vermeye çalışabilir ve kamerasını açık tutarak öğrencilerin derste aktif olmasını sağlayabilir.
- Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretimine yönelik bir program olabilir.

Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde anlama becerilerinde yaşanan sorunlar tespit edilerek öğretmenler tarafından çözüm önerilerinde bulunulmuştur. 21. yy kazanımlarından biri olan öz yönelimli öğrenmeyi hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin öğrenmesi bir ihtiyaç haline gelmektedir. Öz yönelimli öğrenme, öğrencilerin öğrenmeyi istemelerinden doğan ve zaman planlamasını kendilerinin yapabilecekleri bir öğrenme özgürlüğü sağlamaktadır. Öğrenciler, eğitim araçlarını seçebilmekte, ders saatlerini belirleyebilmekte, öğretici seçebilmekte ve ders planını oluşturabilmektedir. Öğrenciler, uzaktan eğitim sürecine yönelik öz yönelimli öğrenmeyi ve stratejilerini geliştirebilir. Burada öğretmenlerin, hedef kitleyi amaca yönelik nasıl kullanacağı önemlidir. Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde öğrencilerin öz yönelimli öğrenmesini destekleyecek stratejiler geliştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Aktaş, Ş., & Gündüz, O. (2004). *Yazılı ve Sözlü Anlatım Kompozisyon Sanatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Akyol, H. (2006). *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Arıcı, A., & Taşkın, Y. (2019). Okuma Becerisinin Diğer Dil Becerileriyle İlişkisi. *International Journal Of Field Education*, 5(2) 185-194.
- Baran, H. (2020). Açık ve Uzaktan Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırma Dergisi*, 6 (1), 28-40.
- Barın, E. (2003). Yabancılar Türkçenin Öğretiminde Temel Söz Varlığının Önemi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (13), 311.
- Barın, E. (2004). Yabancılar Türkçe Öğretiminde İlkeler. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)*, (1),19-30.
- Barın, E. (2010). Yabancılar Türkçe Öğretimi Amacıyla Yazılan " Ecnebilere Mahsus" Elifbâ Kitabı Üzerine. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (27),121-136.
- Barış, M., & Çankaya, P. (2016). Akademik Personelin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Görüşleri. *International Journal of Human Sciences.*, 13 (1), 399-413.
- Başaran, M., & Benseghir, R. (2021). Uzaktan Eğitimle Türkçe Öğrenme Sürecinde A1 Düzeyindeki Arap Öğrencilerin Karşılaştıkları Güçlükler ve Çözüm Önerileri. *Temel Eğitim*, (12),18-24.
- Baştuğ, M., & Keskin, H.K. (2012). Akıcı Okuma Becerileri ile Anlama Düzeyleri Basit ve Çıkarımsal Arasındaki İlişki. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (3), 227-244.
- Biçer, N., Çoban, İ., & Bakır, S. (2014). Türkçe Öğrenen Yabancı Öğrencilerin Karşılaştığı Sorunlar: Atatürk Üniversitesi Örneği. *Journal of International Social Research*, 7 (29).
- Bitmoji. (2022). <https://www.bitmoji.com/> adresinden alındı

- Boylu, E. (2019). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Ölçme ve Değerlendirme Uygulamaları ve Standart Oluşturma. *Doktora tezi*. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Boylu, E., & Başar, U. (2016). Türkçe Eğitim Merkezlerinin Güncel Durumu ve Standartlaştırılması Üzerine. *Akademik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4 (24), 309-324.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye'de Uzaktan Eğitimin Dünyü, Bugünü ve Yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırma Dergisi (AUAD)*, 3(2),85-124.
- Bozkurt, A. (2019). Vizyon 2023: Türkiye'de Açık ve Uzaktan Öğrenme Alanında Somut ve Soyut Teknolojiler Bağlamında Eğilimler. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırma Dergisi*, 5 (4), 43-64.
- BTK. (2022). <https://www.webtekno.com/turkiye-fiber-altyapi-haritasi-h105638.html> adresinden alındı
- Bütün, M., & Demir, S.B. (2021). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Erkan Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Yay.
- Candaş-Karababa, z. (2009). Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi ve Karşılaşılan Sorunlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 265-277.
- CEFR. (2020). *Common european framework of reference for languages: learning, teaching, assessment*. Strasbourg: Companion volume, Council of europe publishing.
- Clasdojo. (2022). <https://www.classdojo.com/tr-tr/> adresinden alındı
- Council of Europe. (2020). *Council of Europe*. Common European framework of reference for languages.

Creswell, J. W. (2013). *Qualitative Inquiry & Research Design Choosing Among Five Approaches*. Sage Publications.

CROSSWORDLABS. (2022). <https://crosswordlabs.com/> adresinden alındı

Çangal, Ö. (2019). Yabancı Dil olarak Türkçe Öğretiminde Sosyal Medya Kullanımına Yönelik Öğretici Görüşleri. *1. Öğrenci Sempozyumu Bildiri Kitabı*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Çelik, N., & Başutku, S. (2020). 2018 (CEFR)Diller için Avrupa Ortak Önerileri Çerçevesi Yeni Açıklamalar Mentinde Okuma Becerisine Yönelik İncelemeler. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 5 (1), 91-118.

Çifçi, M. (2001). Dinleme Eğitimi ve Dinlemeyi Etkileyen Faktörler. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 165.

Demir, Ş. (2014). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi: Yöntemler, Uygulamalar, Öğrenme ve Öğretmede Karşılaşılan Bazı Sorunlar. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3 (7), 144-158.

Durmuş, M. (2013). Türkçenin Yabancılar Öğretimi: Sorunlar, Çözüm Önerileri ve Yabancılar Türkçe Öğretiminin Geleceğiyle İlgili Görüşler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (11), 207-228.

Durmuş, M. (2013). Türkçenin yabancılar Öğretimi: Sorunlar,Çözüm Önerileri ve Yabancılar Türkçe Öğretiminin Geleceği ile İlgili Görüşler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçenin Öğretimi Özel Sayısı*, 6(11).

Durmuş, M. (2018). Dil Öğretiminin Temel Kavramları Üzerine Düşünceler: Yabancılar Türkçe Öğretimi Mi, Yabancı Dil veya İkinci Dil Olarak Türkçe Öğretimi Mi? *Türkbilig.*, (35), 181-190.

EBA. (2022). <https://www.eba.gov.tr/> adresinden alındı

Edpuzzle. (2022). <https://edpuzzle.com/> adresinden alındı

- Epçaçan, C. (2013). Temel Bir Dil Becerisi Olarak Dinleme ve Dinleme Eğitimi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (11), 331-352.
- Er, A. (2010). Yabancı Dil Öğretiminde "Okuma". *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0(12), 208-218.
- Eraslan, F., & Yücel, D. (2021). Ortaöğretim Öğrencilerinin Uzaktan Yabancılar Türkçe Öğretimine Bakışı (Kazakistan ve Bosna- Hersek Örnekleri). *Kesit Akademi Dergisi*, 7 (26), 483-499.
- Ergin, A. (1998). *Öğretim Teknolojisi İletişim*,. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Eroğlu, A., & Okur, A. (2021). Yabancı Dil Olarak Türkçeyi Uzaktan Öğretenlerin Uzaktan Öğretime İlişkin Metaforik Algıları. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 7. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Kongresi Özel Sayısı, 325-338.
- forms, G. (2022). <https://groups.google.com> adresinden alındı
- Gelen, İ. (2017). P21- Program ve Öğretimde 21. Yüzyıl Becerileri Çerçevesi (ABD Uygulamaları). *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 15-29.
- Güllüoğlu, S. (2010). Bilgisayar Destekli Eğitimin Mesleki Gelişimdeki Önemi. *Academic Journal of Information Technology*, 1(1), 1-5.
- Günday, R. (2015). *Yabancı Dil Öğretiminde Yaklaşımlar, Yöntemler, Teknikler ve Multimedya Araç ve Materyalleri*. Ankara: Favori Yayınları.
- Güngör, H., Çangal Ö., & Demir, T. (2020). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretimine İlişkin Öğrenici ve Öğretici Görüşleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(3), 1163-1191.
- Habertürk. (2021). <https://www.haberturk.com/oecd-ulkeleri-arasında-internet-hizi-ve-fiyaat-karsilastirmasi-3015575> adresinden alındı
- Hangouts. (2022). <https://hangouts.google.com/> adresinden alındı
- Instagram. (2022). <https://www.instagram.com/accounts/login/> adresinden alındı

- İskender, M. E. (2021). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Uzaktan Eğitim Derslerine İlişkin Deneyimler. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (22), 96-117.
- İşman, A. (1998). *Uzaktan Eğitim*. Sakarya: Değişim.
- İşman, A. (2003). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. İstanbul: Değişim yayınları.
- İzci, E. (2006). Öğretimde Araçlar ve Gereçler. M. Gürol içinde, *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Hazırlama İçinde* (s. 83-106). Ankara: Akış.
- İzmirli, S., & Akyüz, H.İ. (2017). Eğitimde Kuram ve Uygulama. *Journal of Theory and Practice in Education*, 13(4) 788-810.
- Johnson, P. A. (2017). *Okuma ve Yazma Öğretimi*. (A. Benzer, Dü.) Ankara: Pegem Yayınları.
- Kahoot. (2022). <https://kahoot.it/> adresinden alındı
- Kara, M. (2010). Gazi Üniversitesi TÖMER Öğrencilerinin Türkçe Öğrenirken Karşılaştıkları Sorunlar ve Bunların Çözümüne Yönelik Öneriler. *Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 661-696.
- Karagöl, E. (2021). Uzaktan Eğitim Sürecinde İkinci/ Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarına Yönelik Öğretici Görüşleri. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 6(2), 121-159.
- Karatay, H., Kaya, S., & Başer, D. (2021). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Uzaktan Eğitime Yönelik Öğrenci Görüşleri. *RumeliDe Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (24), 223-232.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Pegem.
- Kaya, Z., & Odabaşı, F. (1996). Türkiye'de Uzaktan Eğitimin Gelişimi. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (1), 29-41.
- Keegan, D. (1996). *Foundations of Distance Education*. New York: Routledge.

- Kurt, M. (2006). Sanal Yükseköğretim Uygulamalarının Karşılaştırılmalı Olarak İncelenmesi. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Kurt, M. (2010). Türkçenin Yabancılara Öğretimi. *Düşünce Dünyasında Türkiz*, 117-124.
- Kuşçu, E. (2017). Yabancı Dil Öğretimi/ Öğreniminde Görsel ve İşitsel Araçları Kullanmanın Önemi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 213-224.
- MEB. (2005). *İlköğretim Türkçe Dersi (6,7,8. Sınıflar)*. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- MEB. (2011). *21. Yüzyıl Öğrenci Profili*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (EARGED).
- MEB. (2021). *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve değerlendirme*. Millî Eğitim Bakanlığı. http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_01/04144518_CEFR_TR.pdf adresinden alındı
- MEB. (2022). <https://yyegm.meb.gov.tr/www/yurt-disi-okullarimiz/icerik/366> adresinden alındı
- MEB. (2022). *Millî Eğitim Bakanlığı*. https://www.meb.gov.tr/earged/earged/21.%20yy_og_pro.pdf adresinden alındı
- Melanlıoğlu, D. (2012). Dinleme Becerisine Yönelik Ölçme ve Değerlendirme Çalışmalarında Üstbiliş Stratejilerinin Kullanımı. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkishor Turkic*, 7 (1), 1583-1595.
- Moore, M. (1973). *Toward a Theory of Independent Learning and Teaching*. Journal of Higher Education.
- Moore, M. (1993). *Contempoarary Issues in American Distance Education Elmsford*. New York: Pergamon Inc.
- Moore, M. G., & Kearsley, G. (2011). *Distance Education: A System View of Online Learning*. Cengage Learning.

- Moore, M., & Kearsley, G. (2005). *Distance Education: A system view*. Canada: Wadsworth.
- Moustakas, C. (1994). *Phenomenological Research Methods*. Sage Publications.
- Ozan, Ö., & Göçmenler, H. (2018). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Farklılaştırılmış Öğretimi Projesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Özel Sayısı*, 129-134.
- Özarslan, Ö., & Ozan, Y. (2021). Yabancı Dil Olarak Uzaktan Türkçe Öğrenen Suriyeli Yetişkinlerin Analizi. *Milli Eğitim Dergisi, Türkiye'de ve Dünyada Göçmen Eğitimi*, 79-93.
- Özarslan, Y. (2010). *Kişiselleştirilmiş Öğrenme Ortamı Olarak IPTV*.
- Özbay, M. (2005). *Bir Dil Becerisi Olarak Dinleme Eğitimi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Özbay, M., & Melanlıoğlu, D. (2012). Türkçe Öğretim Programlarının Dinleme Becerisi Bakımından Değerlendirilmesi. *Turkish Studies (Elektronik)*, 7 (1), 87-97.
- Perculus. (2021). <https://www.perculus.com> adresinden alındı
- PIKTES. (2022). <https://piktes.gov.tr/cms/> adresinden alındı
- Pilancı, H. (2009). Uzaktan Türkçe Öğrenen Yabancıların Türkçeyi İletişim Aracı Olarak Kullanabilme Yeterlikleri. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 5(2), 49-61.
- Powtoon. (2022). Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 5, Sayı: 43, Nisan 2017, s. 213-224 adresinden alındı
- RTÜK. (2022). <https://rtuk.gov.tr/almanyada-dijital-cagda-medya-okuryazarligi-ve-turkce-calistayi-duzenlendi-/4334> adresinden alındı
- storyjumper. (2022). <https://edpuzzle.com/> adresinden alındı
- Şahin, T., & Yıldırım, S. (1999). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Şen, Ü. (2016). Yabancı Dil Olarak Türkçe Eğitiminde Uzaktan Eğitim Programları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (2), 411-428.

TDK. (2022). <https://www.tdk.gov.tr/> adresinden alındı

Temur, T. (2010). Dinleme Metinlerinden Önce ve Sonra Sorulan Soruların Üniversite Öğrencilerinin Dinlediği Anlama Becerisi Düzeyine Etkisi. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, (29), 303-319.

TMV. (2022). <https://turkiyemaarif.org/page/2018-DUNYADA-MAARIF-16> adresinden alındı

Türkiye Maarif, V. (2020). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı* (2. Baskı b.). (D. D. Gültekin, Dü.) İstanbul: Türkiye Maarif Vakfı. https://www.turkiyemaarif.org/uploads/Turkcenin_Yabanci_Dil_Olarak_Ogretimi_Programi_2_Baski.pdf adresinden alındı

Tüzel, A. (2010). "Görsel Okuryazarlık". *Türklük Bilimi araştırmaları*, 689-705.

TYÇ. (2016). *Türkiye Yeterlilikleri Çerçevesi*. <https://www.myk.gov.tr/index.php/tr/turkiye-yeterlilikler-cercevesi> adresinden alındı

Varışoğlu, B., Şahin, A., & Göktaş, Y. (2013). *Türkçe Eğitimi Araştırmalarında Eğilimler*. İletişim Hizmetleri.

YEE. (2022). <https://turkce.yee.org.tr/tr/> adresinden alındı

YEE. (2022). <https://www.yee.org.tr/tr/kurumsal/yunus-emre-enstitusu> adresinden alındı

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yay.

YTB. (2022). <https://www.ytb.gov.tr/uluslararasi-ogrenciler/uluslararasi-ogrenci-hareketliliği> adresinden alındı

Yurdakul, Y., & Duman, G.B. (2021). Uzaktan Eğitimle Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Sürecinde Temel Becerilerin Gerçekleştirilebilme Durumunun Öğretici

Görüşleri Üzerinden Değerlendirilmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (23), 167-186.

Z-Kitap, Y. İ. (2022). <https://apitwist.com/> adresinden alındı

Zoom. (2022). <https://zoom.us/https://www.btk.gov.tr/> adresinden alındı

EKLER

Ek 1. Araştırma Uygulama İzin Belgeleri

Evrak Tarih ve Sayısı: 05.01.2021-734

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-91742949-044-734
Konu : Anket izini (Şerife KAFALI)

05.01.2021

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) Uşak Üniversitesi Rektörlüğüne, 31.12.2020 tarihli ve 5139 sayılı yazı.
b) İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörlüğüne, 31.12.2020 tarihli ve 4725 sayılı yazı.

Enstitümüz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 numaralı yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'ya ait istemiş olduğunuz anket izin yazıları ekte gönderilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet GÜNEŞ
Enstitü Müdürü

Ek:2 Sayfa

Dağıtım:
Gereği:
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığına
Bilgi:
Doç. Dr. Mehmet Celal VARİŞOĞLU

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : BE5FKEUH4 Pin Kodu : 56012

Belge Takip Adresi :
https://ebys.gop.edu.tr/enVision/Validate_doc.aspx?V=BE5FKEUH4

Adres: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Taşlıçiftlik Kampüsü Mühendislik ve Doğa Bilimleri
Fakültesi Binası A Blok 1. Kat 60150 Tokat
Telefon: 0 (356) 2521396 Faks: 0 (356) 2521148
e-Posta: gensek@gop.edu.tr Web: www.gop.edu.tr
Kep Adresi: gaziosmanpasa.universitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için: Münir Erdoğan
Unvanı: Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni
Tel No: 2757754

Tarih ve Sayı: 31.12.2020-28574

T.C.
UŞAK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Ek-1

Sayı : E-33424009-044-5139
Konu : Anket İzni

31.12.2020

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

İlgi : 25.12.2020 tarihli , 14632 sayılı yazınız.

İlgi yazıya istinaden; Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı öğrencisi Şerife KAFALI'nın "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Öneriler" başlıklı tez çalışması kapsamında Üniversitemizde Aralık 2020-Mart 2021 tarihler arası Görüşme Formu uygulama talebi Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Adem DURU
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : *BENDBLV58* Pin Kodu : 61402

Belge Takip Adresi : <https://ebys.usak.edu.tr/enVision/Dogrula/>

Adres: Bir Eylül Kampüsü İzmir Yolu 8.Km 64200/Uşak
Telefon:(276) 221 22 01 Faks:(276) 221 22 02
e-Posta: gensek@usak.edu.tr Web: <http://gensek.usak.edu.tr/>
Kep Adresi: usakuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Funda DOĞMUŞ
Unvanı: Bilgisayar İşletmeni

Tarih ve Sayı: 04.01.2021-204

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Yazı İşleri Müdürlüğü

Ek-2

Sayı : E-17123671-044-4725
Konu : Anket İzni Hk.

31.12.2020

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 25.12.2020 tarihli ve 14632 sayılı yazı.

Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi **Şerfe KAFALI**'nin, Doç. Dr. Mehmet Celal VARIŞOĞLU danışmanlığında hazırlamış olduğu "**Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Öneriler**" başlıklı tez çalışması kapsamında anket çalışmasını Üniversitemizde uygulaması talebiniz uygun görülmüştür.

Bilgilerinize saygı ile arz ederim.

Prof. Dr. Yadigar İZMİRLİ
Rektör

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : *BELC3HNB7* Pin Kodu : 24002

Belge Takip Adresi :
<https://evrakdogrula.aydin.edu.tr/enVision.Dogrula/BelgeDogrulama.aspx?>

Adres : Beşyol Mah. İnönü Cad. No:38 Sefaköy , 34295 Küçükçekmece / İSTANBUL
Telefon : 444 1 428
Web : <http://www.aydin.edu.tr/>
Kep Adresi : iau.yazisleri@iau.hs03.kep.tr

Bilgi için : Erdem Gürol ERDEN
Unvanı : Uzman Yardımcısı

3ü belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 11.01.2021-2316

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-91742949-044-2316
Konu : Anket İzini (Şerife KAFALI)

11.01.2021

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, 07.01.2021 tarihli ve 2737 sayılı yazı.

Enstitümüz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 numaralı yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'ya ait istemiş olduğunuz anket izin yazısı ekte gönderilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim

Prof. Dr. Mehmet GÜNEŞ
Enstitü Müdürü

Ek:1 Sayfa

Dağıtım:

Gereği:

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Başkanlığına

Bilgi:

Doç. Dr. Mehmet Celal VARİŞOĞLU

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BENDK7H8B Pin Kodu :78991

Belge Takip Adresi :

https://ebys.gop.edu.tr/enVision/Validate_doc.aspx?V=BENDK7H8B

Adres: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Taşlıçiftlik Kampüsü Mühendislik ve Doğa Bilimleri
Fakültesi Binası A Blok 1. Kat 60150 Tokat
Telefon: 0 (356) 2521396 Faks: 0 (356) 2521148
e-Posta: gensek@gop.edu.tr Web: www.gop.edu.tr
Kep Adresi: gaziosmanpasa.universitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için: Münir Erdoğan
Unvanı: Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni
Tel No: 2757754

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.ın Evrak doğrulaması {VALURL} adresinden yapılabilir.

Tarih ve Sayı: 08.01.2021-2103

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-50235129-044-2737
Konu : Anketler İzin İsteği

07/01/2021

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rektörlüğü
Taşlıçiftlik Kampüsü 60250

İlgi : 25/12/2020 tarihli ve 14632 sayılı yazınız,

İlgi sayılı yazınıza istinaden, Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 nolu yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'nın Doç.Dr.Mehmet Celal VARIŞOĞLU danışmanlığında hazırlamış olduğu "Türçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Öneriler" başlıklı tez çalışması kapsamında Aralık 2020-Mart 2021 tarihler arasında Üniversitemizde uygulama yapma talebi uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Nusret AKPOLAT
Rektör Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : BE6EKL01T Pin Kodu : 96602

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/inonu-universitesi-ebys>

Adres: İnönü Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, Öğrenci Merkezi

Telefon: 04223773090 Faks: 04223410053

e-Posta: ogrenci@inonu.edu.tr Web: <http://www.inonu.edu.tr/tr/cms/ogrenci>

Kep Adresi: inonu.universitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Ayşe Gökdemir
Unvanı: Memur

Evrak Tarih ve Sayısı: 13.01.2021-3430

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-91742949-044-3430
Konu : Anket İzni (Şerife KAFALI)

13.01.2021

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Gazi Üniversitesi Rektörlüğü, 12.01.2021 tarihli ve 5396 sayılı yazı.

Enstitümüz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 numaralı yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'ya ait istemiş olduğunuz anket izin yazısı ekte gönderilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet GÜNEŞ
Enstitü Müdürü

Ek:2 Sayfa

Dağıtım:

Gereği:

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Başkanlığına

Bilgi:

Doç. Dr. Mehmet Celal VARİŞOĞLU

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BEL9KF3H4 Pin Kodu :60291

Belge Takip Adresi :
https://ebys.gop.edu.tr/enVision/Validate_doc.aspx?V=BEL9KF3H4

Adres: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Taşlıçiftlik Kampüsü Mühendislik ve Doğa Bilimleri
Fakültesi Binası A Blok 1. Kat 60150 Tokat
Telefon: 0 (356) 2521396 Faks: 0 (356) 2521148
e-Posta: gensek@gop.edu.tr Web: www.gop.edu.tr
Kep Adresi: gaziosmanpasa.universitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için: Muntir Erdoğan
Unvanı: Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni
Tel No: 2757754

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.ın Evrak doğrulaması {VALURL} adresinden yapılabilir.

Tarih ve Sayı: 12.01.2021-3149

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-17311665-044-5396
Konu : Anketler (Şerife KAFALI)

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : a) 25.12.2020 tarihli ve 14632 sayılı yazı.
b) 11.01.2021 tarihli ve 33972245-044- 4967 sayılı yazı.

Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'nın, Doç. Dr. Mehmet Celal VARIŞOĞLU danışmanlığında yürüttüğü "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Öneriler" başlıklı tez çalışması kapsamında Üniversitemiz, Türkçe Öğrenim, Araştırma ve Uygulama Merkezi bünyesinde uygulama yapmasına izin verilmesine dair ilgi (a) yazınız adı geçen Merkez Müdürlüğüne iletilmiş olup, alınan ilgi (b) cevabi yazı ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Bekir BULUÇ
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek:İlgi (b) yazı (1 sayfa)

Belge Doğrulama Kodu :BEZLA7ZVR

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi : <https://belgedogrulama.gazi.edu.tr/belgedogrulama.aspx>

Gazi Üniversitesi Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı Rektörlük Kampüsü Emniyet Mah.
Bandırma Cad. No: 6/6 06500 Yenimahalle/ ANKARA
Tel:0 (312) 212 68 40 Faks:0 (312) 202 28 08
e-Posta :ogris@gazi.edu.tr İnternet Adresi :www.ogris.gazi.edu.tr
Kep Adresi: gaziiosmanpasa.universitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için :Talip Güntüş
Bilgisayar İşletmeni
Telefon No:312 202 28 21

Evrak Tarih ve Sayısı: 11.01.2021-E.4967

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Türkçe Öğrenim Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğü

Sayı : E-33972245-044-4967
Konu : Anketler (Şerife KAFALI)

ÖĞRENCİ İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.01.2021 tarihli ve 17311665-044- 49 sayılı yazı.

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Lisanüstü Eğitim Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'nın "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı tez çalışması kapsamında Merkezimizde uygulama yapmasının uygun görüldüğünün ilgili Üniversiteye bildirilmesi hususunda;
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Nezir TEMUR
Merkez Müdürü

Belge Doğrulama Kodu :BEKRA78L2

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi : <https://belgedogrulama.gazi.edu.tr/belgedogrulama.aspx>

Emniyet Mahallesi Abant Sokak TOKİ Bloklar C Blok Yenimahalle/ANKARA
Tel:0 (312) 202 83 60 Faks:.
e-Posta :tomer@gazi.edu.tr İnternet Adresi :<http://tomer.gazi.edu.tr>
Kep Adresi: gaziuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için :Tevfik Doğan
Merkez Sekreteri
Telefon No:03122028366

Evrak Tarih ve Sayısı: 12.01.2021-3098

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-91742949-044-3098
Konu : Anket İzni (Şerife KAFALI)

12.01.2021

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, 11.01.2021 tarihli ve 1364 sayılı yazı.

Enstitümüz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 numaralı yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'ya ait istemiş olduğunuz anket izin yazısı ekte gönderilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet GÜNEŞ
Enstitü Müdürü

Ek:1 Sayfa

Dağıtım:

Gereği:

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Başkanlığına

Bilgi:

Doç. Dr. Mehmet Celal VARİŞOĞLU

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : BE8RK7JH2 Pin Kodu : 78991

Belge Takip Adresi :
https://ebys.gop.edu.tr/enVision/Validate_doc.aspx?V=BE8RK7JH2

Adres: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Taşlıçiftlik Kampüsü Mühendislik ve Doğa Bilimleri
Fakültesi Binası A Blok 1. Kat 60150 Tokat
Telefon: 0 (356) 2521396 Faks: 0 (356) 2521148
e-Posta: gensek@gop.edu.tr Web: www.gop.edu.tr
Kep Adresi: gaziosmanpasa.universitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için: Muntir Erdoğan
Unvanı: Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni
Tel No: 2757754

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.ın Evrak doğrulaması {VALURL} adresinden yapılabilir.

Tarih ve Sayı: 12.01.2021-2948

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-93282220-302.08.01-1364
Konu : Uygulama İzni Hk (Şerife KAFALI)

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

- İlgi : a) Üniversiteniz Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 28/12/2020 tarih ve E-56314351-044-35597 sayılı yazısı.
b) Üniversitemiz Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkez Müdürlüğünün 31/12/2020 tarih ve E.77386 sayılı yazısı.

Üniversiteniz Lisanüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'nın, "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı tez çalışması kapsamında, Üniversitemiz Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde ölçek uygulama isteği Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.
Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Necip ATAR
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek:

- 1- İlgi (a) Yazı ve Ekleri (... Sayfa)
- 2- İlgi (b) Yazı ve Ekleri (... Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BENU6L99B Pin Kodu :33891

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/pau-ebys>

Adres: Kınıklı Yerleşkesi Rektörlük Binası 20160/DENİZLİ

Telefon:0 (258) 296 21 51 Faks:0 (258) 296 23 32

e-Posta:oid@pau.edu.tr Elektronik Ağ:http://www.pau.edu.tr/oidb

Kep Adresi: paurektorluk@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nejla GEBEŞ

Unvanı: Bilgisayar İşletmeni

Evrak Tarih ve Sayısı: 04.02.2021-10382

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-91742949-044-10382
Konu : Anket İzni (Şerife KAFALI)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Öğrenci İşleri Şube Müdürlüğü; 04.02.2021 Tarihli, 10022 sayılı yazı.

Enstitümüz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 numaralı yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'ya ait istemiş olduğunuz anket izin yazısı ekte gönderilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim

Prof. Dr. Mehmet GÜNEŞ
Enstitü Müdürü

Ek:2 Sayfa

Dağıtım:

Gereği:

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Başkanlığına

Bilgi:

Doç. Dr. Mehmet Celal VARİŞOĞLU

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : BE84KRP1P Pin Kodu : 73612

Belge Takip Adresi :
https://ebys.gop.edu.tr/enVision/Validate_doc.aspx?V=BE84KRP1P

Adres: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Taşlıçiftlik Kampüsü Mühendislik ve Doğa Bilimleri
Fakültesi Binası A Blok 1. Kat 60150 Tokat
Telefon: 0 (356) 2521396 Faks: 0 (356) 2521148
e-Posta: gensek@gop.edu.tr Web: www.gop.edu.tr
Kep Adresi: gaziosmanpasa.universitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için: Muntir Erdoğan
Unvanı: Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni
Tel No: 2757754

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.ın Evrak doğrulaması {VALURL} adresinden yapılabilir.

Evrak Tarih ve Sayısı: 04.02.2021-10022

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-56314351-044-10022
Konu : Anket İzin İsteği (Şerife KAFALI)

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : a) Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'nün 22.12.2020 tarih ve E.57303 sayılı yazısı.
b) Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'nın 25.12.2020 tarih ve E.4632 sayılı yazısı.
c) Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Rektörlüğü'nün 02.02.2021 tarih ve E.2100007935 sayılı yazısı.

İlgi (a) yazınız ilgi (b) yazımız ile ilgili Üniversitelere gönderilmiş olup, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Rektörlüğü'nden alınan ilgi (c) yazısı ilişikte gönderilmektedir.
Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. İsa GÖKÇE
Rektör Yardımcısı

Ek:Yazı Örneği

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BENUKRR7U Pin Kodu :69432

Belge Takip Adresi :
https://ebys.gop.edu.tr/enVision/Validate_doc.aspx?V=BENUKRR7U

Adres:Taşlıçiftlik Yerleşkesi 60150 Tokat/Türkiye
Telefon:(0356)252 16 19 Faks:(0356)252 15 12
e-Posta:ogrenci@gop.edu.tr Web:ogr.gop.edu.tr
Kep Adresi:gaziosmanpasa.universitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için: Rıdvan AÇIKEL
Unvanı: Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni

Tarih ve Sayı: 02.02.2021-9469

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı : E-82493341-044-2100007935
Konu : Şerife KAFALI 'nin Anket Talebi.

22.01.2021

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : a) 28.12.2020 tarih ve bila sayılı yazınız
b) Üniversitemiz Türkçe Öğretimi Araştırma Uygulama Merkezi Müdürlüğünün
30.12.2020 tarih ve 68220 sayılı yazısı

Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 nolu yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI tarafından, Doç.Dr.Mehmet Celal VARİŞOĞLU danışmanlığında hazırlanmış olduğu "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Öneriler" başlıklı tez çalışması kapsamında Ocak 2021-Mart 2021 tarihleri arasında Üniversitemiz Türkçe Öğretimi Araştırma Uygulama Merkezinde anket çalışması yapılması uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Mehmet AYDIN
Rektör Yardımcısı

Belge Doğrulama Kodu: ATE794A

Belge Takip Adresi: <https://ubys.adu.edu.tr/ERMS/Record/Confirmat>

Adres: ADÜ Merkez Kampüs AYTEPE MEVKİİ 09100 Efeler/AYDIN
Telefon No: (0 256) 2182000 Faks No: (0 256) 2146687
e-Posta: Internet Adresi:
Kep Adresi: adnanmenderesuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için : Hatice Abra
Biyolog
Telefon No: (0 256) 2182000

Evrak Tarih ve Sayısı: 19.01.2021-5051

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-91742949-044-5051
Konu : Anket İzni (Şerife KAFALI)

19.01.2021

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Hitit Üniversitesi Rektörlüğüne, 12.01.2021 tarihli ve 2100001571 sayılı yazı.

Enstitümüz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 numaralı yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'ya ait istemiş olduğunuz anket izin yazısı ekte gönderilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet GÜNEŞ
Enstitü Müdürü

Ek:2 Sayfa

Dağıtım:

Gereği:

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Başkanlığına

Bilgi:

Doç. Dr. Mehmet Celal VARİŞOĞLU

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BEL5KF2MN Pin Kodu :59312

Belge Takip Adresi :

https://ebys.gop.edu.tr/enVision/Validate_doc.aspx?V=BEL5KF2MN

Adres: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Taşlıçiftlik Kampüsü Mühendislik ve Doğa Bilimleri
Fakültesi Binası A Blok 1. Kat 60150 Tokat
Telefon: 0 (356) 2521396 Faks: 0 (356) 2521148
e-Posta: gensek@gop.edu.tr Web: www.gop.edu.tr
Kep Adresi: gaziosmanpasa.universitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için: Münir Erdoğan
Unvanı: Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni
Tel No: 2757754

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.ın Evrak doğrulaması {VALURL} adresinden yapılabilir.

Tarih ve Sayı: 18.01.2021-4684

T.C.
HİTİT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı

Sayı : E-45161535-044-E-2100001571
Konu : Anketler İzin İsteği (Şerife KAFALİ)
Hk.

12.01.2021

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 25.12.2020 tarihli ve 56314351-044.06.01-E.14632 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 nolu yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALİ'nin Doç.Dr.Mehmet Celal VARİŞOĞLU danışmanlığında hazırlamış olduğu "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı tez çalışmasını Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde görev yapan öğretim görevlileri ve okutmanlar ile yapmak istemesi Üniversitemiz Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü tarafından uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Halil İbrahim ŞİMŞEK
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: İlgi Yazı

Belge Doğrulama Kodu: 4ACFA77

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi: <http://ubys.hitit.edu.tr/ERMSRecordConfirmationPageIndex>

Adres: T.C. Hitit Üniversitesi Kuzey Kampüsü Çevre Yolu Bulvarı 19030 Çorum / TÜRKİYE
Telefon No: (0 364) 2191919
Faks No: (0 364) 2191938
e-Posta: hitituniversitesi@hs01.kep.tr
İnternet Adresi: <http://www.hitit.edu.tr>

Bilgi için :
Mahmut GÜZEL
Bilgisayar İşletmeni
Telefon No: (0 364) 2191919

T.C.
HİTİT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

Sayı : E-41721549-044-2100000865
Konu : Anketler İzin İsteği

07.01.2021

HİTİT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı)

İlgi : 31.12.2020 tarihli ve E-45161535-044-2000019074 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda bahsedilen, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 nolu yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'nın Doç.Dr. Mehmet Celal VARIŞOĞLU danışmanlığında hazırlamış olduğu "Türçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Öneriler" başlıklı tez çalışmasına ilişkin anket uygulaması Müdürlüğümüzce değerlendirilerek uygun görülmüş ve öğretim elemanlarımız tarafından doldurulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Dr. Öğr. Üyesi Erol KUYMA
Müdür

Belge Doğrulama Kodu: F337H73

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi: <http://ubys.hitit.edu.tr/ERMSRecordConfirmationPageIndex>

Adres: T.C. Hitit Üniversitesi Kuzey Kampüsü Çevre Yolu Bulvarı 19030 Çorum - TÜRKİYE

Telefon No: (0 364) 2191919

e-Posta:

Kep Adresi: hitituniversitesi@hs01.kep.tr

Faks No: (0 364) 2191938

İnternet Adresi: <http://www.hitit.edu.tr>

Bilgi için :

Sıla ÇİÇEKÇİ

Bilgisayar İşletmeni

Telefon No:

(0 364) 2191919

Evrak Tarih ve Sayısı: 07.01.2021-1726

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-91742949-044-1726
Konu : Anket İzni (Şerife KAFALI)

07.01.2021

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı [Lisansüstü
Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü]

İlgi : Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörlüğü, 06.01.2021 tarihli ve 1577 sayılı yazı.

Enstitümüz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 numaralı yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'ya ait istemiş olduğunuz anket izin yazısı ekte gönderilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim

Prof. Dr. Mehmet GÜNEŞ
Enstitü Müdürü

Ek:2 Sayfa

Dağıtım:

Gereği:

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Başkanlığına

Bilgi:

Doç. Dr. Mehmet Celal VARİŞOĞLU

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : BENDK7NKL Pin Kodu : 14322

Belge Takip Adresi :

https://ebys.gop.edu.tr/enVision/Validate_doc.aspx?V=BENDK7NKL

Adres: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Taşlıçiftlik Kampüsü Mühendislik ve Doğa Bilimleri
Fakültesi Binası A Blok 1. Kat 60150 Tokat
Telefon: 0 (356) 2521396 Faks: 0 (356) 2521148
e-Posta: gensek@gop.edu.tr Web: www.gop.edu.tr
Kep Adresi: gaziosmanpasa.universitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için: Münir Erdoğan
Unvanı: Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni
Tel No: 2757754

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.ın Evrak doğrulaması {VALURL} adresinden yapılabilir.

Tarih ve Sayı: 07.01.2021-1589

T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-69972237-302.08.01-1577
Konu : Şerife KAFALI' nin Anket Uygulama
İzni

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : a) 25/12/2020 tarihli ve E-56314351-044-14632 sayılı yazınız.
b) Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkez Müdürlüğünün 06/01/2021 tarihli ve E-70920619-302.08.01-1420 sayılı yazısı.

Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 numaralı yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI' nın Doç. Dr. Mehmet Celal VARIŞOĞLU danışmanlığında yürütmüş olduğu "Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde uygulama yapma isteğinin uygun görüldüğüne dair ilgi b)' de kayıtlı yazı ekte gönderilmiştir.

Gereğine arz ederim.

Prof. Dr. Cahit Tağı ÇELİK
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek:İlgi b) yazı (1 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : BENNBILIUP

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/nigde-omer-halisdemir-universitesi-cbys>

Adres: Merkez Yerleşke Bor Yolu 51240 Niğde
Telefon: 3882252707 Faks: 3882252701
e-Posta: oicdb@ohu.edu.tr Web: www.ohu.edu.tr
Kep Adresi: nohu@hs01.kep.tr

Bilgi için: Cennet ÇİÇEK
Unvanı: Bilgisayar İşletmeni
Tel No: 0 388 225 2707

Evrak Tarih ve Sayısı: 06/01/2021-1420

T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkez Müdürlüğü

Sayı : E-70920619-302.08.01-1420
Konu : Anket Uygulama İzni (Şerife KAFALI)

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 29/12/2020 tarihli ve 69972237-302.08.01-E.58572 sayılı yazınız.

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 nolu yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'nın Doç. Dr. Mehmet Celal VARİŞOĞLU danışmanlığında hazırlamış olduğu "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı tez çalışması kapsamında Merkezimizde uygulama yapma isteği uygun görülmüştür.

Gereğine arz ederim.

Doç. Dr. Sercan DEMİRGÜNEŞ
Merkez Müdürü V.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : BEAMBL311

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/nigde-omer-halisdemir-universitesi-ebys>

Adres: Merkez Yerleşke Bor Yolu 51240 Niğde
Telefon: 3882253090 Faks: 3882253090
e-Posta: nutomer@ohu.edu.tr Web: www.ohu.edu.tr
Kep Adresi: nohu@hs01.kep.tr

Bilgi için: Şükran ERDAL AYTAÇ
Unvanı: Bilgisayar İşletmeni

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-91742949-044-44943
Konu : Anket İzni (Şerife KAFALI)

07.06.2021

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
BAŞKANLIĞINA

Enstitümüz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 numaralı yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'ye ait istemiş olduğunuz anket izin yazısı ekte gönderilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet GÜNEŞ
Enstitü Müdürü

Ek:1 Sayfa

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSELBLISME Pin Kodu :72182

Belge Takip Adresi :
<https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5695&eD=BSELBLISME&eS=44943>

Adres: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Taşlıçiftlik Kampüsü Mühendislik ve Doğa Bilimleri
Fakültesi Binası A Blok 1. Kat 60150 Tokat
Telefon: 0 (356) 2521396 Faks: 0 (356) 2521148
e-Posta: gensek@gop.edu.tr Web: www.gop.edu.tr
Kep Adresi: gaziosmanpasa.universitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için: Turgut Akarslan
Unvanı: Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni
Tel No: 3191

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Tarih ve Sayı: 03.06.2021-44431

T.C.
TRABZON ÜNİVERSİTESİ
GENEL SEKRETERLİK
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-99699167-730.08.03-724
Konu : Anket İzni (Şerife KAFALI)

02.06.2021

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : a) 25.12.2020 tarihli ve E-56314351-044-14632 sayılı yazınız.
 b) Fatih Eğitim Fakültesi Dekanlığının 31.05.2021 tarihli ve E-48203248-044-489 sayılı yazısı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazı ile bildirilen, Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şerife KAFALI'nın ölçek uygulama talebiyle ilgili Üniversitemiz Fatih Eğitim Fakültesi Dekanlığından gelen ilgi (b)'de kayıtlı yazı Ek'te gönderilmektedir.
 Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Atilla ÇİMER
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek : İlgi (b) Yazı (1 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Kodu : ab213c3cf9c0 **Belge Takip Adresi: <http://ebys.trabzon.edu.tr/EBYS/eimzadogrulama>**

Trabzon Üniversitesi Rektörlüğü, Söğütözü Mah. Adnan Kahveci Bulvarı,
 61335 – Akçaabat-Trabzon / TÜRKİYE
 Telefon No :0 (462) 455 15 08 Faks No :0 (462) 455 24 72
 e-Posta : İnternet Adresi:<http://www.trabzon.edu.tr/>
 Kep Adresi:trabzonuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için : EMRİYE ALTUNTAŞ

Dahili: 1506

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-91742949-044-44943
Konu : Anket İzni (Şerife KAFALI)

07.06.2021

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
BAŞKANLIĞINA

Enstitümüz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 numaralı yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'ye ait istemiş olduğunuz anket izin yazısı ekte gönderilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet GÜNEŞ
Enstitü Müdürü

Ek:1 Sayfa

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSELBLISME Pin Kodu :72182

Belge Takip Adresi :
<https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5695&eD=BSELBLISME&eS=44943>

Adres: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Taşlıçiftlik Kampüsü Mühendislik ve Doğa Bilimleri
Fakültesi Binası A Blok 1. Kat 60150 Tokat
Telefon: 0 (356) 2521396 Faks: 0 (356) 2521148
e-Posta: gensek@gop.edu.tr Web: www.gop.edu.tr
Kep Adresi: gaziosmanpasa.universitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için: Turgut Akarslan
Unvanı: Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni
Tel No: 3191

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Tarih ve Sayı: 03.06.2021-44431

T.C.
TRABZON ÜNİVERSİTESİ
GENEL SEKRETERLİK
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-99699167-730.08.03-724
Konu : Anket İzni (Şerife KAFALI)

02.06.2021

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : a) 25.12.2020 tarihli ve E-56314351-044-14632 sayılı yazınız.
 b) Fatih Eğitim Fakültesi Dekanlığının 31.05.2021 tarihli ve E-48203248-044-489 sayılı yazısı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazı ile bildirilen, Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şerife KAFALI'nın ölçek uygulama talebiyle ilgili Üniversitemiz Fatih Eğitim Fakültesi Dekanlığından gelen ilgi (b)'de kayıtlı yazı Ek'te gönderilmektedir.
 Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Atilla ÇİMER
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek : İlgi (b) Yazı (1 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Kodu : ab213c3cf9c0 **Belge Takip Adresi: <http://ebys.trabzon.edu.tr/EBYS/eimzadogrulama>**

Trabzon Üniversitesi Rektörlüğü, Söğütözü Mah. Adnan Kahveci Bulvarı,
 61335 – Akçaabat-Trabzon / TÜRKİYE
 Telefon No :0 (462) 455 15 08 Faks No :0 (462) 455 24 72
 e-Posta : İnternet Adresi:<http://www.trabzon.edu.tr/>
 Kep Adresi:trabzonuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için : EMRİYE ALTUNTAŞ

Dahili: 1506

Tarih : 20.12.2020-28495

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
Etik Kurul Başkanlığı

Sayı : E-84902927-044-4744

Konu : Anket İzni İsteği (Şerife KAFALI)

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 25.12.2020 tarihli ve 56314351-044.06.01-E.14632 sayılı yazınız.

İlgi yazınız gereğince, Üniversitesiniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 numaralı yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'nın, Doç. Dr. Mehmet Celal VARİŞOĞLU danışmanlığında hazırlanmış olduğu "**Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama ve Becerilerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Öneriler**" konulu tez çalışmasına ait ilgi yazı ekleri Etik Kurul Başkanlığımızca incelenmiş olup herhangi bir sakınca görülmemiş, anket çalışması ile ilgili Üniversitemize bağlı Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezine duyuru yapılmıştır.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Fatma KARİPCİN
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 5RL3-B3HO-8G76

Belge Doğrulama Adresi : <https://cbys.nevschir.edu.tr/sorgu/sorgula.aspx>

Adres: 2000 EVLER MAH. ZÜBEYDE HANIM CAD. 50300 NEVŞEHİR

Telefon No : 0384 228 10 00-12016

Fax No : 0384 228 10 37

İnternet Adresi :

e-Posta :

<http://www.nevsehir.edu.tr>

Bilgi İçin : Sevil AKSARAYLI

Bilgisayar İşletmeni

Dahili No:12013

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.
Evrak sorgulanabilir <https://evrak.gop.edu.tr/evrak-sorgula.aspx?V=BESUKEEH2> adresinden yapılabilir.

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.01.2021-6727

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-91742949-044-6727
Konu : Anket İzni (Şerife KAFALI)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Rektörlüğü, 21.01.2021 tarihli ve 136676 sayılı yazı.

Enstitümüz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 numaralı yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'ya ait istemiş olduğunuz anket izin yazısı ekte gönderilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim

Prof. Dr. Mehmet GÜNEŞ
Enstitü Müdürü

Ek:1 Sayfa

Dağıtım:

Gereği:

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Başkanlığına

Bilgi:

Doç. Dr. Mehmet Celal VARİŞOĞLU

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : BE6EKH6K5 Pin Kodu : 65791

Belge Takip Adresi :
https://ebys.gop.edu.tr/enVision/Validate_doc.aspx?V=BE6EKH6K5

Adres: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Taşlıçiftlik Kampüsü Mühendislik ve Doğa Bilimleri
Fakültesi Binası A Blok 1. Kat 60150 Tokat
Telefon: 0 (356) 2521396 Faks: 0 (356) 2521148
e-Posta: gensek@gop.edu.tr Web: www.gop.edu.tr
Kep Adresi: gaziosmanpasa.universitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için: Muntir Erdoğan
Unvanı: Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni
Tel No: 2757754

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.ın Evrak doğrulaması {VALURL} adresinden yapılabilir.

Tarih ve Sayı: 22.01.2021-6579

T.C.
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
Genel Sekreterlik

Sayı : E-86930425-044-136676
Konu : Anketler

21.01.2021

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 28.12.2020 tarihli ve 56314351-044.06.01-E.14632 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınıza istinaden Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Şerife KAFALİ'NİN Doç. Dr. Mehmet Celal VARİŞOĞLU danışmanlığında yürüttüğü "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı tez çalışması kapsamında anket çalışmasının Aralık 2020-Mart 2021 tarihleri arasında uygulanması talebi, ilgili kişinin Üniversitemiz Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü'nde görevli öğretim elemanları ile görüşmesi/iletişim kurması suretiyle Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Kamil ÇOLAK
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 86Mlrb1205

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/esogu-ebys>

Adres : Meşelik Kampüsü 26040 Odunpazarı
Telefon : 0222 2393750 Faks: 0222 2291418
İnternet Adresi : www.ogu.edu.tr
KEP adresi : esk.osmangaziunirek@hs01.kep.tr

Bilgi için : Gülşah ÖZTÜRK
Telefon : 0222 2393750-5048
E-posta : gozturk@ogu.edu.tr

Evrak Tarih ve Sayısı: 08.01.2021-2055

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-91742949-044-2055
Konu : Anket İzni (Şerife KAFALI)

08.01.2021

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlüğü, 06.01.2021 tarihli ve 1822 sayılı yazı.

Enstitümüz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı 199904007 numaralı yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'ya ait istemiş olduğunuz anket izin yazısı ekte gönderilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim

Prof. Dr. Mehmet GÜNEŞ
Enstitü Müdürü

Ek:1 Sayfa

Dağıtım:

Gereği:

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Başkanlığına

Bilgi:

Doç. Dr. Mehmet Celal VARİŞOĞLU

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BEACK705J Pin Kodu :02981

Belge Takip Adresi :
https://ebys.gop.edu.tr/enVision/Validate_doc.aspx?V=BEACK705J

Adres: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Taşlıçiftlik Kampüsü Mühendislik ve Doğa Bilimleri
Fakültesi Binası A Blok 1. Kat 60150 Tokat
Telefon: 0 (356) 2521396 Faks: 0 (356) 2521148
e-Posta: gensek@gop.edu.tr Web: www.gop.edu.tr
Kep Adresi: gaziosmanpasa.universitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için: Muntir Erdoğan
Unvanı: Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni
Tel No: 2757754

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.ın Evrak doğrulaması {VALURL} adresinden yapılabilir.

Tarih ve Sayı: 08.01.2021-1988

HİZMETE ÖZEL

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

Sayı : E-49933177-044-1822

Konu : Şerife KAFALI'nın Anket Uygulama İsteği

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 25.12.2020 tarihli ve 56314351-044.06.01-E.14632 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ile belirtilen Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Şerife KAFALI'nın Doç.Dr. Mehmet Celal VARİŞOĞLU danışmanlığında hazırlamış olduğu "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlık tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde anket uygulama isteği Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Cengiz BATUK
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 8KIP-DY7O-0ZUD

Belge Doğrulama Adresi : <https://cbyssorgu.omu.edu.tr>

Adres: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlük Binası

Telefon No : 0362 312 19 19

e-Posta :

Fax No : 0362 457 60 91

İnternet Adresi : <http://www.omu.edu.tr/>

Bilgi İçin :Seçil AKTAŞ

Bilgisayar İşletmeni

Telefon No:0362 312 19 19

Ek 2. Öğretici cevapları

1- Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde okuma ve dinleme derslerinde internet altyapısıyla ilgili ne tür sorunlar yaşadınız?

1.Bağlantı, ses, ekran vb.

2.Dinlemede bazen sesin kalitesi bozulabiliyor. Okuma da ise öğrencilerin dikkatlerini bazen toplama problemi olabiliyor.

3.Kopma ve donma.

4.Herhangi bir sorun yaşamadım.

5.Süre kısıtlı.

6.Internet bağlantısının kötü olması durumunda ses kesintileri oluşuyor.

7.Internet yavaşlığı, öğrencinin internete ulaşamama problemi.

8.Kesinti ve bundan kaynaklı anlaşılamama.

9.Dinlemede ses iletim hızı sorun oluyor. Sesletim hataları düzeltmek sorun oluyor (sesli okumada).

10.Öğrencilerin bağlı olduğu şartlara bakarak internet hızının yavaşlaması okuma ve dinleme derslerinde sesin duyulamaması ya da kesilmesi gibi problem yaşadım.

11.Dinleme etkinliklerini gerçekleştiremedik. Ses paylaşımı olmadı. Okuma dersinde de ses problemleri yaşandı.

12.Elektrik kesintisi ile bağlantı problemi.

13.Yurt dışında görev yaparken internet bağlantı sorunları yaşıyordum. Türkiye'de üniversitedeki internette sorun yaşamadım. Daha sonra kendi evime de 100 MB internet aldım. Şu an sorun yaşamıyorum.

14.Internet birçok öğrencide yok bu büyük bir sorun ayrıca olsa bile internet hızı çok yavaş, derslerde sürekli internet kesintileri ve internet kotası kaygısı oluyor. Ayrıca

her öğrencinin bilgisayar, tablet ve akıllı telefon imkânı da yok. Tüm bu sorunlardan dolayı okuma dersinde internet kesintileri metnin bölünmesine ve anlaşılmasına, sağlıklı iletişim ve okuma yapılmamasına neden oldu.

15.Kesinti, donma, karşıdakinin daha çok mesaj yazabilmesi,

16.Sesin gitmemesi veya gelmemesi.

17.Öğrencilerim problem yaşadı. İnternet bağlantıları yavaş, kota yetersizliği.

18.Mikrofon ve kamera sorunları, bağlantı sorunları.

19.İlk zamanlar kesintiler oldu ancak şu anda bir sıkıntı yok.

20.Seslerin öğrenciye geç ulaşması

21.Zaman zaman kasma ve donma meydana geliyor.

22.Bağlantı problemi

23.Bağlantı kesilme sorunları çokça yaşadığım.

24.İnternet kaynaklı sürekli kopmalar, ses gelmemesi gibi sorunlar oldu...

25.Genel olarak uzaktan eğitimde yaşanan problemleri okuma derslerinde de yaşadım. Ses, internet hızının yavaşlığı, ses ve görüntünün aynı anda ulaşamaması gibi. Ayrıca okuma derslerinde öğretici olarak okuduktan ve açıklamalar yaptıktan sonra öğrencilere okutmakta zorluk yaşadım. Birçok öğrenci okumak istemedi ya da adıyla seslendiğimde cevap vermedi. Bu da süreç içinde öğrencinin kelimeleri nasıl telaffuz ettiğini anlayamama yol açtı. Dinleme derslerinde ise sistem kaynaklı sorunlar daha çoktu. Çünkü öğrenci derste sadece beni ve diğer öğreticilerin seslerini ve telaffuzları duyuyor. Türkçenin dünyasına girebilmesi için sadece üslubuna ya da konuşma hızına alıştığı öğreticilerden hariç diğer insanları da dinlemesi ve anlaması gerekir. Bunları sınıf ortamında dinleme kayıtları sayesinde yapabiliyorduk. Uzaktan eğitimde ise dinleme metinlerini dinletmek bazen internet bazen de üniversitenin kullandığı uzaktan eğitim sistemi yüzünden sekteye uğramaya başladı. Bunu aşmak için dinleme kayıtları

öğreticiler okumaya başladı. Bu durumda öğrencinin Türkçenin dünyasına girmesini olumsuz etkiledi.

26.İnternetin bazen yavaş olması, donması gibi.

27.Dinleme derslerinde kimi zaman sesi öğrencilere iletemedim. Okuma derslerinde ise öğrencilerin İnternetindeki altyapı sorunu nedeni ile ilerlemekte sıkıntı çektim.

28.Hayır.

29.Ses problemi.

30.Dinleme becerisinde ses problemi yaşadık. Okuma becerisinde bazen ekran görüntüsünde öğrenciler siyah ekran gördüklerini söylediler. Üniversiteye ait olan Online sistemde çok problem yaşadık. Zoom, Skype gibi uygulamalarla devam ettik.

31.Kullandığımız alt yapı sebebiyle aynı anda ders sekmesi ve dinleme sekmesinin açılabilmesi, bu sebeple ikinci bir araçtan dinleme yapılması.

32.Dinleme becerisinde bazen ses problemi yaşanabiliyor.

33.Kişilerin bağlantısında donmalar ve kopmalar gerçekleşiyor

34.İnternette kaynaklı kopukluk ve teknik sorunlar

35.Bağlantı kopukluk ve ses ulaşmaması

36.Alt yapı sorunu yaşamadım.

37.Yaşamadım.

38. Öğrenciler savaş olan ülkelere katıldığı için sık sık kesintiler meydana geliyor bağlantılarında.

39.İnternet bağlantı problemleri

40.Sorun yaşamadım

41.İnternet kesintisi ve yetersizliği

42.Ses kesintileri

43.Öğrencileri veya öğreticinin internetinden kaynaklı bağlantı kopuklukları, sistem yoğunluğu

44.Bağlantı kesilmesi, sesin zaman zaman kesik gelmesi, görüntüdeki donmalar, slayt geçişlerinde gecikmeler

45.İnternet kesintileri dersin bölünmesine, okuma tekrarlarına, motivasyonun düşmesine ve dinleme metinleri için ses kesilmelerine anlama da zorluklara neden oldu

46.Bilişim altyapısı olan sistemlerde iletişim kurmak çok zordu. Mikrofon açmıyorlar, diyalog kurmuyorlar. A1 seviyesinde öğrenciler heceleri birleştirmekte zorluk yaşadılar. Ses eğitiminde ağız hareketlerini görmeleri ve göstermeleri gerekiyordu fakat internet sorunları, kamera eksikliği buna izin vermedi.

47.İnternet kesintileri, bilişim teknolojilerinin yetersiz olması, öğrencilerin telefonlarında programların olmaması kamera ve mikrofon eksikliği dersleri aksattı. Dinleme yaparken kesintiler defalarca metnin okunmasına neden oldu.

48.İnternet kesintileri ya da yabancı öğrenciler için sınırlı internet dersin öğrenciler için aksamasına, kaçırımlarına neden oldu. Okuma yaparken sınıf ortamı sağlanamadığı için çekindiler, dinlerken kesintiler nedeniyle tekrar tekrar dinlemek zorunda kaldık.

49.İnternet kesintileri ve öğrencilerin internete ulaşamamaları motivasyon eksikliğine neden oldu. Öğrencilerdeki kamera, ses ve bilgisayarının olmaması aksaklıklar oluşturdu. Okuma yaparken diyaloglar zorlaştı ve senkronizasyon sorunu oluştu.

50.1. İnternet hızının düşük olması 2. Afganistan’da sağlam bir internet alt yapısının bulunmaması.

51.İnternet yavaşlığı ve öğrencilerin derslere katılamadığı.

52.Belli başlı bir sorun yaşamadım.

53.İnternet kesintileri nedeniyle akıcı bir şekilde okuma yapmak mümkün değil, kopukluk oluyor, motivasyon düşüyor.

54.Okuma derslerinde senkronizasyon sağlanamıyor, bir öğrenci okurken diğer öğrenci onu duymuyor kopukluklar yaşanıyor. Sınıf içi iletişim ortamı oluşmuyor. İnternet problemlili olduğu için derste okumaktan çekinen öğrenciler var.

55.Okuma ve dinleme derslerinde internetten dolayı ses gidip gelmeleri yaşanıyor. Bu da aktif olarak takibi zorlaştırıyor. Öğrencinin yanlış okumalarına eş zamanlı olarak müdahale edemiyoruz.

56.İnternet kesintilerinden ya da bilişim sistemlerinden kaynaklanan sorunlar nedeniyle öğrenci söz almaya ve okumaya çekiniyor, okumak istese bile röportaj türü gibi metinlerde zamanlama uygun olmuyor, diyalog kurulamıyor.

57.İnternet kesintileri ile birlikte metin anlaşılamıyor, okuma ilerleyemiyor ve öğrencide motivasyon kaybı yaşanıyor.

58.Dinleme metinlerinde internet kesintisi nedeniyle metin anlaşılamadı, tekrar tekrar dinletmek zorunda kaldık.

59.Okuma yaparken öğrencinin internet kesintisi nedeniyle dersten düşmesi okumanın yarım kalmasına, bölünmesine ve motivasyon eksikliğine neden oldu. Dinleme derslerinde tekrar tekrar dinletmek zorunda kaldık.

60.İnternet kesintisi nedeniyle ders yapamadığımız durumlar oldu. Okuma da senkronize olmak zordu. Öğrenciler diyalog kurmada zorlandılar.

2- Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde okuma ve dinleme becerilerine yönelik kaynak ve materyal kullanımı hakkında ne tür sorunlar yaşadınız?

1.Yaşamadım.

2.Herhangi bir sorun yaşamadım.

3.Dinleme ders ve sınavlarında ses geç gidiyor. Öğrenciler duymuyor. Gürültü olabiliyor

4.Dinleme için youtube, podcastlerden faydalaniyorum. Okuma için ise bloglardan faydalandım.

5.İnternet bağlantısı sorunu.

6.Hazırlanan materyalleri öğrenci sadece gördü. Sınıftaki gibi oyunlar oynayamadık.

7.Sorun yaşamadım.

8.Materyal eksikliği.

9.Dinlemede harici bir cihaz kullanmak gerekebiliyor Baskı farklı ise değişiklikler fark edilmiyor ve hataya sebep oluyor Kaynak aktarımı bulut hesapla dahi kapasiteden kaynaklı sorun olabiliyor.

10.Kullandığım kaynakların internet hızından kaynaklanan bir sorunla öğrencilerin ekranına düşmemesi gibi problemler yaşadım.

11.Kaynak ve materyaller uzaktan eğitime uygun değil. Özellikle dinleme becerisi.

12.Dinleme metinlerinin öğrencilere net ulaşamaması.

13.Yeni Hitit setlerinin elektronik ve zenginleştirilmiş hâli olmadığı için her ders öncesi fotoğraf çekip sunu hazırlıyoruz. Bu zaman alıyor. Bunun dışında yüz yüze ortamlarda da kullandığım ders materyallerine süreçte yer veriyorum.

14.Kaynaklar ve içerik online eğitim sürecine uygun olmadığı için anlama ve dinleme becerilerinde sorunlar yaşadım. Metinler uzaktan eğitim sürecine uygun değildi, anlaşılabilirliği yüksek metinler seçilmeli. Metni telaffuz etmek her öğretici için farklılıklara neden olduğu için anlaşılabilirliği düşürüyor. Diksiyon ve telaffuz önemli ayrıntılar. Okumanın çeşitleri var ve uzaktan eğitim sürecinde bunlara yer verilemiyor.

Anlamdırarak okuma olmadığı için zihinsel süreçler ve beceriler eksik kalıyor. Dinleme yaparken not almak sorgulamak , değerlendirmek ve üretmek gerekiyor fakat uzaktan eğitim sürecinde bu mümkün değil. Dolayısıyla analiz ve sentez kısmı eksik kalıyor.

15.Özellikle yardımcı kaynak sorunu.

16.İnternet hızı.

17.Herhangi bir problem yaşamadım.

18.Pek sorun yaşamadım.

19.Sıkıntı yaşamıyorum.

20.Uzak eğitime yönelik yeterli kaynağın olmaması bizi sürekli aynı araçları kullanmaya sevk etti.

21.Aslında okuma ve dinleme materyalleri uzaktan eğitimin mantığına göre hazırlanmamış bu yüzden öğrenciler yüz yüze eğitimdeki gibi nüfuz edemiyorlar.

22.Materyallerin ücretli olması.

23.Kaynakları telif sorunlarından dolayı öğrenciler ile paylaşmadım.

24.İnternet iyiiken pek sorun yaşamadım ama kötüyken motivasyonu hiç sağlayamadığımdan kaynakları ve materyalleri tam olarak etkili sunamadım.

25.Yabancılar Türkçe öğretimi setlerinin PDF uzantılı dosyalarının bulunmaması, bazı kitapları düşük çözünürlükte olması.

26.Öğrencinin iyi kavraması için online ortam çok uygun olmadı.

27.Genelde kullandığımız kitabın PDF formatını öğrencilerle paylaştım. Ancak sadece kitap paylaşımı yetmediği için içerikleri kendim hazırladım.

28.Metinler yeterli değil, internetteki dinleme metinlerinin içerik açısından güvenilir olmaması ve telif sorunu olması

29.İnternete uygun bir şey yok.

30.Yüz yüze eğitimde hazırladığımız kaynaklar ve materyaller Online eğitime uygun değildi. Bunu bu sisteme taşımak bizi zorladı. Sürece yaymak daha iyi oldu.

31.Herhangi bir sorun yaşamadım.

32.Kitaplarımın PDF formatına sahip olduğum için bir problem yaşamadım.

33.Öğrencilerin kaynak ve materyalleri kullanmada yetkin olmadıkları görülmüştür

34.Bizdeki Z kitap öğrencide ya normal basılı kitaptı ya da PDF okumada olmasa da dinlemede öğrenci benim ekranıma tabii olduğu için ses ve görüntü sorunları yaşandı.

35.Sınıf ortamında da kullandığım kaynak ve materyalin tamamını uzaktanda kullanabiliyorum.

36.Yaşamadım.

37.Sorun yaşamadım ve özellikle dinleme metinlerini daha aktif kullandım.

38.Öğrenciye yönelik fazla aktivite olmaması.

39.Seviyelere metinler sınırlı sayıda kaldı, yeterince okuma ve dinleme metni yoktu. Hayatın içinden dinleme metinleri çok az, işlevsel metin bulmak zor oldu.

40.Yeterli kaynak ve materyal bulunmamaktadır. Uzaktan eğitim derslerine yönelik z-kitap çeşidinin artırılması gerekmektedir.

41.Kitaptaki bir metni ekrana taşımak biraz zahmetliydi ama günümüz teknolojisi ile bu sorun aşmak mümkün. Dinleme becerisine dönük kaynaklarda pek sorun yaşamadım.

42.Öğretim programları ve kaynaklar uzaktan eğitim sürecine yönelik olmadığı için birçok kazanım ve kültürel aktarım online derslerde işlenemedi.

43.Z kitaplar da dahil olmak üzere uzaktan eğitim sürecine uygun değildi. Seviyelere göre okuma kitaplarının eksikliği daha çok ortaya çıktı. Okumaları için kaynak bulmakta ve önermekte zorlandım. Öğrencinin maddi durumunu da düşünecek olursak herkesin kitap alması mümkün değil, okulda birbirleri ile değiştirme şansları ya da kitaplık vardı. Online eğitim sürecinde yok maalesef.

44.Seviyelere okuma kitaplarının eksikliğinden dolayı kitap önerilerinde sorunlar yaşadım.

45.Dinleme için Z kitaplarda dinleme metinleri var fakat sınırlı. Seviyeye göre daha fazla metne ihtiyacımız oldu. Öğrenciye okuma yapması için seviyeye uygun kitap önermekte zorlandım.

46.Seviyelere göre yeterli sayıda okuma metni bulunmuyor. Ayrıca okuma kitapları aldirmek öğrenci için ayrı bir külfet. Kütüphane kullanımı da mümkün olmadı. Dinleme dersinde internet kesintileri nedeniyle anlaşılamadı.

47.Afganistan'da kaynak ve materyallerin çoğu yardımlı. Dijital ortamında çok az materyale ulaşabilme imkanına sahipsiniz. Bu yüzden öğrencilere istediğiniz gibi kaynak ve materyal tanıtıyorsunuz maalesef.

48.Bu hususta hiç sorun yaşamadım.

49.İnternet iyi çekmediğinden dolayı materyali zamanında ulaştırıramama sorunu.

50.Okuma ve dinleme için yeteri kadar materyal bulamıyorum, alanda eksik var.

51.Materyal eksikliği söz konusu, kaynaklar uzaktan eğitim sürecine yönelik değil, internet gittiğinde kaynağa ulaşmak da söz konusu değil zaten. Üniversitenin kullandığı yazılımlar da önemli. Perculus sistemi diyaloga uygun bir sistem değil, tek tek mikrofon açma isteği gönderiyorsunuz öğrenci kabul ederse açıyor, yoksa iletişim sağlanamıyor.

52.Özgün okuma metinleri bulmak oldukça zor. Aynı zamanda doğru seslendirme yapılan dinleme metinlerini de bulmak uzaktan eğitim sürecini zorlaştırıyor. Okuma metinlerinde kullanılan kelimelerin seviyeye uygun olmaması ve dinleme metinlerinin doğru seslendirilmesi, hızı yaşadığım sorunlardandır.

53.Dinleme için Z kitaplarda dinleme metinleri var fakat sınırlı. Seviyeye göre daha fazla metne ihtiyacımız oldu. Öğrenciye okuma yapması için seviyeye uygun kitap önermekte zorlandım.

54.Okuma ve dinleme için yeteri kadar materyal bulamıyorum, alanda eksik var.

55.Yeterince kaynak yok, öğrenciler evde oldukları için de otantik ortamlara maruz kalamadılar.

56.Seviyelere uygun hikâye, roman, deneme vb. okuma kitapları bulmakta zorlandım.

57.Tiyatro oynamak, yaşayarak öğrenmek yerine resimlerini göstererek ders işledik. Bu da motivasyonu düşürdü.

58.Uzaktan eğitime uygun kaynakların olmaması bir eksikti.

59.PDF kitaplar yetersiz kalıyor, ders bir süre sonra sıradanlaşıyor.

60. Sorun yaşamadım ve özellikle dinleme metinlerini daha aktif kullandım.

3- Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde okuma ve dinleme becerilerinde uzaktan eğitime bağlı hangi sorunlarla karşılaştınız?

1. Okuduğunu anlamayı ölçmekte bazı öğrenciler zorlanıyor.
2. Sesin az ulaşması.
3. Süre kısıtlı olduğu için herkese akıcı okuma, okuma düzeyini ölçme, dinlediğini anlama çalışmaları yaptıramadık.
4. İki beceri için de uzaktan eğitim zor olmaktadır. Özellikle A1 öğrencileri sadece ekrana dayalı bir öğrenmede zorluk yaşamaktadır. Yansıttığım ekran ve görüntüler eş zamanlı olmuyor. Öğrencilerin kafası karışıyor.
5. Sesletim hatasının kaynağı net anlaşılmıyor. Açıklamalarda vücut dilinin sınırlı kullanışı ve algılanması engel olabiliyor.
6. Öğrencilerin teknik araç eksiklikleri veya sorunları
7. Öğrencilerin hepsinin aynı oranda katılım şansı olmuyor
8. Okuma ve dinleme derslerinde masallar anlatır, kültürel aktarım yapardık fakat uzaktan eğitim sürecinde sorunlarla birlikte ancak kitabı yetiştirmeye çalışıyoruz.

Canlandırma, tiyatro, sinema, türkü gibi kültürel aktarım ve pratik eksik kalıyor genellikle teorik bilgi var.

9. Okuma derslerinde öğrencilerin yanlış okuduğu kelimeyi düzeltirken doğrusu söylediğim halde sesin geç gitmesinden dolayı yanlış okuduğu bölümü çoktan geçmiş olması gibi sorunlar.
10. Ses ve görüntüsünü açmayan öğrenciye rahat ulaşım derse katmak zordu. Diyalog şeklindeki okumalarda canlandırma yapılamadı ve zamanlama sorunları ortaya çıktı.
11. Öğrenci dikkatsizliği, öğrencinin kontrolsüzlüğü.
12. Dinleme materyallerinin sesini almakta öğrenciler sorun yaşıyor.
13. 15 ve üzeri sınıflarımda tüm öğrencilere metni okumakta zorlanıyorum. Üniversitemiz Adobe Connect kullanıyor. Kimin konuştuğunu anlayamadığım için öğrencilere ismiyle hitap edip hızla söz veremiyorum.
14. Tüm öğrencileri derse katmak zordu okumak istemediler, mikrofonları bozuk olduğu için müdahale edilemedi, internet kopukluğu metnin bütünlüğünü bozacak şekilde kesintilere uğradı.
15. Bazı öğrencilerin internet sıkıntısı olduğu için derslerde problem yaşadım. Derse odaklanmada öğrencilerim zorluklar yaşadı.
16. Dinleme becerisinin belki de %20 gerçekleştirdiğimi söyleyebilirim. Çünkü dinletmek istediğim zaman sınıftaki öğrencilerin Yarısı problem yaşadı. Elleri ders materyali veya dinleme metnine ait çıktı olmadığı için ekrana bakarak cevaplamakta zorlandıklarını ifade ettiler. Okuma becerisi için de aynı şikâyetle bulundular.
17. İnternet kesintileri, öğrencilerin teknoloji eğitiminin olmaması, araç gereç eksikliği, motivasyon düşüklüğü, her öğrenciye ulaşamaması, dinleme yaparken hoparlör sorunu.
18. Öğrencinin hazır olmaması ve alışkanlık dışı davranışlar.
19. Okuma derslerinden öğrenciler iyi yararlanabiliyor ama dinleme derslerinden iyi yararlanamıyorlar.
20. Öğrencilerin bağlantı sorunu.
21. İnternet kaynaklı ses kesintileri ve kopmalar yaşadım.
22. Okunanların net olarak duyulmaması ve bunun telaffuzu olumsuz etkilemesi.

23. Dinleme metni bulmak başlıca sorunlardandır. Elde bulunan dinleme metnlerinin de öğrencilerin yetersiz internet altyapısı ve bilgisayar donanımı sebebiyle sağlıklı dinletilememesi.
24. Becerilerin tam olarak yerine getirilemediğini düşünüyorum. Öğrenciyi kontrol etmek çok zor, ölçme ve değerlendirme kısmı eksik kalıyor. Sınıf ortamı olmadığı için çok yönlü öğrenme gerçekleşmiyor. Her öğrenci online ortamda okumak istemiyor, dinleme yaparken ekrandan kaynaklı tekrar tekrar dinleme ihtiyacı hissediyorlar not almakta, seçici dinlemekte güçlük yaşıyorlar. Kavramlar soyut kalıyor beden dilini kullanamıyorlar, öğretici beden dili jest ve mimikleri sınırlı kalıyor. Ekrandan tüm öğrencilere ulaşmak anladıklarını kontrol etmek, anlaşılmayan noktaları öğrenmek ve telâfi etmek çok zor.
25. En büyük sorun internet hızıydı. Ayrıca uzaktan eğitimde öğrencilere tek tek okutma gibi fırsatımız olmadı. Çünkü her öğrenci buna müsait değildi. Kimisi dışarıda idi kimisinin interneti kötüydü. Hem okuma çalışması yapamadılar hem de okunan metni duymadılar. Buna benzer problem yaşadım.
26. Uzaktan eğitimde bağlantı ve süre sıkıntıları olması dolayısıyla öğrencilerin konuyu anlayıp anlamadıklarını yüz yüze eğitime göre daha belirgin olmaması, öğrencilerin uzaktan eğitimde daha çabuk sıkılması ve çevrimiçi bir sınıf ortamının oluşamaması dolayısıyla okuduğunu ve dinlediğini anlama becerisi daha yüzeysel kalmaktadır.
27. Yüz yüze eğitimde öğrencilerin dikkatini toplayabilirsiniz. Uzaktan eğitimde bu daha çok zor olabiliyor.
28. Özellikle Orta Doğu ve Afrika'nın bazı ülkelerinden bağlanan öğrencilerin internet alt yapısı çok zayıf.
29. Öğrencilerin motivasyon eksikliği verilen çalışmaları tam olarak uygulayamamak ve özellikle dinlemede yeteri kadar verin alınamaması konularında sıkıntı yaşanmıştır.
30. Öğrencilerimizin teknolojik imkanlarının sınırlı olması.
31. Ses kesilmesi, görüntü donması, slayt geçişinde gecikmeler.
32. Dinlemede seslerin net duyulamaması
33. Öğrencilerin sesini duyuramama ya da öğretmenin sesini duymama gibi bir problem olabiliyor.
34. Uzaktan eğitimde kalabalık sınıflarda öğrenciye okuma yaptırmak minimum seviyede kalıyor. Okuma becerisini gelişmesi için öğrenci takibi gereklidir. Ancak

uzaktan eğitimde bu takip zorlaşıyor. Dinleme becerisi yönünden uzaktan eğitim çok elverişli bir ortam olmasına rağmen öğrenciden geri dönüt yani öğrencinin yaşadığı sorunları görmek zorlaşıyor.

35. Dinlemede ses kesintileri yaşadık ve bazen kamerasını açmayan öğrencilerin dinleme olurken not alıp almadıklarını göremedim. Okuma da ise okurken ekrandaki metnin boyutunu ayarlamak biraz zorladı.
36. Uzaktan eğitimde okuma ve dinleme becerileri yüz yüze derslerde olduğu kadar pratik bir şekilde uygulanmıyor. Çünkü internet altyapısı sağlam olmadığı için mecburen Google Classroomdan dersler devam ediyor ve bu kendisi okuma ve dinleme derslerini olumsuz şekilde etkilemektedir.
37. Bağlantı problemleri materyalin teknik yetersizliği.
38. Materyale kolaylıkla ulaşma ve onu anlama sorunu.
39. Kamera, mikrofon sorunları. Mevcut portalın yetersizliği.
40. Öğrenci merkezli bir eğitim sürecindeyken öğretmen merkezli bir öğretim sürecine geçildi. Öğretmen sürekli aktif olmakla birlikte ekran yorgunluğu, gözlerde yanma ve kızarma, baş ağrıları gibi sağlık sorunları oluştu. Tüm öğrenciler aynı hızda okuyamıyorlar, yavaş okuyan öğrencileri beklerken iyi öğrenciler sıkıldı. Etkinlikleri her öğrenci özeldir anlayışıyla planlarken uzaktan eğitim sürecinde öğrenci seviyeleri tam olarak ölçülemedi .
41. Strateji ve teknikleri uygulamada yetersiz kaldık
42. Mikrofonu olmayan öğrencilere bazı derslerde okuma çalışması yaptıramadım.
43. Dinleme becerisinde sorun yaşadım. Metin takip ve etkinliklerde paylaşım sorunu yaşadım.
44. Sitede yaşanan problemler.
45. Yaşamadım.
46. Öğrencilerin bazılarının kameralarını kapatmalarından kaynaklanan iletişim kopukluğu.
47. Hayır.
48. Kelime anlatabilme konusunda sorun yaşadım.
49. İnternet bağlantısı, kullanılan programın yetersizliği, öğrencilerin aktif konuşmadığı programlar olması gibi. Örneğin Perculus.
50. Elektriksizlik sorununu yaşadım.
51. Kulağın doğrudan bir sesi işitmesi (sınıf ortamı) ile bir aracı (kulaklık vs) ile işitmesi özellikle alt seviyelerde ciddi farklılıklar oluşturuyor. Ayrıca herkes aynı

kalitede ses altyapısına sahip olmayabiliyor. En önemli sorun teknik yetersizlikle ilgili.

52. İlk etapta öğrencilerin sürece entegrasyonunun tam sağlanamaması açısından ufak tefek sorunlar olsa da birkaç hafta içinde bir altyapı kurulmuş oldu.
53. Yüz yüzelik ve aynı anda aynı ortamda bulunmak gibi durumlar olmadığından öğrenciler de ben de yadırgadık. Geç alıştık haliyle herkes birbirini bekliyor dinliyor ama aynı anda konuşunca sesler karışıyor söz hakkı noktasında ise aynı anda talep gelince problem oluyor. Okurken tam geri dönüt olmuyor dinleme de sağlıklı değil pek... En önemlisi güdülenme düşük düzeylerde.
54. Öğrencilerde belli süreden sonra motivasyon kaybı oluştu. Öğretim programları örgün eğitime göre olduğu için üniteleri yetiştirmeye çalıştık fakat uzaktan eğitimde hem öğretmenler hem de öğrenciler için ekran yorgunluğu oldu. Kültür aktarımını yaparak yaşayarak öğrenemediler. İletişimin en önemli ögesi göz temasıdır bu mümkün olmadı. Öğrenci mikrofonunu görüntüsünü açmak istemediği için iletişim tam anlamıyla gerçekleşmedi. Metni okurken öğrencinin internetinin gitmesi stres yaşattı. Ortamlarının derse uygun olması da zor olan durumlardan birisi yurttan ya da arkadaşlarıyla kalıyorlarsa gürültü oluyor, dikkatlerini derse veremiyorlar.
55. Öğrencinin öz disiplini yok, mikrofon açmak istemiyor böyle olunca da diyalog gerçekleşmiyor. Her öğrencinin derse katılmasını istiyorum fakat bu uzaktan eğitim sürecinde zor oluyor. Bireysel farklılıklar üzerinde dersimi planlayamıyorum.
56. Herhangi bir sorunla karşılaşmadım.
57. Öğrenci sayılarının fazla olması okuma sırasının gelmesini zorlaştırıyor.
58. Okuma yaptırdıktan sonra sorulan sorulara çoğunluk cevap veriyorsa soru geçiliyor fakat anlamayan öğrenciye ulaşmak zor.
59. İnternet kesintileri, öğrencilerin teknoloji eğitiminin olmaması, araç gereç eksikliği, motivasyon düşüklüğü, her öğrenciye ulaşılamaması, dinleme yaparken hoparlör sorunu.
60. Motivasyon kaybı, okumak ve söz almak istememeleri, okurken öğrencinin bağlantı sorunu yaşayıp dersten çıkması ve adapte olamaması, dinleme metinlerinin internet nedeniyle bölünmesi ve anlamayı engelliyor öğrenci dikkatsizliği, öğrencinin kontrolsüzlüğü.

4-Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde okuma ve dinleme becerileri için karşılaştığınız ölçme ve değerlendirme sorunları nelerdir?

1.Öğrencinin hangi konuda eksiği var onu belirlemek çok zor. Öğrenciye soru sorduğumda internetten bakıp cevaplayabiliyor. Bu da gerçek öğrenme ve ölçme değerlendirme olmuyor.

2.Okuduğunu anlamaya yönelik sorularda ekrandan anlama zorluğu yaşadılar.

3.Güvenirlilik ve geçerliliğinin olmaması.

4.Sınavların güvenilirliği şüpheli. Öğrenciler çok rahat kopya çekebiliyor.

5.Sorun yaşamadım.

6.Sınavda öğrencilerin güvenilirliğini sağlamakta zorlandım.

7.Genel bir kriterin olmaması.

8.Bütünleşik ölçme yapmak özel yazılım gerektiriyor. Kopya riski artıyor.

9.Özellikle dinleme sınavlarında öğrencilerin internetten kaynaklı olarak metni duyamaması en büyük problemdi.

10.Dinlemede ölçmeyi gerçekleştiremedik.

11.TDS ile tanıştıktan sonra sorun kalmadı.

12.Sınav güvenliğinin sağlanması hâlâ bir sorun olarak dikkat çekiyor. TDS vb. Farklı sistemler kurumlar tarafından geliştiriliyor ama yüz yüze ortamlarda bile %100 güvenlik sağlanamazken uzaktan eğitimde sorunlar bir anda bitmesi mümkün görünmüyor. Sınavın uygulanması ile ilgili sorun yaşamadık. İnternet problemi olan öğrencilerde dinleme sınavlarında kesilmeler yaşanabiliyor. Öğrenciler kaydı dinlemekte zorlanıyor.

13.Standart bir ölçme ve değerlendirme sisteminin olmaması, ekrandan okumanın sağlıklı yapılamaması, ölçme aracı olmadığı için geçerliği ve güvenirliliği düşük bir ölçüm olması. İnternet kesintileri nedeniyle sınav anında yaşanan iletişim kopukluğu, öğrencinin

gerekli teknolojik donanıma sahip olmaması, sınav anında kopyanın önüne geçmenin zor olması yani sınav ortamının güvenilir olmaması. Öğrencilerdeki teknoloji okur yazarlığının eksik olması. Sonuçların tarafsız olmasının zorluğu, değerlendirmenin farklı görüşler alınarak yapılamaması, öğrencinin motivasyon düşüklüğü ve sınavı ciddiye almaması vb.

14.Değerlendirmelerin güvenilirlik ve geçerliliğinin düşük olması.

15.Videoları yükleyememe.

16.Güvenlik sorunu. Öğrencilerin kopya çekip çekmediklerinin kontrolü olamıyor.

17.Dinleme becerileri dersi metin temelli yapıldığından seçilen metinler ölçme ve değerlendirme tekniklerine uygun olması gereklidir. Öğrencilerin dinlediklerinde geçen kelimeleri tanınması verilen iletiyi doğru anlamasını sağlamaktır. Uzaktan eğitimde teknolojik teknik aksaklıklar internet bağlantısı olumsuz etkilemekte. Metinler ihtiyaçlara ve dil seviyesine uygun olarak hazırlanmalıdır.

18.Kopya şüphesi.

19.Bağlantı takılmaları onun dışında bir sorun yok.

20.Kesinlikle zamanı yönetme konusunda sorunlar oluştu, öğrenci soruyu açana kadar belli bir süre geçmiş oluyor ve okumaya ya da dinlemeye odaklanmıyor ve soruları yetiştiremiyor.

21.En önemli sorun güvenli bir sınav ortamı yok.

22.Online ölçme araçlarının güvenilirliği yok ve online süreçte ölçme ve değerlendirme için geliştirilmiş yazılımlar yok denecek kadar az, olanlar da yaygın değil.

23.Sınav yerine ödev vermeyi tercih ediyorum. Çünkü sınav esnasında kopya eylemini kontrol etmekte zorlanıyoruz.

24.Henüz ölçme değerlendirme durumuna gelinmedi ama Whatsapp üzerinden ödevlerle ilgili dönütler verirken bile yüz yüze olmaması sıkıntı doğuruyor. İki taraf da bu süreci somutlaştıramamanın sıkıntılarını yaşıyor.

25.Okuma becerisinde öğrencinin okuma etkinliğinde daha kolay bahaneler üretmesi veya cevap vermemesi, bazı metinlerin yüz yüze eğitimdeki gibi anlatılamaması ve öğrencinin anlamlandıramaması.

26.Uygulama biçimi ve güven konusunda sorun var ayrıca öğrencilere sınav kullarını anlatmak bile belirli bir zaman kaybı oluşturuyor. Sisteme alışmaları uzun sürüyor.

27.Geçerli ve güvenilir bir ölçmeden bahsetmek mümkün değil. Öğrencilerin sınav sonuçları maalesef hemen hemen birbirine yakındı. Aynı sorularda yanlışlar mevcuttu hatta hiç hatası olmayan öğrenciler bile vardı. (Türk arkadaşlarından destek aldıkları aşikâr) Dinleme becerisi eş zamanlı kameralar açık bir şekilde yapılsa da kimi öğrenciler kameralarını açamadıklarını söylediler.

28.Hayır.

29.Ölçme aracı bulamamak.

30.Soruları yaparken sürekli başka sayfaya geçmek ve geri dönmek zor oldu. Ve metinlerde soruların cevabını doğrudan bulmak değil de daha çok anlamdan ve içeriği yorumladıktan sonra cevabı bulmanın daha geliştirici olduğunu düşünüyorum. Ve burada soruların test, D-Y, v-y eşleştirme olması gerektiğini düşünüyorum. Soru cevap ve dinle kelimeyi yaz metinleri uygun değildir.

31.Herhangi bir sorun yaşamadım.

32.Yanında bir kişiden yardım alıyor mu emin olamıyorsunuz.

33.Ölçme ve değerlendirme tam olarak yapılamamakta çünkü öğrencinin sınav esnasındaki dikkati ve kontrolü sağlanamamaktadır.

34.Öğrencilerin internetten hızlıca bir sekme açıp cevaba ulaşması veya çeviri programlarını kullanmaya tevessül etmesi gibi sorunlar yaşandı.

35.Öğrencilerin anlayıp anlamadığını anlamakta zorlandım.

36.Dinleme becerisini ölçemiyoruz.

37.Sınavların geçerlik düzeyinin çok çok düşük olduğunu düşünüyorum.

38.Öğrenciyi mikrofonun kalitesi kadar kaliteli değerlendirebiliyorum. Bazen ortama duyulan üçüncü şahısların sesleri veya dip sesler de ölçme değerlendirme kısmını olumsuz etkileyebiliyor.

39.Dinleme metinlerinin autolarına ulaşmam zor oldu.

40.Sınavların uzaktan eğitime uygun olmaması.

41.Öğrencilerin sınav sorularında yardım alıp almadıkları konusunda şüphe duydum.

42.Öğrenci tarafından yapılması gereken analiz ve değerlendirme ölçüsü yok.

43.Sınav anında görüntüsüz olduğu için öğrenci kontrolü zor.

44.Telefondan giren öğrenciler metni tam okuyamamaktadırlar.

45.Öğrencinin gerçekten kendisinin cevap verip vermediği, bizim görüş açımız dışındaki birinden ya da bir kaynaktan yardım alıp almadığı konusunda kuşkulu durumlar yaşadım.

46.Ölçme ve değerlendirme geçerliliği yüksek seviyede olamadı, internet kopukluğu, altyapı sorunu, bilişim araçları eksikliği sağlıklı bir ölçme ve değerlendirme olmasını engelledi.

47.Ölçme ve Değerlendirme sistemleri ulusal ve uluslararası geçerliliğe sahip değil. Hazırlanan sorulardan değerlendirmeye kadar bir standartın olması gerekirken uzaktan eğitim sürecinde bu durum daha kötü oldu. Öğrenci kameram bozuldu, internetim gitti deyip o boşluğu kopya ile değerlendirebilir.

48.Okuma ve dinleme becerileri Zoom ve Google form üzerinden yapıldı. Üniversitelerin sistemleri ölçme ve değerlendirmeye uygun olmadığı için eksiklikler

yaşandı. Öğrenciye bu sistemleri anlatmak, uygulama yapmasını sağlamak zor oldu. Ekran yorgunluğu oldu. Soruların uzaktan eğitim sürecine uyarlanması gerekti.

49.Ölçme ve Değerlendirme okuma ve dinleme sınavı olacak şekilde üniversitenin kullandığı bilişim programıyla gerçekleştirildi. Soruları sisteme sınav öncesi yükleyip sonrasında kontrol edilerek gerçekleşti. Dinleme metinlerini okumamız gerekti, bu sırada internet kesintileri sorun oluşturdu. Sınav anında öğrenciyi her açıdan göremediğimiz için kopyaya açık bir süreçti.

50.Uzaktan eğitim sürecinde bilgisayar destekli olduğu için sorular kısıp süreleri uzatıldı. Ölçme ve Değerlendirme noktasında sistemlerden kaynaklı olarak toleranslar tanındı. Bu da sağlıklı bir ölçme ve değerlendirme yapılmasını engelledi.

51.1. Ödevlerin zamanında yapılmaması 2. Derslerin pratik bir şekilde uygulanmaması.

52.Genellikle öğrencilerin hepsinin sınavlara katılamadığı sorunu.

53.Gerçek sonuç ortaya çıkmıyor

54.Bağlantı kopuklukları, bilgisayar ya da telefon eksikliği, öğrencinin teknolojiyi kullanamaması, geçerlik ve güvenilirlik sorunu, ölçmede bir standart olmaması. Dinleme de farklı öğretim görevlisi arkadaşların telaffuz farklılıkları.

55.Internet kesintileri ile dinlemenin sağlıklı yapılmaması, sınav anında güvenlik sorunları, sınav ortamının uygun olmaması.

56.Okuma ve dinleme sınavlarında anlama dayalı sorular olduğu için süre problemi oldukça önemli bu yüzden sınavlarda sorulan metinlerin uzunluğu ve soruların uzun cevaba dayalı olması süreci zorlaştırıyor. Bu da uzaktan eğitimde ölçmenin tam olarak yapılmadığını söyleyebilirim.

57.Her hoca kendi sınavını hazırlayıp yaptığı için tarafsız bir değerlendirme olmuyor, soruların ve sonuçların farklı hocalar tarafından hazırlanıp değerlendirilmesi gerekli.

58. Uzaktan eğitim sürecinde öğrenci notları genellikle birbirine yakın oluyor ve tam bir ölçme yapılamıyor.

59. Sorun yaşamadım.

60. Telaffuz farklılıkları öğrencilerin metni anlamasını da zorlaştırıyor ve tekrar dinlemek istiyorlar. Konuşma hızı ve tonu da anlaşılmayı zorlaştıran etmenlerden.

5-Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde okuma ve dinleme becerilerini geliştirebilmek için öğrencilere yönelik tavsiyeleriniz nelerdir?

1.Çift altyazılı filmler, PDF kitaplar, müzikler ve kendi okumalarını kaydedip tekrar dinlemeler.

2.Dil girdilerini artırmaları için daha fazla dizi, film veya podcast izlemelerini kitap okumalarını tavsiye ediyorum

3.Yunus Emre Türkçe Eğitim Portalını denemelerini.

4.Evde uygulayabilecekleri çalışmalar ile ilgili yönergeler, çalışma kağıtları düzenlenebilir. Whatsapp grupları ile etkileşim arttırılabilir.

5.Kaliteli bir internet bağlantısı, ders ortamında bulundukları mekânların dikkatli seçimi. Örneğin kalabalık mekanlarda ders dinlememeliler.

6.Amaç dile yönelik şarkı dinlemek, film izlemek ve okuma çalışmaları yapmak.

7.Bireysel okumayı bolca yapmaları ve disiplini elden bırakmamaları.

8.Derste yaşanan teknolojiden kaynaklı engelli iletişim sorununu; sesli sözlük sesli kitap vb. Teknoloji desteği ile ikame etmeleri.

9.Şarkı dinlemelerini öneririm aynı zamanda telefonlarını Türkçe kullanmalarını isterim ve Whatsapp'tan kısa hikayeler göndererek güdülemeye çalışırım.

10.Okuma yapabilirler ve Türkçe dizi veya film izleyebilirler. Video izleyebilirler.

11.Öğretmenin yönergelerini ve yönlendirmelerini iyi takip etmek.

12.Öğrencilere güncel ve dersle alakalı konularda şarkılar, videolar gönderiyorum. Okuma ve yazma becerileri birbirinden bağımsız olmadığı için whatsapp gruplarında güncel konularda yazmalar gerçekleştiriyoruz. Bu sayede öğrenciler hem okuyor hem de yazıyorlar.

13.Uzaktan eğitim sürecinde ekran yorgunluğu ve zamanın kısıtlı olması nedeniyle evde bol bol seçici okumanın yapılması gerektiğini düşünüyorum. Derse gelmeden metin birkaç kez okunarak bilinmeyen kavramların altı çizilerek öğretmene sorulması daha iyi bir sonuç verecektir. Ayrıca dijital ortama uyum sağlamak adına ders dışında da radyo, müzik ve çeşitli iletişim araçlarından dinleme yapılmalıdır. Günlük yayınların takibi gazete, dergi ve köşe yazısı gibi okumalar fayda sağlayacaktır. Ayrıca basitten karmaşığa ilkesiyle basit metinlerden zor metinlere doğru yapılan okumalar anlayarak okumayı destekler. Bu nedenle seviyelere göre hikâye, masal, fabl ve karikatürler seçilebilir. Dinlemeyi geliştirmek adına da her gün bir film önerisinde bulunulmalıdır.

14.Online ve ücretsiz kaynaklardan etkili şekilde yararlanmalarını tavsiye ederim.

15.Sesli kitaplardan çeşitli türlerde eserler dinleyip hocaların genel olarak verdikleri soruları cevaplamaları, okuma dinleme ölçekleri kullanılmalıdır.

16.Bol bol sesli okuma yapmaları ve ilgilerini çeken Türk film ve dizileri izlemelerini tavsiye ederim.

17.Okuma ve dinleme becerileri, anlama ve yorumlama becerisini geliştirir. Okuma zihinsel olarak anlamlandırmaya dayalıdır. İyi dinlemeli, dinlediklerini not almalı, kavrayarak okumalı ve gerçek yaşamla bağlantı kurmalıdır.

18.Dil öğreniminde hedef ve fırsat çok önemlidir. Hedef, son durağa kadar dil yolculuğunu sürdürmek olmalı. Fırsat ise dil öğrenmeyi kolaylaştıracak her şeyden faydalanmak youtube, web 2 araçları, akıllı telefon uygulamaları, dijital sözlükler vb.

19.Yaş ve seviyelerine uygun kitaplar tavsiye ediyorum. İkişerli gruplar halinde kitapla ilgili paylaşımlarda bulunmalarını sağlıyorum. Online ders esnasında okumalar yaptırıyorum.

20.Bol bol sesli kitap uygulamalarından kitap okumayı tavsiye edebilirim

21.Öğrenmeleri normalden daha yavaş olacağı için öğrencilere daha fazla tekrar yapmalarını tavsiye ederim.

22.Daha fazla materyale ulaşmak ve iş birliği yaparak dönüşümlü olarak okuma yapmalarını tavsiye ediyorum.

23.Okuma ve dinlenme becerilerini geliştirmek için bol bol okuma ve dinleme materyali sunmak gerekiyor.

24.Derse odaklanmaları, öğretmeni harfîyen dinlemeleri, etkinliklere katılarak özellikle derslerin başında sunulan kazanımları ve diğer ön organize edicileri bilmeleri ona göre motive olmaları, ders sonunda ise kendilerini değerlendirmeleri.

25.Okuma metinleri derse gelmeden önce okumaları ve metin altı soruları cevaplandırmaları, dinleme kayıtlarını derse gelmeden önce dinlemeleri. Kitap haricinde Youtube gibi sosyal ağlarda Türkçe öğretimine yönelik kanalları izlemeleri ve seviyelerine uygun Türkçe dizi ve filmleri izlemeleri.

26.Video, ders tekrarlarını izleme.

27.Bol bol televizyon izlenebilir, şarkı dinlenebilir. Canlı dersler yeniden izlenebilir. Farklı ders materyallerinden okuma metinleri okunabilir.

28.Bol bol pratik yapmaları

29.Evde daha çok okuma yapmaları

30.Öğrencilerin not alması gerektiği, metinleri okurken bilmedikleri kelimeleri sormaları gerekir. Örnek okuma yapmak ve telaffuz için iyi dinlemeleri lazım.

31.Yabancı dil eğitiminde öğrenciler muhakkak iyi bir mikrofon ve internete sahip olmalı. Öğretmen okumayı yaparken, öğrenci de arka planda mikrofonu kapatıp okumayı tekrarlayabilir.

32.Okuma becerisi için daha çok Türkçe metinlere maruz kalmalıdır. Dinleme becerisi için de yine hedef dille daha çok vakit geçirmelidir. Diziler olsun şarkılar olsun hepsinden faydalanmalıdır. Özellikle dizi ve filmlerde hedef dilin günlük kullanımını daha çok öğrenir.

33.Öğrencilerin kendilerini daha çok motive etmeleri gerekmektedir. Bu konuda eğiticiye düşen görev hayli fazladır. Gerekirse birebir telefon görüşmeleriyle bu sağlanmaya çalışılmalıdır.

34.Ders dışında da okuma ve dinleme becerilerini geliştirebilecek metin/video/dizi/film vs. gibi materyallerden yararlanabilirler. Bunun dışında dersine giren öğretim elemanına her an ulaşip sorularını anında yöneltebilmeli. Tabii ki bu durum öğrencinin tek taraflı yapacağı bir iş değil, hocanın da ona destek olması gerekmektedir.

35.Bol bol kitap okumalı, Türkçe müzik dinlemeli film izlemeli.

36.Sesli okuma yapıp seslerini kaydedebilir ve dinleyerek hatalarını kontrol edebilirler.

37.Bu tür derslerde farklı etkinlikler yapmaktayız.

38.Teknik altyapılarını sorunsuz şekilde düzenlemeliler. Ortamın sesini almayacak hem hoparlör hem mikrofonu belli kalitenin üzerinde olan bir kulaklık kullanmaları gerekir.

39.Çokça dinlemeleri ve strateji güderek amaçlı dinlemeleri.

40.Dinleme becerileri için, Türkçe alt yazılı film izlemek, Türkçe şarkılar dinlemek.

41.Özellikle ekrandan okuma daha çok kullanıldığı için basılı materyallere de zaman ayırsınlar.

42. Kişilere yönelik ilgi çekici içeren materyaller kullanılması gerek. Örneğin ön bilgi oluşturulması için anket doldurulması ve kişisel eğilimin tespiti önemlidir ve hatta hobiler göz önünde bulundurulabilir.

43. Bol bol okuma, doğru telaffuz etme, başardıkları metni sık sık okuma, okuma hızını geliştirme.

44. Öğrencilerin öncelikle teknoloji bilgisini geliştirmeleri gerekmektedir. Bazen henüz mail açmasını bile bilmeyen öğrencilerle karşılaşırız. Öğrenciler dinleme ve okuma becerilerini bir yandan metni kulaklıkla dinleyerek diğer yandan da ekrandaki metni takip ederek geliştirebilir. Üstelik bunu otobüste, evde, işte bilgisayar, tablet veya akıllı telefonun olduğu her yerde yapabilirler.

45. Çevrim içi kaynakları takip edebilirler. Okuma ile ilgili sınırsız kaynak var, bunlardan yararlanabilirler. Dinleme becerisi için ise çok sayıda sesli kitap, masal vs. var. Bu materyaller üzerinden bu becerilerini geliştirebilirler.

46. Seviyeye uygun kitaplar önererek okumalarını önerdim, derslerimizde okuma parçaları seçerek okuma çalışmaları yaptık, günlük gazetelerden kesitler okuduk.

47. Dinleme pratiği yapabilmesi için her derste bir şarkı, bir haber dinletilebilir. Bir radyo programı takip ettirilip üzerine konuşulabilir. Birlikte film etkinlikleri planlanıp izlenebilir. Türk öğrencilerinin de dahil olduğu konuşma etkinlikleri planlanabilir. Günlük gazete ve aylık bir dergiye (seviyelere göre) takip edilebilir.

48. Film önerisinde bulundum, telefonunun dilini Türkçe yapmasını istedim. Gazeteleri takip etmesini istedim.

49. Süreç uzadığı için öğrencilerde motivasyon kaybı oluştu. Yüz yüze eğitimi istediler ve devamsızlık yaptılar. Derse devam etmeliler, çocuk kitaplarını okumalarını tavsiye ettim daha sonra kitabı anlatmalarını istedim. Televizyonda haberleri seyreteceklerini istedim.

50. Gazete ve dergi takip etmelerini, dışarda gördükleri her yazının anlamını merak edip bakmalarını öneriyorum. Ayrıca dizi, filmler ve haber programlarını dinlemek geliştiriyor.

51.Çok kitap okumalarını ve Türk arkadaşlar edinmelerini öneririm, bir yerde çalışmak ve insanlarla temas içinde olmak da geliştirecektir.

52.Bol bol Türkçe film ve dizileri seyreteceklerini öneririm.

53.Okuma hikâye kitapları, kısa hikayeler, dinleme parçaları ve film videoları gibi proje ve ödevleri öğrencilere vermek ve haftalık raporu öğrencilerden istemek.

54.Daha çok çalışmaları gerek.

55.Ders tekrarının yapılması, anlamadığı kelimenin bağlamdan hareketle anlatabilmesi için öğretmenine sorması, günlük basit haberleri takip edip okuması ve dinlemesini önerirdim.

56.Ana dili Türkçe olan bireylerle iletişim kurmasını, aynı odada ya da yurttaki kaldığı kendi ülkesinden arkadaşları ile ders dışı zamanlarda da Türkçe konuşmalarını öneriyorum. Anlamak üretmek için dinleme temel basamak dolayısıyla televizyon, haber, belgesel ya da film izlemeli.

57.İnternette bol bol dinleme materyalleri bulunmaktadır. Öncelikle şarkılardan başlayarak Türkçe girdiyi arttırabilirler. Aynı zamanda okuma-anlama becerisi için sosyal medya kullanılmalı. Çünkü sosyal medyada yer alan fotoğraf altındaki metinler, fotoğrafla ilgili olduğu için bağlamı çabucak anlayabilir. Böylece kelime hazinesi de gelişir.

58.Derslerde güncel haber programlarından bir bölüm izletilebilir ve üzerine konuşulabilir.

59.Öğrencilere uzaktan eğitim süreci ile bilgilendirme yapılarak, ders ve sınav süreçleri hakkında bilgilendirme yapılmalı. Birçok öğrenci sürece teknoloji bilgisi yeterli olmadığı için uyum sağlamakta zorlandı.

60.Web 2.0 araçlarından faydalanılarak ders içerikleri arttırılmalı, öğrenci derste aktif olarak yer almalı.

6- Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde okuma ve dinleme becerilerini geliştirebilmek için öğretim elemanlarına yönelik tavsiyeleriniz nelerdir?

1.Tüm öğretmenlerin bilgisayar programlarına ve Microsoft programlarına hâkim olması, kamerasını sürekli açık tutup kameradan çeşitli hareketlerle ve nesnelerle dersi anlatması, öğrencilerle bireysel olarak canlı görüşmeler yapması.

2.Yok.

3.Kısa film izletip etkinlik öncesi esnası ve sonrası alıştırmalarını yapmaları okuma metni öncesi bu tarz etkinliklere yer vermeleri.

4.Bilimsel çalışmaların sonuç ve önerileri öğretmenlere ulaştırılmalı.

5.Teknolojiyi öğrencilerden daha iyi kullanabiliyor olmalıyız. Teknolojiyi sevmek ve öğrenmek.

6.Öğrencinin seviyesine uygun dinleme ve okuma metinleri ödev olarak verilebilir.

7.Ders materyali dışında da kaynak tavsiyesi yapılmalı.

8.Web 2.0 araçlarını keşfedip derslerde kullanmalarını.

9.Öğretimin dersle sınırlı olmadığını hatırlatmaları.

10.Whatsapp'tan arada ses kaydı atmalarını öneririm. Çünkü whatsapp kullanmak için mükemmel bir altyapıya ihtiyaç yok. Her mesaj iletilebiliyor. Bu da öğrencilerin dinlemesi demektir. Okuma içinde yine whatsapp kullanmalarını ders dışı öğrencileri desteklemelerini tavsiye ederim.

11.Öğreticilere yabancılara Türkçenin öğretimi ve uzaktan öğretimi konusunda eğitim verilmelidir. Teknoloji kullanımını, ölçme ve değerlendirme yapmayı, içerik hazırlamayı, etkinlik oluşturmayı bilmeleri gerekir. Türkçe eğitiminde telaffuz önemli diye düşünüyorum. Öğretici A1 seviyesinden C2 seviyesine kadar dil seviyelerini bilmeli ve ona göre eğitim verilmelidir.

12.Teknolojik okuryazarlık konusunda geliştirmek.

13.Yenilikleri takip etmek.

14.Öğreticiler mutlaka teknolojik araçların öğretimde kullanılması hususunda kendisini geliştirmeli, eğitime katılmalı, ön yargılarını bir kenara bırakıp dil öğretim süreçlerini nasıl geliştirebilirim diye düşünmelidir.

15.Çerçeve metinde belirtilen kazanımlara sahip olmalı ve dil öğretim süreçlerini bilmelidir.

16.Çoklu ortamlardan ve Çoklu ortam ürünlerinden (video, ses kaydı vb.) yararlanmalı. Öğrencilere Türkçenin doğal kullanımlarına maruz kalmalıdır. Yine bu süreçte öğrencilerin ilgisini çekecek konularda Türk dizileri tavsiye edilebilir. Diziler sayesinde de kişilerin dinleme becerilerini geliştirmesi mümkündür.

17. Teknoloji bilgisine sahip olabilmeli ve web 0.2 araçlarını kullanmalı.

18.Öğreticiler mutlaka teknolojik araçların öğretimde kullanılması hususunda kendisini geliştirmeli, eğitime katılmalı, ön yargılarını bir kenara bırakıp dil öğretim süreçlerini nasıl geliştirebilirim diye düşünmelidir. Öğrencilere sürekli olarak güncel metinler göndermeli, daha sonra metinden hareketle öğrencilerin ilgisini canlı tutacak tartışmalar gerçekleştirilmelidir. Öğrenciler bu sayede hem metni okur hem de onun hakkında yazarlar. (K18)

19.Uzaktan eğitim sürecinde hazırlıksız yakalandık, teknoloji okur yazarlığı istenilen ve eksiği karşılaşacak boyutta değildi. Bu konuda öğreticilerin kendini geliştirmesi ve web 0.2 araçlarının kullanımını öğrenmesi gerekir. Öğrenciye dijital olarak ulaşabilmek için sosyal medya kullanımı önemli. Uzaktan eğitim sürecine yönelik öğretim programları ve etkinlikler tasarlanması gerekir. Öğretici bu süreci aktif olarak yönetmek zorundadır aksi taktirde öğrencilerde derse ilginin azalması, motivasyon eksikliği ve devamsızlıktan dolayısıyla da dil öğrenememe gerçekte olacaktır.

20.Online uygulamaları takip ederek öğrencilerle birlikte kullanmalarını tavsiye ederim.

21.Okuma dinleme ölçekleri geliştirmeleri, ilgili linkleri etkin kullanmaları tavsiye ederim.

22.Öğrencilerle ders esnasında birebir alıştırma yaptırmalarını öneririm.

23.Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulmalı, seviyelerini belirlemeliler, ders yapısını okumaya, dinlemeye teşvik etmeli, sınıf etkinlikleri yapmalı, ders saatlerini etkin kullanmalı, okuma, dinleme becerilerini ve tutumlarını geliştirmeli, öğrencilerini takip etmeliler.

24.Derse canlılık katan, etkileşimi artıran araçlardan faydalanmak gerekir. Animasyon uygulamaları, padlet, storytelling, musixmatch, podcast gibi uygulamalar bu beceriler için etkili olabilir.

25.Öğrencilerin motivasyonunu yüksek tutacak etkinlikler yaptırılabilir.

26.Eğer sadece bir öğrenci anlamada problem yaşıyorsa dersin tamamını ona ayırmak yerine çoğunluğa göre derse devam etmek ve anlamayan öğrenciyle birebir çalışma yapmayı tavsiye edebilirim.

27.Ders içeriklerin en baştan uzaktan eğitime göre hazırlanmasıdır.

28.Bu konuda workshop veya çalıştay yapılabilir.

29.Seçilen dinleme materyallerindeki ses kalitesinin uygun olması gerekmektedir. Okuma materyallerinin de yalnızca ekran görüntüsü şeklinde paylaşılması uygundur.

30.Kendilerini güncel tutmalılar. Diksiyonları çok iyi olmalı. Alandaki yenilik ve değişmeleri takip edip yapabildiklerini kendi öğretim süreçlerine aktarmalılar. Meslektaşlarıyla fikir alışverişinde bulunmalılar. Uzaktan eğitimin bu becerilerdeki olumsuz yanlarını gidermek için yeni yollar bulmalılar. Öğreticilik anlamında daha profesyonel olmalı ve davranmalılar. Ders dışında da kurulacak sosyal medya grupları üzerinden devam etmeliler. Bağı koparmadan her öğrenciye ayrı ayrı yakın durarak ve öğrencilerin eğitsel süreçleriyle yakından ilgilenecek devam etmeliler. Dersi monotonlaştırmamalılar. Ders konusunda ve işleniş konusunda öğrencilerden de dönütler alarak onları da sürece katarak yeni ders tasarımları geliştirmeliler. Arada sırada ders dışı ve dil becerilerini geliştirici etkinliklere yönelmeliler. Ödev konusunda sıkı tutmalılar.

Sınavlarla ilgili küçük notlar da sürece eklemeliler. Öğrencileri birbirleriyle sürekli dersle ilgili diyaloga sokmalılar. Ödüllendirme mutlaka olmalı. Arada sırada yarışmalar ve "En" ler düzenlemeliler. Sorunu olanlara izin vermeli...

31.Öğreticilerin sınıf ortamının aksine uzaktan eğitim derslerine daha detaylı hazırlanması gerektiğine inanmaktayım. Çünkü sınıf ortamında ders süresi ve yüz yüze eğitimin avantajlarını çevrim içi sınıflarda bulamamaktayız. Bu yüzden öğretmenler mutlaka derslerine daha detaylı hazırlamalı ve derslerinde daha çok materyaller kullanmalıdır. Uzaktan eğitimin dezavantajlarını internetin sunduğu sınırsız bilgi ve görsel kaynaklarla avantajlı hale getirmelidir.

32.Öğrenciyi motive etme, Türkçeye daha çok maruz bırakma.

33.Anlama becerilerinin kullanılabileceği uzaktan eğitim araçları ile ilgili eğitim alınabilir. Bu araçların nasıl kullanılacağını öğrendikten sonra bunları uygulamaya geçirebilirler.

34.Teknolojiyi ve Web araçlarını aktif kullanmaları.

35.Öğrencilerin seviyelerine ve sınava yönelik metinler seçmeleri gerekir. Sorulara dikkat etmesi gerekir. Öğrencileri soru sorması için cesaretlendirmeli ve seviyelerine uygun hızda okumalıdır.

36.Öğretim elemanı okuma metnini sadece kendisi okumamalı, öğrencilere de metnin uzunluğuna göre bölerek yahut bir bütün halinde okutmalıdır.

37.Farklı Türkçe metinler kullanılmalı. Kültürel unsurların kullanıldığı diyaloglar şeklinde metinler daha çok tercih edilmeli.

38.Online derslerde öğrencilerin dikkatini üzerine çekmelidir görsellerden daha çok faydalanması gerekirse kendisi kişilere özel materyaller hazırlanmalıdır.

39.Öğrencileri motive etmek adına birden çok bilgisayar programını veya uygulamayı kullanabilirler. Bunun dışında etkileşimi sağlayabilecek bir platformdan anlık olarak öğrenci ile irtibatta olabilirler. Bu, hem samimi sınıf ortamının oluşturulması için yardım edebilir hem de öğretim elemanının sınıfı doğrudan takibine imkân verebilir.

40.Ders kitabına bağı kalmamalı, farklı kaynaklarla desteklemeli.

41.Öğrencilerine dinleme kayıtları gönderip metni yazmalarını ve aynı metni veya farklı metni okuyup kaydedip kendilerine göndermelerini isteyebilirler

42.Web 2 uygulamaları ve diğ er uygulamalar dersleri bu süreçte daha etkin kılabilir.

43.Uyarıcılardan uzak teknik altyapısı sorunsuz bir ders/sınav ortamı oluşturulması şart. Dinleme becerisinde görme eyleminin de önemli olduğunu düşünüyorum. Öğretici konuşurken iyi bir kamerayla ve internet hızıyla karşı tarafa, dudak hareketlerinin takip edilebildiği sağlıklı bir görüntü iletmeli. Ayrıca grupları mümkün olduğu kadar parçalara bölüp az sayıda öğrenciyle süreci götürmek niteliği kesinlikle artırıyor (ama ders saati vs. gibi sorunlar elbette olacaktır).

44.Körü körüne sadece ders kitabına bağı kalıp monotonluğu besleyecek dersler yapmak yerine dışardan güncel metinler bulup onları öğrenme arzusu uyandıracak şekilde dizayn etmeleri.

45.Özellikle A1 seviyesine uygun görsel destekli uygulamalar, kelime öğretimine yönelik uygulamalar geliştirilebilir

46.Öğrencilerin okumasını veya dinlemesini istedikleri parçayı hem okutsunlar hem de seslendirilmiş metinleri dinlettirsinler ve imkânları varsa dinlettikleri parçaların metinlerini de paylaşsınlar ve öğrenci hem izlesin hem dinlesin.

47.Sürekli takip ve sürekli dönüt yapması gerek.

48.Öğrencileri bir seviyeye yani hedefe ulaştırdıktan sonra bir süre boş bırakılmamalı. Bol bol tekrar yapılmalı.

49.Öğretim elemanlarının eksik teknolojik altyapılarını gidermeleri gerekmektedir. Sonrasında metin oluşturma çalışmaları yapılmalıdır.

50.Farklı konulardaki çevrim içi metinleri öğrencileriyle buluşturabilirler, sesli kitap, şiir, masal gibi kaynaklardan yararlanabilirler.

51.Öğrenciyi derse katmak ve motivasyonunun düşmemesi adına etkinlikler planlamalı, sadece kitaba bağlı kalırsa uzaktan öğretim sürecini tam anlamıyla karşılamadığı için eksik kalıyor.

52.Öğrencilerle sık sık sosyal medya araçları üzerinden paylaşım yapılabilir, film önerilerinde ve müzik önerilerinde bulunulabilir. Öğrencilerin Türkçe konuşan insanlar ile sohbet etmesi sağlanabilir.

53.Telaffuz farklılıklarını ortadan kaldırmak adına metnin dersten önce okunmasını, öğrencilerini derse aktif katacak etkinlikler planlamasını, öğrencilerinin seviyelerine uygun metin önerisinde bulunmasını tavsiye ederim.

54.İçerik eksikliği yaşıyor, beceriler için uzaktan eğitim sürecine yönelik ders materyalleri tasarlanabilir. Öğrenci devamlılığını sağlamak amacıyla eğlenceli ders etkinlikleri planlanabilir.

55.Bilişim araçlarını öğrenmelerini, etkinlikler planlamayı ve ders motivasyonunu yüksek tutabilmek için dersi ilgi çekici hâle getirmeleri gerekir.

56.1. Öğrencilere okuma ve hikâye kitapları önermeleri

2. Öğrencilerin seviyelerine uygun dizi ve filmler tavsiye etmeleri.

57.Ödev ve proje verme.

58.Ders saatleri ekran karşısında olunca uzun ve yorucu olabiliyor. Dersi uzatmak da bu tür durumlarda öğrenciyi de yoruyor onun yerine destekleyici etkinliklerle ders dışında da öğrenci ile iletişim kurulabilir. Onların ilgisini çekecek eğlenceli, seviyelere göre zorluğu artan bulmaca, kelime avı gibi oyunlara yer verilebilir.

59.Bu süreçte teknoloji ile ilgili eğitim almalarını ve uzaktan eğitim sürecine yönelik etkinlikler planlamayı önerebilirim. Sosyal medyanın da gücünü kullanarak öğrencileriyle her an iletişime geçebilir, sık sık şarkı, film, kitap önerilerinde bulunabilir.

60.Girmiş olduğu sınıfları ders dışında bir platformda birleştirmeli. İletişimin dışında oluşturduğu bu gruplarda aktif olarak dinleme ve okuma materyalleri göndermeli. Öğrencilerin de birbirleriyle iletişimi sağlanmalı.

ÖZGEÇMİŞ

